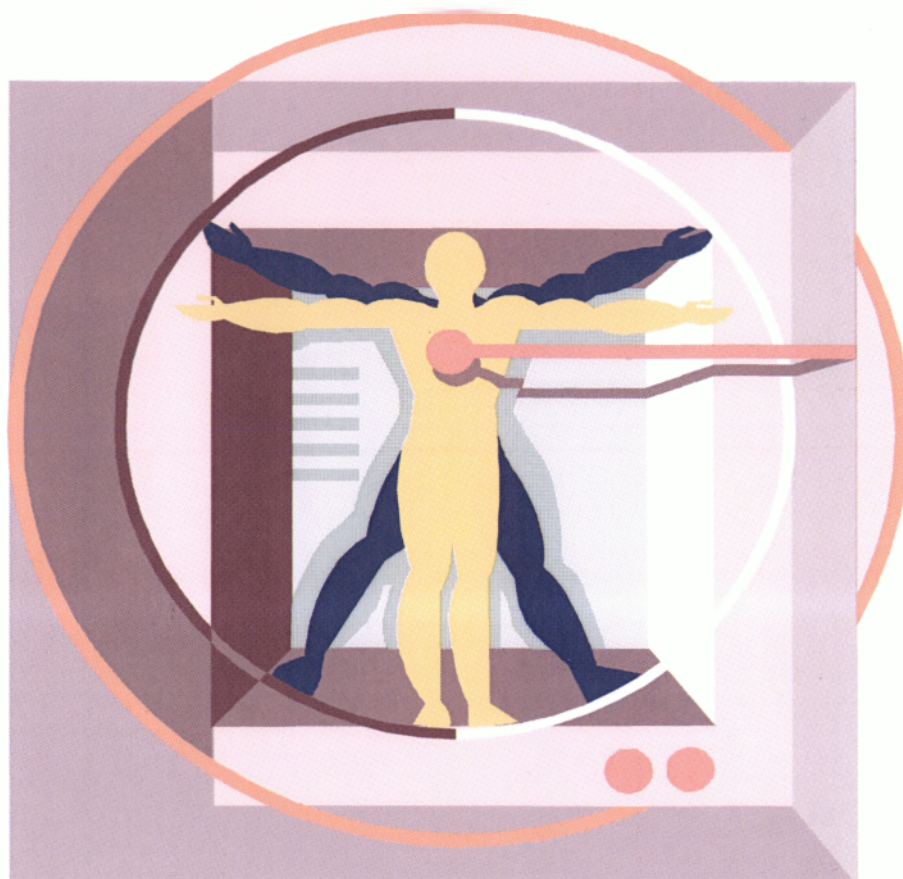

ΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΖΩΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ. ΤΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΕΙΔΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΖΩΗΣ. ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ.

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΛΛΙΟΠΗ

ΠΛΟΥΜΠΗ ΜΑΡΙΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: κ. ΓΙΑΝΝΑΚΕΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2009

Πίνακας περιεχομένων

<u>ΕΙΣΑΓΩΓΗ – Μίλαν Κούντερα " Η Άννοια "</u>	8
--	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

Ανθρώπος και κίνδυνοι	10
Πρόληψη των κινδύνων.....	11
Η Έννοια του κινδύνου.....	12
Η Ασφαλιστική κατανομή των κινδύνων.....	12
Η έννοια της Ασφάλισης.....	13
Τα βασικά χαρακτηριστικά της Ασφάλισης.....	14
Οι προϋποθέσεις ασφαλισιμότητας του κινδύνου	17
Τα οφέλη της κοινωνίας από την Ασφάλιση.....	21
Η Ασφάλιση ως Κοινωνικοοικονομικός Κλάδος	24
Η οικονομική Συμβολή της Ασφάλισης.....	25
Τραπεζική πίστη	27
Η κοινωνική συμβολή της Ασφαλίσεως.....	28

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Η Ασφάλιση στη Σύγχρονη Εποχή.....	31
Η Κοινωνική Ασφάλιση στην Ελλάδα	32
Κοινωνική Ασφάλιση	34
- Μορφές Συστημάτων Κοινωνικής Ασφάλισης.....	35
- Κατηγορίες Ασφαλισμένων στην Κοινωνική Ασφάλιση	36

Ταξινόμηση των Κοινωνικών Ασφαλίσεων.....	37
Η αδυναμία της Κοινωνικής Ασφάλισης	39
Ιδιωτική Ασφάλιση	41
Ο οικονομικός ρόλος της Ιδιωτικής Ασφάλισης	43
Ο κοινωνικός ρόλος της Ιδιωτικής Ασφάλισης	47
Διαφορές μεταξύ Κοινωνικής και Ιδιωτικής Ασφάλισης	50

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο Α. ΔΙΑΚΡΙΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Η Έννοια της Ασφάλισης Ζημιών.....	53
Οι Ασφάλειες Ζημιών	53
Τα είδη των Ασφαλειών Ζημιών	54
- Τρεις ενδιαφέρουσες πλευρές	56
Κίνδυνοι προσώπων - Ιστορικά	57
Προσωπικές Ασφαλίσεις	58
Οι ιδιομορφίες των Προσωπικών Ασφαλειών	58
- Η ανθρώπινη ζωή δε μπορεί να αποτιμηθεί.....	58
- Έλλειψη απόλυτης αβεβαιότητας	59

Β. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ ΖΩΗΣ

Αρχαιότητα.....	61
Μεσαιωνική εποχή	66
Νεότερη εποχή.....	69
Ανάπτυξη θεσμού Ασφαλίσεως Ζωής.....	70
Η ασφαλιστική εξέλιξη στη χώρα μας.....	79

Γ. ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΠΟΥ ΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ

ΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΖΩΗΣ 86

Ασφαλιστικές Εταιρίες- μέλη της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος.....87

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο ΕΙΔΗ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ

Έννοια Συμβαλλόμενου - Δικαιούχου..... 92

A. Κατηγορίες της Ασφάλισης Ζωής 93

Πρόσκαιρη ασφάλιση θανάτου..... 93

- μετατρεπόμενη πρόσκαιρη ασφάλιση θανάτου..... 94

- πρόσκαιρη με ελαττούμενο κεφάλαιο..... 95

- πρόσκαιρη σε πωλήσεις με πίστωση..... 95

Ισόβιες Ασφαλίσεις..... 96

Μικτή ασφάλεια Επιβίωσης 97

Ασφάλεια Συνταξιοδότησης 98

Ασφάλεια Επιβίωσης 98

Διπλασιαζομένου Κεφαλαίου στη λήξη 99

Μειωμένου κατά το πρώτα χρόνια ασφαλίστρου 99

Ισόβιος μετατρεπόμενη σε Μικτή 100

Αυξανομένου Κεφαλαίου..... 101

Ασφάλεια επί της ζωής τρίτου 101

Πρόσθετες παροχές 102

Ομαδική Ασφάλιση..... 102

Ομοιότητες και διαφορές ατομικών και ομαδικών ασφαλίσεων..... 106

Η σημασία της Ομαδικής Ασφάλισης 107

Οι παροχές της Ομαδικής Ασφάλισης.....	107
Τα ασφάλιστρα των Ομαδικών Ασφαλίσεων.....	108
Ασφάλιση Προσόδων.....	109
- Ορισμένης προσόδου	109
- Αμεσης προσόδου.....	110
- Εγγυημένης προσόδου.....	111

Β. Συμπληρωματικές Ασφαλίσεις

Θάνατος από ατύχημα.....	113
Μόνιμη ολική ανικανότητα από ατύχημα.....	114
Απαλλαγή από πληρωμή ασφαλίστρου	115
Καλύψεις του κλάδου προσωπικών ατυχημάτων.....	118
Ασφάλιση Ασθενείας.....	120
Νοσοκομειακές παροχές.....	120
Ευρείας Νοσοκομειακής Περιθάλψεως	123
Εξωνοσοκομειακές Παροχές.....	123
Απώλειας Εισοδήματος.....	124
Παροχών μητρότητας.....	125
Χειρουργικών Εξόδων.....	126
Σχέδιο ομαδικής Συνταξιοδότησεως	126
Λογαριασμός διαχείρισεως κεφαλαίου	126
Πρόσθετες καλύψεις- λοιπές παρατηρήσεις.....	127
Επενδυτικά ασφαλιστήρια.....	128
Είδη επενδυτικών ασφαλιστηρίων	131
- εφάπαξ ασφαλίστρου.....	131
- περιοδικού ασφαλίστρου.....	133

Υπασφάλιση.....	135
Υπερασφάλιση.....	136
Συνασφάλιση	136
Η έννοια της Αντασφάλισης	137
Ασφαλιστική σύμβαση.....	138
Ασφαλιστήριο.....	138
Χαρακτηριστικά σύμβασης.....	139
Ασφαλιστικό συμφέρον	140
- πως νομιμοποιείται	141
- πως εκφράζεται οικονομικά.....	141
Τα ασφάλιστρα ζωής.....	142
Ο υπολογισμός ασφαλίστρου	142
Τα είδη των ασφαλίσεων στον κλάδο ζωής.....	144

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5°

Συνκριτική παρουσίαση δύο ενδεικτικών ασφαλιστηρίων

<u>συμβολαίων ζωής</u>	146
-------------------------------------	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6° Α. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ .....

Εξέλιξη παραγωγής ασφαλίσεων (έτη 2000 – 2007).....	169
Ποσοστά ασφαλίσεων επί του Α.Ε.Π. (έτη 2000 – 2007)	170
Κατανομή ασφαλίσεων (έτη 2007 – 2009)	176
Προκαταρκτική Εκτίμηση του Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές.....	178
Η ασφαλιστική παραγωγή στο α΄ τρίμηνο του 2009.....	180

<u>Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ</u>	182
Στοιχεία εκμεταλλεύσεως των ασφαλίσεων ζωής	182
Οικονομικά στοιχεία Ασφαλιστικών Εταιριών (έτη 2000 – 2007).....	185
Ασφαλίσεις κατά ζωής ανά κλάδο (έτη 2007 – 2008).....	186
Συνολικά ακαθόριστα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα και δικαιώματα (έτη 2006 - 2008)	187

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΛΑΔΟ

Νέες προκλήσεις για την ασφαλιστική αγορά.....	191
Οι τάσεις στην αγορά της ιδιωτικής ασφάλισης.....	193
- εξαγορές και συγχωνεύσεις	194
- τι προβλέπουν οι ασφαλιστικές	195
Νέο περιβάλλον στον κλάδο των ασφαλιστικών εταιριών	196
- περιθώρια εξέλιξης του κλάδου.....	196
- οι επερχόμενες εξελίξεις.....	198
Στο χείλος του γκρεμού φέτος οι ασφαλιστικές	198
- Το δίκτυο των Τραπεζών	199
Έρχονται κανόνια στις ασφαλιστικές.....	200
- Στο κόκκινο 16 εταιρίες	202
Η αγορά από το διαδίκτυο προϋποθέτει ενημέρωση	203
Το διαδίκτυο αλλάζει την ιδιωτική ασφάλιση	204
Οι προβληματισμοί για τη σύναψη μιας ασφάλειας ζωής μέσω διαδικτύου	206
Η συνύπαρξη του Bancassurance με τα παραδοσιακά δίκτυα.....	207
Ο ασφαλιστικός σύμβουλος	208

Φορολογική μεταχείριση του ασφαλιστικού συμβούλου.....	209
Φορολογικές υποχρεώσεις ασφαλιστικού συμβούλου	211
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο</u>	213
<u>A. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ</u>	213
α) – με βάση το καθαρό ασφάλιστρο με την προοπτική μέθοδο	214
β) – με βάση το καθαρό ασφάλιστρο με την αναδρομική μέθοδο	217
γ) – με βάση την αναγωγική μέθοδο	218
δ) – για συμβάσεις με ετήσιο ασφάλιστρο n φορές το έτος	219
ε) – πλήρες αποθεματικό	219
<u>B. Η ΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ</u>	220
Λόγοι που υπαγορεύουν την εποπτεία επί των ασφαλιστικών επιχειρήσεων	220
Η διατήρηση της φερεγγυότητας της ασφαλιστικής εταιρίας	220
Περιθώριο Φερεγγυότητας	221
Αναγκαία η φερεγγυότητα για όλους	223
Απαιτήσεις νομοθεσίας για τις ασφαλιστικές εταιρίες	227
<u>ΕΠΙΛΟΓΟΣ</u>	230
<u>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ</u>	233
<u>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</u>	284

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ανθρώπινη ζωή φτάνει κατά μέσο όρο τα ογδόντα χρόνια. Με μέτρο τη διάρκεια αυτή φαντάζεται και οργανώνει ο καθένας τη ζωή του. Αυτό που είπα τώρα το ξέρουν οι πάντες, σπάνια όμως συνειδητοποιούν ότι ο αριθμός των χρόνων που μας δόθηκαν δεν είναι απλό ποσοτικό δεδομένο, κάποιο εξωτερικό χαρακτηριστικό (όπως το μέγεθος της μύτης ή το χρώμα των ματιών), αλλά αποτελεί στοιχείο του ορισμού ακριβώς του ανθρώπου. Αυτός που θα μπορούσε να ζήσει ακμαίος δύο φορές περισσότερο, άρα, ας πούμε, εκατόν εξήντα χρόνια, δε θα ανήκε στο ίδιο είδος με εμάς. Τίποτα δε θα ήταν ίδιο πλέον στη ζωή του, ούτε ο έρωτας, ούτε οι φιλοδοξίες, ούτε τα αισθήματα, ούτε η νοσταλγία, τίποτα. Αν ένας αυτοεξόριστος, έπειτα από είκοσι χρόνια στα ξένα, γύριζε στη γενέτειρα του με άλλα εκατό χρόνια ζωή μπροστά του, δε θα δοκίμαζε καθόλου τη συγκίνηση μιας Μεγάλης Επιστροφής, πιθανότατα επειδή γι' αυτόν δε θα 'ταν διόλου επιστροφή, αλλά απλώς μία από τις πολλές στροφές στη μεγάλη διαδρομή της ύπαρξης του.

Οι ερωτικές σχέσεις μπορεί να καλύψουν όλη την ενήλικη ζωή. Αν όμως η ζωή αυτή ήταν πολύ πιο μεγάλη σε διάρκεια, μπορεί η κόπωση να κατέπνιγε την ικανότητα ερεθισμού πολύ πριν εξασθενήσουν οι σωματικές δυνάμεις. Διότι υπάρχει τεράστια διαφορά ανάμεσα στην πρώτη, τη δέκατη, την εκατοστή, τη χιλιοστή ή τη δεκάκις χιλιοστή ερωτική συνεύρεση. Ποια είναι τα όρια πέρα από τα οποία η επανάληψη γίνεται στερεότυπη, αν όχι κωμική, δηλαδή ανέφικτη;

Το άλλο γεγονός είναι ο «ξαφνικός» και «απροειδοποίητος» θάνατος. Έχετε σκεφτεί επίσης πόσο διαφορετική θα ήταν η ζωή μας αν ο θάνατος ήταν προδιαγεγραμμένος εξ ολοκλήρου; Αν γνωρίζαμε την ημερομηνία του θανάτου μας;

Τα ίδια με την διάρκεια θα ίσχυαν και τώρα. Οι άνθρωποι που γνωρίζουν την ημέρα του θανάτου τους δεν ανήκουν στο ίδιο είδος με εμάς. Ακόμη και αυτοί που αυτοκτονούν στο τέλος, δεν γνωρίζουν πιθανώς την ακριβή ημερομηνία μερικά χρόνια πριν !

Μίλαν Κούντερα «*Η Αγνοία*», μτφρ. Π. Χάρη

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

Άνθρωπος και κίνδυνοι

Το στοιχείο του κινδύνου με διάφορες κατά περίπτωση μορφές, συνόδευε ανέκαθεν τον άνθρωπο, σε όλες τις εκδηλώσεις της κοινωνικής και οικονομικής του ζωής. Και οι πιο ανύποπτες ανθρώπινες πράξεις, ενέχουν, πολλές φορές, σοβαρότατους κινδύνους αριμέλειας ζωής και περιουσίας, των οποίων τις συνέπειες και την έκταση δεν είναι πάντα σε θέση να προβλέψει ο άνθρωπος. Μια αβεβαιότητα κατά συνέπεια διέπει και τις πιο απλές ενέργειες του ανθρώπου, η οποία από παλιά, άσκησε ανασχετική επίδραση πάνω στη δραστηριότητα και τη γενικότερη εξέλιξή του.

Η εξασφάλιση όμως της σιγουριάς και της βεβαιότητας για το μέλλον, παραμένει ένας από τους πιο υψηλούς στόχους της ανθρώπινης σκέψης, που επιδιώκει την εξασφάλιση αυτή, με συνεχείς μελέτες για να αποκτήσει τον έλεγχο των κινδύνων.

Ο επιστημονικός προγραμματισμός στις διάφορες δραστηριότητες, δεν αποσκοπεί σε τίποτε άλλο, από τη σύμπτωση όλων εκείνων των ευνοϊκών προϋποθέσεων, που έχουν σαν συνισταμένη την επιτυχή έκβαση μιας συγκεκριμένης δραστηριότητας. Παράλληλα μια διαμετρικά αντίθετη προσπάθεια επιχειρείται, για να απομακρυνθούν και να αποτραπούν ορισμένες συμπτώσεις, που ασκούν δυσμενείς επιδράσεις, στο προγραμματισμένο αποτέλεσμα.

Υπάρχει όμως ένα όριο, μέχρι του οποίου η υπό τη μορφή του προγραμματισμού ανθρώπινη επέμβαση, μπορεί να αποφέρει επιτυχή αποτελέσματα. Πέρα από το όριο αυτό, τα αποτελέσματα των ανθρώπινων επεμβάσεων αμφισβητούνται.

Ο Dr. Frank Knight αναφέρει:

« Η αβεβαιότητα αποτελεί ουσιώδη παράγοντα της ανθρώπινης ζωής. Η βεβαιότητα υπάρχει στα όρια της ανθρώπινης γνώσης· πέρα δε από την αβεβαιότητα αυτή προκύπτει ο κίνδυνος »

Ο κίνδυνος επομένως βρίσκεται πέρα από την ανθρώπινη γνώση και αποτελεί στοιχείο που δεν υπόκειται στον έλεγχο της δυνάμεως, της θελήσεως, ή της σκέψεως του ανθρώπου.

Πρόληψη των κινδύνων

Όπως αναφέραμε ήδη, μπορεί με τη μελέτη και τον προγραμματισμό να αποφευχθούν, μέχρις ενός σημείου, ορισμένοι κίνδυνοι.

Της δυνατότητας αυτής γίνεται εξαντλητική εκμετάλλευση σε όλα τα πολιτισμένα κράτη, με πολύ ικανοποιητικά αποτελέσματα.

Για το λόγο αυτόν, προστατευτικές των ανθρώπινων δικαιωμάτων νομοθεσίες επιβάλλουν στα κοινωνικά σύνολα ορισμένη συμπεριφορά - κατά τις διάφορες εκδηλώσεις και δραστηριότητες - , η οποία αποδείχθηκε ότι ενέχει τους μικρότερους για τον άνθρωπο κινδύνους. Η συμπεριφορά αυτή συνίσταται στη λήψη όλων εκείνων των μέτρων πρόληψης.

Η έννοια του κινδύνου

Η λέξη κίνδυνος χρησιμοποιείται στις ασφάλειες με λίγο διαφορετική έννοια απ'ότι στην καθημερινή της χρήση. Για τις ασφάλειες κίνδυνος είναι το ενδεχόμενο να συμβεί ένα γεγονός που προκαλεί οικονομική ζημιά, ενώ στην καθημερινή της χρήση η λέξη κίνδυνος σημαίνει την πιθανότητα να συμβεί κάτι κακό. Για παράδειγμα η μακροζωία είναι ένας Ασφαλιστικός « Κίνδυνος » αφού μπορεί να προκαλέσει οικονομικά προβλήματα, ενώ κάθε άλλο παρά αυτή τη λέξη θα χρησιμοποιούσαμε στην καθημερινή μας συνομιλία.

Η λέξη κίνδυνος εμπεριέχει οπωσδήποτε την έννοια του πιθανού αλλά αβέβαιου ως προς την επέλευση, η τουλάχιστον απροσδιόριστου ως προς τον χρόνο της επέλευσής του.

Η Ασφαλιστική κατανομή των κινδύνων

Κύρια χαρακτηριστικά της ασφαλιστικής κατανομής των κινδύνων, είναι η απομόνωση του κινδύνου, στην ενδεδειγμένη κάθε φορά ασφαλιστική μεταχείριση.

Διαχωρίζεται δηλαδή με την ασφάλιση ο κίνδυνος, από τη λοιπή επιχειρηματική δραστηριότητα και σαν χωριστό πια στοιχείο, υποβάλλεται σε ασφαλιστική διαδικασία για ευρύτερη κατανομή. Μετατοπίζονται έτσι οι οικονομικές συνέπειες του κινδύνου, από αυτόν που αρχικά τις έφερε, πάνω σε ένα σύνολο ατόμων, τα οποία επίσης βρίσκονται κάτω από ασφαλιστική προστασία.

Η ασφαλιστική κατανομή των κινδύνων, επιτυγχάνεται με την οργανωμένη οικονομική αμοιβαιότητα η οποία ανατίθεται στους ασφαλιστικούς φορείς και

συνίσταται στο σχηματισμό ενός κεντρικού κεφαλαίου από εισφορές, από το οποίο κεφάλαιο, καταβάλλονται οι αποζημιώσεις που απαιτούνται, για την αποκατάσταση των συνεπειών των κινδύνων.

Εξυπακούεται, πως όλοι εκείνοι που συμμετέχουν σε ένα ασφαλιστικό σύστημα, (Ασφαλισμένοι), πρέπει να βρίσκονται κάτω από την «απειλή» του ίδιου κινδύνου και η συνδρομή του καθενός, να είναι ανάλογη με τον κίνδυνο που εισάγει στην ασφαλιστική ομάδα.

Βασικός σκοπός της ασφαλίσεως, είναι η κατανομή των οικονομικών συνεπειών του κινδύνου από τους λίγους, στους πολλούς. Η κοινωνικότητα κατά συνέπεια του μέτρου αυτού, είναι προφανής από τον ίδιο τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Από το γεγονός ακόμα, ότι με την ασφάλιση αποσκοπείται η αποκατάσταση πραγματικής οικονομικής ζημίας, έπεται ότι σε καμιά περίπτωση η ασφάλιση δεν μπορεί να οδηγεί σε πλουτισμό του Ασφαλισμένου. Αποκλειστικός σκοπός είναι να αποκατασταθεί ο Ασφαλισμένος, στην ίδια ακριβώς οικονομική θέση που βρισκόταν πριν την επέλευση του κινδύνου, κατά το μέτρο βέβαια που είναι εφικτό, με το χρήμα.

Η έννοια της Ασφάλισης

Ο άνθρωπος στην διάρκεια του βίου του είναι εκτεθειμένος σε διάφορα ενδεχόμενα, έξω και πέρα από τον δικό του έλεγχο που του προκαλούν οικονομική ζημιά. Η απώλεια του εισοδήματος του λόγω ανικανότητας για εργασία, τα έξοδα για αποκατάσταση της υγείας του, η καταστροφή της περιουσίας του από φωτιά, είναι μερικοί χαρακτηριστικοί κίνδυνοι, πιθανοί στον καθένα, που αναμφισβήτητα του προκαλούν οικονομική ζημιά.

Η ασφάλιση είναι το πιο αποτελεσματικό μέσον για την αντιμετώπιση των κινδύνων αυτών. Γιατί ουσιαστικά ασφάλιση σημαίνει μεταφορά της οικονομικής ζημιάς από το πορτοφόλι κάποιου στο ταμείο της ασφαλιστικής επιχείρησης. Και ενώ για τον καθένα η επέλευση ενός κινδύνου μπορεί να σημαίνει οικονομική καταστροφή, για την ασφαλιστική επιχείρηση τα πράγματα είναι εντελώς διαφορετικά.

Η ασφαλιστική Εταιρία χρησιμοποιώντας την επιστήμη των πιθανοτήτων και της στατιστικής μπορεί να προβλέψει με αξιόλογο βαθμό αξιοπιστίας τον αριθμό και την έκταση αυτών των οικονομικών ζημιών.

Έτσι είναι σε θέση να προσδιορίσει κατάλληλα ασφάλιστρα ώστε να αντιμετωπίσει με σιγουριά τις ζημιές.

Για τις Εταιρίες μάλιστα που έχουν μεγάλο αριθμό ασφαλισμένων, η αβεβαιότητα και το ρίσκο για τις ίδιες περιορίζεται στο ελάχιστο.

Από την άποψη των ασφαλισμένων, η ασφάλιση είναι η μοιρασιά στους πολλούς ασφαλισμένους της αναμενόμενης και βέβαιης ζημιάς που θα υποστούν οι λίγοι. Η μοιρασιά αυτή πετυχαίνεται με την πληρωμή από όλους τους ασφαλισμένους για τον ίδιο κίνδυνο ενός κοινού ασφαλίστρου.

Τα βασικά χαρακτηριστικά της Ασφάλισης

Η ασφάλιση έχει τα εξής διακεκριμένα χαρακτηριστικά:

- α) συγκέντρωση κινδύνων (pooling of risks)
- β) μεταφορά κινδύνου και μείωση αβεβαιότητας (risk transfer and risk reduction)
- γ) αποζημίωση (indemnification).

α) Συγκέντρωση κινδύνων

Αποτελεί την καρδιά του ασφαλιστικού μηχανισμού. Με την διαδικασία αυτή γίνεται η κατανομή στο σύνολο των ασφαλισμένων των ζημιών που συνέβησαν σε ορισμένους εξ αυτών. Η κοινοπραξία αυτή προϋποθέτει τη συγκέντρωση μεγάλου αριθμού ομοιογενών κινδύνων, ώστε να λειτουργεί ο Νόμος των Μεγάλων Αριθμών, για να δίνει ακριβή πρόβλεψη των μελλοντικών ζημιών. Δηλαδή, η συγκέντρωση αυτή συνεπάγεται:

α) την κατανομή των απωλειών σε όλους τους ασφαλισμένους

β) την πρόβλεψη των μελλοντικών ζημιών με σχετική ακρίβεια.

Δεύτερον, με τη συγκέντρωση μεγάλου αριθμού ομοιογενών περιπτώσεων, ένας ασφαλιστής μπορεί να προβλέψει με σχετική ακρίβεια τις μελλοντικές ζημιές και να μειώσει τον αντικειμενικό κίνδυνο. Ο Νόμος των Μεγάλων Αριθμών σημαίνει ότι, όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των περιπτώσεων, τόσο τα πραγματικά αποτελέσματα προσεγγίζουν τα θεωρητικά αναμενόμενα.

Στις περισσότερες ασφαλίσεις ο αναλογιστής σπάνια γνωρίζει την πραγματική πιθανότητα ζημιάς. Οι εκτιμήσεις για τη μέση συχνότητα και σοβαρότητα των ζημιών πρέπει να βασίζονται στην προηγούμενη εμπειρία. Αν υπάρχει επαρκώς μεγάλος αριθμός ομοιογενών περιπτώσεων, η εμπειρία αυτή αποτελεί καλή προσέγγιση για το μέλλον, εφόσον γνωρίζουμε ότι ο αντικειμενικός κίνδυνος μεταβάλλεται αντιστρόφως ανάλογα με την τετραγωνική ρίζα του αριθμού των περιπτώσεων. Έτσι, ο ασφαλιστής μπορεί να προβλέψει τις μελλοντικές ζημιές με μεγαλύτερη ασφάλεια, όσο αυξάνει ο αριθμός των περιπτώσεων.

Αυτό είναι πολύ βασικό για τον υπολογισμό ενός « σωστού » ασφαλίστρου, από το οποίο ο ασφαλιστής θα μπορεί να πληρώσει όλες τις ζημιές και τα έξοδα, διατηρώντας και ένα λογικό περιθώριο κέρδους.

β) Μεταφορά κινδύνου και μείωση αβεβαιότητας

Αποτελεί άλλο βασικό χαρακτηριστικό της ασφάλισης. Το ασφαλιστικό πρόγραμμα μεταφέρει τον καθαρό κίνδυνο από τον ασφαλισμένο στον ασφαλιστή. Ο ασφαλιστής έχει την δυνατότητα να αναλάβει το σύνολο των κινδύνων, διότι μέσω του Νόμου των Μεγάλων Αριθμών μπορεί να εκτιμήσει με σχετική ακρίβεια τις αναμενόμενες ζημιές. Με τον τρόπο αυτόν μειώνεται ο αντικειμενικός κίνδυνος για τον ασφαλιστή, ενώ ταυτόχρονα μειώνεται η αβεβαιότητα για όλους τους ασφαλισμένους, οι οποίοι μεταβιβάζουν τον ατομικό τους κίνδυνο έναντι ασφαλίστρου. Δηλαδή, μέσω του ασφαλιστικού μηχανισμού ο ασφαλισμένος ανταλλάσσει μία δυνητικά μεγάλη και αβέβαιη ζημιά με μία σχετικά μικρότερη και άμεση επιβάρυνση (το ασφάλιστρο).

γ) Αποζημίωση

Τέλος, βασικό χαρακτηριστικό της ασφάλισης είναι η αποζημίωση των απωλειών, δηλαδή αποζημίωση του θύματος, μερική ή ολική, με:

- μετρητά
- επισκευή
- αντικατάσταση.

Οι προϋποθέσεις ασφαλισιμότητας του κινδύνου

Οι ασφαλιστές κανονικά ασφαλίζουν μόνο καθαρούς κινδύνους. Για να είναι ένας καθαρός κίνδυνος ασφαλίσιμος, πρέπει να πληρούνται οι εξής προϋποθέσεις:

- να υπάρχει μεγάλος αριθμός ομοιογενών περιπτώσεων
- η ζημιά να είναι τυχαία και μη εσκεμμένη
- η ζημιά να είναι καθορισμένη και μετρήσιμη
- η ζημιά να μην είναι καταστροφική
- η πιθανότητα ζημιάς να είναι μετρήσιμη
- το ασφάλιστρο να είναι εφικτό.

Μεγάλος αριθμός ομοιογενών περιπτώσεων

Σκοπός αυτού του όρου είναι να μπορεί ο ασφαλιστής να κάνει σωστές προβλέψεις, επί τη βάσει του Νόμου των Μεγάλων Αριθμών. Έτσι ομαδοποιούνται οι περιπτώσεις με παρόμοια χαρακτηριστικά και, αν υπάρχει ικανός αριθμός περιπτώσεων σε κάθε ομάδα, ο ασφαλιστής μπορεί να προβλέψει με ασφάλεια την μέση συχνότητα και επίπτωση κάθε ζημιάς. Αυτό φυσικά δεν μπορεί να γίνει όταν οι περιπτώσεις είναι διαφορετικές, οπότε ο ασφαλιστής είναι πολύ δύσκολο να κάνει ασφαλείς προβλέψεις.

Τυχαία και μη εσκεμμένη ζημιά

Σημαίνει απλά ότι αν κάποιος σκοπίμως προκαλέσει μία ζημιά δεν πρέπει να αποζημιωθεί. Ο όρος αυτός είναι απαραίτητος για δύο λόγους.

Πρώτον, αν οι εσκεμμένες ζημιές αποζημιώνονταν, ο ηθικός κίνδυνος θα αύξανε και κατ' ακολουθίαν τα ασφάλιστρα. Αυτό με τη σειρά του σημαίνει ότι θα ασφαλιζονταν λιγότεροι άνθρωποι και άρα δεν θα υπήρχε ικανός αριθμός ομοιογενών περιπτώσεων για την πρόβλεψη των μελλοντικών ζημιών.

Δεύτερον, η ζημιά πρέπει να είναι τυχαία, γιατί ο Νόμος των Μεγάλων Αριθμών στηρίζεται στην τυχαία εμφάνιση γεγονότων. Εφόσον η πρόβλεψη για το μέλλον στηρίζεται στο παρελθόν, η πρόβλεψη αυτή θα ήταν ιδιαίτερα ανακριβής αν είχαμε μεγάλο αριθμό εσκεμμένων ζημιών.

Καθορισμένη και μετρήσιμη ζημιά

Σημαίνει ότι η ζημιά πρέπει να είναι συγκεκριμένη ως προς:

- την αιτία
- τον χρόνο
- τον τόπο
- το ποσό

Χαρακτηριστικό παράδειγμα ο θάνατος, όπου όλα τα ανωτέρω μπορούν σχετικά εύκολα να συγκεκριμενοποιηθούν.

Ωστόσο, υπάρχουν περιπτώσεις πιο δύσκολες. Για παράδειγμα, έστω ένα ασφαλιστήριο παροχής εισοδήματος σε περίπτωση ανικανότητας. Ο ασφαλιστής

δεσμεύεται να πληρώσει εβδομαδιαίο ή μηνιαίο επίδομα σε περίπτωση ανικανότητας. Η ασθένεια όμως και η ανικανότητα είναι σε μεγάλο βαθμό υποκειμενικές και το ίδιο γεγονός μπορεί να επηρεάσει δυο ανθρώπους διαφορετικά.

Για παράδειγμα, δύο λογιστές, που τραυματίζονται σε τροχαίο, χαρακτηρίζονται ανίκανοι για εργασία. Ο ένας μπορεί να έχει ισχυρή θέληση και αποφασιστικότητα να επιστρέψει στην εργασία του, και γι' αυτό παρακολουθεί ειδικό πρόγραμμα επανένταξης. Ο άλλος συνεχίζει να λαμβάνει το επίδομά του. Με λίγα λόγια είναι δύσκολο να καθοριστεί πότε είναι κάποιος πραγματικά ανίκανος. Θεωρητικά βέβαια όλες οι ζημιές πρέπει να είναι καθορισμένες και μετρήσιμες, ώστε ο ασφαλιστής να γνωρίζει εάν και πόσο πρέπει να πληρώσει, βάσει του ασφαλιστηρίου.

Μη καταστροφική ζημιά

Ο όρος αυτός σημαίνει ότι ιδανικά δε θα πρέπει να παρατηρηθούν πολλές ταυτόχρονες απώλειες. Όπως επισημάναμε, η ουσία της ασφάλισης είναι η συγκέντρωση πολλών παρόμοιων περιπτώσεων. Αν οι περισσότερες ή όλες αυτές οι περιπτώσεις εμφανίσουν ταυτόχρονα απώλειες, τότε η τεχνική αυτή της συγκέντρωσης καθίσταται ανενεργός. Τα ασφάλιστρα θα πρέπει να αυξηθούν σε απαγορευτικά επίπεδα και η ασφάλιση δεν είναι πια η μέθοδος διασποράς των ζημιών των λίγων στους πολλούς. Εννοείται ότι οι ασφαλιστές επιθυμούν να αποφύγουν όλες τις καταστροφικές ζημιές, αλλά στην πράξη αυτό είναι αδύνατο, αφού υπάρχουν από καιρού εις καιρόν περιπτώσεις κυκλώνων, θεελλών, σεισμών, πυρκαγιών και άλλων φυσικών καταστροφών. Προς τούτο χρησιμοποιούν δύο συγκεκριμένες τεχνικές:

- (α) την αντασφάλιση μέσω της οποίας οι ασφαλιστές αποζημιώνονται από τους αντασφαλιστές για τις καταστροφικές ζημιές
- (β) τη διασπορά των καλύψεων που αναλαμβάνουν σε μεγάλη γεωγραφική περιοχή και την αποφυγή της συγκέντρωσης κινδύνων, που μπορεί να αποβεί καταστροφική.

Υπολογίσιμη πιθανότητα ζημιάς

Ο ασφαλιστής πρέπει να μπορεί να υπολογίσει τη μέση συχνότητα και σοβαρότητα των απωλειών με σχετική ασφάλεια, ώστε να καθορίσει ασφάλιστρο επαρκές, για την κάλυψη των αποζημιώσεων, εξόδων και ενός περιθωρίου κέρδους.

Ορισμένες περιπτώσεις είναι δύσκολο να ασφαλισθούν, επειδή υπάρχει αδυναμία να εκτιμηθεί η πιθανότητα απωλειών. Για παράδειγμα, πλημμύρες, πόλεμος, ανεργία εμφανίζονται σε μη περιοδική βάση και δύσκολα μπορεί να προβλεφθεί η μέση συχνότητα και οι επιπτώσεις τους. Έτσι οι περιπτώσεις αυτές δύσκολα καλύπτονται από την Ιδιωτική Ασφάλιση, χωρίς παρέμβαση του Κράτους.

Εφικτό ασφάλιστρο

Για να είναι η ασφάλιση ελκυστική, το ασφάλιστρο πρέπει να είναι εφικτό, δηλαδή η πιθανότητα ζημιάς σχετικά χαμηλή. Αν, για παράδειγμα, η τελευταία υπερβαίνει το 40%, τότε το κόστος του ασφαλιστηρίου με τα διάφορα έξοδα μπορεί να υπερβεί την μέση αναμενόμενη ζημιά, με συνέπεια την απροθυμία για ασφάλιση.

Τα οφέλη της κοινωνίας από την Ασφάλιση

Ο θεσμός της ασφάλισης αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες κατακτήσεις των σύγχρονων κοινωνιών. Εκτός από τις άμεσες ασφαλιστικές αποζημιώσεις, τα επιπλέον οφέλη της κοινωνίας από την ασφάλιση είναι πολλαπλά και μπορούν να ταξινομηθούν ως εξής:

- μειωμένη ανάγκη πρόσθετων αποθεματικών
- πηγή επενδυτικών κεφαλαίων
- μειωμένος πιστωτικός κίνδυνος
- πρόληψη ζημιών
- βελτίωση κοινωνικής και επιχειρηματικής σταθερότητας

Μειωμένη ανάγκη πρόσθετων αποθεματικών

Η μεγαλύτερη κοινωνική προσφορά της ασφάλισης πηγάζει από την ικανότητά της για την μείωση του αντικειμενικού κινδύνου. Έτσι μειώνεται η φυσιολογική ανάγκη των ατόμων και των επιχειρήσεων να "αποθεματοποιούν" για να αντιμετωπίσουν διάφορα μελλοντικά ζημιογόνα ενδεχόμενα. Επειδή ο ασφαλιστής είναι σε θέση να κάνει ακριβείς εκτιμήσεις των αναμενόμενων ζημιών, τα απαιτούμενα αποθεματικά είναι πολύ μικρότερα σε σχέση με τα συνολικά αποθεματικά που θα έπρεπε να συσσωρεύσουν τα άτομα μόνα τους. Επομένως, ο θεσμός της ασφάλισης συντελεί στη βελτίωση της κατανομής των παραγωγικών πόρων της οικονομίας.

Πηγή επενδυτικών κεφαλαίων

Η λειτουργία των ασφαλιστικών αγορών προκαλεί σημαντικές θετικές επιπτώσεις στις Κεφαλαιαγορές, στο επίπεδο των επιτοκίων και στην οικονομική ανάπτυξη. Κατ' αρχήν, οι ασφαλιστικές εταιρίες (ιδιαίτερα οι ασφαλιστικές εταιρίες Ζωής) αποτελούν έναν από τους κορυφαίους θεσμικούς επενδυτές σε όλες τις σύγχρονες κοινωνίες. Επιπλέον, η λειτουργία των ασφαλιστικών αγορών απαλλάσσει τα άτομα και τις επιχειρήσεις από τις αβεβαιότητες των μελλοντικών ζημιογόνων ενδεχομένων, με αποτέλεσμα τη βελτίωση της κατανομής των πόρων μεταξύ κατανάλωσης και αποταμίευσης.

Εξάλλου, η αυξημένη προσφορά κεφαλαίων, λόγω των συσσωρευμένων αποθεματικών των ασφαλιστικών εταιριών, οδηγεί στη μείωση των επιτοκίων με αποτέλεσμα την αύξηση των επενδύσεων και της οικονομικής ανάπτυξης.

Μειωμένος πιστωτικός κίνδυνος

Η ασφάλιση αποτελεί τη βάση της αποτελεσματικής λειτουργίας του πιστωτικού συστήματος. Το άτομο ή η επιχείρηση που έχουν επαρκή ασφαλιστική κάλυψη αποτελούν καλύτερο πιστωτικό κίνδυνο για το τραπεζικό σύστημα. Σήμερα, η συντριπτική πλειοψηφία των δανειοδοτήσεων δεν θα ήταν εφικτή, εάν δεν υπήρχε η παράλληλη αποτελεσματική ασφαλιστική κάλυψη των αντίστοιχων δραστηριοτήτων.

Πρόληψη ζημιών

Οι ασφαλιστικές εταιρίες δραστηριοποιούνται σε εκτεταμένα προγράμματα πρόληψης ζημιών, με στόχο τον περιορισμό είτε της συχνότητας είτε της έκτασης μιας ζημιάς. Αυτή είναι μια ζωτική ασφαλιστική λειτουργία, για τον περιορισμό των συνολικών ζημιών και την συνακόλουθη μειωτική επίδραση επί των ασφαλιστρών. Το κοινωνικό όφελος προκύπτει από τον περιορισμό τόσο των άμεσων όσο και των έμμεσων ζημιών.

Μερικές από τις χαρακτηριστικότερες περιπτώσεις πρόληψης ζημιών, που στηρίζουν οι ασφαλιστές, είναι:

- οδική ασφάλεια και μείωση θανάτων από τροχαία
- προγράμματα πρόληψης εργατικών ατυχημάτων
- πρόληψη κλοπών αυτοκινήτων
- πρόληψη εμπρησμών
- πρόληψη ελαττωματικών προϊόντων
- προδιαγραφές ασφαλείας μηχανολογικών εξοπλισμών κ.λπ.

Βελτίωση κοινωνικής και επιχειρηματικής σταθερότητας

Η ύπαρξη και λειτουργία των ασφαλιστικών αγορών συντελεί στη μείωση της αβεβαιότητας των ατόμων και των επιχειρήσεων και επομένως συμβάλλει στην κοινωνική σταθερότητα. Τα παραδείγματα είναι άφθονα. Μία επιχείρηση δεν αναγκάζεται να πτωχεύσει μετά από μία εκτεταμένη πυρκαγιά στις εγκαταστάσεις

της. Μία οικογένεια δεν χρειάζεται να διαλυθεί ή να υποφέρει οικονομικά λόγω του πρόωρου θανάτου του αρχηγού της.

Μία πόλη που καταστράφηκε από εκτεταμένες πυρκαγιές ή σεισμούς μπορεί να ξανακτιστεί με τις παροχές των ασφαλιστικών καλύψεων.

Η ζωή σε μια σύγχρονη κοινωνία θα ήταν αλυσίδα για την αστική ευθύνη από την κυκλοφορία των αυτοκινήτων, η οποία εγγυάται τις αποζημιώσεις για τα θύματα των τροχαίων ατυχημάτων.

Η Ασφάλιση ως Κοινωνικοοικονομικός Κλάδος

Ο άνθρωπος δεν έπαψε ποτέ να σκέφτεται και να δημιουργεί, αποδειχθείσης της νοημοσύνης και της δημιουργικότητάς του, χωρίς όρια. Τα δημιουργήματά του απλώνονται μεγαλόπρεπα από το ένα άκρο της γης στο άλλο· κατά τα τελευταία δε χρόνια, άρχισαν να πλανώνται στο διάστημα και να κατακτούν τα διάφορα αστρικά συστήματα.

Όλα αυτά όμως, πέρα από τις ικανοποιήσεις που προσέφεραν στον άνθρωπο, έθεσαν την ίδια τη ζωή και την ακεραιότητά του κάτω από την απειλή σοβαροτάτων κινδύνων, των οποίων την ευθύνη ο ίδιος μόνο φέρει.

Ο σημερινός μηχανικός πολιτισμός, απότοκος των τεχνολογικών εξελίξεων του τελευταίου αιώνα, πέρα από τους κινδύνους που μπορεί να προξενήσει, δημιουργεί και άπειρες οικονομικές ανάγκες. Ταυτόχρονα, περιουσίες ολόκληρες, που κινούνται κάτω από το βόμβο του τεχνικού αυτού πολιτισμού, απειλούνται από στιγμή σε στιγμή να καταστραφούν με όλες τις δυσάρεστες συνέπειες.

Σαν υπεύθυνος για τους κινδύνους αυτούς, ο άνθρωπος, λαμβάνει όλες τις τεχνικές προφυλάξεις για τη φυσική αντιμετώπισή τους. Τεχνικοί, όμως, και ψυχολογικοί παράγοντες επισύρουν συχνά το απρόοπτο, με βαριές, πολλές φορές, συνέπειες πάνω στην ανθρώπινη ζωή και οικονομία. Τις συνέπειες αυτές καλείται να αντιμετωπίσει η ασφάλιση, που μένει ο μόνος παρήγορος και συμπαραστάτης, στις περιπτώσεις εκείνες που τα τεχνικά μέτρα αποτροπής των κινδύνων αποδεικνύονται ανεπαρκή.

Η ασφάλιση, ως θεσμός, συνετέλεσε πάρα πολύ στην ανάπτυξη της σύγχρονης κοινωνικής και οικονομικής ζωής, ώστε δικαιολογημένα σήμερα θεωρείται ως δείκτης της κοινωνικής και οικονομικής αναπτύξεως μιας χώρας.

Τη συμβολή της ασφαλίσεως, στην κοινωνική και οικονομική πρόοδο και ανάπτυξη, θα εξετάσομε παρακάτω.

Η Οικονομική συμβολή της Ασφάλισης

Οικονομικά η ασφάλιση συμβάλλει στην ανάπτυξη μιας χώρας, πολλαπλώς και ποικιλοτρόπως. Η βεβαιότητα που εξασφαλίζει για το μέλλον δημιουργεί στον επιχειρηματία το αίσθημα της σιγουριάς και τον ενθαρρύνει για συνεχή επιχειρηματική δράση. Έτσι οι επιχειρηματίες προβαίνουν σε επενδύσεις και αναλαμβάνουν πρωτοβουλία, σε τομείς της παραγωγικής δραστηριότητας που δεν θα επεδίδοντο, αν δεν υπήρχε η ασφάλιση.

Πολλές από τις τεχνικές εφευρέσεις και τις τεχνολογικές εξελίξεις της εποχής μας, αξιοποιήθηκαν και τέθηκαν στην υπηρεσία του ανθρώπου, μόνο ύστερα από τις εγγυήσεις που έδωσε η ασφάλιση.¹

Από τη συγκέντρωση των ασφαλιστρών, εξάλλου, ιδιαίτερα από τις μακροχρονίου εκτελέσεως ασφαλιστικές συμβάσεις ζωής, ενισχύεται η εθνική χρηματαγορά με σημαντικά χρηματικά ποσά και εξυπηρετούνται καλύτερα οι παραγωγικές επενδύσεις.

Η οικονομική καταρροή των, μονάδων και γενικότερα μιας οικονομίας, που οφείλεται σε καταστροφικούς κινδύνους (π.χ. εκτεταμένες πυρκαγιές, πλημμύρες, σεισμούς κ.λπ.), περιορίστηκε σημαντικά από την ανάπτυξη και εφαρμογή της ασφάλισης.²

Γενικότερα, κάθε αντίδραση στην οικονομική δραστηριότητα ενός τόπου, που υποκινείται από την αβεβαιότητα και το φόβο που ενέπνεαν στο παρελθόν οι ασφαλίσιμοι σήμερα κίνδυνοι, εξέλιπε από κάθε οικονομία, την οποία η ασφάλιση περιέβαλε με τη στοργή της.

---

¹ Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα του Hover Craft, που η βιομηχανική παραγωγή και κυκλοφορία του καθυστέρησε για αρκετά χρόνια, επειδή οι ασφαλιστές, μελετώντας τη φύση των σχετικών κινδύνων, δεν έδιναν ασφαλιστική κάλυψη βλ. σχετικά The Problems of Insuring Hover Craft D. Herworth σελ.3.

² Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της Ιαπωνίας, όπου το 1923 καταστράφηκαν από πυρκαγιά που προκλήθηκε από σεισμό, η μεν πόλη του Τόκυο κατά τα 7/10, οι δε πόλεις Γιοκοχάμα και Γιοκοσούκα ολοσχερώς. Οι ζημιές υπολογίστηκαν σε 200-225.000.000 λίρες Αγγλίας, από τις οποίες εκαλύπτοντο ασφαλιστικώς £ 175.000.000 σε ιαπωνικές, ευρωπαϊκές και αμερικανικές εταιρίες. Έτσι επιτεύχθηκε μια υπερεθνική κατανομή του μεγαλύτερου μέρους της οικονομικής καταστροφής.

Τραπεζική πίστη

Η ασφάλιση αποτελεί το ικανότερο εχέγγυο για την εξασφάλιση των πιστωτικών ιδρυμάτων. Ο πιστωτικός κίνδυνος με τις διάφορες μορφές του δεν έπαψε ούτε θα πάψει να απειλεί τα πιστωτικά ιδρύματα. Ιδιαίτερα ο πιστωτικός κίνδυνος που οφείλεται σε υλικές καταστροφές που η ίδια η σύγχρονη τεχνολογία επιφυλάσσει στην ζωή και την περιουσία του ανθρώπου (πυρκαγιές - εκρήξεις - μηχανικές βλάβες κλπ.) μεγιστοποιείται καθημερινά από τις τάσεις συγκεντρώσεως του υλικού πλούτου και από τις σύγχρονες παραγωγικές διαδικασίες που πολλές φορές ευνοούν την πρόκληση των καταστροφών αυτών. Αλλά και διάφορα ανώτερα βίας γεγονότα (σεισμοί – πλημμύρες κλπ.) μπορούν να δημιουργήσουν πιστωτικό κίνδυνο σε ευρύτερη κλίμακα. Ο πιστωτικός κίνδυνος της μορφής αυτής μπορεί να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά από τις διάφορες ασφαλιστικές μορφές που έχει θέσει στην διάθεσή μας η ασφαλιστική μεθοδολογία. Είναι αδιανόητο κατά την σύγχρονη οικονομική αντίληψη να μην καλύπτεται ασφαλιστικά οποιαδήποτε χρηματοοικονομική σχέση ή δoσοληψία, όχι μόνο σε περιπτώσεις πιστωτικών ιδρυμάτων αλλά και σε περιπτώσεις που οι σχέσεις αυτές αφορούν ιδιώτες - φυσικά πρόσωπα.

Τα κέντρα αποφάσεως των πιστοδοτήσεων έχουν υποχρέωση όχι μόνο να περιφρουρήσουν τα συμφέροντα των μετόχων και των καταθετών της τραπεζής αλλά να ασκήσουν, μια χρηματοδοτική πολιτική σύμφωνη με την γενικότερη οικονομική πολιτική της χώρας.

Η σωστή αυτή χρηματοδοτική πολιτική δεν κατοχυρώνεται μόνο με τις εμπράγματες εξασφαλίσεις (υποθήκες και ενέχυρα), που αναφέρονται σε φθαρτά

στοιχεία υποκείμενα σε όσους κίνδυνους αναφέραμε παραπάνω και επομένως μπορεί σε κάποια στιγμή να καταστραφούν, με όλες τις δυσμενείς οικονομικές και κοινωνικές προεκτάσεις (οικονομικός αφανισμός της επιχείρησης, απώλεια των χρημάτων της Τραπέζης, απώλεια θέσεων εργασίας κλπ.).

Η ασφάλιση που όπως γνωρίζουμε δεν παράγει οικονομικά αγαθά αλλά με την παρεμβολή της δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την αναδημιουργία των καταστραφέντων, είναι το μοναδικό μέσον αντιμετώπισης του πιστωτικού κινδύνου.

Η ασφάλιση θα πρέπει να αναφέρεται σε πραγματικές ασφαλιστικές ανάγκες και όχι να γίνεται απλά για να πραγματοποιηθεί και μια ασφαλιστική εργασία. Το ύψος του καλυπτόμενου κάθε φορά κεφαλαίου θα πρέπει να ανταποκρίνεται στην πραγματική αξία των περιουσιακών στοιχείων ή των συμφερόντων που εκτίθενται σε κίνδυνο, διαφορετικά υπάρχει το ενδεχόμενο να μην καλυφθεί ολοκληρωτικά η ζημιά (υπασφάλιση) με δυσμενείς επιπτώσεις τόσο στα συμφέροντα του ασφαλισμένου όσο και σε εκείνα της τραπέζης. Μια σωστή πιστοδοτική πολιτική πρέπει να συνοδεύεται από μια σωστή ασφαλιστική κατοχύρωση που θα προβλέπει και θα προλαμβάνει κάθε δυσμενές οικονομικό ενδεχόμενο.

Κοινωνική συμβολή της Ασφάλισης

Η κοινωνική συμβολή της ασφαλίσεως είναι επίσης αξιόλογη. Η ασφάλιση επιφέρει κάποια εξίσωση περιουσιών και εισοδημάτων, γιατί κατανέμει το βάρος των οικονομικών καταστροφών στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο. Έτσι αποφεύγεται ο

αφανισμός ορισμένων περιουσιών που θα είχε σαν συνέπεια την κοινωνική κατάπτωση των κτητόρων.

Τα ατυχήματα οδικής κυκλοφορίας και τα εργατικά ατυχήματα, που είναι από τα οξύτερα κοινωνικά προβλήματα της εποχής μας, βρίσκουν την οικονομική τους τουλάχιστον λύση στην ασφάλιση.

Αντιμετωπίζονται έτσι οι βλάβες της δημοσίας ζωής και υγείας, συντηρείται το εργατικό δυναμικό μιας χώρας και προλαμβάνεται η παραπέρα κοινωνική κατάπτωση, που οφείλεται σε οικονομικά αίτια.

Στην οικογενειακή ζωή, η ασφάλιση συμβάλλει οικονομικά, κοινωνικά και ηθικά. Η ασφάλιση σπουδών και προικοδοτήσεως εξασφαλίζει στα παιδιά πνευματική ανάπτυξη και επιτυχή γάμο, και συμβάλλει έτσι στην κοινωνική προβολή της οικογένειας, που είναι η βάση ολόκληρης της κοινωνίας μιας χώρας. Ακόμη επενεργεί ηθικοπλαστικά στα μέλη της οικογένειας και τους καλλιεργεί το αίσθημα της οικογενειακής ευθύνης και της ανάγκης για οικονομία και οικογενειακή μέριμνα.

Οι διάφοροι ασφαλιστικοί συνδυασμοί, πάνω στην ανθρώπινη ζωή, αναπληρώνουν τα οικονομικά κενά που δημιουργούν το γήρας, ο θάνατος, οι αναπηρίες, οι ασθένειες και διάφορα άλλα οικογενειακά πλήγματα, και προλαμβάνουν την κοινωνική κατάπτωση της οικογένειας.

Είναι πάρα πολλές οι κοινωνικές ανάγκες που εξυπηρετούνται από την ασφάλιση της ανθρώπινης ζωής – και ιδιαίτερα από την ασφάλιση της ανθρώπινης ζωής των αρχηγών των οικογενειών. Οι Άγγλοι πιστεύουν ότι : « αυτός που κερδίζει το ψωμί της οικογένειας, πρέπει να ασφαρίζεται » (The bread winner must be insured).

Ο Τσώρτσιλ που δεν ήταν ασφαλιστής αλλά πολιτικός, βλέποντας κάποτε από καθαρά πολιτική άποψη το θέμα, είπε επιγραμματικά :

*« Αν μπορούσα, θα έγραφα τη λέξη
ΑΣΦΑΛΙΣΗ σε κάθε σπίτι και στο μέτωπο
κάθε ανθρώπου. Τόσο σίγουρος
είμαι, πως με την ασφάλιση
σώζονται οικογένειες από
ανεπανόρθωτη καταστροφή »*

Τσώρτσιλ

Είναι βέβαιο πως, αν δεν υπήρχαν ανασφάλιστοι πολίτες, δεν θα υπήρχαν ορφανοτροφεία και γηροκομεία συντηρούμενα από το κράτος. Επίσης, είναι βέβαιο πως όσο περισσότερο ανεπτυγμένος είναι ο ασφαλιστικός θεσμός σε έναν τόπο, τόσο λιγότερα κοινωνικά προβλήματα αντιμετωπίζονται στον τόπο αυτό.

Πέρα όμως από τα παραπάνω, μεγάλης σημασίας κοινωνικό έργο επιτελείται από τα συλλογικά όργανα των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, στην προσπάθειά τους να αποκαλύψουν τα αίτια ορισμένων κινδύνων και να βρουν τα κατάλληλα μέσα καταπολέμησής τους. Ιδιαίτερως ενδιαφέρουσα είναι η ενίσχυση, από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, των επιστημονικών προγραμμάτων έρευνας για την ανεύρεση των αιτιών που προκαλούν τον καρκίνο, τις καρδιοπάθειες, τις αγγειοπάθειες και άλλες θανατηφόρες νόσους της εποχής μας.

Οι έρευνες, εξάλλου, για τον περιορισμό του ατυχήματος οδικής κυκλοφορίας και οι έρευνες για την εκπόνηση και εφαρμογή μέτρων αυξημένης προστασίας, για τους απασχολούμενους σε επικίνδυνα επαγγέλματα, χρηματοδοτούνται στο μεγαλύτερο τους μέρος, διεθνώς, από τις διάφορες οργανώσεις των ασφαλιστικών επιχειρήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Η Ασφάλιση στη Σύγχρονη Εποχή

Κάθε άτομο σε όλη του τη ζωή, είναι εκτεθειμένο σ' ένα μεγάλο αριθμό κινδύνων, οι οποίοι του καθορίζουν την προσωπική, οικογενειακή, οικονομική και συναισθηματική του κατάσταση και τη ζωή του γενικότερα. Ο άνθρωπος εφόσον δεν μπορεί να τα καταφέρει μόνος του για να αποφύγει τις καταστρεπτικές συνέπειες που προξενούν οι παντός είδους κίνδυνοι, απευθύνεται σε οργανωμένες επιχειρήσεις και ασφαλιστικούς οργανισμούς και του παρέχουν ασφαλιστική κάλυψη για να εξασφαλίσει τα αγαθά του και να αποκαταστήσει τις ζημιές που ίσως υποστεί.

Είναι γεγονός μεγάλης σημασίας για τον άνθρωπο να έχει ένα συμπαραστάτη σε όλα τα στάδια της ζωής του για να αντιμετωπίσει έκτατες καταστάσεις από απρόβλεπτα γεγονότα και ο συμπαραστάτης αυτός είναι η κοινωνική ή ιδιωτική ασφάλιση ή και οι δύο μαζί.

Την ασφάλιση την διακρίνουμε σε ιδιωτική και κοινωνική, το κύριο δε γνώρισμα της ιδιωτικής ασφάλισης είναι ότι στηρίζεται σε ελεύθερες συμβάσεις, ενώ η κοινωνική ασφάλιση έχει αναγκαστική ισχύ και βασίζεται στο νόμο.

Η κοινωνική ασφάλιση ασκείται από την κοινωνική πρόνοια, στηρίζεται στην κοινωνική πολιτική και αποβλέπει στην προστασία των εργαζομένων καθώς και των μελών των οικογενειών τους, ιδιαίτερα μάλιστα όταν καταστούν ανίκανοι προς εργασία λόγω ασθενείας ή ατυχήματος ή αναπηρίας ή λόγω μιας ορισμένης ηλικίας. Αντίθετα, η ιδιωτική ασφάλιση αποτελεί ατομική πρόνοια κάθε ασφαλισμένου,

ασκείται κυρίως από οργανωμένες και εξειδικευμένες ιδιωτικές ή και δημόσιες επιχειρήσεις και ρυθμίζεται νομικά κυρίως από τον εμπορικό νόμο.

Κατ' αρχάς θα πρέπει να τονίσουμε ότι και κοινωνική ασφάλιση και η ιδιωτική ασφάλιση βασίζονται στην ίδια φιλοσοφία, την ίδια ανθρώπινη ανάγκη καλύπτουν και τον ίδιο σκοπό εξυπηρετούν. Πηγάζουν από την ανησυχία, την ανασφάλεια που αισθάνεται κάθε άνθρωπος στην καθημερινή του ζωή για τους κινδύνους που μπορούν να συμβούν στο πρόσωπο του (ασθένεια, ατύχημα, αναπηρία, θάνατος) και στα αγαθά του, και επιδιώκουν την εξασφάλιση του, για αυτούς τους κινδύνους, τη σιγουριά ότι αν αυτοί οι κίνδυνοι συμβούν ο επιπτώσεις από αυτούς και τα προβλήματα που θα προκύψουν θα αντιμετωπισθούν είτε με την κοινωνική είτε με την ιδιωτική ασφάλιση.

Τόσο η κοινωνική όσο και η ιδιωτική ασφάλιση παρουσιάζουν στη σημερινή εποχή μας στις αρχές του 21^{ου} αιώνα εντυπωσιακή ανάπτυξη και αποτελούν βασικά θεμέλια της κοινωνικής μας συμβίωσης και της οικονομικής δραστηριότητας.

Η Κοινωνική Ασφάλιση στην Ελλάδα

Ο θεσμός των κοινωνικών ασφαλίσεων αναφέρεται σήμερα σε όλο σχεδόν τον πληθυσμό της χώρας μας και αποτελεί τομέα δραστηριότητας της πολιτείας για την προστασία της υγείας, την εξασφάλιση ενός βασικού επιπέδου διαβίωσης στα άτομα που δεν ανήκουν στον ενεργό πληθυσμό και, γενικά, στην προστασία της οικογένειας.

Η κοινωνική ασφάλιση συγκεντρώνει χρήματα από τις εισφορές του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας και τα διαθέτει, υπό μορφή παροχών, στις μη παραγωγικές ομάδες του πληθυσμού.

Το κράτος μας προσπαθεί συνεχώς για τη βελτίωση της κάλυψης των αναγκών και αυτό φαίνεται από την προσπάθεια για θεσμικές μεταβολές και από διάφορα άλλα μέτρα που λαμβάνει στον τομέα των κοινωνικών ασφαλίσεων.

Οι κοινωνικές ασφαλίσεις με τη σημερινή μορφή στη χώρα μας, σε σύγκριση με άλλες χώρες, καθυστέρησαν κυρίως και λόγω της έλλειψης της βιομηχανικής ανάπτυξης· αυτό όμως δεν σημαίνει ότι ο θεσμός δεν ήταν γνωστός από πολλά χρόνια πριν.

Οι κυριότεροι πόροι των κοινωνικών ασφαλίσεων είναι οι εισφορές των ασφαλίσεων, των εργοδοτών και του Κράτους. Όσον αφορά το σύστημα οικονομικής διαχείρισης, παλαιότερα είχε χρησιμοποιηθεί το σύστημα του μέσου ασφαλιστρού.

Σήμερα χρησιμοποιείται το διανεμητικό ή σύστημα κατανομής. Σύμφωνα με το σύστημα αυτό, οι δαπάνες κάθε περιόδου π.χ. ενός έτους, πρέπει να καλύπτονται από τα έσοδα αυτής της περιόδου και για όλους τους ασφαλισμένους. Διατηρείται όμως ένα περιορισμένο αποθεματικό για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών.

Τα αποθεματικά των φορέων της κοινωνικής ασφάλισης είναι σε ακίνητα, καταθέσεις, χρεόγραφα κ.λπ.

Η κοινωνική ασφάλιση στη χώρα μας καλύπτεται από το σύστημα της πολλαπλότητας των φορέων. Οι φορείς αναφέρονται είτε στην επαγγελματική ομάδα, είτε στο είδος της παροχής και υπάρχουν φορείς δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου.

Κοινωνική Ασφάλιση

Η κοινωνική ασφάλιση ασκείται από την κοινωνική πρόνοια, στηρίζεται στην κοινωνική πολιτική και αποβλέπει στην προστασία των εργαζομένων καθώς και των μελών των οικογενειών τους, όταν δεν είναι αυτοί σε θέση να αντιμετωπίσουν μόνοι τους τις αναγκαίες οικονομικές επιβαρύνσεις της ζωής, ιδιαίτερα μάλιστα όταν καταστούν ανίκανοι προς εργασία λόγω ασθένειας ή ατυχήματος, ή αναπηρίας, ή λόγω μιας ορισμένης ηλικίας.

Οι κοινωνικές ασφαλίσεις δίνουν, τόσο στους ασφαλισμένους όσο και στα προστατευόμενα από αυτούς πρόσωπα, τη δυνατότητα και τη βεβαιότητα ότι θα τους συμπαρασταθούν.

Η κοινωνική ασφάλιση καλύπτει ολόκληρο τον εργαζόμενο πληθυσμό, αλλά και άτομα που δεν έχουν μπει στην παραγωγική διαδικασία.

Είναι γεγονός μεγάλης σημασίας για τον άνθρωπο να έχει ένα συμπαραστάτη σε όλα τα στάδια της ζωής του για να αντιμετωπίσει έκτακτες δαπάνες που προκαλούνται, συνήθως από απρόβλεπτα γεγονότα.

Ο θεσμός των κοινωνικών ασφαλίσεων, πήρε τη σημερινή μορφή του μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, ύστερα από την αντίληψη της διεθνούς κοινωνίας για το ρόλο και τις ευθύνες του κράτους έναντι των πολιτών, όσον αφορά την κοινωνική ασφάλιση.

Το δικαίωμα συμμετοχής στην κοινωνική ασφάλιση εφαρμόζεται με διάφορους τρόπους στις διάφορες χώρες, ανάλογα με την ανάπτυξη, την ιστορία, την παράδοση, την οικονομική κατάσταση των χωρών κ.λπ. Οι στόχοι όμως και οι επιδιώξεις και τα συστήματα των κοινωνικών ασφαλίσεων δεν διαφέρουν πολύ από

χώρα σε χώρα. Το σύστημα της κλασσικής κοινωνικής ασφάλισης έχει σαν σκοπό την προστασία των ασφαλισμένων (εργαζομένων) από διαφόρους κινδύνους, με έσοδα που προέρχονται κυρίως από εισφορές των ιδίων των εργαζομένων, των εργοδοτών και σε μικρότερο βαθμό από κρατική βοήθεια.

Μορφές Συστημάτων Κοινωνικής Ασφάλισης

Τα κλασικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης βασίζονται σε δύο μορφές:

- Η μία μορφή στηρίζεται στο γεγονός ότι οι ασφαλιζόμενοι καλύπτουν τις δαπάνες του ασφαλιστικού οργανισμού κοινωνικής προστασίας με την καταβολή ασφαλιστικής εισφοράς και στηρίζονται στις εισφορές αυτής για να καλύπτουν τις ανάγκες του μέλλοντος και έχουν κάποια ομοιότητα με τις ιδιωτικές ασφαλιστικές επιχειρήσεις.
- Η άλλη μορφή ασφαλιστικής κάλυψης προέρχεται από ασφαλιστικούς φορείς, που έχουν ένα βαθμό αυτοτέλειας και έχουν, συνήθως, τη μορφή νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου και έχουν κρατική εποπτεία. Η ασφαλιστική κάλυψη στην περίπτωση αυτή γίνεται από έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού και από εισφορές των εργαζομένων και εργοδοτών. Το σύστημα αυτό εξασφαλίζει παροχές και οικονομικές ανάγκες σε όλο τον εργαζόμενο πληθυσμό.

Κατηγορίες Ασφαλισμένων στην Κοινωνική Ασφάλιση

Οι ασφαλισμένοι στα ιδρύματα κοινωνικών ασφαλίσεων διακρίνονται βασικά σε δυο κατηγορίες :

(α) σε άμεσους ασφαλισμένους και

(β) σε έμμεσα ασφαλισμένους.

Στην πρώτη κατηγορία ανήκουν οι εργαζόμενοι που έχουν το δικαίωμα ασφαλιστικής προστασίας λόγω της εργασίας που οι ίδιοι προσφέρουν.

Στη δεύτερη κατηγορία ανήκουν τα άτομα που έχουν δικαίωμα ασφαλιστικής προστασίας, εφόσον βρίσκονται σε κάποιο βαθμό συγγενικής σχέσεως με τους άμεσα ασφαλισμένους, δηλαδή τα μέλη της οικογένειάς τους (σύζυγοι, παιδιά, γονείς κ.λπ.).

Οι όροι ασφαλίσεως είναι ίδιοι για όλους τους ασφαλιζομένους, που προστατεύονται έναντι των ιδίων κινδύνων, χωρίς να υπάρχει κάποια ιδιαίτερη σύμβαση ή συμφωνία μεταξύ των ασφαλιζομένων και του ασφαλιστικού φορέα.

Πιο συγκεκριμένα κοινωνικές ασφαλίσεις είναι οι ασφαλίσεις εκείνες οι οποίες σκοπό έχουν να αντιμετωπίσουν τους κινδύνους που διατρέχει η ζωή των εργαζομένων κατά τη διάρκεια της εργασίας τους και οποίοι (κίνδυνοι) μπορούν να οδηγήσουν τον εργαζόμενο σε μείωση της ικανότητάς του για εργασία, ή να δημιουργήσουν πρόσθετες ανάγκες, οι οποίες δεν είναι δυνατό να καλυφθούν με το κανονικό εισόδημά του, ή σε αύξηση των δαπανών συντήρησής του.

Οι ασφαλίσεις αυτές για να είναι αποτελεσματικές πρέπει να έχουν χαρακτήρα υποχρεωτικό και να είναι οργανωμένες κοινωνικά.

Ο ορισμός που δώσαμε παραπάνω για τις κοινωνικές ασφαλίσεις αποκλείει όλες τις άλλες μορφές ασφάλισης που δεν αναφέρονται στον εργατικό βίο και δεν είναι υποχρεωτικές.

Επομένως το βασικό χαρακτηριστικό της κοινωνικής ασφάλισης βρίσκεται στον εξαναγκασμό προς ασφάλιση και αναφέρεται στον εργατικό βίο. Ενώ το κύριο γνώρισμα της ιδιωτικής ασφάλισης, όπως θα δούμε, είναι ότι στηρίζεται σε ελεύθερες συμβάσεις κατά κανόνα. Λέμε κατά κανόνα, γιατί πολλές φορές υπάρχει εξαναγκασμός προς ασφάλιση, π.χ. ασφάλιση αυτοκινήτων.

Στις κοινωνικές ασφαλίσεις λειτουργεί αναγκαστικά το σύστημα των ισόποσων εισφορών και παροχών και παρατηρείται στους δημόσιους οργανισμούς και κρατικές υπηρεσίες.

Ταξινόμηση των Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Η πρώτη μεγάλη ταξινόμηση των κοινωνικών ασφαλίσεων είναι εκείνη η οποία τις διαιρεί σε δύο ομάδες:

- (α) Κοινωνικές ασφαλίσεις που δίνουν παροχές μακράς διάρκειας (συντάξεις, ράντες κ.λπ.).
- (β) Κοινωνικές ασφαλίσεις που δίνουν παροχές μικρής διάρκειας (βοήθημα κηδείας, ανεργίας, ασθενείας).

Η διάκριση, ανάμεσα στους δύο τύπους ασφάλισης είναι σχετική. Ασφαλίσεις με παροχές μικρής διάρκειας είναι εκείνες στις οποίες η παροχή χορηγείται εφάπαξ, δηλ. με μία μόνο καταβολή (π.χ. το επίδομα κηδείας), ή εκείνες στις οποίες η παροχή δεν μπορεί να καταβάλλεται πέρα από ορισμένο χρονικό διάστημα (π.χ. το

επίδομα ανεργίας μπορεί να διαρκέσει το πολύ 180 ημέρες, το επίδομα ασθενείας 1 έτος).

Εξάλλου είναι δυνατό να χορηγούνται συντάξεις, οι οποίες διαρκούν μόνο 3 - 4 μήνες, αν διαγραφεί το άτομο από τον κλάδο των συνταξιούχων. Η διάκριση ανάμεσα σε παροχές μικρής και μακράς διάρκειας πρέπει να γίνεται κατά μέσο όρο.

Μία γενική σύνταξη λέμε ότι είναι παροχή μακράς διάρκειας, όταν διαρκεί κατά μέσο όρο 10-12 χρόνια. Αντίθετα, το επίδομα ασθενείας είναι παροχή μικρής διάρκειας, γιατί διαρκεί κατά μέσο όρο 15-20 ημέρες.

Ας δούμε τώρα ποιες περιπτώσεις ενδιαφέρουν τις κοινωνικές ασφαλίσεις για παροχές μακράς διάρκειας και ποιες για μικρής διάρκειας.

1. Κοινωνικές ασφαλίσεις - Παροχές μακράς διάρκειας

- (α) Γήρας : συμπλήρωση ορισμένης ηλικίας και ύπαρξη προσόντων που απαιτούνται για τη σύνταξη.
- (β) Θάνατος : το δικαίωμα σύνταξης κάτω από ορισμένες περιπτώσεις, μεταβιβάζεται στους επιζώντες.
- (γ) Αναπηρία : επαγγελματική και έξω - επαγγελματική.

2. Κοινωνικές ασφαλίσεις - Παροχές μικρής διάρκειας

- (α) Προσωρινή ανικανότητα.
- (β) Ανεργία: το άτομο, επειδή δεν μπορεί να εργαστεί ανεξάρτητα από τη θέλησή του, λαμβάνει επίδομα που αντικαθιστά το μισθό.

(γ) Υγειονομική περίθαλψη: αντικαθιστά την αύξηση των εξόδων με παροχή περίθαλψης στον ενδιαφερόμενο ή στους οικείους του. Η περίθαλψη αυτή καλύπτει τα έξοδα λόγω ασθένειας, μητρότητας, εργατικών ατυχημάτων κ.λπ.

Η αδυναμία της Κοινωνικής Ασφάλισης

Κρίνοντας την κοινωνική ασφάλιση, δεν μπορούμε να πούμε πως είναι θεσμός καταξιωμένος στο λαϊκό αίσθημα. Πολλά παράπονα διατυπώνονται σε βάρος των φορέων της κοινωνικής ασφαλίσεως, για την εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων, την ποιότητα της περιθάλψεως, την πενιχρότητα των συντάξεων, το ύψος του ασφαλίστρου, κ.ά.

Ακόμη, επικρίνεται η κοινωνική ασφάλιση για τον τρόπο διαχειρίσεως και διαθέσεως των εισπραττομένων εισφορών, καθώς και για τον τρόπο που διοικούνται οι Οργανισμοί.

Κατά υπολογισμούς των επικριτών της κοινωνικής ασφαλίσεως, η ιδιωτική θα μπορούσε να αποδώσει καλύτερα αποτελέσματα, με πολύ χαμηλότερο κόστος.

Γεγονός είναι πως, στους οργανισμούς αυτούς, παρουσιάζονται ως μειονεκτήματα η γραφειοκρατική οργάνωση, που χαρακτηρίζει όλους τους κρατικούς και ημικρατικούς οργανισμούς, καθώς και η έλλειψη της ατομικής πρωτοβουλίας και του κινήτρου του κέρδους, που έχει ως συνέπεια, από τη μια την αύξηση των εξόδων λειτουργίας και από την άλλη την έλλειψη προθυμίας και ζωτικότητας στην εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων.

Έτσι, το ασφαλιστρο διαμορφώνεται σε ύψος δυσανάλογο με την ποιότητα της παρεχομένης ασφαλιστικής προστασίας και δίδεται στους ασφαλισμένους, που

ταλαιπωρούνται, το δικαίωμα για δυσμενή σχόλια και παράπονα, που καταλήγουν, πολλές φορές, σε έντονες διαμαρτυρίες.

Αν σκεφθούμε, όμως, πως στην κοινωνική ασφάλιση καλύπτονται συνήθως οι κατώτερες εισοδηματικές τάξεις μιας χώρας, θα πρέπει να θέσουμε σε αμφισβήτηση το αν θα προσερχόταν οικειοθελώς στις ασφαλιστικές εταιρίες να ασφαλιστούν, αυτοί που ανήκουν στις συγκεκριμένες τάξεις, στην περίπτωση που θα αποδεσμευόταν από την κοινωνική ασφάλιση.

Αμεσότερες και επιτακτικότερες ανάγκες θα τους υποχρέωναν ασφαλώς να δαπανήσουν το εισόδημά τους και θα παραμέριζαν κάθε σκέψη για οποιαδήποτε πρόνοια ή μελλοντική εξασφάλιση. Έτσι, θα προέκυπταν σοβαρά κοινωνικά προβλήματα, που η αντιμετώπισή τους, χωρίς την ανάλογη υποδομή, θα ήταν αρκετά δύσκολη, αν όχι αδύνατη.

Θα πρέπει, κατά συνέπεια, να δεχτούμε πως η κοινωνική ασφάλιση, παρά τις αδυναμίες και τις ατέλειές της, επιτελεί έργο υψίστης κοινωνικής σημασίας και σπουδαιότητας.

Αυτό δεν σημαίνει, βέβαια, πως θα πρέπει να παραιτηθεί από κάθε παραπέρα προσπάθεια για βελτίωση της παρεχομένης ασφαλιστικής προστασίας, της μείωσης των εισφορών και της συνετής και φρόνιμης διαχείρισεως των εισφορών αυτών. Κάθε προσπάθεια προς τις κατευθύνσεις αυτές και τη συμπάθεια του κοινού στην κοινωνική ασφάλιση θα εξασφάλιζε, και ποικιλότροπα θα ωφελούσε το κοινωνικό σύνολο, συμβάλλοντας στην άνοδο του βιοτικού επιπέδου, ιδιαίτερα των κατωτέρων εισοδηματικών τάξεων του τόπου.

Δυστυχώς, όμως, οι συχνές εναλλαγές, ασχέτων συνήθως προσώπων στις ανώτερες διοικητικές θέσεις των οργανισμών που ασκούν την κοινωνική ασφάλιση και η ρουσφετολογική πολιτική των υπεραρίθμων συνήθως προσλήψεων, τις οποίες

επιβάλλουν οι εκάστοτε κυβερνήσεις, δεν αφήνουν του Οργανισμούς αυτούς να λειτουργήσουν σωστά, ούτε σε ό,τι αφορά την οργάνωση των γραφειοκρατικών διαδικασιών ούτε σε ό,τι αφορά τη γενικότερη διαχείριση των εισφορών των ασφαλισμένων.

Συνέπεια της κακοδιοίκησης και κακοδιαχείρισης αυτής είναι η αδυναμία ορισμένων εκ των Οργανισμών αυτών, να ανταποκριθούν ακόμη και στις βασικότερες υποχρεώσεις τους.

Όλα αυτά, βεβαίως, δημιουργούν μια κοινωνική δυσφορία, μια κοινωνική ανησυχία και ανασφάλεια, απόλυτα δικαιολογημένη, γιατί προοιωνίζεται ένα τεράστιο κοινωνικό πρόβλημα που έρχεται και το οποίο θα πλήξει μεν ευθέως τη συμπαθέστατη ομάδα των συνταξιούχων της κοινωνικής ασφαλίσεως, αλλά θα έχει και δυσμενέστερες επιπτώσεις και προεκτάσεις σε ολόκληρο τον κοινωνικό ιστό της χώρας.

Εδώ θα πρέπει να επισημάνουμε ότι η αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών πρέπει να αναζητηθεί στην Ιδιωτική Ασφάλιση, στην οποία επιβάλλεται να αρχίσουν να προσφεύγουν οι διάφορες ομάδες εργαζομένων για τη συμπληρωματική κάλυψή τους, με ιδιωτικά πλέον ασφαλιστήρια, συνταξιοδοτήσεως και περιθάλψεως. Θα πρέπει, όμως, να μειωθούν οι εισφορές στους κρατικούς φορείς, για να υπάρξουν τα οικονομικά περιθώρια.

Ιδιωτική Ασφάλιση

Η ιδιωτική ασφάλιση, σε αντίθεση με την κοινωνική, ενεργείται με την ελεύθερη βούληση όσων επιθυμούν να τύχουν ασφαλιστικής προστασίας έναντι ορισμένων

κινδύνων, που απειλούν τη ζωή, την αρτιμέλεια, την υγεία ή την περιουσία τους. Θα μπορούσαμε μάλιστα να πούμε πως το μέρος εκείνο κατά το οποίο υστερεί, σε ποιότητα, η παρεχόμενη από την κοινωνικό ασφάλιση προστασία, έρχεται να συμπληρώσει, σε πολλές περιπτώσεις, η ιδιωτική ασφάλιση. Είναι πάρα πολλοί εκείνοι που έχουν κύριο ασφαλιστικό φορέα έναν από τους φορείς της κοινωνικής ασφαλίσεως και καταφεύγουν, παράλληλα, στους φορείς της ιδιωτικής ασφαλίσεως, για να συμπληρώσουν - κατά την αντίληψη και τις ιδιαίτερες ασφαλιστικές τους ανάγκες - την κύρια ασφάλισή τους.

Είναι γεγονός ότι η πρόοδος και η ανάπτυξη που παρατηρείται σήμερα στον τομέα των ασφαλίσεων, που γίνονται πάνω στην ανθρώπινη ζωή, οφείλεται στο ότι η προστασία που παρέχεται από τους φορείς της κοινωνικής ασφαλίσεως είναι ελλιπής και αφήνει μεγάλα περιθώρια, που έρχεται να καλύψει με τους διάφορους ασφαλιστικούς συνδυασμούς η ιδιωτική ασφάλιση, η οποία έχει εξελιχθεί σε ένα σημαντικό παράγοντα της κοινωνικής και οικονομικής ζωής του τόπου.

Κύρια χαρακτηριστικά της ιδιωτικής ασφαλίσεως είναι η κατάρτιση ιδιαίτερης συμβάσεως μεταξύ ασφαλιστού και καθενός από τους ασφαλισμένους και η ελευθερία που έχουν για την κατάρτιση, την τροποποίηση, τη συνέχιση ή την ακύρωση των συμβάσεων αυτών, καθώς και για την επιλογή των κινδύνων έναντι των οποίων επιθυμούν να τύχουν ασφαλιστικής προστασίας, κάθε φορά, οι ασφαλισμένοι.

Η ιδιωτική ασφάλιση ασκείται από ιδιωτικές ασφαλιστικές επιχειρήσεις, που έχουν τα εχέγγυα που απαιτεί η αρμόδια κρατική αρχή για να τους χορηγήσει τη σχετική άδεια λειτουργίας, ή και από αλληλασφαλιστικούς συνεταιρισμούς (Mutual ή Friendly Societies). Δεν αποκλείονται και οι περιπτώσεις των κρατικών ή ημικρατικών οργανισμών. Ιδιαίτερα σήμερα, μεγάλο μέρος της ελληνικής

ασφαλιστικής παραγωγής πραγματοποιείται από τις μεγάλες ασφαλιστικές εταιρίες, που ελέγχονται, μέσω των τραπεζών, από το Κράτος.

Οι περισσότερες από αυτές τις εταιρίες παρουσιάζουν σε κάποιο βαθμό όλα εκείνα τα μειονεκτήματα που αναφέραμε, των Οργανισμών Δημόσιου Δικαίου τα οποία όμως η δυναμική παρουσία των ασφαλιστικών επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα, που γίνεται πιο αισθητή σιγά-σιγά, δεν τους επιτρέπει πια την πολυτέλεια να έχουν.

Με το καθεστώς του ελεύθερου ανταγωνισμού, που υπάρχει σήμερα στη χώρα μας, αναπτύσσεται μεταξύ των ασφαλιστικών επιχειρήσεων μια άμιλλα, που συνίσταται κυρίως στην κατά το δυνατόν καλύτερη εξυπηρέτηση του κοινού και στη συμπίεση του ασφαλιστικού κόστους.

Ως κοινωνικός και οικονομικός θεσμός η ιδιωτική ασφάλιση έχει να επιδείξει πολλά, όχι μόνο στο επίπεδο της εθνικής αλλά και της διεθνούς κοινότητας και οικονομίας, με τη της αντασφάλισως.

Ο οικονομικός ρόλος της Ιδιωτικής Ασφάλισης

Ο ασφαλιστικός κλάδος συμβάλλει, όσο λίγοι, στην οικονομική, ψυχολογική και σωματική υγεία των μελών των σύγχρονων κοινωνιών. Άλλωστε, είναι αποδεδειγμένο ότι όσο πιο αναπτυγμένος είναι σε μια κοινωνία ο ασφαλιστικός θεσμός, τόσο πιο λίγα είναι τα κοινωνικά προβλήματα που εμφανίζονται.

Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις ως σύγχρονες οικονομικές μονάδες αποτελούν εξορισμού ένα σημαντικό πεδίο απασχόλησης εργαζομένων αλλά και πηγή

φορολογικών εσόδων του Κράτους, υπηρετώντας συγχρόνως και ένα θεσμό με πολλαπλές θετικές παραμέτρους για την οικονομική ευμάρεια μιας κοινωνίας, όπως:

Πρώτον: Με την αποκατάσταση των ζημιών.

Δεύτερον: Με την ενθάρρυνση της αποταμιεύσεως και τη δημιουργία αποθεμάτων.

Τρίτον: Με την χρηματοδότηση επενδύσεων.

Τέταρτον: Ενθάρρυνση επιχειρηματικής πρωτοβουλίας.

Πέμπτον: Διάσωση προσωπικών, οικογενειακών και εθνικών πόρων.

Πιο συγκεκριμένα:

Πρώτον: Με την αποκατάσταση των ζημιών επιτυγχάνεται ομαλοποίηση των οικονομικών επιπτώσεων από ζημιές στη δραστηριότητα των διαφόρων οικονομικών μονάδων, προστατεύεται το απασχολούμενο εργατικό δυναμικό και δημιουργείται σταθερότητα στη λειτουργία της οικονομίας. Με την μετάθεση των κινδύνων από το οικονομικώς δρών άτομο στην ασφάλιση, ενδυναμώνεται η ανανεωτική ικανότητα της οικονομίας και ενθαρρύνονται οι επιχειρηματικές πρωτοβουλίες. Επίσης διευρύνει την πιστωτική επιφάνεια των οικονομικών μονάδων και δίνει τη δυνατότητα να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά οι πιστωτικοί κίνδυνοι στους οποίους είναι εκτεθειμένα όλα τα πιστωτικά ιδρύματα από τις δανειοδοτήσεις τους.

Ιδιαίτερα ενισχύεται η ικανότητα της οικονομίας για τεχνολογική πρόοδο, διότι με την πλήρη οικονομική αποκατάσταση των αποτελεσμάτων από τις τυχόν ζημιές ενθαρρύνεται η ανάληψη επιχειρηματικών κινδύνων με νέες τεχνολογικές εφαρμογές. Έτσι η ασφάλιση όχι μόνο εξασφαλίζει την ομαλή λειτουργία της οικονομίας, αλλά στηρίζει την τεχνολογική πρόοδο και ενθαρρύνει τις επιχειρηματικές πρωτοβουλίες.

Δεύτερον: Η ιδιωτική ασφάλιση δημιουργεί αποταμιεύσεις. Χωρίς να είναι ίσως

εμφανές εκ πρώτης όψεως, δεν θα ήταν υπερβολή να λεχθεί πως η όλη δραστηριότητα μιας ασφαλιστικής εταιρίας, εκτός από την κάλυψη του ασφαλισμένου, είναι προσανατολισμένη στο να δημιουργεί εκ των πραγμάτων αποταμιευμένα κεφάλαια από τα ασφάλιστρα.

Το ασφάλιστρο, κάθε ασφάλιστρο, είναι κατά μεγάλο μέρος και απόθεμα γιατί αντικρίζει μελλοντικές πληρωμές. Έτσι τα αποθέματα που συγκεντρώνουν οι ασφαλιστικές εταιρίες για να αντιμετωπίσουν τους εν ισχύει κινδύνους τους, και σε μικρότερο βαθμό τις εκκρεμείς τους ζημιές, αποτελούν αποταμιευμένα διαθέσιμα κεφάλαια. Τα ασφάλιστρα ιδίως ζωής, επειδή προέρχονται από μια σταθερή και μακροχρόνια δέσμευση αποτελούν εκτεταμένα πιστωτικά αποθέματα στη διάθεση της οικονομίας για αξιοποίηση.

Έτσι η όλη δραστηριότητα και προσπάθεια μιας ασφαλιστικής εταιρίας, εκτός από την εξασφάλιση των ασφαλισμένων της με την κάλυψη των κινδύνων για τους οποίους έχουν ασφαλισθεί, οδηγεί τελικά στο να συγκεντρώνονται αποθέματα και κεφάλαια, και έχει σαν αποτέλεσμα να είναι οι Ασφαλιστικές Εταιρίες η σταθερότερη και πιο αξιόπιστη πηγή πόρων στη διάθεση της οικονομίας.

Τρίτον: Η ιδιωτική ασφάλιση χρηματοδοτεί τις επενδύσεις μέσω των διαθέσιμων κεφαλαίων της. Στις ανεπτυγμένες οικονομίες οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις ιδίως ζωής, είναι από τους κύριους φορείς μακροχρόνιας χρηματοδότησης, από τους κύριους τροφοδότες της κεφαλαιαγοράς, τους κύριους επενδυτές.

Οι Ασφαλιστικές Εταιρίες, όπως ελέχθη, λειτουργούν βάσει ρυθμιστικών κανόνων και εποπτείας που θεσπίζει η Πολιτεία. Είναι υποχρεωμένες ανάλογα και με την έκταση του κύκλου εργασιών τους να έχουν ορισμένα ελάχιστα κεφάλαια, να τηρούν ανάλογα τεχνικά αποθέματα και να πληρούν τα περιθώρια

φερεγγυότητας που ορίζονται από τους νόμους του κάθε Κράτους και για τις χώρες που μετέχουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και από τις Οδηγίες της.

Αυτά τα υποχρεωτικά αποθέματα αποτελούν συσσωρευμένα κεφάλαια που πρέπει να επενδυθούν σε ασφαλείς και αποδοτικές τοποθετήσεις. Η επιλογή των καλύτερων τοποθετήσεων και επενδύσεων είναι μια από τις βασικές λειτουργίες μιας ασφαλιστικής εταιρίας γιατί η ικανοποιητική απόδοση των επενδύσεων είναι αυτή που οδηγεί σε κέρδη, ή ισοφαρίζει το τεχνικό αποτέλεσμα από την άσκηση της ασφαλιστικής δραστηριότητας, που είναι συχνά αρνητικό.

Μια άλλη πηγή για τη δημιουργία αποθεμάτων και αντιστοίχων επενδύσεων είναι όταν ορισμένες ασφαλίσεις ζωής, συνδέονται απ'ευθείας με τα αποτελέσματα και τις αποδόσεις από τις επενδύσεις των ασφαλιστρών των ασφαλισμένων που πραγματοποιεί η ασφαλιστική εταιρία.

Στη χώρα μας υπάρχουν περιορισμοί για τις κατηγορίες που οι Ασφαλιστικές Εταιρίες μπορούν να επενδύουν τα αποθέματά τους. Συγκεκριμένα μπορούν να τα επενδύουν σε Ακίνητα, σε Ομόλογα και Ομολογίες του Δημοσίου και Ανωνύμων Εταιριών, σε Μερίδια Αμοιβαίων Κεφαλαίων, σε Μετοχές και σε Ενυπόθηκα Δάνεια με ορισμένα ποσοστά κατά κατηγορία.

Σε άλλες χώρες οι Ασφαλιστικές Εταιρίες έχουν μεγαλύτερη ελευθερία επενδύσεως των αποθεμάτων τους. Οι πραγματοποιούμενες από τις Ασφαλιστικές Εταιρίες επενδύσεις συμβάλουν σημαντικά στη λειτουργία της οικονομίας και με την έκτασή τους και την επίδραση που ασκούν από την επιλογή τους.

Τέταρτον : Ενθάρρυνση Επιχειρηματικής Πρωτοβουλίας: Είναι βέβαιο ότι κάτω από τις σημερινές συνθήκες της παγκοσμιοποίησης και του οξύτατου ανταγωνισμού οι επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και ιδιαίτερα οι καινοτόμες και κατά συνέπεια οι πλέον

ριψοκίνδυνες, θα ήταν πολύ λιγότερες, αν οι επιχειρηματίες δεν είχαν το προστατευτικό δίκτυο των ασφαλειών.

Πέμπτον : Διάσωση Προσωπικών, Οικογενειακών και Εθνικών Πόρων: Σημαντικά μικρότερο θα ήταν το συνολικό Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν, αν δεν υπήρχε ο ασφαλιστικός θεσμός. Αρκεί να υπολογίσουμε πόσο μεγάλη θα ήταν η απώλεια υλικών αγαθών, χωρίς ελπίδα επαναδημιουργίας τους, από μεμονωμένες (τροχαία ατυχήματα - πυρκαγιές) ή συλλογικές καταστροφές (σεισμοί, πλημμύρες, τυφώνες, ηφαίστεια), αν δεν υπήρχε η δυνατότητα αντικατάστασής τους από τις ασφαλιστικές αποζημιώσεις.

Με α) την αποκατάσταση των ζημιών, β) την δημιουργία αποταμιεύσεων και γ) την χρηματοδότηση επενδύσεων, δ) την ενθάρρυνση της επιχειρηματικής πρωτοβουλίας και ε) την διάσωση προσωπικών οικογενειακών πόρων γίνεται φανερή η σημασία του οικονομικού ρόλου της ιδιωτικής ασφάλισης και η συμβολή της στην οικονομία για πρωτοβουλίες, σταθερότητα και πρόοδο.

Ο κοινωνικός ρόλος της Ιδιωτικής Ασφάλισης

Τεράστια πάντα είναι η συμβολή του ασφαλιστικού κλάδου στην υγεία, σταθερότητα και συνοχή της οικογένειας, ως πυρήνα του κοινωνικού ιστού, αλλά και σε τελική ανάλυση της ίδιας της κοινωνίας.

Πρώτον: Με την συμπλήρωση των κοινωνικών ασφαλίσεων για την κάλυψη προσωπικών κινδύνων.

Δεύτερον: Με επενδύσεις που έχουν κοινωφελή χαρακτήρα.

Τρίτον: Με την πρόληψη, αποφυγή και αποσόβηση κινδύνων και κατά συνέπεια με την βελτίωση της ποιότητας της ζωής μας.

Τέταρτον : Ψυχική και πνευματική υγεία

Πιο αναλυτικά:

Πρώτον: Η ιδιωτική ασφάλιση συμπληρώνει τη κοινωνική ασφάλιση καλύπτοντας προσωπικούς κινδύνους και ιδίως με ασφαλιστικά προγράμματα εφ'άπαξ, συντάξεων, υγείας, ατυχημάτων κλπ., είτε ομαδικά είτε οικογενειακά είτε ατομικά. Έτσι οι προσωπικοί «κίνδυνοι» ή οι οικονομικές ανάγκες που υπάρχουν για κάθε άτομο στη σύγχρονη εποχή μας καλύπτονται και από την κοινωνική και την ιδιωτική ασφάλιση, με: α) την Εθνική Κοινωνική Ασφάλιση μέσω Δημοσίων Οργανισμών με βασικές παροχές προς όλους β) με την Επικουρική Επαγγελματική Κοινωνική Ασφάλιση μέσω Δημοσίων Οργανισμών, Ταμείων κ.λπ., γ) με Ομαδικά προγράμματα ασφαλείας ζωής, συντάξεων και υγείας που εφαρμόζουν και χρηματοδοτούν οι επιχειρήσεις των εργαζομένων μέσω της ιδιωτικής ασφάλισης και δ) με Ατομικά προγράμματα για τους ίδιους κινδύνους από τους ίδιους τους ενδιαφερομένους μέσω της ιδιωτικής ασφάλισης που καλύπτουν οικονομικές ανάγκες, προστατεύουν, και προσφέρουν οικονομικές υπηρεσίες σε όλη την οικογένεια. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το 25% του ενεργού πληθυσμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης καλύπτεται από συμπληρωματικά επαγγελματικά προγράμματα συνταξιοδότησεως.

Είναι φανερό ότι τα ομαδικά προγράμματα ασφαλίσεων των επιχειρήσεων και οι καλύψεις που προσφέρουν αποτελούν στην ουσία αύξηση της αμοιβής της εργασίας και κίνητρο για την βελτίωση της αποδόσεως, αύξηση της παραγωγικότητας και συμβολή στην κοινωνική ευημερία.

Δεύτερον: Με την διάθεση των αποθεμάτων των ασφαλιστικών εταιριών σε επενδύσεις που έχουν κοινωφελή χαρακτήρα βελτιώνεται η ποιότητα της ζωής μας. Ένα μεγάλο μέρος αυτών των αποθεμάτων σε πολλές χώρες έχουν επενδυθεί με διάφορους τρόπους χρηματοδότησεως, είτε μέσω της κεφαλαιαγοράς είτε και κατευθείαν σε παραγωγικά και άλλα έργα προστασίας του περιβάλλοντος, υδρεύσεως, πολεοδομίας, νοσοκομείων, σχολείων, κατοικιών κ.λπ. Ακόμα έχουν επενδυθεί με την αγορά ομολόγων που αναφέρονται σε αναπτυξιακές δραστηριότητες, με τη συμμετοχή σε δάνεια εθνικά ή διεθνή για αναπτυξιακούς λόγους, με την αγορά μετοχών εταιριών αναπτυξιακού χαρακτήρα (π.χ. δημιουργία νέων πολεοδομικών συγκροτημάτων) είτε ακόμη με την παροχή ενυπόθηκων δανείων για την απόκτηση κατοικίας.

Τρίτον: Η ιδιωτική ασφάλιση βελτιώνει την ποιότητα της ζωής μας και με τρόπους που προλαμβάνουν ή μειώνουν τους κινδύνους που μας απειλούν.

Με την μείωση του ασφαλιστρού όταν υπάρχουν αυξημένα μέτρα προστασίας και προλήψεως κινδύνων ή την επιβολή επασφαλιστρού όταν υπάρχουν αυξημένοι κίνδυνοι προστατεύονται οι συνθήκες της διαβίωσής μας. Με το υψηλότερο ή χαμηλότερο κόστος ασφάλισεως επιβάλλονται περισσότερα και καλύτερα μέτρα προλήψεως και ασφαλείας. Περισσότερα μέσα πυρανιχνεύσεως και πυροσβέσεως, επιθεωρήσεις και αυστηροί κανονισμοί για την πλευσιμότητα και ασφάλεια των πλοίων, μέτρα προστασίας για ατυχήματα στα εργοστάσια είναι μερικά από τα παραδείγματα.

Επίσης οι ασφαλιστικές εταιρίες ιδίως ζωής για να περιορίσουν τους κινδύνους θνησιμότητας και νοσηρότητας χρηματοδοτούν την εκπαίδευση, την έρευνα και κάνουν υγειονομική διαφώτιση για πρόληψη ασθενειών. Είναι γνωστό ότι οι έρευνες για τον καρκίνο, για τις καρδιοπάθειες και άλλες ασθένειες, για την πρόληψη

αυτοκινητιστικών ατυχημάτων χρηματοδοτούνται με τεράστια ποσά από Ασφαλιστικές Εταιρίες.

Τέταρτον : Ψυχική και Πνευματική Υγεία: Το σημαντικότερο ίσως από όλα τα αγαθά που προσφέρει ο ασφαλιστικός κλάδος στους πολίτες των σύγχρονων κοινωνιών, είναι το αίσθημα ασφάλειας που μειώνει δραστικά την πίεση, την ανησυχία και το άγχος, που από τη φύση τους είναι γενεσιουργά αίτια ψυχολογικών και οργανικών ασθενειών.

Έτσι, α) με τη συμπλήρωση της κοινωνικής ασφάλισης, β) με επενδύσεις για κοινωφελή έργα και γ) με μέτρα που μειώνουν τους κινδύνους που μας περιβάλλουν, καθώς και με το αίσθημα ασφάλειας που προσφέρει ο ασφαλιστικός κλάδος στους πολίτες η ιδιωτική ασφάλιση διαδραματίζει έναν σημαντικότερο κοινωνικό ρόλο και βελτιώνει ουσιαστικά την ποιότητα της ζωής μας.

Καταλήγοντας πρέπει να επισημάνουμε ότι όχι μόνο η οικονομική ανάπτυξη και η τεχνολογική πρόοδος αλλά και η επέκταση της κοινωνικής μας προστασίας και η βελτίωση των συνθηκών της διαβίωσής μας οφείλουν πολλά στην ιδιωτική ασφάλιση.

Διαφορές μεταξύ Κοινωνικής και Ιδιωτικής Ασφάλισης

Η βασική διαφορά μεταξύ κοινωνικής και ιδιωτικής ασφάλισης είναι ότι η μεν κοινωνική έχει αναγκαστική ισχύ και βασίζεται στο νόμο, ενώ αντίθετα η ιδιωτική στηρίζεται σε ελεύθερη σύμβαση. Χρήσιμο είναι ωστόσο να αποσαφηνίσουμε τις σχέσεις και τις διαφοροποιήσεις μεταξύ κοινωνικής και ιδιωτικής ασφαλίσεως εκτενέστερα.

Η Κοινωνική Ασφάλιση:

1. Καλύπτει κυρίως κινδύνους προσώπων, ενώ η ιδιωτική αγαθών και προσώπων.
2. Στη κοινωνική ασφάλιση η εισφορά, δηλαδή το ασφάλιστρο, καταβάλλεται όχι μόνο από τον ασφαλισμένο αλλά και από τον εργοδότη, συχνά από το κράτος ή εδώ στη χώρα μας και από κοινωνικούς πόρους.
3. Δεν υπάρχει ευθεία αναλογία μεταξύ εισφοράς, κινδύνου και ύψους παροχών.
4. Η κοινωνική ασφάλιση είναι υποχρεωτική από το Κράτος, προστατεύει τους οικονομικά ασθενέστερους και μέσω αυτής πραγματοποιείται αναδιανομή των εισοδημάτων.

Η Ιδιωτική Ασφάλιση

1. Δεν είναι υποχρεωτική. Βασίζεται στην ελεύθερη θέληση του ασφαλισμένου.
2. Το ασφάλιστρο καταβάλλεται από τον ίδιο τον ενδιαφερόμενο.
3. Το ασφάλιστρο είναι ανάλογο με τον κίνδυνο και τις παροχές.
4. Δεν υπάρχει όριο πρακτικά στο ύψος της επιδιωκόμενης προστασίας.

Αυτές οι διαφορές όμως δεν εμποδίζουν την ιδιωτική ασφάλιση να συμπληρώνει την κοινωνική. Στις χώρες που έχουν καθολικό σύστημα κοινωνικών ασφαλίσεων και που κατά κανόνα οι παροχές είναι χαμηλές, ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού καλύπτεται συμπληρωματικά και σε ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρίες. Πολλές επιχειρήσεις, σαν κίνητρο προσλήψεως και αμοιβών σε στελέχη και προσωπικό, καταβάλλουν τις δαπάνες για συμπληρωματική ασφαλιστική κάλυψη του προσωπικού τους. Είναι οι ομαδικές ασφαλίσεις που είναι αρκετά διαδεδομένες και στη χώρα μας. Τελευταία η Ιδιωτική Ασφάλιση έχει εισέλθει δυναμικά στο χώρο των

συντάξεων με διάφορα προγράμματα που συμπληρώνουν τις συντάξεις των κοινωνικών ασφαλίσεων.

Ακόμα τελευταία στην Ευρώπη με την έκταση που έχουν πάρει οι δαπάνες για την κοινωνική ασφάλιση του πληθυσμού και την κοινωνική προστασία, που απορροφά περίπου το 30% του εθνικού εισοδήματος, και τις δημογραφικές αλλαγές, πολλές κυβερνήσεις κάνουν σκέψεις για την « ιδιωτικοποίηση », της κοινωνικής ασφαλίσεως.

Αντιλαμβάνεσθε λοιπόν τη σημασία της ιδιωτικής ασφαλίσεως όταν αντιμετωπίζεται, έστω και σαν σκέψη, η μεταφορά της κοινωνικής ασφαλίσεως, μιας βασικής υποχρεώσεως του κοινωνικού συνόλου και ενός ατομικού κοινωνικού δικαιώματος, από το δημόσιο τομέα στον ιδιωτικό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Α. ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Η Έννοια της Ασφάλισης Ζημιών

Ασφάλιση ζημιών είναι η ασφαλιστική σύμβαση , σύμφωνα με την οποία το ύψος του ασφαρίσματος εξαρτάται από την έκταση της ζημίας του ασφαλιζομένου. Η υποχρέωση του ασφαλιστή εξαντλείται με την καταβολή αποζημίωσης μέχρι ενός εκ των προτέρων συμφωνημένου ποσού. Ισχύουν όλοι οι κανόνες υπερασφάλισης και υπασφάλισης όπως και ασφαλιστικής υποκατάστασης καθώς και πολλαπλής ασφάλισης.

Οι Ασφάλειες Ζημιών

Οι ασφάλειες ζημιών έχουν σαν αντικείμενό τους την κάλυψη των κινδύνων που έχουν σχέση με την πιθανή εμφάνιση συμβάντων, οικονομικά επιζήμιων, για τα συμφέροντα κάποιου (καταστροφή αγαθών, απώλεια περιουσίας, εμφάνιση υποχρεώσεων κ.λπ.). Αυτές εγγυώνται στους ανθρώπους που τις πραγματοποιούν, σε ανταπόδοση της εκ των προτέρων πληρωμής ενός δεδομένου χρηματικού ποσού, την αποζημίωση μιας βλάβης, μέσα στα πλαίσια και σύμφωνα με τους προβλεφθέντες όρους του ασφαλιστικού συμβολαίου.

Έτσι, από την ανάγκη της ασφάλειας σαν μέσο οικονομικής άμυνας με σκοπό την αντιμετώπιση γεγονότων όπου η πρόληψη φαίνεται αδύνατη ή πολυδάπανη και η

ατομική εξοικονόμηση ανεπαρκής, το ασφαλιστικό ίδρυμα πηγάζει από το μετασχηματισμό της αρχής της αλληλοβοήθειας.

Ξεκινώντας από την ύπαρξη ενός πλήθους ατόμων, εκτεθειμένων κατά τον ίδιο τρόπο στην πιθανότητα ενδεχόμενων κινδύνων, στους οποίους αναλογεί ένα συνολικό κόστος σε συνέπεια ζημιών, η ασφάλεια καθορίζει τη χορήγηση σε κάθε έναν απ' αυτούς ενός μέρους της προϋπολογισμένης επιβάρυνσης υπό τη μορφή προκαταβολικών αμοιβών. Αυτό σημαίνει την εκ των προτέρων αναδιανομή μιας μελλοντικής δαπάνης που προέκυψε από μια λογική πρόβλεψη, έτσι ώστε να αλλάξει για το άτομο ένα πιθανό έξοδο σε μια δαπάνη μερικώς βέβαια προκαταβεβλημένη.

Αναφερόμενοι σ' ένα πλήθος κινδύνων που αφορούν τις πιο πολυποίκιλες εκβάσεις της ανθρώπινης δραστηριότητας, ο τομέας της ασφάλειας ζημιών είναι πολύ ευρύς. Η ανάπτυξή τους είναι σχετικά πρόσφατη και τα σχετικά « εργαλεία » τελειοποιήθηκαν με την αυξημένη ανάγκη για ασφάλεια, που οφείλεται στην εξελισσόμενη οικονομική δραστηριότητα και παραγωγή στην κοινωνική πρόοδο.

Τα είδη των Ασφαλειών Ζημιών

Διαφορετικά από τις ασφάλειες ζωής που αποτελούν οικονομικές λειτουργίες που έχουν σχέση με τη διάρκεια της ανθρώπινης ζωής, οι ασφάλειες ζημιών αντικατοπτρίζουν διαφορετικές εγγυήσεις ως προς τη φύση των κινδύνων, τον τύπο του συμβάντος και το είδος της παροχής. Παρά την πολύμορφη ποικιλία μπορούν να ταξινομηθούν σε τρεις βασικές ομάδες που αναφέρονται αντίστοιχα σε γεγονότα που απειλούν τα ασφαλισμένα αντικείμενα, περιουσίες ή άτομα. Έτσι έχουμε τις

ασφάλειες ζημιών σε πράγματα, τις ασφάλειες ζημιών σε περιουσία, τις ασφάλειες ατόμων.

Οι ασφάλειες ζημιών σε πράγματα ή ασφάλειες ζημιών με στενή έννοια έχουν σαν αντικείμενο ένα υλικό αγαθό, κινητό ή ακίνητο ή ένα σύνολο αγαθών με τα οποία ο ασφαλισμένος έχει μια δεδομένη νομική - οικονομική σχέση. Αυτές μπορούν να καλύψουν την άμεση υλική βλάβη ή τις έμμεσες βλάβες που είναι τυχαία συνδεδεμένες με την πρώτη. Σ' αυτή την κατηγορία ανήκουν: οι ασφάλειες φωτιάς, κλοπής, μεταφοράς (από ξηράς, από θάλασσα, με το αεροπλάνο), φυσικών γεγονότων (χαλάζι, μετεωρολογικές αλλαγές κ.λπ.), μηχανικών βλαβών (βλάβες αυτοκινήτων ή στο μοντάζ) κ.λπ.

Οι ασφάλειες ζημιών περιουσίας ή ασφάλειες απωλειών έχουν αντίθετα σαν αντικείμενο την περιουσία ενός ατόμου ή μιας ομάδας, θεωρημένης στο σύνολό της, συμπεριλαμβανομένης της εμφάνισης δεσμεύσεων σαν συνέπεια γεγονότων επιζήμιων στα συμφέροντα τρίτων. Σ' αυτή την κατηγορία ανήκουν οι ασφάλειες ευθύνης (ευθύνης κατασκευαστών, επιχειρηματιών, χρηστών ενός μέσου κ.λπ.), οι ασφάλειες απραξίας (βιομηχανική απραξία, απώλεια εισπράξεων, κινηματογραφικά ρίσκα κ.λπ.), οι ασφάλειες πιστώσεων και εγγυήσεων κ.λπ.

Οι ασφάλειες ατόμων αφορούν τα γεγονότα που απειλούν το άτομο και τη σωματική του ακεραιότητα (δυστυχήματα, ασθένειες κ.λπ.)

Συχνά οι καλύψεις ζημιών αντανακλούν πολύπλοκους κινδύνους και αποτελούν συνδυασμό διαφόρων τύπων.

Κάθε μία απ' τις πιο πάνω αναφερθείσες καλύψεις γεννά ένα ειδικό ασφαλιστικό τομέα ή κλάδο που με τη σειρά του διαχωρίζεται σε υποκλάδους.

Τρεις ενδιαφέρουσες πλευρές

Για τη μελέτη των ασφαλειών ζημιών χρειάζεται να διαχωρίσουμε τρεις βασικές πλευρές: την οικονομική, τη νομική και την τεχνική.

Η οικονομική πλευρά αποτελεί την ίδια τη βάση των ασφαλειών ζημιών. Απ' αυτή τη σκοπιά η εξέλιξή της είναι συνδεδεμένη με μια αμοιβαία σχέση αποτελεσμάτων και αιτιών, στην οικονομική και κοινωνική πρόοδο των λαών.

Η νομική πλευρά αντανakλά τους νόμους που καθορίζουν τις σχέσεις ανάμεσα σε επιχειρήσεις, ασφαλισμένους και κράτος στο συμβασιακό και στο κανονιστικό επίπεδο, ο σχετικός κανονισμός κατευθύνεται, στην περίπτωση των ασφαλειών ζημιών, απ' τον αποζημιωτικό σκοπό που τις χαρακτηρίζει.

Η τεχνική πλευρά, τέλος, συνδέεται με το μηχανισμό των καλύψεων και με τους όρους με τους οποίους οι επιχειρήσεις προσφέρουν τις υπηρεσίες τους.

Πρέπει να τονιστεί πάνω σ' αυτό το θέμα ότι οι ασφάλειες περιλαμβάνονται ανάμεσα στις λεγόμενες τριτογενείς δραστηριότητες και η επιχείρηση αποτελεί μια παραγωγική εταιρεία που παρέχει υπηρεσία βιομηχανικού τύπου. Διαφορετικά όμως από άλλες βιομηχανικές μορφές, στις οποίες η παραγωγή προηγείται της πώλησης και το κόστος προηγείται της τιμής στις ασφάλειες η διαδικασία είναι αντίστροφη και το προϊόν (ή η υπηρεσία) πωλείται πριν ακόμα γίνει γνωστό το κόστος του: ότι διαμόρφωση αυτού του τελευταίου φτάνει κανείς βάσει μιας πρόβλεψης κόστους προϋποθέτοντας μια συστηματική επανάληψη συγκεκριμένων γεγονότων με τις σχετικές συνέπειές τους.

Κίνδυνοι Προσώπων – Ιστορικά

Υπάρχουν ενδείξεις ότι η ασφάλιση κατά κινδύνων προσώπων ξεκίνησε από την αρχαία Αίγυπτο.

Εκεί οι εργαζόμενοι που, κάτω από δύσκολες συνθήκες στο κτίσιμο των πυραμίδων, πάθαιναν συχνά τραυματισμούς, ατυχήματα, αναπηρίες, ασθένειες και θανάτους, εισέφεραν από κοινού για τη βοήθεια των συναδέλφων τους που είχαν υποστεί τη βλάβη στην υγεία τους. Αυτό γινόταν είτε εισφέροντας από πριν και από κοινού σε κάποιο ταμείο και συντηρώντας κάποιο απόθεμα, είτε κατά περίπτωση υποσχόμενοι και αναλαμβάνοντας από κοινού την υποχρέωση να καταβάλλουν εκ των υστέρων κάποια βοήθεια στον άρρωστο, στον τραυματία, στον ανάπηρο ή στη χήρα και τα ορφανά του θανόντος ακόμη και για τα έξοδα κηδείας που είχε τελετουργικό χαρακτήρα.

Έτσι οι πρώτες ρίζες της ασφάλισης εντοπίζονται στην αρχαιότητα στην Αρχαία Ελλάδα, στην Βαβυλώνα, και στην Αίγυπτο. Τότε οι άνθρωποι εθελοντικά προκειμένου να αντιμετωπίσουν κινδύνους και τις οικονομικές συνέπειες από ένα τυχαίο μελλοντικό γεγονός που θα έβλαπτε είτε τη ζωή τους είτε τα αγαθά τους, συμφωνούσαν μεταξύ τους διαμορφώνοντας ομάδες για να καλύψουν από κοινού τη βλάβη ή ζημία που θα συνέβαινε σε κάποιον ή σε κάτι από την ομάδα.

Σε γενικές γραμμές μπορεί να λεχθεί ότι τα μέτρα που ελαμβάνοντο για να προστατευθεί η περιουσία και τα αγαθά, αφού πέρασαν από διάφορες μορφές με τις εξελίξεις των αιώνων οδήγησαν στην ανάπτυξη της ιδιωτικής ασφάλισης. Ενώ τα μέτρα που ελαμβάνοντο για την προστασία από κινδύνους κατά της ζωής οδήγησαν στην ανάπτυξη της κοινωνικής ασφάλισης.

Προσωπικές Ασφαλίσεις

Λέγοντας Προσωπικές Ασφαλίσεις θα πρέπει να εννοήσουμε τις ασφαλίσεις που αναφέρονται στη ζωή προσώπων, τις οποιεσδήποτε δηλαδή ασφαλίσεις, οι οποίες αφορούν την ανθρώπινη ζωή και τα διάφορα περιστατικά που μπορεί να συμβούν κατά τη διάρκειά της.

Τα ασφαλιστικά είδη που αναφέρονται στην ανθρώπινη ζωή είναι:

- Η Ασφάλιση Ζωής (βασική).
- Η Ασφάλιση Προσωπικών Ατυχημάτων.
- Η Ασφάλιση Ασθενείας.

Οι ιδιομορφίες των Προσωπικών Ασφαλειών

Οι γενικές αρχές που διέπουν τον ασφαλιστικό θεσμό, διέπουν και την ασφάλιση της ανθρώπινης ζωής. Υπάρχουν όμως ορισμένες ιδιομορφίες που αναφέρονται σ' αυτήν την ίδια τη φύση των σχετικών καλύψεων και επιβάλλουν, πολλές φορές, ξεχωριστή ρύθμιση, κατά τη λειτουργία των ασφαλίσεων αυτού του είδους.

Η ανθρώπινη ζωή δεν μπορεί να αποτιμηθεί

Αν αναλογιστούμε τις καλύψεις που παρέχονται από τις Ασφαλίσεις Ζωής, Ασθενείας και Προσωπικών Ατυχημάτων, θα διαπιστώσουμε πως αναφέρονται στην

ανθρώπινη ζωή, στην αρτιμέλεια και την ικανότητα για εργασία, καθώς και στην υγεία, αγαθά, δηλαδή, τα οποία δεν υπόκεινται σε χρηματική αποτίμηση.

Προκειμένου για ασφαλίσεις ζημιών περιουσίας, όπου οι ζημιές που προκαλούνται από τον κίνδυνο, κάθε φορά, μπορούν να αποτιμηθούν, εκφραζόμενες με έναν αριθμό χρηματικών μονάδων, είναι γεγονός πως δεν προκύπτουν θέματα.

Πόσο όμως αξίζει η ζωή του Α ή το πόδι που ενδέχεται να χάσει ο Β σε κάποιο ατύχημα; Αυτό πλέον αφήνομε να το κρίνει ο ίδιος ο Α και ο ίδιος ο Β, κατά τα υποκειμενικά του κριτήρια ο καθένας.

Κατά την ασφαλιστική τεχνική, στην περίπτωση αυτήν εφαρμόζεται το σύστημα της αφηρημένης καλύψεως (το σύστημα της συγκεκριμένης καλύψεως εφαρμόζεται στα υλικά αγαθά, που υπόκεινται σε χρηματική αποτίμηση), σύμφωνα με το οποίο λαμβάνονται υπόψη συμβατικές τιμές, που καθορίζονται ελεύθερα από τους ασφαλιζομένους, αρκεί να γίνουν αποδεκτές από τους ασφαλιστές και να υπάρχει η δυνατότητα, από την πλευρά των ασφαλισμένων, να καταβάλλουν εμπρόθεσμα το ασφάλιστρο που θα χρειαστεί.

Με τον τρόπο αυτόν, παρακάμπτεται η δυσχέρεια που απορρέει από το γεγονός ότι τα καλυπτόμενα από τον Κλάδο Ζωής αγαθά, εξιδανικευμένα από τη φύση τους, δεν υπόκεινται σε χρηματικές αποτιμήσεις.

Έλλειψη απόλυτης αβεβαιότητας

Άλλη ιδιομορφία, που χαρακτηρίζει τον Κλάδο Ζωής, αναφέρεται στο βαθμό της αβεβαιότητας του κινδύνου. Ενώ, δηλαδή, κατά την ασφαλιστική τεχνική, ο κίνδυνος

θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από το στοιχείο της απολύτου αβεβαιότητας, αλλιώς δεν αποτελεί ασφαλισμο κίνδυνο, προκειμένου για τον Κλάδο Ζωής, ο κίνδυνος του θανάτου χαρακτηρίζεται από σχετική μόνο αβεβαιότητα, γιατί μόνο ο χρόνος της επελεύσεώς του είναι άγνωστος.

Οι απολύτου αβεβαιότητας κίνδυνοι, εξάλλου, όπως είναι οι κίνδυνοι ζημιών περιουσίας, χαρακτηρίζονται από το ενδεχόμενο της επαναληπτικότητάς των και από το άγνωστο των οικονομικών συνεπειών που προκαλούν κάθε φορά.

Ο κίνδυνος όμως του θανάτου στον Κλάδο Ζωής ή της διαρκούς ολικής ανικανότητας στον Κλάδο των Προσωπικών Ατυχημάτων, επέρχεται μία και μόνη φορά και έχει εκ των προτέρων αυστηρά καθορισμένη την οικονομική, για τον ασφαλιστή, έκταση.

Ενώ, δηλαδή, ένα ασφαλισμένο στον Κλάδο Πυρός περιουσιακό στοιχείο μπορεί να μην πάθει ποτέ ζημιά ή και να πάθει κατ' επανάληψη ζημιές από φωτιά, άγνωστης κάθε φορά εκτάσεως, ένας ισοβίως ασφαλισμένος στον Κλάδο Ζωής είναι βέβαιο ότι, αργά ή γρήγορα, θα πεθάνει, μία και μόνη φορά, και ότι με το θάνατό του ο ασφαλιστής θα πληρώσει το συγκεκριμένο κεφάλαιο, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζει το Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο.

Στον Κλάδο Ζωής και μόνο, παρουσιάζεται ακόμη το μοναδικό στην ασφαλιστική τεχνική φαινόμενο, ο ασφαλιστικός κίνδυνος να συμπίπτει, πολλές φορές, με επιθυμητό και ευχάριστο γεγονός, όπως είναι η επιβίωση του ασφαλισμένου κατά τη λήξη του ασφαλιστηρίου στη μικτή ασφάλιση, ο γάμος ή οι σπουδές των παιδιών, για τις ασφαλίσεις σπουδών και προικοδοτήσεως, και άλλα γεγονότα, που είναι επιθυμητά και ευχάριστα για τους ασφαλισμένους αλλά αποτελούν τον κίνδυνο για τους ασφαλιστές, γιατί με την επέλευση των γεγονότων αυτών δημιουργείται η υποχρέωση για την καταβολή της αποζημιώσεως.

Β. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ ΖΩΗΣ

ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

Ανέκαθεν ο άνθρωπος αντιδρούσε, - ενστικτωδώς έστω - κατά των κινδύνων που απειλούσαν τη ζωή και τη σωματική του ακεραιότητα. Οι τρόποι αντιδράσεως και οι κατευθύνσεις προς τις οποίες αντιδρούσε, κάθε φορά, ήταν διάφορες και ανάλογες με τις αντιλήψεις και τις συνθήκες κάθε εποχής και χώρας.

Το ρόπαλο και το κοντάρι, η ασπίδα και η περικεφαλαία ήταν τα πρώτα μέσα προστασίας της ζωής του ανθρώπου κατά των άγριων θηρίων, αλλά και κατά των ιδίων των συνανθρώπων του.

Η ομαδική συμβίωση, εξάλλου, υπήρξε το πρώτο δείγμα ενωμένης δυνάμεως για την προστασία και διάσωση του ανθρώπινου γένους, καθώς και για τη διαφύλαξη των αγαθών της πρωτόγονης οικιακής οικονομίας

Η διαμέσου των αιώνων εξέλιξη του ανθρώπου και ιδιαίτερα από την επινόηση των πρώτων πλωτών μέσων εξέθεσε τη ζωή και την επιχειρηματική δραστηριότητά του σε νέους κινδύνους, εάν βέβαια ληφθούν υπ' όψιν η δριμύτητα του υγρού στοιχείου και οι ατέλειες των τότε πλωτών μέσων.

Στους κώδικες του βαβυλώνιου βασιλιά Χαμουραμπί 2123 π. Χ. βρίσκεται η πρώτη έννοια αποτιμήςεως του πιθανού επιχειρηματικού κινδύνου.

Με βάση την έννοια αυτή καταρτίζονταν διάφορες εμπορικές συμφωνίες, που θα μπορούσαν να παρομοιασθούν με ασφαλιστικές συμβάσεις.

Οι ερανικές εταιρίες της ελληνικής αρχαιότητας, που τις αντέγραψαν αργότερα και οι Ρωμαίοι, απέβλεπαν στη στήριξη των απορφανισμένων οικογενειών και στην

κάλυψη των εξόδων κηδείας, γι' αυτό και δικαίως θεωρούνται οι πρόδρομοι των ασφαλίσεων ζωής.

Ο νέος των Ροδίων καθιερώνει από το 916 π. Χ. τον όρο της « γενικής αβαρίας » για τους κινδύνους της θαλάσσιας επιχειρήσεως, ο οποίος, μάλιστα, αποτελεί θεμελιώδη όρο ακόμη και στα σύγχρονα ασφαλιστήρια της θαλάσσιας ασφαλίσεως. Και λέει ο όρος αυτός του νόμου των Ροδίων: « κάθε ηθελημένη θυσία μεταφερομένων εμπορευμάτων, ή κάθε ηθελημένη δαπάνη, που πραγματοποιείται χάριν του πλοίου ή του φορτίου, επιβαρύνει αναλογικά όλα τα διασωθέντα συμφέροντα ».

1801 : Ύστερα από 2.717 χρόνια ο άγγλος δικαστής Lawrence, κατά την εκδίκαση της υποθέσεως Birklay v. Presgrave, δίνει τον ορισμό της γενικής αβαρίας, όπως θα τον αποδεχθεί και θα τον εφαρμόζει, έκτοτε, η παγκόσμια ασφαλιστική τεχνική.

Λέει, λοιπόν, ο όρος της γενικής αβαρίας κατά το αγγλικό δίκαιο « όλη η απώλεια που προκύπτει, σαν συνέπεια έκτακτης θυσίας ή εκτάκτων εξόδων, για τη διατήρηση του πλοίου και του φορτίου, θεωρείται γενική αβαρία και επιβαρύνει αναλογικά όλους τους ενδιαφερομένους ». Ένας ορισμός, που μόνο φραστικά διαφέρει από εκείνον του νόμου των Ροδίων, οφειλομένης και αυτής της φραστικής διαφοράς στη λιτότητα και τη σαφήνεια της ελληνικής γλώσσας.

1890 : διατυπώθηκε μια ολόκληρη σειρά κανόνων, γνωστών ως κανόνων Υόρκης – Αμβέρσας που αναφέρονται στο δίκαιο αυτό ισχύει και εφαρμόζεται σήμερα, όπως διατυπώθηκε για πρώτη φορά στο κείμενο του νομού των Ροδίων.

Μόνη διαφορά είναι ότι δίκαιο αυτό προσαρμόζεται, κατά καιρούς³, στις σύγχρονες απαιτήσεις της θαλάσσιας ασφαλίσεως.

Το δίκαιο της «γενικής αβαρίας» συναντούμε, ακόμη, στους πανδέκτες του αυτοκράτορα Ιουστινιανού (527 – 565 π. Χ.) οι οποίοι έχουν δανειστεί πάρα πολλές διατάξεις από το νόμο των Ροδίων. Στους πανδέκτες αυτούς συναντούμε, ακόμη, το θεσμό της ισόβιας προσόδου, που είναι παραπλήσιος με την ασφάλιση ζωής.

4^{ος} π. Χ. αιώνας επανερχόμενοι στην ελληνική αρχαιότητα, βλέπουμε ότι οι πρόγονοί μας, που πρωτοπόρησαν στην ανάπτυξη του υπερπόντιου εμπορίου, δεν έμειναν αδρανείς μπροστά στους μεγάλους κινδύνους της θαλάσσιας επιχειρήσεως

Ο Αθηναίος ρήτορας Δημοσθένης αναφέρει στους λόγους του το θεσμό του « ναυτοδάνειου », που υπήρξε ο πρόδρομος της σύγχρονης θαλάσσιας ασφαλίσεως. Ο θεσμός αυτός, με ορισμένες παραλλαγές - ανάλογα με τις ασφαλιστικές αντιλήψεις που επικρατούσαν κάθε φορά - , επέζησε μέχρι και τα μέσα του 19^{ου} μ.Χ. αιώνα και αντιμετώπισε, με επιτυχία, τους κινδύνους της θαλάσσιας επιχειρήσεως.

Η σύγχρονη αγγλική ασφαλιστική βιβλιογραφία αναφέρει δυο τύπους ναυτοδανείου :

Το « Bottomry bond » ένα είδος συμβάσεως ναυτικής υποθήκης επί του πλοίου, σύμφωνα με την οποία αν ο πλοιοκτήτης ή ο πλοίαρχος βρεθεί σε αδυναμία ολοκληρώσεως της θαλάσσιας επιχειρήσεως, δανείζεται από το ναυτοδανειστή αντί ενός υψηλού συνήθως τόκου, ή ασφαλίστρου. Ο ναυτοδανειστής φέρει και τον κίνδυνο απώλειας του πλοίου, γι' αυτό και δικαιολογείται το ύψος του ασφαλίστρου.

---

³ Αναπροσαρμογές των κανόνων Υόρκης - Αμβέρσας που επακολούθησαν κατά το 1924 και 1950. Βλέπε λεπτομέρειες Analysis of Marine and Other Insurance Clauses, Victor Dover, σελ. 474 - 500 και Templeman & Creenacre ως άνω, σελ. 381-391

Ο άλλος τύπος είναι το « Respondentia bond » ναυτοδάνειο επί του φορτίου, που επιστρέφεται στο ναυτοδανειστή, μόνο όταν το φορτίο φτάσει σώ στον τόπο του προορισμού. Η αβεβαιότητα των αφίξεων, ιδιαίτερα στο παρελθόν, ήταν μεγάλη και επομένως ο κίνδυνος του ναυτοδανειστού επαχθής, ώστε να δικαιολογεί υψηλό ασφάλιστρο.

Και οι δύο αυτές μορφές είναι εξελιγμένες παραλλαγές του ναυτοδανείου που αναφέρει ο Δημοσθένης και διασώθηκαν ως τις μέρες μας, γιατί ακριβώς εξυπηρέτησαν και διευκόλυναν, επί χιλιετηρίδες, τη διεξαγωγή της θαλάσσιας επιχειρήσεως.

Ο αγγλικός νόμος της θαλάσσιας ασφαλίσεως (Marine Insurance Act) αναφέρεται στο Bottomry και Respondents Bond, στο περί ασφαλιστικού συμφέροντος τμήμα, και αναγνωρίζει στο ναυτοδανειστή την ύπαρξη τέτοιου συμφέροντος και επομένως το δικαίωμα να ασφαρίζεται. Πρόκειται για μια υποτυπώδη αντασφαλιστική μορφή, με την οποία ο ναυτοδανειστής μεταβιβάζει στους ασφαλιστές τον κίνδυνο απώλειας του πλοίου ή του φορτίου, που ανέλαβε με τη σύμβαση του ναυτοδανείου.

Στην Αρχαία Αίγυπτο και αργότερα στην Αρχαία Ελλάδα συναντάται ένα σύστημα αντιμετώπισεως των εξόδων κηδείας, που αναπτύχθηκε μέσα στα πλαίσια διαφόρων θρησκευτικών οργανώσεων. Οι οργανώσεις αυτές, οδηγημένες από διάφορες θρησκευτικές δοξασίες, συγκέντρωναν εισφορές από τα μέλη τους, για να τους εξασφαλίσουν μια κηδεία, με όλες τις τελετουργικές διαδικασίες που υπαγόρευε η θρησκεία τους.

Στη Ρωμαϊκή εποχή, επιχειρείται μία εμπειρική εκτίμηση της προσόδου της ανθρώπινης ζωής μάλλον για νομοθετικούς παρά για ασφαλιστικούς σκοπούς, που

δεν βασιζόταν, όμως, σε στατιστικά συμπεράσματα. Την ίδια εποχή εμφανίζονται και τα πρώτα « burial clubs » (λέσχες ταφής).

Τα burial clubs ή burial societies, που απευθυνόταν πια στις ευρύτερες κοινωνικές μάζες, μπορεί να θεωρηθούν ο πρόδρομος όχι μόνο της ασφαλίσεως εξόδων κηδείας και ενδεχομένως της ασφαλίσεως θανάτου, αλλά ακόμη και αυτών των «Friendly Societies » (Αλληλασφαλιστικών Ενώσεων), που ήκμασαν για αρκετούς αιώνες και ακμάζουν ακόμη και σήμερα, ιδιαίτερα στην Αγγλία, Γαλλία και Η.Π.Α.

Την πτώση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας ακολουθεί η σκοτεινή εποχή (μαύρος αιώνας), που χαρακτηρίζεται από την εξαφάνιση κάθε κοινωνικοοικονομικής και πολιτιστικής δραστηριότητας.

Την εποχή αυτή, εξαφανίζονται εντελώς και τα νομοθετικά ίχνη της ασφαλίσεως, για να επανεμφανισθούν πολύ αργότερα, το 14^ο μ.Χ. αιώνα, στα δίκαια των πόλεων των βορείων παραλίων της Μεσογειακής Λεκάνης και ακόμη αργότερα στα λοιπά δίκαια του ευρωπαϊκού χώρου.

Η θαλάσσια ασφάλιση επομένως, κατά την εποχή που εξαφανίζονται τα νομοθετικά της ίχνη, δηλαδή μέχρι και το τέλος του μέσου αιώνα, αποτελούσε ναυτικό έθιμο.

Πολλά από τα ναυτικά έθιμα της εποχής εκείνης και μαζί μ' αυτά η θαλάσσια ασφάλιση διασώθηκαν στις κωδικοποιήσεις των δικαστικών αποφάσεων διαφόρων δικαστηρίων, μεταξύ των οποίων σημαντικότερη είναι η συλλογή δικαστικών αποφάσεων της γαλλικής νήσου « Oleron ». Οι περισσότερες από τις αποφάσεις αυτές διατηρούν έντονη την επιρροή των αρχαίων νομοθετημάτων και ιδιαίτερα του νόμου των Ροδίων, του οποίου πολλές διατάξεις είχαν τύχει εθιμικής εφαρμογής.

Ακόμη και οι αποφάσεις του Admiralty Court (Αγγλικού Ναυτικού Δικαστηρίου), του 18^{ου} μ. Χ. αιώνα, είναι βαθιά επηρεασμένες από τη συλλογή των δικαστικών αποφάσεων της νήσου Oleron.

Διασώθηκαν έτσι εθιμικά και εφαρμόζονται ακόμη και στις μέρες μας αυτούσιες διατάξεις του νόμου των Ροδίων, προσαρμοσμένες, βέβαια, στις αντιλήψεις και τις ανάγκες της σύγχρονης εποχής.

Τα κύρια χαρακτηριστικά που διακρίνουν την εποχή της αρχαιότητας, από ασφαλιστική άποψη, είναι τα ακόλουθα:

α) Η ασφαλιστική δραστηριότητα περιορίζεται στη θαλάσσια ασφάλιση, που αποτελεί και το αρχαιότερο ασφαλιστικό είδος, και τούτο γιατί τα θαλάσσια ατυχήματα αποτελούσαν το μεγαλύτερο κίνδυνο, κατά της οικονομικής συγκροτήσεως της εποχής εκείνης.

β) Στην εποχή αυτή θεμελιώνονται οι πρώτες μορφές ασφαλιστικής αντιμετώπισεως, των θαλασσίων αρχικά κινδύνων, πάνω σε μια μακράς αντοχής βάση, στην οποία θα στηριχθεί, αργότερα, ολόκληρο το περίλαμπρο οικοδόμημα της σύγχρονης ασφαλιστικής τεχνικής.

Μεσαιωνική Εποχή

Τα πρώτα τρία τέταρτα του μέσου αιώνα δεν χαρακτηρίζονται από ιδιαίτερο ασφαλιστικό ενδιαφέρον. Η ασφαλιστική δραστηριότητα περιορίζεται και πάλι στη θαλάσσια ασφάλιση, που διεξάγεται εμπειρικά στη Μεσόγειο θάλασσα και αποτελεί ακόμη ναυτικό έθιμο.

Κατά το τελευταίο τέταρτο του μεσαίωνα παρατηρείται σημαντική δραστηριότητα, κυρίως στη θαλάσσια ασφάλιση, με πρωταγωνιστές τους Ιταλούς εμπόρους του μεσογειακού χώρου, στους οποίους - όπως θα δούμε αργότερα - ανήκει η τιμή της μεταφοράς του ασφαλιστικού εθίμου στις όχθες του Τάμεση, που έμελλε να αποτελέσουν τον πιο γόνιμο τόπο αναπτύξεως ολόκληρου του σύγχρονου ασφαλιστικού θαύματος.

Στις παραθαλάσσιες πόλεις της Ιταλίας, συντελείται, κατά την εποχή αυτή, σημαντική πρόοδος, ώστε δικαιολογημένα η μεσογειακή αυτή χώρα θεωρείται κοιτίδα του ασφαλιστικού θεσμού.

Έμποροι και τραπεζίτες συγκεντρώνονται στις πλατείες των διαφόρων πόλεων, όπου μεταξύ των άλλων εμπορικών πράξεων διεξάγουν και θαλάσσιες ασφαλίσεις. Οι συγκεντρώσεις αυτές αποτέλεσαν τα πρώτα μοντέλα των ασφαλιστικών χρηματιστηρίων.

Το ναυτοδάνειο εξακολουθεί να αποτελεί την ασφαλιστική βάση, με τη διαφορά πως οι ναυτοδανειστές αρχίζουν να δρουν κατά ομάδες, ώστε ο κίνδυνος απώλειας του πλοίου ή του φορτίου επιμερίζεται σε περισσότερους.

Οι διάφοροι τύποι, εξάλλου, ενωμένης οικονομικής δυνάμεως (συνεταιρικές και εταιρικές μορφές) αρχίζουν να συνηθίζονται, ώστε η πλοιοκτησία, με τη μορφή της εταιρίας, μπορεί πλέον να αναλάβει μόνη τη θαλάσσια επιχείρηση και να μεταβιβάσει στους ασφαλιστές μόνο το στοιχείο του κινδύνου, από τα θαλάσσια ατυχήματα.

Ιδιαίτερη μορφή ασφαλιστικής επιχειρήσεως δεν απαντάται ακόμη, πλην όμως εμφανίζεται ο επαγγελματίας ασφαλιστής και ο ασφαλειομεσίτης.

Κατά την ίδια πάντα εποχή εκδηλώνεται και η πρώτη νομοθετική για την ασφάλιση μέριμνα (1436), στο δίκαιο της Βαρκελώνης που βελτιώνεται και τροποποιείται κατά τα έτη 1458, 1461 και 1484, συγκεντρώνοντας σε νομοθετήματα

όλα τα ασφαλιστικά έθιμα και τις ασφαλιστικές συνήθειες της εποχής. Με τα νομοθετήματα αυτά συμμορφωνόταν όλα τα ασφαλιστήρια εκείνης της εποχής.

Παρόμοιες δραστηριότητες παρατηρούνται και σε άλλα ευρωπαϊκά κράτη, όπως στην Αγγλία, Γερμανία, Κάτω Χώρες κ.λπ.

Χαρακτηριστικό της εποχής αυτής είναι ότι αρχίζουν να αναφαίνονται οι διάφορες μορφές χερσαίας ασφαλίσεως, περιορισμένες, βέβαια, στα στενά συντεχνιακά και σωματειακά πλαίσια.

Πολλές θρησκευτικές οργανώσεις της εποχής ενθαρρύνονται από την Εκκλησία και μέσα στα πλαίσια της φιλανθρωπικής τους δραστηριότητας παρείχαν οικονομική βοήθεια σε όσους ζημιωνόταν από πυρκαγιά και άλλα ανωτέρας βίας περιστατικά.

Το κοινωνικό αυτό φαινόμενο της αλληλοβοηθείας πήγαζε αυθόρμητα από την ανθρώπινη φύση, με μοναδικά κίνητρα την κοινωνικότητα και τα φιλανθρωπικά αισθήματα, με τα οποία αφειδώς η φύση προίκισε τον άνθρωπο.

Η εποχή αυτή της φιλανθρωπίας χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι λείπει κάθε ασφαλιστική βάση, εδραιώνεται, όμως, στη συνείδηση του ανθρώπου, το στοιχείο της κοινωνικότητας και δεσπόζει η σκέψη: « να αντιμετωπισθεί από τους πολλούς η οικονομική καταστροφή των ολίγων», που αποτελεί και την πεμπτουςία της ασφαλιστικής ιδέας.

Ακόμη αργότερα, οι διάφορες συντεχνιακές οργανώσεις, κυρίως στην Αγγλία και τη Γαλλία, αναπτύσσουν αλληλοβοηθητική δραστηριότητα μεταξύ των μελών τους, κατά των πάσης φύσεως κινδύνων.

Καταστροφές από φωτιά, ασθένειες, γηρατειά, θάνατοι, έξοδα κηδείας, διατροφή χήρας και ορφανών αντιμετωπιζόταν πολλές φορές από τις συντεχνιακές οργανώσεις, μέσα στους κόλπους των οποίων γαλουχήθηκε η αλληλασφάλιση, που έδωσε περαιτέρω την ιδέα συγκροτήσεως μιας ευρύτερης κοινότητας των κινδύνων.

Η προστασία που παρείχαν οι Συντεχνίες βασιζόταν στις συνδρομές των συντεχνιτών, που εισέφεραν όλοι και πάλι όλοι απολάμβαναν το ευεργέτημα της προστασίας κατά της οικονομικής καταστροφής.

Από την εποχή αυτή, η ασφάλιση αποκτά άλλο ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της, το στοιχείο δηλαδή της οικονομικής αμοιβαιότητας.

Η μεταφορά, εξάλλου, του ασφαλιστικού εθίμου από το μεσογειακό χώρο στο Βορρά, είναι άλλο ένα χαρακτηριστικό του τελευταίου τετάρτου του μέσου αιώνα.

Νεότερη εποχή

Ως νεότερη, για τον ασφαλιστικό θεσμό, θα χαρακτηρίσουμε την εποχή από το τέλος του 17^{ου} και μετέπειτα αιώνα επειδή οι διαρρεύσαντες από τότε, τρεις περίπου αιώνες, διαδραμάτισαν αποφασιστικό ρόλο στην επιστημονική θεμελίωση της ασφάλισης, ως κοινωνικοοικονομικού θεσμού, που κατέχει πρωταρχική θέση στην οικονομική και κοινωνική ζωή των ανεπτυγμένων λαών.

Θα περιοριστούμε, κυρίως, στην παρόχθια αγγλική πρωτεύουσα γιατί ο ασφαλιστικός θεσμός εκεί ανδρώθηκε και μεγαλούργησε, κατέχει δε ακόμη και σήμερα η πόλη του Λονδίνου ηγεμονική θέση στην παγκόσμια ασφαλιστική αγορά, την οποία σε μεγάλο βαθμό επηρεάζει και κατευθύνει.

Ιταλοί θαλασσοπόροι, έμποροι και τραπεζίτες, ιδιαίτερα δε Λομβαρδιανοί, εγκαταστάθηκαν, μεταξύ των άλλων παραλιακών πόλεων του βορρά, και στην πόλη του Λονδίνου, κατά το 13^ο και 14^ο αιώνα, μεταφέροντας τα εμπορικά τους έθιμα και μαζί μ' αυτά τη θαλάσσια ασφάλιση⁴. Οι κλιματολογικές συνθήκες δεν τους

---

⁴ The Oxford Universal dictionary, Τόμος Α'

επέτρεπαν τις συναθροίσεις στους ελεύθερους χώρους, γι' αυτό και συγκεντρωνόταν στα καφενεία των παρόχθιων περιοχών, όπου διενεργούσαν παντοειδείς εμπορικές πράξεις και ιδιαίτερα θαλάσσιες ασφαλίσεις.

Η σημερινή Lombard Street του Λονδίνου οφείλει την ονομασία της στους Λομβαρδιανούς εμπόρους και τραπεζίτες⁵ εκείνης της εποχής, οι οποίοι έδρασαν επί εκατονταετηρίδες στο χώρο αυτό. Πάρα πολλές τράπεζες είναι εγκατεστημένες και σήμερα εκεί.

Η Lombard Street αποτέλεσε επί αιώνες ολόκληρους το χρηματιστήριο της θαλάσσιας ασφάλισης, τέτοια δε υπήρξε η επιρροή των ασφαλιστικών εθίμων που διαμορφώθηκαν εκεί, ώστε ακόμη και το σημερινό ασφαλιστήριο θαλάσσης των Lloyd's εγγυάται στο κείμενο του ότι έχει την ίδια ισχύ και παράγει τα ίδια για τον ασφαλισμένο αποτελέσματα, όπως και το ασφαλιστήριο της Lombard Street⁶.

Ανάπτυξη του θεσμού Ασφάλισης Ζωής

Ο Ερανικές Εταιρίες της ελληνικής αρχαιότητας και τα Burial Clubs της ρωμαϊκής εποχής, φαίνεται πως αποτελούν τα πρώτα δείγματα ασφάλισης πάνω στην ανθρώπινη ζωή.

---

⁵ The Oxford Universal dictionary, Τόμος Α'

⁶ Ολόκληρο το κείμενο του ασφαλιστηρίου S.G. παρατίθεται ως εισαγωγή στο Marine Insurance its Principles and Practice των Fr. Templeman & C. Greenacre αλλά και στο Analysis of Marine and Other Clauses του V. Dover, σελ. 9

Οι συντεχνιακές οργανώσεις του τέλους της μεσαιωνικής εποχής, στα διάφορα ευρωπαϊκά κράτη, ακολουθώντας την τακτική των Burial Clubs, ή ακόμα των θρησκευτικών οργανώσεων της αρχαιότητας, πλήρωναν τα έξοδα κηδείας των συντεχνιτών, για να τους προστατεύσουν από τις προσβλητικές συνέπειες της εφαρμογής των διατάξεων του Νόμου των Πτωχών⁷.

Έτσι, η πρώτη και αμεσότερη οικονομική συνέπεια του θανάτου, τα έξοδα ταφής, υπήρξαν, πριν από κάθε άλλο, το αντικείμενο ασφαλιστικής κάλυψης πάνω στην ανθρώπινη ζωή, που επιχειρήθηκε στην αρχή μέσα στα στενά συντεχνιακά πλαίσια, με τη μορφή της αλληλοβοηθείας και αργότερα της αλληλασφάλισης.

Άλλη αιτία που οδήγησε στην ασφάλιση χρηματικού ποσού, που καταβαλλόταν με το θάνατο του ασφαλισμένου, υπήρξε η εξασφάλιση πληρωμής των χρεών.

Οι τραπεζίτες και οι τοκογλύφοι του τέλους της μεσαιωνικής εποχής, στην προσπάθειά τους να εξασφαλίσουν τις από τρίτους απαιτήσεις των, επέβαλλαν την ασφάλιση ζωής των οφειλετών, για ισόποσο με την οφειλή του καθενός κεφάλαιο.

Δικαιούχοι των ασφαλίσεων αυτών ήταν οι δανειστές, που σε περίπτωση θανάτου του οφειλέτη έπαιρναν οι ίδιοι την ασφαλιστική αποζημίωση, για να καλυφθεί η απαίτησή τους.

Το πρώτο ασφαλιστήριο Ζωής, έγινε στο Λονδίνο, στις 18 Ιουνίου του 1583, αφορούσε εξόφληση χρέους και αναφερόταν στη ζωή του William Gybbons. Δικαιούχος ήταν ο Richard Martin, κάτοικος και δημοτικός σύμβουλος Λονδίνου, που

---

⁷ Σύμφωνα με το Νόμο των Πτωχών, όποιος πέθαινε χωρίς να αφήσει τα έξοδα για μια αξιοπρεπή κηδεία, μεταφερόταν για να ταφεί με το «κάρο» της Δημαρχίας, γεγονός που αποτελούσε μεγάλη προσβολή και για τον ίδιο, αλλά και για τους επιζώντες συγγενείς του.

είχε δανείσει τον ασφαλισμένο. Η διάρκεια της ασφάλισης ήταν 12 μήνες και το ασφάλιστρο 8%. Το ασφαλιστήριο τελείωνε με τα παρακάτω λόγια:

« Ο Θεός, William Gybbons, να σου δίνει υγεία και μακροζωία ».

Με όλες τις ευχές, όμως, ο ατυχής William πέθανε στο τέλος του δωδέκατου ημερολογιακού μήνα και οι ασφαλιστές αρνήθηκαν την πληρωμή της αποζημίωσης, λέγοντας πως τη διάρκεια της ασφαλίσεως είχαν υπολογίσει σε σεληνιακούς μήνες, οπότε ο θάνατος συνέβη μετά τη λήξη της ασφαλίσεως, όπως υποστήριζαν. Βεβαίως οι ασφαλιστές έχασαν την υπόθεση στα δικαστήρια.

Η τακτική όμως αυτή, της εξασφάλισης των εξόδων κηδείας και της πληρωμής των χρεών, φάνηκε πως θα μπορούσε να εξυπηρετήσει άριστα και άλλους σκοπούς. Τη δημιουργία δηλαδή ενός κεφαλαίου, για την αντιμετώπιση του οικονομικού κενού που συνεπάγεται για την οικογένεια, ιδιαίτερα, ο πρόωρος θάνατος του οικογενειάρχη, ή ακόμα ενός κεφαλαίου που ο ίδιος ο ασφαλισμένος θα εισπράξει ύστερα από ορισμένα χρόνια, για να πραγματοποιήσει διάφορα σχέδια, ή να αντιμετωπίσει μελλοντικές του ανάγκες.

Αποκτά έτσι η ασφάλιση ζωής έναν ξεχωριστής φύσεως επιθετικό χαρακτήρα, που ξεφεύγει από τα αυστηρά αποζημιωτικά πλαίσια των ασφαλίσεων κατά ζημιών περιουσίας, από φωτιά, θάλασσα κ.λπ. κινδύνους και την καθιστά κάτι το τελείως ιδιαίτερο μέσα στον κύκλο της ασφαλιστικής δραστηριότητας. Με την ασφάλιση ζωής, ο ασφαλιστικός θεσμός, γενικότερα, φεύγει από την αμυντική θέση της αποζημίωσης και περνά πια στο επιθετικό στάδιο, της δημιουργίας οικονομικής δύναμης για την επιδίωξη μελλοντικών σχεδίων, ή την αντιμετώπιση τακτικών και εκτάκτων, ατομικών ή οικογενειακών αναγκών.

Παρά τη χρησιμότητα, όμως, και την ωφελιμότητα της ασφάλισης ζωής, για την οικονομική και κοινωνική στήριξη ιδιαίτερα εκείνων των οικογενειών που δέχονταν το πλήγμα του πρόωρου θανάτου του οικογενειάρχη, ο θεσμός αυτός έγινε αντικείμενο αισχροκέρδειας και εκμετάλλευσης των πολλών από τους λίγους, ιδιαίτερα κατά το τέλος του 17^{ου} και τις αρχές του 18^{ου} αιώνα, που εμφανίζονται οι επιχειρήσεις μετοχικού κεφαλαίου και η ίδρυσή τους δημιουργεί τις προϋποθέσεις για μεγάλες απάτες, όπως η απάτη της Νότιας Θάλασσας (South Sea Bubble) , μία από τις μεγαλύτερες εκείνης της εποχής.

Οι νομοθεσίες των διαφόρων χωρών επενέβησαν τότε δυναμικά, για να ελέγξουν τους σκοπούς, τις προθέσεις, τα οικονομικά εχέγγυα και γενικότερα τη βιωσιμότητα των ιδρυομένων επιχειρήσεων Μετοχικού Κεφαλαίου

Χώρες που έπαιξαν πρωταρχικό ρόλο στην εξέλιξη του θεσμού:

Ιταλία

Στην Ιταλία, από το 14ο κιόλας αιώνα, υπάρχουν οι αλληλασφαλιστικές ενώσεις, πρόδρομοι των αγγλικών Friendly Societies, που βελτιώνονται και τελειοποιούνται συνεχώς, μέχρι τα μέσα του 17^{ου} αιώνα, οπότε ο Φλωρεντιανός γιατρός Lorenzo Tonti ιδρύει την πρώτη Τοντίνα.

Οι Τοντίνες ή Τοντιακές Εταιρίες, που διασώθηκαν ιδιαίτερα στην Αμερική και τη Γαλλία μέχρι και τις αρχές του αιώνα μας, συγκέντρωναν από τα μέλη τους εισφορές για τη δημιουργία ενός κεντρικού κεφαλαίου και διένειμαν τους τόκους του κεφαλαίου αυτού, κάθε χρόνο, στα επιζώντα μέλη.

Χρόνο με το χρόνο τα επιζώντα μέλη ελαττώνονταν, γι' αυτό και το κατά μέλος ποσό της διανομής αυξάνονταν διαρκώς.

Οι τοντίνες είχαν ή ορισμένη διάρκεια, οπότε με τη λήξη της διάρκειας αυτής διανεμόταν και το κεντρικό κεφάλαιο στα επιζώντα μέλη, ή ήταν αόριστης διάρκειας, οπότε το κεντρικό κεφάλαιο έπαιρνε ο τελευταίος επιζών.

Πρόκειται δηλαδή για μια μορφή ασφάλισης επιβίωσης, που δεν μπορεί μάλιστα να θεωρηθεί ότι εξυπηρετεί κάποια κοινωνική ανάγκη, αλλά απλά και μόνο οδηγεί στον πλουτισμό εκείνου που θα έχει την τύχη να επιβιώσει των άλλων.

Το **1825** ιδρύεται η Societa di Assicurazioni Diverse στη Νεάπολη και το 1826 η Societa di Assicurazioni di Milano και οι δυο μικτής ασφαλιστικής δραστηριότητας, διεξάγουν δηλαδή και ασφαλίσεις κατά ζημιών περιουσίας και ασφαλίσεις ζωής.

Η πρώτη νομοθετική ρύθμιση της ασφάλισης ζωής στην Ιταλία εκδηλώνεται στα πέντε τελευταία άρθρα του Codici di Commercio του 1882, που απετέλεσαν και τη βάση για τις αμοιβαίες ασφαλιστικές εταιρίες.

Το **1912** ιδρύεται de jure ασφαλιστικό μονοπώλιο ζωής, για το Istituto Nazionale delle Assicurazioni, που διατηρήθηκε μέχρι το 1923, οπότε ρυθμίζεται νομοθετικά η κρατική εποπτεία και μπαίνει στο στίβο της ασφαλιστικής δραστηριότητας του Κλάδου Ζωής η ιδιωτική πρωτοβουλία.

Γαλλία

Το σύστημα Tontini εισάγεται στη Γαλλία, από την επινόησή του, στα μέσα του 17^{ου} αιώνα και γίνεται αποδεκτό από το επίσημο κράτος που οργανώνει τις Τοντίνες σε βάση δημόσιας επιχείρησης.

Οι τοντιακές αυτές εταιρίες καταργήθηκαν το 1770 με διάταγμα του Λουδοβίκου XV, γιατί θεωρήθηκαν πράξεις ανήθικες.

Η Γαλλία της εποχής αυτής δεν προσφέρεται για ανάπτυξη του θεσμού ασφαλίσεων ζωής. Η αντίληψη ότι η ανθρώπινη ζωή, που θεωρείται θείο δώρο δεν μπορεί να γίνει αντικείμενο χρηματικής αποτίμησης και οι ατέλειωτες απάτες που γίνονται σ' όλο τον Ευρωπαϊκό χώρο, κάτω από το πρόσχημα των ασφαλίσεων αυτού του είδους, δημιουργούν στη Γαλλία δυσμενείς προϋποθέσεις για την ανάπτυξη του θεσμού.

Οι νομοθέτες της εποχής όχι μόνο αγνοούν το θεσμό, στο νομοθετικό τους έργο, αλλά τον πολεμούν ανελέητα, γιατί θεωρούν την ασφάλιση ζωής πράξη ανέντιμη και αντικείμενη στα χρηστά ήθη. Ακόμη και ο Code de Commerce του 1807 αγνοεί το θεσμό εντελώς.

1788: Παρά το άσχημο κλίμα που επικρατεί για το θεσμό, ιδρύεται η πρώτη ασφαλιστική εταιρία με την επωνυμία «Compagnie Royal d' Assurance», αλλά οι αντιλήψεις της εποχής οδηγούν στη σύντομη ανάκληση της αδείας της.

Και ενώ η νομοθεσία πολεμά το θεσμό της ασφάλισης ζωής με κάθε μέσο, η νομολογία αρχίζει από το τέλος του 18^{ου} αιώνα να αναγνωρίζει τη νομιμότητά του, με σειρά αποφάσεων του Conseil d' Etat (Συμβουλίου Επικρατείας).

Ιδιαίτερα μετά την απόφαση του Conseil d' Etat του Μαρτίου 1818, η πολεμική κατά της ασφάλισης ζωής υποχωρεί και αρχίζουν αργότερα να προβάλλονται τα πλεονεκτήματα του θεσμού.

Τον επόμενο κιόλας χρόνο αρχίζουν να ιδρύονται οι πρώτες ασφαλιστικές εταιρίες, το 1819, ιδρύεται η «Compagnie d' Assurances Generales sur la Vie des Hommes», το 1820 η «Societe d' assurances sur la Vie», το 1829 η «Union», το 1830 η «Royal Vie», που μετονομάστηκε αργότερα «Nationale», και ακολουθούν, στη

συνέχεια, η «Soleil», η «La France» και η «Rhoenix» το 1843. η «Providence» το 1845, κ.α.

Έτσι, παρά τις αντιρρήσεις και την αρνητική θέση της νομοθεσίας, ο θεσμός δικαιώνεται στην κοινή συνείδηση και προχωρεί δημιουργώντας «τετελεσμένα γεγονότα», που έρχεται κατόπιν ο νομοθέτης να καλύψει με το νόμο του 1867, που αναγνώριζε τις εταιρίες ασφαλίσεων ζωής και καθιέρωνε τη διαδικασία αδείας λειτουργίας και την κρατική εποπτεία.

Με μεταγενέστερα νομοθετήματα οργανώνεται περισσότερο και θεσμοθετείται ο διοικητικός έλεγχος των ασφαλιστικών εταιριών ζωής στη Γαλλία.

Γερμανία

Μέχρι το τέλος του 18ου αιώνα όλη η ασφαλιστική δραστηριότητα ζωής περιορίζεται στις αλληλασφαλιστικές εταιρίες (Mutual Societies) και στις τοντίνες.

Παρά το ότι δεν υπάρχει καμιά νομοθετική μέριμνα για το θεσμό, ούτε στη γερμανική, ούτε στην πρωσική νομοθεσία, ιδρύεται το 1806 στο Αμβούργο η πρώτη ασφαλιστική εταιρία μετοχικού κεφαλαίου από τον J. Benecke.

Το 1827 ο επονομαζόμενος πατέρας του ασφαλιστικού επαγγέλματος στη Γερμανία, Ernst Arnoldi, ιδρύει τη «Leben Sversicherungsbank fur Deutschland zu Cotha».

Ιδιαίτερα μετά το 1860 επεκτείνονται οι ασφαλιστικές εργασίες ζωής και ιδρύονται πάρα πολλές αλληλασφαλιστικές και μετοχικού κεφαλαίου εταιρίες.

Μετά τη λήξη του 19^{ου} αιώνα, ασχολούνται στη Γερμανία με τις ασφάλειες ζωής περίπου 60 ασφαλιστικές εταιρίες κι όμως, δεν υπάρχει ακόμη καμιά νομοθετική μέριμνα για τη ρύθμιση του θεσμού.

Μόλις το 1901 καθιερώνεται νομοθετικά ο διοικητικός έλεγχος των ασφαλιστικών εταιριών και το 1908 ρυθμίζεται νομοθετικά η ασφαλιστική σύμβαση και η ασφαλιστική σύμβαση ζωής ειδικότερα.

Η.Π.Α.

Και στις ΗΠΑ προηγήθηκε η εξάπλωση του θεσμού, από την οποιαδήποτε νομοθετική ρύθμισή του.

Ιδιαίτερα το σύστημα Tontini έτυχε θερμότατης υποδοχής στις ΗΠΑ της εποχής εκείνης, για να ακολουθήσουν αργότερα οι εταιρίες αμοιβαίας βάσεως (mutual companies) και μετοχικού κεφαλαίου.

Έτσι ιδρύονται κατά χρονολογική σειρά:

Το 1791 η «The Boston Tontine Association» το 1792 η «The Universal Tontine» το 1804 η «The Phoenix» και η «The Coffe House of New York»· το 1807 η «The Pelican Life Insurance Co» το 1809 η «The Pensylvania Company for the Insurance of Lives»· Το 1818 η «The Massachussetts Hospital Life Insurance Co» και πολλές άλλες, στις διάφορες από τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Ο τυχοδιωκτισμός, όμως, αυτών που ασχολήθηκαν με τις ασφαλίσει ζωής, οδήγησε αρχικά στην ίδρυση πολλών ασφαλιστικών εταιριών και στη συνέχεια σε αλληπάλληλες πτωχεύσεις.

Πτωχεύσεις εταιριών, όπως της «Continental Life», της «Security», της «New Jersey Mutual» και άλλων, συγκλόνισαν την αμερικανική ασφαλιστική αγορά, κατά τα μέσα του περασμένου αιώνα, και προκάλεσαν τη δυσπιστία και την αποστροφή του κοινού από το θεσμό των ασφαλειών Ζωής.

Η νομοθετική παρέμβαση, για την επιβολή μιας οργανωμένης κρατικής εποπτείας και την αποκατάσταση του θεσμού, αρχίζει στις διάφορες πολιτείες από το 1865 και ολοκληρώνεται με τη λήξη του 19ου αιώνα. Έτσι, στη χώρα αυτή, υπάρχουν ισάριθμοι των πολιτειών νόμοι, που ρυθμίζουν την κρατική εποπτεία και την ασφαλιστική σύμβαση.

Η επιβολή του κρατικού ελέγχου, είχε ως συνέπεια να 1880 μια ανοδική πορεία του θεσμού. Το 1885 ασχολούνται με την ασφάλιση ζωής περίπου 70 ασφαλιστικές εταιρίες.

Η πρόοδος από τότε υπήρξε συνεχής και θεαματική, και είναι γνωστό πια πως η ασφάλιση ζωής βρίσκεται σήμερα σε πολύ υψηλά επίπεδα σ' αυτήν τη χώρα.

Αγγλία

Η Αγγλία, έμελλε να αποτελέσει τον τόπο όπου ο ασφαλιστικός θεσμός, σ' όλες του τις μορφές, θα κατακτούσε την ξεχωριστή θέση του στην οικονομική και κοινωνική ζωή του σύγχρονου ανθρώπου.

Η χώρα αυτή, στην οποία μεταφυτεύτηκε το ασφαλιστικό έθιμο από τους Ιταλούς, αφοσιώθηκε αιώνες ολόκληρους στην ανάπτυξη και την πρόοδο του θεσμού

τον θεμελίωσε ηθικά και τεχνικά και συνέβαλε, περισσότερο από κάθε άλλη χώρα, στη δημιουργία και την πρόοδο της ασφαλιστικής επιστήμης.

Για τους λόγους αυτούς, αξίζει να ασχοληθούμε περισσότερο με τα όσα συνέβησαν γύρω από την ασφάλιση ζωής στην Αγγλία του 16ου και μετέπειτα αιώνα.

Ηθική θεμελίωση του θεσμού

Το 16^ο αιώνα, παρατηρούνται τα πρώτα ασφαλιστήρια πρόσκαιρης ασφάλισης θανάτου, βραχείας διάρκειας - συνήθως ενός χρόνου - με πανάκριβο ασφάλιστρο.

Η ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ

Η περίοδος της τουρκοκρατίας δεν παρουσιάζει κανένα ιδιαίτερο ασφαλιστικό ενδιαφέρον στη χώρα μας. Βεβαίως παρατηρούνται ασφαλιστικές δραστηριότητες, από εγκατεστημένους στα διάφορα εμπορικά κέντρα (Κωνσταντινούπολη, Οδησό, Ερμούπολη, Γαλαξίδι, κ.ά.) Έλληνες, εμπορευόμενους, αλλά οι δραστηριότητες αυτές περιορίζονται σε μεμονωμένες και ευκαιριακά επιχειρούμενες ναυτασφαλιστικές ιδιαίτερα πράξεις, της μορφής του ναυτοδάνειου.

Το 1825 ιδρύεται στη Σύρο η πρώτη ασφαλιστική εταιρία μετοχικού κεφαλαίου, με την επωνυμία «Ασφαλιστικό Κατάστημα», για να διαλυθεί το 1827 και να επανιδρυθεί το 1829, με την επωνυμία «Ελληνικό Ασφαλιστικό Κατάστημα».

Το 1830 ιδρύεται πάλι στη Σύρο η « Φιλεμπορική » και το 1831 « Ο Φοίνιξ ». Στα επόμενα χρόνια ακολουθεί η ίδρυση και άλλων ασφαλιστικών εταιριών, με

συνέπεια το 1842 να λειτουργούν στη Σύρο οι παρακάτω εταιρίες: « Φιλεμπορική », « Αίολος », « Ελλάς », « Ελληνικό Ασφαλιστικό Κατάστημα », « Αιγαίο Πέλαγος », « Φίλοι Ασφαλιστές » και « Ερμούπολης ».

Τα ίδια χρόνια, και ιδιαίτερα το 1836, ιδρύεται στην Πάτρα η «Αχαϊκή Ασφαλιστική της Θαλασσοπλοΐας Εταιρία» και ύστερα από τρία χρόνια, το 1839, η «Αδριατική Ασφάλεια του Αιγαίου Πελάγους». Ακολουθούν στα επόμενα χρόνια πλήθος άλλες εταιρίες, που ασχολούνται και με τη χερσαία ασφάλιση. Οι εταιρίες αυτές που λειτουργούσαν ως ασφαλιστικές και ναυτοδανειστικές, ασκώντας μάλιστα και την προεξοφλητική πίστη, πάνω στα ναυτοδάνεια και τα εμπορικά συναλλάγματα, έπαιξαν σημαντικό ρόλο όχι μόνο στην ανάπτυξη του ελληνικού εσωτερικού και εξωτερικού εμπορίου, αλλά κυρίως στην πρόοδο και ανάπτυξη του εμπορικού μας στόλου, συμβάλλοντας έτσι στη δημιουργία της παραδόσεως της ελληνικής Εμπορικής Ναυτιλίας.

Η συμβολή των εταιριών αυτών, στην κοινωνική πρόοδο και την ανάπτυξη του πνευματικού και πολιτιστικού επιπέδου του τόπου, υπήρξε επίσης σημαντική, αν σκεφθεί κανείς ότι τα καταστατικά των ασφαλιστικών εταιριών της Σύρου προέβλεπαν ότι το 10% των ετησίων κερδών θα χορηγούνται στο Γυμνάσιο της Ερμούπόλεως.

Με μοναδική εξαίρεση την «Αδριατική», καμιά από τις εταιρίες που αναφέραμε παραπάνω δεν επέζησε ως τις μέρες μας. Από την έρευνα που έγινε, δεν μπορέσαμε να βρούμε κάποιο στοιχείο συσχετισμού του «Φοίνικα» της Ερμούπόλεως, που ιδρύθηκε το 1831, και του σημερινού «Φοίνικα», που φέρεται με έτος ιδρύσεως το 1928.

Το 1891, η Εθνική Τράπεζα Ελλάδος ιδρύει την ανώνυμη εταιρία γενικών ασφαλίσεων «Εθνική», που για πρώτη φορά, ως ελληνική εταιρία, περιλαμβάνει στον κύκλο δραστηριότητας της και τον κλάδο ζωής, που τον άσκησε για επτά χρόνια, για να τον κλείσει το 1898 σαν επιζήμιο. Το πενιχρό χαρτοφυλάκιό της εκχωρήθηκε σε αλλοδαπές ασφαλιστικές εταιρίες, που βρίσκουν πρόσφορο έδαφος και εγκαθίστανται η μια ύστερα από την άλλη στην Ελλάδα, μέχρι το 1902 που ιδρύθηκε στην Αθήνα η «Αμοιβαία Ασφαλιστική Εταιρία Ζωής & Πρόνοιας», κατά τα πρότυπα του συστήματος *Tontini*. Το καταστατικό της εταιρίας αυτής ήταν πιστή μετά φράση της γαλλικής τοντιακής εταιρίας « *La Mutuelle de France et des Colonies* » και είχε σαν σκοπό τη σύσταση και λειτουργία μιας τοντιακής ένωσης θανάτου και μιας τοντιακής ένωσης επιβιώσεως, με διάρκεια 12 χρόνια.

Παρά τη θερμή υποδοχή που επιφυλάχτηκε σε αυτήν την εταιρία, δεν κατάφερε να εξαντλήσει ούτε την πρώτη τοντιακή δωδεκαετία, γιατί εννιά χρόνια μετά την ίδρυσή της κηρύχθηκε σε πτώχευση και εκκαθάριση και ανακλήθηκε η άδεια λειτουργίας της το 1911.

Όλες αυτές οι αποτυχημένες απόπειρες των ελληνικών ασφαλιστικών εταιριών, ιδιαίτερα στον τομέα των ασφαλίσεων ζωής, οφείλονται στην έλλειψη επιστημονικής μεθοδολογίας και στην προχειρότητα αντιμετώπισεως των σχετικών θεμάτων.

Όσον αφορά τις γενικές ασφαλίσεις ασκούνται την ίδια εποχή από διάφορες ελληνικές και ξένες ασφαλιστικές επιχειρήσεις, σε ικανοποιητικό επίπεδο, ώστε να μπορούμε να πούμε ότι εξελίσσεται ο θεσμός.

Το 1906 ιδρύθηκε η « Ανατολή », επίσης αμοιβαίας βάσεως εταιρία, που έδινε όμως μια έμφαση στην εξασφάλιση της οικογένειας, σε περίπτωση θανάτου του οικογενειάρχη.

Η εταιρία αυτή παραδειγματίστηκε έγκαιρα από την αποτυχία της « Αμοιβαίας » και το 1908 αναμορφώθηκε σε ανώνυμη εταιρία μετοχικού κεφαλαίου, δρχ. 1.000.000· κάλεσε ξένους οργανωτές, συνδέθηκε ανασφαλίστικά με τα μεγαλύτερα συγκροτήματα της Ευρώπης, και εφήρμοσε, για πρώτη φορά στη χώρα μας, την παραδεκτή για τις ασφαλίσσεις Ζωής μεθοδολογία της εποχής εκείνης.

Η πορεία των εργασιών της εταιρίας αυτής υπήρξε θεαματική και θεωρείται ότι συνέβαλε, πάρα πολύ, τόσο στην ανάπτυξη του θεσμού των ασφαλίσεων ζωής στη χώρα μας, όσο και στην ανάπτυξη της εθνικής μας οικονομίας. Το 1925, το μετοχικό της κεφάλαιο αυξήθηκε σε δρχ. 2.000.100.

Την ίδια εποχή, παρατηρείται στη χώρα μας και η πρώτη για την ασφαλιστική επιχείρηση και την ασφάλιση ζωής νομοθετική μέριμνα, με τους νόμους ΓΥΠΓ/1909 και ΓΨΙΖ/1910 αντίστοιχα. Το 1910, ακόμη, ο νόμος ΓΧΜΣΤ έθεσε σε ίση μοίρα και μεταχείριση τις ελληνικές και αλλοδαπές επιχειρήσεις που εργάζονταν στην Ελλάδα.

Τους νόμους ΓΥΠΓ και ΓΧΜΣΤ κατήργησε αργότερα ο νόμος 1023/1917, « Περί Ιδιωτικής Επιχειρήσεως Ασφαλίσεως », που συντάχτηκε κατά τα πρότυπα του αντίστοιχου γερμανικού νόμου.

Το 1917 ιδρύεται από την Ιονική Τράπεζα η ασφαλιστική εταιρία « Γενικαί Ασφάλειαι της Ελλάδος» (απορροφήθηκε το 1979 από το « Φοίνικα »)· το 1920 από την Τράπεζα Εθνικής Οικονομίας η « Εθνική Ζωή », με αρχικό μετοχικό κεφάλαιο 1.000.000 δρχ. και αργότερα (το 1925) 2.000.000 δρχ. Η εταιρία αυτή ασχολήθηκε με ασφαλίσσεις ζωής με ικανοποιητικά αποτελέσματα, ακολουθώντας την επιστημονική μεθοδολογία της εποχής, και θεωρείται ότι η συμβολή της στην πρόοδο και ανάπτυξη του θεσμού υπήρξε σοβαρότατη.

Το 1928 ιδρύονται ακόμη δυο από τις μεγαλύτερες εταιρίες της χώρας μας: « Ο Φοίνικας », με πρωτοβουλία των Τραπεζών Εθνική και Εμπορική, και

« Ο Αστέρας », με πρωτοβουλία της Τραπέζης Αθηνών, που ασχολήθηκε αρχικά με λαϊκές ασφαλίσεις ζωής (Industrial Life Assurances).

Την ίδια περίπου εποχή, η Λαϊκή Τράπεζα εγκαινιάζει το σύστημα συνδυασμού ασφάλισης ζωής και καταθέσεως ταμειυτηρίου, που δεν μπορούμε να πούμε πως γνώρισε κάποια επιτυχία.

Τις παραμονές του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, λειτουργούν στη χώρα μας γύρω στις 100 ασφαλιστικές επιχειρήσεις, 23 από τις οποίες ασκούν τον κλάδο ή και τον κλάδο ζωής.

Την εποχή αυτή, ο θεσμός μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει ξεπεράσει τις κυριότερες δυσκολίες του κι έχει μπει στο στάδιο αναπτύξεως και προόδου. Δυστυχώς όμως η ανάπτυξη των κοινωνικοοικονομικών θεσμών είναι πάντα παράλληλη με τη γενικότερη πορεία της εθνικής ζωής μιας χώρας. Έτσι, ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος θα φέρει το θεσμό σε νηπιακή πάλι κατάσταση.

Η νομοθετική παραγραφή των ασφαλιστικών απαιτήσεων του κλάδου ζωής, με τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, σήμανε και το τέλος της σχετικής ασφαλιστικής δραστηριότητας. Το οικονομικό χάος και τα λοιπά εθνικά γεγονότα, που προέκυψαν από τον πόλεμο αυτό, έκαναν και το θεσμό των γενικών ασφαλίσεων να ατονήσει, αφού σχεδόν δεν υπήρχε οικονομική ζωή στον τόπο.

Μόνο από τις αρχές της πρώτης μεταπολεμικής δεκαετίας αρχίζει να παρατηρείται μια οικονομική κίνηση, που περιορίζεται αρχικά στα είδη πρώτης ανάγκης και στην ανοικοδόμηση εξυπηρετήσεως της αστυφιλίας, που παρατηρείται παράλληλα.

Έτσι ξεκινά και πάλι κάποια ασφαλιστική δραστηριότητα κυρίως μέσα από τις ασφαλιστικές εταιρίες που ελέγχονται από το τραπεζικό σύστημα, το οποίο ρυθμίζει την οικονομική κίνηση και κατευθύνει τις ασφαλιστικές εργασίες στις εταιρίες αυτές.

Η κατάσταση αυτή, που θα διατηρηθεί για πολλά χρόνια, οδηγεί σε μια αλματώδη ανάπτυξη του όγκου εργασιών των τραπεζικών ασφαλιστικών εταιριών και στην περιορισμένη δραστηριότητα των ασφαλιστικών επιχειρήσεων λοιπής ιδιωτικής πρωτοβουλίας, που γνωρίζουν αρκετές δυσκολίες μέχρι το Γενάρη του 1971, που αρχίζει η εφαρμογή του Ν.Δ.400/1970, που απαγόρευσε « επίσημα » την τραπεζοασφαλιστική συνεργασία και έβαλε τις βάσεις για να οδηγηθεί ο θεσμός σε μια ελεύθερη αγορά, χωρίς ξένες προς το θεσμό επιρροές και παρεμβάσεις.

Το Νοέμβριο του 1956 επιχειρήθηκε από το « Φοίνικα », με μεγάλη επιτυχία, ένα άνοιγμα προς τον κλάδο Ζωής, που είχε σαν συνέπεια τη σύναψη πάνω από 5.000 ασφαλιστηρίων συμβολαίων, μέσα σε ένα χρόνο. Το παράδειγμα ακολούθησαν σύντομα και οι άλλες μεγάλες ασφαλιστικές εταιρίες, « Εθνική », « Αστέρης », « Ιονική », οπότε αρχίζει, κατά τα τελευταία χρόνια της δεκαετίας του '50, κάποια κίνηση στην ασφάλιση ζωής, που περιορίζεται κυρίως στο συναλλασσόμενο με τις τράπεζες κοινό, γιατί οι παραπάνω εταιρίες ελέγχονται από αυτές και αντλούν τις εργασίες τους από τον κύκλο της τραπεζικής πελατείας μέσω του δικτύου οργανώσεως των τραπεζών, των οποίων οι κατά τόπους διευθυντές υποκαταστημάτων είναι και οι κατά τόπους πράκτορες των θυγατρικών ασφαλιστικών εταιριών.

Η κατάσταση αυτή δημιούργησε μεν κάποια ασφαλιστικά χαρτοφυλάκια ζωής, αλλά με χαμηλούς δείκτες διατηρησιμότητας, που κατέρρευσαν στην κυριολεξία αργότερα, γιατί δεν έγιναν από επαγγελματίες πωλητές, ώστε να μελετηθούν οι εξυπηρετούμενες ανάγκες και να αντέξουν στο χρόνο.

Οι ασφαλιζόμενοι ενέδιδαν στις τραπεζικές προτάσεις ασφαλίσεως προκειμένου να τύχουν μιας δανειοδοτήσεως και μόλις ελύετο η δανειοληπτική σχέση, εγκατέλειπαν τα ασφαλιστήρια σε μεγάλο ποσοστό.

Το τέλος της 10ετίας του '60 και η 10ετία του '70 έμελλε να αποτελέσουν όχι μόνο την εποχή εδραιώσεως και αναπτύξεως του θεσμού των προσωπικών ασφαλίσεων, σε νέες για τη χώρα μας βάσεις, αλλά και της συγκροτήσεως, εκπαίδευσέως και προωθήσεως στην αγορά οργανωμένων μονάδων πωλήσεων (agency system), για την πώληση των σχετικών ασφαλιστικών προϊόντων, σύμφωνα με τα οργανωτικά μοντέλα του εξωτερικού.

Πρωτοποριακός στην κίνηση αυτή υπήρξε ο ρόλος της « Interamerican » Ε.Π.Ε. που ξεκίνησε ως οργάνωση πωλήσεων ασφαλιστικών προϊόντων ζωής, της ασφαλιστικής εταιρίας « Ασπίς Πρόνοια » για να γίνει ανώνυμη ασφαλιστική εταιρία ζωής, το 1971. Το παράδειγμα ακολούθησαν πολλές ελληνικές και ξένες ασφαλιστικές εταιρίες.

Γεγονός είναι ότι ιδιαίτερα η « Interamerican », με το ευρύτατο δίκτυο συνεργατών, με τα συνδυασμένα ασφαλιστήρια ζωής και την έντονη διαφημιστική της παρουσία, βοήθησε περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη εταιρία τον ελληνικό λαό να εξοικειωθεί με την ασφάλιση ζωής. Ταυτόχρονα, συνέβαλε αποφασιστικά στη δημιουργία και την ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού πωλήσεων, ασφαλιστικών προϊόντων.

Σημαντική για την ανάπτυξη του θεσμού, ιδιαίτερα των ασφαλίσεων ζωής, υπήρξε και η συμβολή της « American Life », της « Ελληνικής Πίστης », της « Αδριατικής » και αργότερα της « Metrolife », της « Nederlanden » και πολλών άλλων ελληνικών και ξένων εταιριών που ακολούθησαν.

Οι γίγαντες της ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς, «Εθνική», « Φοίνικας », «Αστέρας», «Αγροτική», αποδέχτηκαν τη νέα κατάσταση που δημιουργήθηκε στις ασφάλειες Ζωής τελευταίοι, μόλις δηλαδή κατά τις αρχές της 10ετίας του '80.

Σημαντικές, εξάλλου, είναι οι νομοθετικές ρυθμίσεις που ακολούθησαν από τα μέσα της 10ετίας του 1980, στα πλαίσια κυρίως της ευθυγραμμίσεως του Εθνικού μας Ασφαλιστικού Δικαίου προς το Κοινοτικό Ασφαλιστικό Δίκαιο. Οι ρυθμίσεις αυτές αφορούν, κατά κύριο λόγο, το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο (Π.Δ. 148/1984), το Δίκαιο της Ιδιωτικής Επιχειρήσεως Ασφαλίσεως (Π.Δ. 118/1985, Ν. 2170/1993, Π.Δ. 252/1996), τα Μεσολαβητικά των Ασφαλιστικών Συμβάσεων Όργανα, (Ν. 1569/1985 και Ν. 2170/1993), καθώς και ο Ν. 2496/1997, που άλλαξε ριζικά το Δίκαιο της Ασφαλιστικής Συμβάσεως στη χώρα μας.

Γ. ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΠΟΥ ΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΖΩΗΣ

Η ιδιωτική ασφάλιση ασκείται στην Ελλάδα από:

- Ανώνυμες Ασφαλιστικές Εταιρείες που έχουν έδρα την Ελλάδα.
- Ασφαλιστικές επιχειρήσεις που έχουν έδρα σε τρίτη χώρα εκτός της Ε.Ε. και του Ε.Ο.Χ. και δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα υπό καθεστώς υποκαταστήματος.
- Ασφαλιστικές επιχειρήσεις που έχουν έδρα σε κράτος – μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ε.Ο.Χ. και δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα υπό καθεστώς υποκαταστήματος ή ελεύθερης παροχής υπηρεσιών.
- Αλληλασφαλιστικούς Συνεταιρισμούς

**ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ**

ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

ACTIVA INSURANCE A.A.E.

ALLIANZ ΕΛΛΑΣ A.A.E.

ΑΧΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ Α.Ε.

COMMERCIAL VALUE A.A.E.

DAS HELLAS A.A.E. ΓΕΝ. ΝΟΜ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

EFG EUROLIFE A.E.Γ.Α.

EFG EUROLIFE A.E.A. ΖΩΗΣ

EULER HERMES ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Α.Ε. ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ

GENERALI HELLAS A.E.A.Z.

GENERALI LIFE A.E. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ

GROUPAMA ΦΟΙΝΙΞ Α.Ε.Α.Ε.

INCHCAPE ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ Α.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ

ING E.A.E.Γ.Α.

ING E.A.A.E. ΖΩΗΣ

ING ΟΜΑΔΙΚΩΝ & ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ

INTERASCO A.E.Γ.Α.

INTERLIFE A.A.E.Γ.Α.

INTERNATIONAL LIFE A.E.Γ.Α.

INTERNATIONAL LIFE A.E.A. ΖΩΗΣ

MARFIN ΖΩΗΣ Α.Α.Ε.
NP - INSURANCE Α.Ε.Α.Ε.
PERSONAL INSURANCE Α.Ε.Γ.Α.
PROTON Α.Α.Ε.
UNIVERSAL LIFE (ΕΛΛΑΣ) Α.Α.Ε.Ζ.
V.D.V. LEBEN INTERNATIONAL Α.Ε.Α. ΖΩΗΣ
VICTORIA Α.Α.Ε. ΖΗΜΙΩΝ
VICTORIA Α.Α.Ε. ΖΩΗΣ
LA VIE Α.Ε.Α.Ε. ΖΩΗΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ Α.Ε.
ΑΙΓΑΙΟΝ Α.Α.Ε. Α.Ε.
ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.
ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α.Ζ.
ΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ Α.Ε.Γ.Α.
ΓΕΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.
ΓΕΝΙΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.
ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΝΩΣΙΣ Α.Α.Ε.
ΔΥΝΑΜΙΣ Α.Ε.Γ.Α.
ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.
ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Α.
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ Α.Ε.Α.Ε.Γ.Α.
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΖΩΗΣ Α.Α.Ε. ΖΩΗΣ
ΕΟΣ Α.Ε.Α.Ζ.
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΙΣ Α.Ε.Ε.Γ.Α.
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Ε.Γ.Α.

ΕΥΡΩΠΗ Α.Ε.Γ.Α.

ΕΥΡΩΣΤΑΡ Ε.Α.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ

ΙΜΠΕΡΙΑΛ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Γ.Α.

ΙΜΠΕΡΙΟ ΛΑΪΦ Α.Ε.Α.Ε. ΖΩΗΣ Α.Ε.

ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε.Α.Ε. ΖΩΗΣ

ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ

ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ ΟΔΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ Α.Ε.Γ.Α.

ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ ΥΓΕΙΑΣ Α.Ε.Γ.Α.

ΟΡΙΖΩΝ Α.Ε.Γ.Α.

ΣΙΔΕΡΗΣ Γ. ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ Α.Ε.Γ.Α.

ΣΚΟΥΡΤΗΣ Γ.Η. Α.Ε.Γ.Α.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.

ΥΔΡΟΓΕΙΟΣ Α.Α.Α.Ε.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

ΑΓΓΛΙΚΕΣ

ASSOCIATION OF LLOYD'S UNDERWRITERS

MITSUMI MARINE & FIRE INSURANCE CO (EUROPE) LTD

ROYAL & SUN ALLIANCE INSURANCE PLC

TOKIO MARINE EUROPE INSURANCE LIMITED

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΕΣ

AMERICAN LIFE INSURANCE CO (ALICO - AIG LIFE)

NATIONAL UNION INS. CO OF PITTSBURGH PA – USA

ΒΕΛΓΙΚΕΣ

INTER PARTNER ASSISTANCE

SBAI MONDIAL ASSISTANCE

ΓΑΛΛΙΚΕΣ

EUROP ASSISTANCE

ΓΕΡΜΑΝΙΚΕΣ

A.R.A.G. ALLGEMEINE S. VERSICHERUNGS

HDI - GERLING INDUSTRIE VERSICHERUNG AG

ΙΣΠΑΝΙΚΕΣ

MAPFRE ASISTENCIA COMPANIA INTERNACIONAL

ΚΥΠΡΙΑΚΕΣ

DEMCO INSURANCE LIMITED

ΚΥΠΡΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

ΚΥΠΡΟΥ ΖΩΗΣ

ΟΛΛΑΝΔΙΚΕΣ

ATRADIUS CREDIT INSURANCE N.V.

ΦΙΛΙΠΠΙΝΙΚΕΣ

MALAYAN INSURANCE CO LTD

ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΛΗ

«ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΗ» ΣΥΝ.Π.Ε.

ΑΛΛΗΛΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ ΠΟΥΛΜΑΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΕΙΔΗ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ

Έννοια Συμβαλλόμενου-Δικαιούχου

Στο σημείο αυτό κρίνουμε σκόπιμο να αναφερθούμε σε δυο βασικές έννοιες, οι οποίες κατέχουν σημαντικό ρόλο ώστε να κατανοήσουμε τις διαφοροποιήσεις στις κατηγορίες των ασφαλίσεων ζωής, που θα αναπτύξουμε παρακάτω.

Συμβαλλόμενος είναι εκείνος ο οποίος συνάπτει την ασφάλιση και υποχρεούται να πληρώνει τα ασφάλιστρα.

Αν ο συμβαλλόμενος είναι διαφορετικός από τον ασφαλισμένο τότε θα πρέπει να υπάρχει ασφαλιστικό ενδιαφέρον – συμφέρον κυρίως του συμβαλλομένου προς τον ασφαλιζόμενο.

Ασφαλιστικό ενδιαφέρον υπάρχει :

- Όταν υπάρχει συγγένεια
- Όταν υπάρχει οικονομική σχέση μεταξύ συμβαλλομένου και ασφαλισμένου
- Όταν υπάρχουν ειδικές περιπτώσεις (π.χ. ηθικός δεσμός, συμβαλλόμενος δωρητής κλπ) οι οποίες αντιμετωπίζονται από τον underwriter βάσει των σχετικών αποφάσεων της εταιρίας.

Το ασφαλιζόμενο κεφάλαιο, το ποσό δηλαδή που συμφωνείται ότι θα καταβληθεί στην περίπτωση επέλευσης του ασφαλιζόμενου κινδύνου καταβάλλεται στον οριζόμενο από το ασφαλιστήριο δικαιούχο που μπορεί να είναι ένα ή περισσότερα άτομα. Δικαίωμα ορισμού του δικαιούχου έχει ο ασφαλισμένος, ενώ

στην περίπτωση που υπάρχει διαφορετικός συμβαλλόμενος το δικαίωμα ανήκει από κοινού και στους δύο.

Διακρίνεται σε δυο κατηγορίες :

- Δικαιούχος του ασφαρίσματος σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου.
- Δικαιούχος του ασφαρίσματος των παροχών εν ζωή.

A. Κατηγορίες της Ασφάλισης Ζωής

Οι ασφάλειες του κλάδου ζωής μπορούν να διακριθούν στις εξής κατηγορίες:

- Πρόσκαιρη ασφάλιση θανάτου

Πρόσκαιρη (απλή) ασφάλεια θανάτου είναι ένα πρόγραμμα ασφάλισης που καλύπτει τον ασφαλιζόμενο σε περίπτωση θανάτου κατά τη διάρκεια της ασφάλισής του. Στην περίπτωση αυτή, ο ασφαλιστής αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλει το ασφαλιζόμενο κεφάλαιο σε περίπτωση θανάτου του ασφαλιζόμενου στα άτομα που έχουν ορισθεί από τον ασφαλιζόμενο σαν δικαιούχοι του ασφαρίσματος. Ασφαλίζεται δε ο κίνδυνος του θανάτου από οποιαδήποτε αιτία, εκτός από τις εξαιρέσεις που αναφέρονται στο ασφαλιστήριο. Ο ασφαλιζόμενος είναι υποχρεωμένος να καταβάλλει στον ασφαλιστή τα συμφωνηθέντα επίσης ασφάλιστρα, σύμφωνα με τους όρους του ασφαλιστηρίου και ανάλογα με τη χρονική διάρκεια του συμβολαίου, όταν λήξει η ασφάλεια και εφόσον ο ασφαλιζόμενος ζει, δεν δικαιούται να λάβει καμιά αποζημίωση από τον ασφαλιστή.

Τα προγράμματα πρόσκαιρης διάρκειας προσφέρουν ασφαλιστική προστασία με το χαμηλότερο κόστος απ' οποιοδήποτε άλλο τύπο ασφάλισης ζωής. Είναι επίσης

τα μοναδικά συμβόλαια που μπορούν να γίνουν για περίοδο ενός έτους και για μεγαλύτερη διάρκεια. Το συμβόλαιο προβλέπει πληρωμή του ασφαλισμένου ποσού μόνο σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου που θα συμβεί στη διάρκεια της ασφάλισης.

Τα προγράμματα αυτά τα προτιμούν άτομα που ενδιαφέρονται μόνο για ασφαλιστική προστασία για κάλυψη διαφόρων αναγκών, όπως είναι η εξόφληση χρεών, η πληρωμή εισοδήματος και άλλων οικογενειακών αναγκών. Προσφέρεται μια μεγάλη ποικιλία ασφαλιστικών προγραμμάτων (σχεδίων) για ικανοποίηση των αναγκών των πελατών, τα κυριότερα απ' αυτά είναι:

Σταθερή ασφάλιση πρόσκαιρης διάρκειας, όπου το ασφαλιζόμενο ποσό παραμένει σταθερό σε όλη τη διάρκεια του συμβολαίου.

Μειωμένη ασφάλιση πρόσκαιρης διάρκειας, όπου το ασφαλισμένο ποσό μειώνεται κάθε χρόνο μ' ένα σταθερό ποσό που είναι ίσο με το αποτέλεσμα της διαίρεσης του αρχικού, ασφαλισμένοι τη διάρκεια του συμβολαίου.

- Μετατρέπόμενη πρόσκαιρη ασφάλιση θανάτου

Είναι μια κανονική πρόσκαιρη ασφάλιση, διάρκειας 10 - 20 χρόνων, οι όροι της οποίας επιφυλάσσουν στον ασφαλισμένο το δικαίωμα να τη μετατρέψει, μέσα σε μια ορισμένη χρονική περίοδο, π.χ., των 10 πρώτων ετών, σε κάποιο άλλο ασφαλιστικό είδος, όπως είναι η ισόβιος, η μικτή, κ.λπ. Εάν περάσει άπρακτη η περίοδος επιλογής, χωρίς δηλαδή να ασκηθεί το δικαίωμα μετατροπής, το δικαίωμα αυτό παραγράφεται.

Η ασφάλιση αυτή εξυπηρετεί νέους ιδιαίτερα οικογενειάρχες, που επιθυμούν με τα λίγα χρήματα που διαθέτουν, κατά τα πρώτα χρόνια, να έχουν υψηλή οικογενειακή προστασία.

Όταν περάσουν τα κρίσιμα χρόνια και τα οικονομικά τους το επιτρέπουν, μετατρέπουν την ασφάλιση αυτή σε μικτή ή ισόβιο, που επιφυλάσσει και άλλα ασφαλιστικά οφέλη, όπως είναι η καταβολή κεφαλαίου στη λήξη, η αξία εξαγοράς, η συμμετοχή στην υπεραπόδοση του μαθηματικού αποθέματος (participation), κ.λπ.

- Πρόσκαιρη με ελαττούμενο κεφάλαιο

Πρόσκαιρη ασφάλιση θανάτου, που προβλέπει μείωση του κεφαλαίου σε τακτά χρονικά διαστήματα. Χρησιμοποιείται για την κάλυψη δανείων. Οι μειώσεις του κεφαλαίου παρακολουθούν τις εξοφλούμενες χρεολυτικές δόσεις. Σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου-οφειλέτου, ο δανειστής, που μπορεί να είναι και δικαιούχος, ικανοποιείται από την είσπραξη του ασφαλισμένου ποσού.

- Πρόσκαιρη σε πωλήσεις με πίστωση

Πρόκειται για πρόσκαιρη ασφάλιση θανάτου μειουμένου κεφαλαίου, που μπορεί να πραγματοποιηθεί, π.χ., από μια επιχείρηση οικοδομών που πουλά σπίτια με δόσεις και μπορεί να περιλάβει σε μια ασφαλιστική σύμβαση όλους τους πελάτες της και μάλιστα χωρίς υγειονομικό έλεγχο (με δήλωση καλής υγείας).

Το αρχικό κεφάλαιο καλύψεως για κάθε πελάτη είναι ίσο με το αρχικό χρέος και μειώνεται περιοδικά με τις εξοφλούμενες χρεολυτικές δόσεις.

Από τα ασφαλιστήρια αυτά, που αναφέρονται σε μεγάλα ποσά και έχουν συνήθως καλά αποτελέσματα, παραχωρείται πολλές φορές στην οικοδομική επιχείρηση ένα profit commission, ένα προμηθειακό δηλαδή δικαίωμα, πάνω στα κέρδη.

Σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου - πελάτη, η απαίτηση της οικοδομικής επιχειρήσεως ικανοποιείται από την ασφαλιστική εταιρία.

Ισόβιες Ασφαλίσεις

Οι ισόβιες ασφαλίσεις διακρίνονται σε δύο υποκατηγορίες:

1. ασφάλιση με ισόβια πληρωμή ασφαλίσεων και
2. ισόβια ασφάλιση με πρόσκαιρη πληρωμή ασφαλίσεων.

Στην πρώτη υποκατηγορία η ασφαλιστική εταιρία πληρώνει στους δικαιούχους το ασφαλισμένο κεφάλαιο σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου οποτεδήποτε κι αν συμβεί. Στη δεύτερη υποκατηγορία με τη λήξη της συμφωνημένης διάρκειας πληρωμής ασφαλίσεων σταματά η καταβολή αυτών, η ασφάλισή τους όμως παραμένει σε ισχύ. Άρα η ασφαλιστική εταιρία και στις δύο υποκατηγορίες θα πληρώσει το κεφάλαιο στους δικαιούχους οποτεδήποτε πεθάνει ο ασφαλισμένος.

Γενικά η ισόβια ασφάλεια δεν έχει ορισμένη διάρκεια. Λήγει με το θάνατο του ασφαλισμένου ή με τη διακοπή (από τον ίδιο της ασφάλισης). Παρέχει μεγαλύτερη προστασία και μικρότερη αποταμίευση. Το κόστος της ισόβιας είναι μικρότερο της μιστής ασφάλισης.

Τα ασφάλιστρα της ισόβιας ασφάλιση ζωής είναι υψηλότερα από εκείνα της ασφάλισης πρόσκαιρης διάρκειας.

Το σχέδιο συνδυάζει την ασφαλιστική προστασία με την αποταμίευση.

Το ασφαλισμένο ποσό πληρώνεται μόνο σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου, οπότεδήποτε συμβεί. Ο συμβαλλόμενος όμως έχει το δικαίωμα να εξαγοράσει το συμβόλαιό του ή να εξασκήσει τα άλλα δικαιώματα που του προσφέρει, όπως για παράδειγμα η μετατροπή σε ασφάλιση ελεύθερη περαιτέρω πληρωμών, ο αυτόματος δανεισμός, ο δανεισμός σε μετρητά και άλλα.

Μικτή ασφάλεια Επιβίωσης

Αυτό το πρόγραμμα είναι το πιο διαδεδομένο, και ιδίως στις αναπτυγμένες χώρες, όπου το κατά κεφαλή εισόδημα είναι υψηλό.

Η μικτή ασφάλεια παρέχει κάλυψη για μια ορισμένη χρονική περίοδο, από 10 έτη και πάνω, και καταβάλει το ασφαλισμένο κεφάλαιο στο τέλος της περιόδου στον ασφαλιζόμενο, εφόσον βρίσκεται στη ζωή ή αμέσως στους δικαιούχους σε περίπτωση θανάτου του κατά τη διάρκεια ισχύος του συμβολαίου.

Επομένως με τη Μικτή ασφάλεια εξυπηρετούνται δύο ανάγκες :

(α) Η προστασία και

(β) η αποταμίευση

Το ασφάλιστρο στη μικτή είναι συνάρτηση τριών παραγόντων:

(α) Της διάρκειας της ασφάλειας

(β) Του ύψους του ασφαλιζόμενου κεφαλαίου και

(γ) Της ηλικίας του ασφαλιζόμενου κατά την ημέρα της ασφάλισής του.

Το ασφάλιστρο παραμένει σταθερό σε όλη τη διάρκεια της ασφάλισης.

Ασφάλεια Συνταξιοδότησης

Το πρόγραμμα αυτό προβλέπει την καταβολή μιας ισόβιας σύνταξης προκαταβαλλόμενης κάθε μήνα, με έναρξη καταβολής την επιθυμητή από τον ασφαλιζόμενο ηλικία.

Ο ασφαλιζόμενος θα πληρώνει ασφάλιστρα μόνο για την περίοδο αναμονής, δηλ. για το διάστημα που μεσολαβεί από την έναρξη της ασφάλισης μέχρι την ημερομηνία της συνταξιοδότησης του.

Σε περίπτωση θανάτου του ασφαλιζομένου κατά την περίοδο αναμονής, θα επιστραφούν στους δικαιούχους του, αφ' ενός τα μέχρι στιγμής του θανάτου καταβληθέντα ασφάλιστρα, αφ' ετέρου τα μέχρι τότε συγκεντρωθέντα μερίσματα.

Ασφάλεια Επιβίωσης

Η ασφάλεια επιβίωσης είναι ένα πρόγραμμα στο οποίο ο ασφαλιστής αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλει το ασφαλισμένο κεφάλαιο μόνο αν ο ασφαλισμένος ζει κατά τη λήξη της ασφάλισης. Στην περίπτωση αυτή ο κίνδυνος δεν είναι ο θάνατος, αλλά η επιβίωση του ασφαλισμένου. Εφόσον ο ασφαλισμένος ζει κατά τη λήξη της ασφάλισης, ο ασφαλιστής είναι υποχρεωμένος να καταβάλει στον ασφαλισμένο το ασφαλιζόμενο κεφάλαιο είτε εφάπαξ είτε υπό μορφή σύνταξης, η οποία διαρκεί μέχρις ότου ο ασφαλισμένος πεθάνει.

Η ασφάλεια επιβίωσης είναι πρόγραμμα αποταμιευτικό και εξασφαλίζει στον ασφαλισμένο ισόβια σύνταξη που σχετίζεται με τους όρους του ασφαλιστηρίου, του συγκεντρωθέντος χρηματικού ποσού και του χρονικού διαστήματος κατά το οποίο θα πληρώνει ο ασφαλιζόμενος.

Αν ζει ο ασφαλισμένος και έχει τηρήσει τους όρους του ασφαλιστηρίου, τότε ο ασφαλιστής είναι υποχρεωμένος να πληρώνει τον ασφαλιζόμενο υπό μορφή εισοδήματος, δηλαδή τη σύνταξη, το ποσό που αναφέρεται σ' αυτό, ισόβια για ορισμένα χρόνια.

Σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου μπορεί να προβλέπει το ασφαλιστήριο την πληρωμή του συγκεντρωθέντος κεφαλαίου στους δικαιούχους, είτε ολόκληρο είτε με τη μορφή σύνταξης.

Την ασφάλιση αυτή πραγματοποιούν πρόσωπα που, φυσιολογικά, έχουν πιθανότητες επιβιώσεως της χρονικής διάρκειας της ασφαλίσεως.

Είναι φυσικό ότι η ηλικία εισόδου στην ασφάλιση είναι μεγαλύτερη, τόσο το ασφάλιστρο είναι χαμηλότερο, γιατί υπάρχει μεγαλύτερη πιθανότητα θανάτου και, κατά συνέπεια, μικρότερη πιθανότητα να κληθεί η επιχείρηση να πληρώσει στη λήξη.

Για την ασφάλιση αυτή δεν χρειάζεται υγειονομικός έλεγχος.

Διπλασιαζομένου Κεφαλαίου στη λήξη

Πρόκειται για μικτή ασφάλιση (πρόσκαιρη θανάτου και επιβιώσεως), της οποίας το ένα σκέλος, η πρόσκαιρη θανάτου, αναφέρεται σε ένα κεφάλαιο, π.χ. 5.000.000 δρχ. και η επιβιώσεως σε 10.000.000 δρχ. Έτσι, το κεφάλαιο επιβιώσεως είναι διπλάσιο εκείνου του θανάτου.

Όταν παραχωρείται με συμμετοχή, το ποσό της συμμετοχής, σε περίπτωση επιβιώσεως, είναι επίσης διπλάσιο του ποσού συμμετοχής σε περίπτωση θανάτου.

Μειωμένου κατά τα πρώτα χρόνια ασφαλιστρού

Το ασφαλιστήριο αυτό προβλέπει καταβολή ασφαλιστρού, που κατά τα πρώτα πέντε, π.χ. χρόνια της ασφαλίσεως, θα είναι το ½ του κανονικού.

Έτσι, δίνει την ευκαιρία σε άτομα με χαμηλό εισόδημα, που υπάρχουν όμως προοπτικές αυξήσεώς του, και με μεγάλες ασφαλιστικές ανάγκες (νεαροί οικογενειάρχες) να αγοράσουν, με χαμηλό ασφάλιστρο, μεγάλη ασφαλιστική προστασία.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα ασφαλιστήρια αυτά δεν έχουν συμμετοχή (participation) κατά τα χρόνια του μειωμένου ασφαλιστρού και ότι οι ασφαλιζόμενοι υποβάλλονται σε αυστηρό υγειονομικό έλεγχο.

Ισόβιος μετατρέπόμενη σε Μικτή

Μπορεί να συγκριθεί με την προηγούμενη ασφαλιστική μορφή, γιατί έχει χαμηλό κατά τα πρώτα χρόνια ασφάλιστρο, επειδή ξεκινάει σαν ισόβιος ασφάλιση.

Η ασφαλιστική σύμβαση επιφυλάσσει στον ασφαλισμένο το δικαίωμα, να μετατρέψει την ασφάλιση σε μικτή, π.χ., μέσα στα πέντε πρώτα χρόνια. Αν ο ασφαλισμένος δεν ασκήσει το δικαίωμα αυτό και παρέλθει άπρακτη η περίοδος επιλογής, το δικαίωμα παραγράφεται.

Στην περίπτωση μετατροπής, ως ηλικία εισόδου λαμβάνεται η ηλικία του ασφαλισμένου κατά το χρόνο ενάρξεως της ασφαλίσεως. Έτσι, το ασφάλιστρο της μικτής, που θα πληρώνει του λοιπού, είναι χαμηλότερο του ασφαλίστρου της ηλικίας που διανύει κατά το χρόνο της μετατροπής και κατά τι υψηλότερο της ηλικίας που είχε κατά την είσοδο στην ασφάλιση και τούτο για να καλυφθεί η διαφορά ασφαλίστρου μεταξύ ισόβιου και μικτής, για τα χρόνια που παρέμεινε ασφαλισμένος με ισόβιο.

Αυξανομένου Κεφαλαίου

Είναι μια παραλλαγή της προηγούμενης ασφαλίσεως που αναφέρεται στο κεφάλαιο. Η σύμβαση προβλέπει ότι ο ασφαλισμένος έχει δικαίωμα, μέσα σε ορισμένα χρονικά διαστήματα, π.χ. ανά τριετία και μέχρι τέσσερις τριετίες, να αυξάνει το κεφάλαιό του ανά 25%, χωρίς υγειονομικό έλεγχο. Έτσι, στα δώδεκα χρόνια, το αρχικά ασφαλισμένο κεφάλαιο θα έχει διπλασιαστεί. Ειδικός όρος μπορεί να προβλέπει ότι, αν ο ασφαλισμένος δεν ασκήσει το δικαίωμα αναπροσαρμογής του κεφαλαίου για μια τριετία, το δικαίωμα αυτό παραγράφεται και για τις επόμενες.

Ασφάλεια επί της ζωής τρίτου

Ασφάλεια επί της ζωής τρίτου υπάρχει εφόσον το άτομο που συνάπτει την ασφάλεια ζωής δεν είναι ο ασφαλισμένος, ενώ όταν ο ασφαλισμένος και αυτός που συνάπτει την ασφάλιση είναι το ίδιο πρόσωπο, τότε έχουμε την ασφάλεια επί της ίδιας της ζωής που είναι και η συνηθισμένη περίπτωση. Βασικό χαρακτηριστικό της

ασφάλειας ζωής επί της ζωής τρίτου είναι ότι ασφαλισμένος δεν συμμετέχει στη σύναψη της ασφαλιστικής σύναψης.

Η ασφάλεια αυτής της μορφής προβλέπει στο άρθρο 221 και 1 του Εμπορικού Νόμου.

Πρόσθετες παροχές

Με τις ασφάλειες ζωής μπορούμε να δώσουμε ταυτόχρονα και πολλές άλλες παροχές, οι οποίες σε συνδυασμό με τη βασική ασφάλεια ζωής δίνουν μεγαλύτερη πληρότητα στο όλο πρόγραμμα προστασίας του ασφαλισμένου.

Για να ολοκληρωθεί ένα πρόγραμμα ασφάλισης, είναι συνήθως απαραίτητες καλύψεις ορισμένων κινδύνων που δεν προβλέπονται στα βασικά προγράμματα ασφάλισης, όπως είναι η ασθένεια, η μερική ή ολική ανικανότητα για εργασία κ.λπ.

Σε περίπτωση θανάτου από ατύχημα του ασφαλισμένου καταβάλλεται στους δικαιούχους το κεφάλαιο που έχει ορισθεί στο συμβόλαιο.

Ομαδική Ασφάλιση

Η ομαδική ασφάλιση αφορά την ασφάλιση των μελών ορισμένης ομάδας, συνήθως μαζί με τις οικογένειές τους, και καλύπτει την ομάδα αυτή για διάφορους κινδύνους κάτω από μια ασφαλιστική σύμβαση. Η διαφορά της με την ατομική ασφάλιση δεν είναι στις παροχές που προσφέρονται αλλά στην οργάνωση, πώληση προϊόντων, αποδοχής κινδύνου και οικονομικής διαχείρισης. Οι ομαδικές ασφαλίσεις συνδέονται άμεσα με την ασφάλεια και τη ζωή του εργαζόμενου. Η ομαδική

ασφάλιση μπορεί να οφείλεται είτε σε αίτια σχετικά με την εκτέλεση της εργασίας στους χώρους δουλειάς, είτε σε αίτια άσχετα με την εκτέλεση της εργασίας αλλά σχετικά με τον τρόπο ζωής στις σύγχρονες πόλεις, αλλά ο λόγος που βοηθά το είδος αυτό της ασφάλισης είναι ο κίνδυνος της ενέργειας. Η ομαδική ασφάλιση αναφέρεται σε ασφάλιση μιας ομάδας, όπου ο αριθμός των άμεσα ασφαλισμένων, χωρίς τα μέλη των οικογενειών τους, θα πρέπει να είναι τουλάχιστο δέκα, αυτό ισχύει για τις περισσότερες εταιρίες. π.χ. η εθνική ασφαλιστική απαιτεί 10 άτομα. η Interamerican πέντε άτομα: η Nationalen Nederladen δέκα, η Ασπίς Πρόνοια 5 κ.λπ.

Η ασφάλιση συνάπτεται για όλα τα μέλη της ομάδας, με όρους κοινούς, με βάση μια συλλογική σύμβαση, ανεξάρτητα από τις ειδικές συνθήκες που ταιριάζουν σε κάθε μέλος. Οι ομαδικές ασφαλίσεις απευθύνονται σε συγκροτημένες ομάδες ατόμων, όπως είναι οι εργαζόμενοι σε μια επιχείρηση, σωματεία, αθλητικές ομάδες, ενώσεις, τα μέλη ενός συλλόγου και διάφορες άλλες ομάδες που συνδέονται με κάποιο κοινό χαρακτηριστικό.

Όταν οι ασφαλιζόμενοι είναι εργαζόμενοι σε μια επιχείρηση και ολόκληρο το κόστος της ασφάλισης πρόκειται να βαρύνει τον εργοδότη, είναι απαραίτητο να υπαχθούν σ' αυτή όλοι οι εργαζόμενοι στην επιχείρηση ή στην ομάδα που πρόκειται να ασφαλίσει π.χ. το προσωπικό της επιχείρησης « ΔΕΛΤΑ », το εργατοτεχνικό προσωπικό, ή όσοι συμπλήρωσαν δέκα χρόνια στον εργοδότη κ.λπ. Όταν στο κόστος της ασφάλισης συμμετέχουν και οι ασφαλιζόμενοι ή όταν ασφαλιζόμενοι, είναι τα μέλη ενός συλλόγου, δικαιολογείται αποχή απ' αυτή όχι μεγαλύτερη από 30%.

Η τήρηση των προϋποθέσεων αυτών επιβάλλεται γιατί μια επιλογή με υποκειμενικά κριτήρια θα δημιουργούσε τον κίνδυνο να συμμετέχουν στην ασφάλιση, κατά κύριο λόγο, αυτοί που η υγεία τους δεν είναι καλή, αφού στην ομαδική

ασφάλιση συνήθως δεν γίνεται προηγούμενος έλεγχος της υγείας των ασφαλιζόμενων.

Για να υπαχθεί κάποιος στην ομαδική ασφάλιση πρέπει επίσης να εκπληρώνει και τις πιο κάτω προϋποθέσεις:

- Να έχει πλήρη απασχόληση στον εργοδότη ή να είναι τακτικό μέλος του συλλογικού οργάνου - προκειμένου για ασφάλιση μελών.
- Να είναι σε θέση εργασίας την ημερομηνία που αρχίζει η ασφάλιση.
- Να μην έχει ηλικία μεγαλύτερη από 65 έτη, ή σε ορισμένες περιπτώσεις 70 έτη.
- Να μην υπηρετεί στις ένοπλες δυνάμεις.

Όσον αφορά στη μορφή του συμβολαίου :

Στην πρώτη σελίδα αναγράφονται τα χαρακτηριστικά των συμβαλλομένων.

Το κυρίως συμβόλαιο διακρίνεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος αναφέρονται επιγραμματικά οι γενικές και ειδικές παροχές. Οι ειδικές παροχές αποτελούν επιμέρους σημεία των γενικών παροχών, στα οποία η επιχείρηση επιθυμεί να θέσει το δικό της ενδιαφέρον.

Επίσης γίνεται αναφορά και στο κόστος της ασφάλισης. Αυτό εξαρτάται κάθε φορά από τον αριθμό των ασφαλιζόμενων, την ηλικία τους, το είδος της απασχόλησής τους, το ύψος των αποδοχών τους και βέβαια από το είδος των καλύψεων που περιλαμβάνει το πρόγραμμα. Ενδεικτικά μόνο θα μπορούσαμε να πούμε, ότι για ένα ικανοποιητικό πρόγραμμα σε παροχές κινδύνων το κόστος θα κυμανθεί περίπου στο 2-3 %, πάνω στο μισθολόγιο της ασφαλιζόμενης ομάδας. Στο ίδιο περίπου κόστος θα κυμανθεί κι ένα ικανοποιητικό πρόγραμμα για εφάπαξ ποσό ή σύνταξη. Σε κάθε περίπτωση πάντως, το κατά άτομο κόστος μιας ομαδικής ασφάλισης, είναι χαμηλότερο, από μία ατομική ασφάλιση που περιλαμβάνει τις ίδιες καλύψεις.

Εκτός από το μέγεθος της ομάδας, ένα άλλο στοιχείο που ενδιαφέρει είναι η σύνδεση της ομάδας. Η Ασφαλιστική εταιρία θα πρέπει να έχει μια ολοκληρωμένη ομάδα, την οποία συνθέτουν τα εξής στοιχεία:

- (1) η διάρκεια υπηρεσίας κάθε εργαζομένου
- (2) η θέση που κατέχει
- (3) αν είναι εργάτης ή υπάλληλος
- (4) τα καθήκοντά του επακριβώς
- (5) τοπικές ιδιαιτερότητες
- (6) φύλο και ηλικία, κ.λπ.

Απαιτείται γενικά σχεδιασμός των ατόμων που συμμετέχουν, διαχωρισμός σε ηλικίες, καθορισμός της εργασίας του καθενός επακριβώς και τέλος, ετήσιος μισθός.

Είναι απαραίτητο να γνωρίζει η ασφαλιστική εταιρία όσο το δυνατό περισσότερα για την ομάδα που θα ασφαλιστεί καθώς και για την επιχείρηση (όταν πρόκειται για ομάδα εργαζομένων). Οι εργοδότες διατηρούν διαφορετικές στάσεις όσον αφορά την επιχείρησή τους. Έχουν διαφορετικά κριτήρια προσλήψεων, κάποιοι λαμβάνουν μέτρα για την ασφάλεια των εργαζόμενων και άλλοι όχι.

Ιδιαίτερη προσοχή είναι απαραίτητο να δοθεί σε ειδικούς κινδύνους ατυχημάτων, καθώς είναι πιθανό στις δραστηριότητές των προς ασφάλιση ομάδων να συμπεριλαμβάνονται ταξίδια, μαζικές μετακινήσεις, επικίνδυνα σπορ κ.λπ. Μπορεί, επίσης να εργάζονται χρησιμοποιώντας επικίνδυνα υλικά, όπως π.χ. εκρηκτικά, θα πρέπει ακόμη να έχουν υπ' όψη ότι ειδικές παθήσεις εμφανίζονται σε άτομα που εκτίθενται σε επικίνδυνες ουσίες.

Ομοιότητες και διαφορές ατομικών και ομαδικών ασφαλίσεων

Μεταξύ των ατομικών και ομαδικών ασφαλίσεων υπάρχουν αρκετές ομοιότητες, οι βασικές είναι:

- (α) Τα ασφάλιστρα των ομαδικών και ατομικών ασφαλίσεων αναγνωρίζονται από την εφορία και εκπίπτουν από το φορολογικό εισόδημα, με τη διαφορά όμως ότι ενώ στις ομαδικές ασφαλίσεις εκπίπτεται ολόκληρο το ποσό των ασφαλίσεων, στις ατομικές ως ένα ανώτατο όριο που εκπίπτεται.
- (β) Το ποσοστό της προμήθειας του ασφαλιστού πράκτορα και στις δύο περιπτώσεις είναι το ίδιο με τη διαφορά όμως λόγω των μεγάλων αριθμών των ασφαλίσεων και των πολλών ειδών καλύψεων παρέχουν ένα μεγάλο εισόδημα και μάλιστα σταθερό στον ασφαλιστή πράκτορα (ασφαλιστικό σύμβολο).

Οι σημαντικότερες διαφορές μεταξύ ομαδικών και ατομικών ασφαλίσεων ζωής είναι:

- (1) Τα ασφάλιστρα των ατομικών ασφαλίσεων καταβάλλονται ετήσια, εξαμηνιαία ή τριμηνιαία, ενώ στις ομαδικές ασφαλίσεις το ασφάλιστρο καταβάλλεται κατά κανόνα μηνιαία.
- (2) Το κόστος των ομαδικών ασφαλίσεων είναι σχετικά μικρό.
- (3) Οι ασφαλιστικές εταιρίες είναι περισσότερο ελαστικές στην αποδοχή των κινδύνων στις ομαδικές ασφαλίσεις παρά στις ατομικές.
- (4) Επίσης η έκταση, το είδος της κάλυψης και σύγχρονης και τα ασφαλιζόμενα ποσά (κεφάλαια) είναι περισσότερο πλεονεκτικά για τους ασφαλιζόμενους σε ομαδικές ασφαλίσεις παρά σε αντίστοιχα προγράμματα ατομικών ασφαλίσεων.

Η σημασία της Ομαδικής Ασφάλισης

Η σημασία της ομαδικής ασφάλισης είναι μεγάλη τόσο για τον ασφαλιζόμενο όσο και για τον εργοδότη και την πολιτεία και αυτό γιατί:

- (α) προσφέρει στον ασφαλιζόμενο και τα μέλη της οικογένειας του μια προστασία και σιγουριά γιατί τους καλύπτει για τους κινδύνους του θανάτου, της αναπηρίας, της προσωρινής ολικής ή μερικής ανικανότητας για εργασία, της νοσοκομειακής περίθαλψης, της συνταξιοδότησης, παροχές εφάπαξ ποσού, ανώτατη ευθύνη ομαδικού ατυχήματος, ιατροφαρμακευτική και εξωνοσοκομειακή περίθαλψη κ.λπ.
- (β) Αυξάνει την παραγωγικότητα και την προσέλευση ειδικευμένων ατόμων, που οδηγεί σε μεγαλύτερο κέρδος για τον εργοδότη και δημιουργεί καλύτερες σχέσεις μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων στην επιχείρηση. Πολλές φορές οι εργαζόμενοι είναι εκείνοι που πιέζουν τον εργοδότη για την εφαρμογή των ομαδικών ασφαλίσεων
- (γ) Επειδή η ομαδική ασφάλιση συμπληρώνει τις παροχές των κοινωνικών ασφαλίσεων συντελεί στην αύξηση της συνολικής παραγωγικότητας και κατά συνέπεια του εθνικού προϊόντος.

Οι παροχές της Ομαδικής Ασφάλισης

Στη δομή ενός ασφαλιστικού προγράμματος διακρίνονται, δύο κατηγορίες παροχών και καλύψεων: η βασική ασφάλιση και οι πρόσθετες (συμπληρωματικές) καλύψεις.

Ο όρος βασική ασφάλιση σημαίνει ότι στο πρόγραμμα μια ασφάλιση π.χ. η ασφάλιση ζωής θεωρείται ως η βάση στην οποία στηρίζεται το υπόλοιπο πρόγραμμα.

Στο πρόγραμμα των ομαδικών ασφαλίσεων ζωής, βασική ασφάλιση είναι η ασφάλιση ζωής και μάλιστα η πρόσκαιρη αιτία θανάτου. Σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου από οποιαδήποτε αιτία καταβάλλεται στους δικαιούχους το ποσό που έχει συμφωνηθεί, το ποσό αυτό μπορεί να είναι το ίδιο για όλους τους ασφαλισμένους, ή να διαφέρει κατά κατηγορία.

Είναι δυνατόν όμως το ασφαλιζόμενο κεφάλαιο να συνδέεται με τον ονομαστικό μηνιαίο μισθό, δηλαδή το ασφαλιζόμενο κεφάλαιο είναι, το ποσό που προκύπτει αν πολλαπλασιάσουμε τον ονομαστικό μηνιαίο μισθό ενώ και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις το ασφάλιστρο (καθαρό) προσδιορίζεται από τη σχέση:

$$P_x = \frac{C_x}{D_x}$$

όπου x είναι η ηλικία των ασφαλιζόμενων και C_x και D_x οι αριθμοί μετατροπής που βρίσκονται σε ειδικούς πίνακες.

Στη βασική ασφάλιση είναι δυνατό να υπάρχουν και μερικές εξαιρέσεις, όπου διαφέρουν όμως από εταιρία σε εταιρία. Συνηθισμένες εξαιρέσεις π.χ. είναι ο πόλεμος, αυτοκτονία κ.λπ.

Τα ασφάλιστρα των Ομαδικών Ασφαλίσεων

Ο υπολογισμός του ασφάλιστρου των ομαδικών ασφαλίσεων απαιτεί ειδικές γνώσεις και πολύ μεγάλη πείρα σχετικά με τους παράγοντες που επηρεάζουν και

διαμορφώνουν το ασφάλιστρο. Και αυτό γιατί οι περισσότεροι κίνδυνοι που καλύπτονται από τα προγράμματα των ομαδικών ασφαλίσεων ανήκουν στην κατηγορία των κινδύνων που δεν έχουν τιμολογηθεί από το υπουργείο Εμπορίου.

Στους τιμολογούμενους κινδύνους ανήκει μόνο ο θάνατος από οποιαδήποτε αιτία, ενώ όλοι οι άλλοι κίνδυνοι, που ανήκουν στις συμπληρωματικές καλύψεις, τιμολογούνται χωρίς καμία δέσμευση από το Υπουργείο Εμπορίου που είναι υπεύθυνο για τις ασφαλίσεις. Τα ασφάλιστρα της βασικής κάλυψης (ασφάλεια ζωής) δίνονται σε ειδικούς πίνακες με τη μορφή συντελεστών έως τοις % και κλιμακώνονται ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας, την ηλικία των μελών, το φύλο κ.λπ.

Ενώ για τις πρόσθετες καλύψεις (συμπληρωματικές) εφαρμόζονται συνήθως εμπειρικοί συντελεστές μηνιαίων ασφαλίσεων.

Ασφάλιση Προσόδων

Η ασφάλιση προσόδου, σε αντίθεση με ότι συμβαίνει σε άλλες χώρες, είναι ακαδημαϊκού ενδιαφέροντος για τον τόπο μας.

Για ενημέρωση των τυχόν ενδιαφερομένων, θα αναφερθούμε με λίγα λόγια στα διάφορα είδη ασφαλιστικών προσόδων.

Ορισμένης Προσόδου

Ο ενδιαφερόμενος καταβάλλει συνήθως ολόκληρο το ποσόν που χρειάζεται για την αγορά του δικαιώματος της προσόδου (ποσόν αγοράς) και η ασφαλιστική

επιχείρηση αναλαμβάνει να πραγματοποιήσει μια σειρά ετησίων, εξαμηνιαίων, τριμηνιαίων ή και μηνιαίων πληρωμών, για ένα συγκεκριμένο αριθμό ετών.

Τα ποσά των προσόδων, που πληρώνει η ασφαλιστική επιχείρηση, συνίστανται κατά ένα μέρος από την επιστροφή των χρημάτων του ποσού αγοράς και κατά ένα μέρος από τόκους. Επειδή το ποσό των τόκων υπόκειται συνήθως σε φορολογία εισοδήματος, χορηγείται στο δικαιούχο, ετησίως, βεβαίωση, που αναφέρεται στη σχετική ανάλυση του ποσού της προσόδου.

Άμεσης Προσόδου

Η ασφαλιστική επιχείρηση εισπράττει το ποσόν αγοράς και αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλλει περιοδικά στο δικαιούχο το ποσόν της προσόδου, εφ' όρου ζωής. Επειδή συνηθίζεται το εξάμηνο, η πρώτη καταβολή γίνεται έξι μήνες μετά την αγορά και η τελευταία το προηγούμενο από το θάνατο εξάμηνο.

Δεν αποκλείεται, όμως, η πληρωμή να είναι και ετήσια ή ακόμη τριμηνιαία και μηνιαία. Στις τριμηνιαίες και μηνιαίες καταβολές, που έχουν υψηλότερο διαχειριστικό κόστος, επιβαρύνεται ανάλογα ο δικαιούχος.

Αυτό που καθιστά ελκυστικό το σύστημα των προσόδων, είναι ότι οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις του Κλάδου Ζωής, που διαθέτουν εξειδικευμένες υπηρεσίες επενδύσεων, επιτυγχάνουν επενδύσεις με υψηλότερους δείκτες αποδόσεως, από εκείνους που μπορεί να επιτύχει ένας συνήθως άσχετος, μεμονωμένος πολίτης. Έτσι, πολλοί συνταξιούχοι προτιμούν να διαθέσουν το εφάπαξ ή το κεφάλαιο ασφαλίσεως ζωής, για να αγοράσουν το δικαίωμα μιας

ασφαλιστικής προσόδου, παρά να καταθέσουν το κεφάλαιο στην τράπεζα και να αποβλέπουν στον τραπεζικό τόκο.

Από την υπάρχουσα στις ασφαλιστικές προσόδους πείρα, έχει αποδειχθεί ότι ιδιαίτερα οι γυναίκες χαρακτηρίζονται από μακροζωία, γι' αυτό και οι παραχωρούμενοι όροι είναι λιγότερο ευνοϊκοί από εκείνους των ανδρών.

Η κατάσταση υγείας λαμβάνεται σοβαρά υπ' όψιν, γιατί, όπως είναι φυσικό, η κακή υγεία είναι υπέρ της ασφαλιστικής επιχειρήσεως.

Εγγυημένης Προσόδου

Πολλοί από εκείνους που προτίθενται να αγοράσουν μια πρόσοδο, εκφράζουν το φόβο, μήπως ο πρόωρος θάνατός τους αποδείξει άστοχη και ασύμφορη την πράξη τους.

Η θέση αυτή είναι βεβαίως σωστή, αλλά και το χαρτοφυλάκιο μιας ασφαλιστικής επιχειρήσεως αποτελείται από ένα πλήθος δικαιούχων, άλλοι από τους οποίους θα πεθάνουν νωρίς και άλλοι αργά, ώστε υπάρχει μια εξίσωση δυσμενών και ευνοϊκών περιπτώσεων.

Για να αντιμετωπισθεί όμως ο φόβος αυτός των δικαιούχων, επινοήθηκαν διάφοροι τύποι εγγυημένης προσόδου, οι κυριότεροι από τους οποίους είναι:

- i. Οι πληρωμές είναι εγγυημένες για συγκεκριμένη χρονική περίοδο, που μπορεί να φθάνει μέχρι και το θάνατο.
- ii. Προγραμματίζονται τόσες πληρωμές (ποσοτικά και αριθμητικά), ώστε να καλύπτουν το ποσό των χρημάτων αγοράς και ακόμη μεγαλύτερο. Πολλές φορές οι πληρωμές γίνονται ισοβίως.

- iii. Σε περίπτωση πρόωρου θανάτου του δικαιούχου, γίνεται πρόβλεψη να επιστραφεί στους κληρονόμους η τυχόν διαφορά, μεταξύ ποσού αγοράς και εισπραχθέντων μέχρι το θάνατο δόσεων.
- iv. Γίνεται συμφωνία να επιστραφεί στους κληρονόμους του δικαιούχου κάποιο ποσόν ($\frac{1}{2}$), αν, π.χ., ο θάνατός του συμβεί στα 5 πρώτα χρόνια.

B. Συμπληρωματικές Ασφαλίσεις

Ο κλάδος προσωπικών ατυχημάτων - ασθενειών είναι, ένα τμήμα, μέσα στην ασφαλιστική εταιρία γενικών ασφαλειών, που ασχολείται με τη ζωή του ανθρώπου (θάνατος από ατύχημα), με τη σωματική του αρτιμέλεια (αναπηρία από ατύχημα ή ασθένεια) και με την υγεία του (ασθένειες ή ατυχήματα που χρειάζονται νοσοκομειακή και εξωνοσοκομειακή περίθαλψη).

Πολλές ασφαλιστικές εταιρίες ζωής ενσωματώνουν τις παροχές - καλύψεις των ασφαλιστηρίων προσωπικών ατυχημάτων στο βασικό ασφαλιστήριο ζωής με τις ονομασίες συμπληρωματικές παροχές ή πρόσθετες καλύψεις, η προσάρτημα ή παράλληλες ασφαλίσεις κ.λπ.

Στα προγράμματα ασφαλίσεων ζωής βασική ασφάλιση είναι η ασφάλιση ζωής και ειδικά η πρόσκαιρη αιτία θανάτου ασφάλιση, ενώ συμπληρωματικές ασφαλίσεις θεωρούνται εκείνες, οι οποίες εκτός από τη βασική ασφάλιση του θανάτου από οποιαδήποτε αιτία που καλύπτεται από τη βασική ασφάλιση, καλύπτει και άλλους κινδύνους, όπως είναι ο θάνατος και η μόνιμη ανικανότητα (ισόβια αναπηρία) από ατύχημα, η πρόσκαιρη (προσωρινή) ανικανότητα για εργασία από ατύχημα ή ασθένεια, οι παροχές για νοσοκομειακή και εξωνοσοκομειακή περίθαλψη. Στις

περιπτώσεις αυτές το ύψος των παροχών εξαρτάται από το ύψος του ασφαλιστρού, την ηλικία το επάγγελμα κ.λπ. Στις συμπληρωματικές ασφαλίσεις όπως αναφέραμε και πιο πάνω περιλαμβάνεται:

Θάνατος από ατύχημα

Με ειδικό όρο, ενσωματωμένο στο ασφαλιστήριο ζωής και με το ανάλογο πρόσθετο ασφάλιστρο, ο ασφαλιστής αναλαμβάνει, εφόσον ο ασφαλισμένος αποδεδειγμένα πεθάνει από ατύχημα, να καταβάλει στους δικαιούχους, το διπλάσιο του καλυπτόμενου κεφαλαίου, που αναγράφεται στο ασφαλιστήριο ζωής.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να δώσουμε τον ορισμό του ατυχήματος, όπως τον διατυπώνει ένας έγκυρος Άγγλος ασφαλιστικός συγγραφέας, ο W. Dinsdale, στο βιβλίο του « Principles and Practice of Accident Insurance » (σελίδα 122) και τον αποδέχεται η σύγχρονη ασφαλιστική τεχνική.

Κατά τον ορισμό αυτόν, για την εξυπηρέτηση των σκοπών της Ασφαλίσεως Προσωπικών Ατυχημάτων, προσωπικό ατύχημα είναι:

« Οι σωματικές βλάβες που προκαλούνται από τυχαία, βίαια, εξωτερικά και ορατά αίτια, που μπορούν ευθέως να αποδειχθούν, χωρίς να σχετίζονται ή να επιδεινώνονται από προηγούμενες αναπηρίες ή σωματικά ελαττώματα ».

Αν οι σωματικές αυτές βλάβες προκαλέσουν το θάνατο, μέσα σε κάποιο χρονικό όριο, συνήθως 60 ημερών από την ημέρα που συνέβησαν, τότε μιλάμε για θανατηφόρο προσωπικό ατύχημα.

Μόνιμη Ολική Ανικανότητα από Ατύχημα

Η καταβολή του καλυπτόμενου κεφαλαίου, που δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από το κεφάλαιο της βασικής ασφαλίσεως ζωής, θα πραγματοποιηθεί, αν ο ασφαλισμένος από ατύχημα ή ασθένεια υποστεί μόνιμη ανικανότητα που διαρκεί πάνω από έξι μήνες.

Σύμφωνα με τον όρο αυτόν, ανικανότητα είναι: « Η από ατύχημα ή ασθένεια, απόλυτη, διαρκής και οριστική παρεμπόδιση του ασφαλισμένου, από την άσκηση του επαγγέλματός του ή άλλης βιοποριστικής απασχολήσεως, για την οποία κρίνεται κατάλληλος, λόγω των σπουδών, της εκπαιδεύσεως ή της πείρας του ».

Ενδεικτικά, διαρκή ολική ανικανότητα συνιστούν οι παρακάτω περιπτώσεις:

Ολική τύφλωση· απώλεια δύο άκρων, ενός άκρου και ενός οφθαλμού· καρδιοπάθεια στο στάδιο της ανεπανόρθωτης ανεπάρκειας· ανίατη ψυχοπάθεια με απομόνωση σε ψυχιατρική κλινική· εγκεφαλική αιμορραγία, εμβολή και θρόμβωση, που συνοδεύεται από ημιπληγία.

Το κεφάλαιο καταβάλλεται σε τρεις δόσεις: από 25% η πρώτη και η δεύτερη, και η τρίτη 50%. Η καταβολή της πρώτης δόσεως γίνεται αμέσως μετά την αναγνώριση της ανικανότητας από την εταιρία. Η δεύτερη και η τρίτη δόση καταβάλλονται ύστερα από ένα και δύο χρόνια αντίστοιχα και εφόσον διαπιστώνεται ιατρικά η συνέχιση της ανικανότητας.

Στις περιπτώσεις της οριστικής απώλειας:

- i. της οράσεως των δύο οφθαλμών
- ii. των δύο χεριών ή των δύο βραχιόνων
- iii. ενός κάτω και ενός άνω άκρου

iv. της ολικής παράλυσης,
όπου η ολική διαρκής ανικανότητα είναι δεδομένη και αναμφισβήτητη, το κεφάλαιο καταβάλλεται εφάπαξ.

Απαλλαγή από πληρωμή Ασφαλίστρου

Ο ασφαλισμένος έχει κατά το νόμο (άρθρο 11 του Ν. 2496/97) δικαίωμα να ασφαλίσει το ασφάλιστρο. Στο δικαίωμα αυτό του ασφαλισμένου βασίζεται και λειτουργεί η κάλυψη της απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής του ασφαλίστρου ζωής, για τα επόμενα έτη, σε περίπτωση που, από ατύχημα ή ασθένεια, θα καταστεί μόνιμα και ολικά ανίκανος για την άσκηση του επαγγέλματός του.

Με ειδικό όρο και ασφάλιστρο, η απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής του ασφαλίστρου (Α.Π.Α.) μπορεί να επεκταθεί και στις πρόσθετες καλύψεις (riders) του συνδυασμένου ασφαλιστηρίου ζωής, αλλά μόνον όσον αφορά τον άμεσα ασφαλισμένο.

Και στην περίπτωση της Α.Π.Α., η ανικανότητα θα πρέπει να διαρκέσει τουλάχιστον 6 μήνες, για να αναγνωριστεί από την εταιρία. Δεν λαμβάνεται δε υπ' όψιν για το ασφάλιστρο του πρώτου έτους, το οποίο θα πρέπει να πληρωθεί στο ακέραιο, έστω κι αν μέσα σ' αυτό το έτος προέκυψε και παγιτοποιήθηκε η ανικανότητα.

Από τους όρους της προσθήκης αυτής, επιφυλάσσεται στην ασφαλιστική επιχείρηση το δικαίωμα, να ελέγχει τη συνέχιση της ανικανότητας κάθε χρόνο.

Αν κατά τη διάρκεια του χρόνου ο ασφαλισμένος αναλάβει αρκετά, ώστε να μπορεί να απασχοληθεί και πάλι στο επάγγελμά του ή σε παρεμφερή βιοποριστική απασχόληση (όπως προβλέπει ο όρος της ανικανότητας), τότε αναστέλλεται η απαλλαγή του από την καταβολή του ασφαλιστρού.

Το ασφαλιστήριο συμβόλαιο στο οποίο συνέβη η ασφαλιστική περίπτωση Α.Π.Α., δεν διαφέρει καθόλου από τα κανονικά ασφαλιστήρια του χαρτοφυλακίου ζωής της επιχειρήσεως. Συνεχίζει να σχηματίζει Μαθηματικό Απόθεμα, να αυξάνει από χρόνο σε χρόνο την αξία εξαγοράς του και να συμμετέχει στις διανομές των μερισμάτων είναι, δηλαδή, ένα καθ' όλα ενεργό ασφαλιστήριο ζωής.

Η τακτική αντιμετώπισεως των ασφαλιστηρίων αυτών είναι διάφορος, ανάλογα με τις απόψεις και την πολιτική κάθε ασφαλιστικής επιχειρήσεως. Πολλές επιχειρήσεις, εφόσον έχει παγιοποιηθεί και κριθεί οριστική η ανικανότητα, ελευθεροποιούν τα ασφαλιστήρια αυτά για ολόκληρο το κεφάλαιο⁸, δίδοντας έτσι την πιο εύκολη λύση.

Κατά την άποψή μας, επειδή η επέλευση της περιπτώσεως Α.Π.Α. συνιστά ζημιά για τον ασφαλιστή, της οποίας το ύψος εκφράζεται από το ύψος του ασφαλιστρού, θα πρέπει να αντιμετωπιστεί ως ζημιά.

Αν, δηλαδή, η ανικανότητα δεν έχει ακόμη οριστικοποιηθεί, ο ασφαλιστής θα πρέπει κάθε χρόνο να ανοίγει φάκελο ζημίας για το ετήσιο ασφάλιστρο, με το οποίο θα χρεώνει τις ζημιές του, κατανέμοντας κανονικά και στους ανασφαλιστές του την αναλογία τους, εφόσον συμμετέχουν στην κάλυψη του κεφαλαίου του συγκεκριμένου ασφαλιστηρίου.

---

⁸ Βλέπε Principles and Practice of Life Assurance, P. Bacon & L. New, σελίδα 86.

Αν η ανικανότητα είναι οριστική και αμετάκλητη και το ασφαλιστήριο αναφέρεται σε ορισμένη χρονική διάρκεια καταβολής του ασφαλίστρου, θα υπολογιστεί το σύνολο των οφειλομένων μέχρι τη λήξη ασφαλίστρων ή το σύνολο των ασφαλίστρων ενός πιθανού όρου ζωής, αν πρόκειται για ασφάλιση με ισόβια καταβολή ασφαλίστρου, και το σύνολο αυτό θα αποτελέσει το ύψος της ζημίας.

Ο λογαριασμός ζημιών θα χρεωθεί με το ποσό αυτό, εις πίστωση ενός λογαριασμού « Αποθέματος Ασφαλιστηρίων Ζωής υπό καθεστώς Α.Π.Α.», με χρέωση του οποίου θα μεταφέρονται κάθε χρόνο στους οικείους λογαριασμούς τα απαιτούμενα για την εξόφληση των ασφαλίστρων ποσά.

Η αντασφαλιστική κατανομή των ζημιών αυτών θα ανέρχεται στο 90%⁹ της συμμετοχής των αντασφαλιστών, αφού, κατά έναν τρόπο, γίνεται μια προείσπραξή τους.

Αν πριν τη λήξη της διάρκειας ή του πιθανού όρου ζωής πεθάνει ο ασφαλισμένος, αντιλογίζεται ο παραπάνω διακανονισμός κατά τα ποσά που αναφέρονται στον υπολειπόμενο μέχρι τη λήξη χρόνο και καταβάλλεται το κεφάλαιο της βασικής ασφαλίσεως ζωής στους δικαιούχους, οπότε και τερματίζεται η ασφαλιστική σχέση.

Αν, αντιθέτως, ο ασφαλισμένος με ισόβιο καταβολή ασφαλίστρου επιβιώσει του τεθέντος πιθανού όρου ζωής, παρατείνεται ανάλογα με την ηλικία και την κατάσταση της υγείας του ο διακανονισμός αυτός, κατά 5 ή 10 χρόνια ακόμη.

Ο παραπάνω χειρισμός, σε σχέση με την εύκολη λύση της ελευθεροποιήσεως ολοκλήρου του κεφαλαίου, αντιμετωπίζει τα πράγματα στην πραγματική τους διάσταση, διότι και τους αντασφαλιστές - που εισέπρατταν την αναλογία τους από το

---

⁹ Στο ποσοστό αυτό γίνονται συνήθως όλες οι προεξοφλήσεις και εξαγορές που αναφέρονται στις αντασφαλιστικές δοσοληψίες.

ασφάλιστρο Α.Π.Α. - επιβαρύνει αναλογικά και το λογαριασμό ζημιών κινεί στο βαθμό που χρειάζεται για να καλυφθεί η ζημία κάθε φορά, αφού για ζημιά πρόκειται. Διαφυλάσσεται έτσι η διαχειριστική τάξη, που είναι βασικό στοιχείο στην ομαλή λειτουργία του χαρτοφυλακίου ζωής, και δεν νοθεύεται το αποτέλεσμα του χαρτοφυλακίου αυτού.

ΚΑΛΥΨΕΙΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Οι κίνδυνοι που καλύπτονται από την ασφάλιση των Προσωπικών Ατυχημάτων είναι οι παρακάτω:

- α) Θάνατος από Ατύχημα (accidental death). Καταβάλλεται ολόκληρο το καλυπτόμενο κεφάλαιο.
- β) Μόνιμη ολική ανικανότητα από ατύχημα (permanent total disablement due to accident). Καταβάλλεται ολόκληρο το καλυπτόμενο κεφάλαιο.
- γ) Μόνιμη μερική ανικανότητα από ατύχημα (permanent partial disablement due to accident). Καταβάλλεται ποσοστό του κεφαλαίου ανάλογο με το ποσοστό αναπηρίας.
- δ) Πρόσκαιρη ολική ανικανότητα από ατύχημα (temporary total disablement due to accident). Καταβάλλεται εβδομαδιαία αποζημίωση (weekly benefit)
- ε) Πρόσκαιρη μερική ανικανότητα από ατύχημα (temporary partial disablement due to accident). Καταβάλλεται το ½ της προηγούμενης.
- ζ) Ιατροφαρμακευτικά έξοδα για θεραπεία ατυχήματος (medical expenses due to accident). Καταβάλλεται ποσοστό του κεφαλαίου, π.χ., 6%.

Οι παραπάνω καλύψεις, που αποτελούν συνήθως¹⁰ την ασφαλιστική προστασία που παρέχει ο Κλάδος των Προσωπικών Ατυχημάτων, περιλαμβάνονται και στην προσθήκη (rider) Π.Α. του συνδυασμένου ασφαλιστηρίου Ζωής.

Σε πολλά συνδυασμένα ασφαλιστήρια ζωής, παραχωρούνται μόνο οι τρεις πρώτες καλύψεις, που αναφέρονται στο θάνατο και τη μόνιμη ανικανότητα (ολική και μερική) από ατύχημα, οπότε μιλάμε για την προσθήκη Θ.Α.Μ.Α.

Πολλές από τις προσθήκες Π.Α. και Θ.Α.Μ.Α. προβλέπουν το διπλασιασμό του κεφαλαίου, σε περίπτωση που ο θάνατος ή η μόνιμη ολική ανικανότητα συμβούν όταν ο ασφαλισμένος βρίσκεται ως κανονικός, με κόμιστρο, επιβάτης, σε χερσαίο μεταφορικό μέσο δημοσίας χρήσεως ή αν το ατύχημα συμβεί σε δημόσιο χώρο, κ.λπ.

Παρά το ότι θα μπορούσαν βέβαια να υποστηριχθούν διάφορες απόψεις, για να δικαιολογήσουν την αντιμετώπιση αυτή, πιστεύουμε ότι ο ουσιαστικότερος λόγος είναι να μπορέσουν να εμφανιστούν, στα σχετικά ασφαλιστικά προγράμματα, μεγαλύτερα καλυπτόμενα ποσά και να τα κάνουν περισσότερο ελκυστικά για τους υποψήφιους πελάτες.

Οι καλύψεις των προσωπικών ατυχημάτων παραχωρούνται σε άτομα ηλικίας 15-70 ετών, αρτιμελή και απολύτως υγιή, χωρίς να αποκλείεται η κάλυψη και ατόμων με προβλήματα υγείας και αρτιμέλειας, αλλά με ειδικούς όρους και επασφάλιστρο.

Σε άτομα που δεν ασκούν επάγγελμα ή άλλη βιοποριστική απασχόληση, δεν δίδεται η κάλυψη της πρόσκαιρης ανικανότητας, που προβλέπει την εβδομαδιαία αποζημίωση.

Η πιθανότητα επελεύσεως του κινδύνου και κατά συνέπεια ο προσδιορισμός του ασφαλιστρού, στις ασφαλίσσεις των προσωπικών ατυχημάτων, κρίνονται ανάλογα

---

¹⁰ Πολλές φορές παραχωρείται από τον Κλάδο Προσωπικών Ατυχημάτων και ημερήσιο νοσοκομειακό επίδομα για θεραπεία ατυχήματος, με ανώτατο όριο τις 90 συνήθως ημέρες.

με το επάγγελμα που ασκεί ο ασφαλισμένος και με διάφορες άλλες προσωπικές ενασχολήσεις και χόμπι του.

Για το λόγο αυτόν, υπάρχουν συνήθως δύο έως τέσσερις επαγγελματικές τάξεις (Α, Β, Γ, Δ) στις οποίες εντάσσονται οι ασφαλισμένοι, ανάλογα με το επάγγελμα που ασκούν, το ασφάλιστρο δε, που καθένας πληρώνει, κλιμακώνεται σύμφωνα με την επαγγελματική τάξη που έχει ενταχθεί.

ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ

Η ασφάλιση Υγείας ή Ασθενείας έχει ως αντικείμενο την αποκατάσταση της υγείας του ασφαλιζομένου, σε περίπτωση που θα προσβληθεί από ασθένεια ή ατύχημα.

Ως ασθένεια, θα πρέπει να θεωρήσουμε κάθε πάθηση του ασφαλισμένου, που εκδηλώνεται για πρώτη φορά, 30 ημέρες μετά την ασφάλισή του. Η διάρκεια αυτή των 30 ημερών (waiting period) τίθεται ως όριο ασφαλείας, για να προστατεύσει τον ασφαλιστή αλλά και τα γενικότερα συμφέροντα των ασφαλισμένων.

Τις καλύψεις που παρέχονται από την ασφάλιση Ασθενείας πρέπει να διακρίνουμε:

Νοσοκομειακές Παροχές

Οι παροχές αυτές αναφέρονται στις δαπάνες που πραγματοποιούνται κατά την περίθαλψη του ασφαλισμένου μέσα σε νοσηλευτικό ίδρυμα. Θα πρέπει δε να διευκρινίσουμε πως δεν θεωρούνται νοσηλευτικά ιδρύματα τα αναρρωτήρια, τα

ιδρύματα για ναρκομανείς και αλκοολικούς, τα γηροκομεία, τα αναπαιτήρια και τα φυσιοθεραπευτήρια.

Τις νοσοκομειακές παροχές διακρίνουμε σε:

- i. Νοσοκομειακό επίδομα (pure hospital daily allowance).
- ii. Νοσοκομειακή περίθαλψη (hospital expenses).

Το νοσοκομειακό επίδομα αναφέρεται σε ένα ημερήσιο χρηματικό ποσό που η ασφαλιστική επιχείρηση καταβάλλει στον ασφαλισμένο, εφόσον εισαχθεί σε νοσηλευτικό ίδρυμα, ανεξάρτητα από τις δαπάνες που θα πραγματοποιηθούν τελικά.

Έτσι, για την καταβολή του επιδόματος αυτού χρειάζεται μόνο γνωμάτευση του νοσηλευτικού ιδρύματος, για να διαπιστωθεί αν η πάθηση καλύπτεται από το ασφαλιστήριο, και εισιτήριο - εξιτήριο, για να προσδιοριστεί ο αριθμός των ημερών. Μέρος ή ολόκληρο το νοσοκομειακό επίδομα καταβάλλουν ως επίδομα αναρρώσεως και για περιορισμένο αριθμό ημερών ορισμένες ασφαλιστικές επιχειρήσεις και μετά την έξοδο του ασφαλισμένου από το νοσηλευτικό Ίδρυμα.

Η νοσοκομειακή περίθαλψη, αντίθετα, αναφέρεται στις πραγματικές δαπάνες που πραγματοποιεί μέσα στο νοσηλευτικό ίδρυμα ο ασφαλισμένος, γι' αυτό και για να εισπράξει τα χρήματα που δαπάνησε, πρέπει να υποβάλει στην ασφαλιστική επιχείρηση τα πρωτότυπα δικαιολογητικά (τιμολόγια και αποδείξεις) που εξέδωσε το ίδρυμα.

Προβλήματα δημιουργούνται, πολλές φορές, με ασφαλισμένους και σε άλλα ασφαλιστικά ταμεία (Ι.Κ.Α., Τ.Ε.Β.Ε. κ.λπ.), γιατί ο ασφαλισμένος ή δεν μπορεί να εισπράξει τίποτα, αν δεν πλήρωσε κάποια διαφορά για τη βελτίωση της περιθάλψεως του, ή μπορεί να εισπράξει μεν, αλλά μόνο μέχρι τη διαφορά που τυχόν πλήρωσε και όχι μέχρι την εξάντληση του ορίου για το οποίο καλύπτεται και για το οποίο πληρώνει ασφάλιστρο.

Για το λόγο αυτόν, τα παραπάνω άτομα θα πρέπει να ασφαλιζονται με το σύστημα του νοσοκομειακού επιδόματος, ώστε να μη δημιουργούνται αδικίες και παρεξηγήσεις.

Πολλές ασφαλιστικές επιχειρήσεις έχουν προσαρμόσει τις νοσοκομειακές τους παροχές με το σύστημα του ημερήσιου κλειστού νοσηλίου, που κατά τα τελευταία χρόνια εφαρμόζουν πολλά από τα ελληνικά νοσηλευτικά ιδρύματα.

Κατά το σύστημα αυτό, δεν αναλύονται πλέον οι λογαριασμοί σε έξοδα δωματίου και τροφής, χειρουργικά έξοδα, αμοιβές ιατρών, φάρμακα, εργαστηριακά, κ.λπ., αλλά ενσωματώνονται σε ένα ημερήσιο ποσό, που πολλαπλασιάζεται με τον αριθμό των ημερών νοσηλείας.

Εξυπακούεται ότι το ημερήσιο αυτό κλειστό νοσήλιο, διαμορφώνεται σε διάφορο ύψος, αν ο ασφαλισμένος εισαχθεί για μια απλή θεραπεία ή αν εισαχθεί σε μονάδα εντατικής παρακολουθήσεως ή για να κάνει κάποια χειρουργική επέμβαση. Έτσι, αν π.χ., το απλό ημερήσιο κλειστό νοσήλιο είναι δρχ. 50.000, το ημερήσιο κλειστό νοσήλιο εντατικής θεραπείας ή χειρουργικής επεμβάσεως μπορεί να είναι δρχ. 100.000. Ο ασφαλιστής, δηλαδή, με την προσκόμιση των πρωτότυπων δικαιολογητικών, θα πληρώσει τις σχετικές νοσοκομειακές δαπάνες, μέχρι την εξάντληση των ορίων αυτών ημερησίως.

Διευκρινίζεται ότι η κάλυψη θα πρέπει να γίνεται ή με το σύστημα του νοσοκομειακού επιδόματος ή με το σύστημα του κλειστού νοσηλίου. Η χρησιμοποίηση και των δύο συστημάτων από τον ίδιο ασφαλισμένο, χωρίς να εξυπηρετεί, δημιουργεί προβλήματα στο διακανονισμό της ζημίας.

Ευρείας Νοσοκομειακής Περιθάλψεως

Η ασφάλιση αυτή θέτει στη διάθεση του ασφαλιζομένου ένα κεφάλαιο, π.χ. 5.000.000 δρχ., το οποίο με ορισμένους όρους και προϋποθέσεις μπορεί να εξαντλεί ετησίως.

Οι όροι και οι προϋποθέσεις ποικίλλουν ανάλογα με την πολιτική κάθε ασφαλιστικής επιχείρησης.

Τα σχέδια αυτά προβλέπουν συνήθως ή την ποσοστιαία συμμετοχή του ασφαλισμένου σε κάθε δαπάνη που πραγματοποιεί (π.χ. 20%) ή ένα συγκεκριμένο χρηματικό ποσό, από το οποίο απαλλάσσεται κάθε χρόνο η ασφαλιστική επιχείρηση (π.χ. 300.000 δρχ.).

Η εξόφληση των σχετικών δαπανών γίνεται, κάθε φορά, με τα πρωτότυπα των επίσημων δικαιολογητικών των νοσηλευτικών ιδρυμάτων.

Εξωνοσοκομειακές Παροχές

Αναφέρονται σε δαπάνες που πραγματοποιούνται για θεραπείες στο σπίτι και αφορούν:

- i. Ιατρικές επισκέψεις (στο σπίτι ή στο ιατρείο), π.χ., δρχ. 100.000
- ii. Φάρμακα και ενέσεις, π.χ., δρχ. 100.000
- iii. Εργαστηριακές εξετάσεις, π.χ., δρχ. 100.000.

Για την αντιμετώπιση των δαπανών αυτών, η ασφαλιστική επιχείρηση θέτει στη διάθεση κάθε ασφαλιζομένου ένα χρηματικό ποσό (όπως φαίνεται από το παραπάνω παράδειγμα), που μπορεί να εξαντλήσει κατά ανώτατο όριο κάθε χρόνο.

Τα σχετικά δικαιολογητικά θα πρέπει να είναι επίσημα και θεωρημένα από την Εφορεία.

Οι εξωνοσοκομειακές παροχές παρέχονται μόνο σε συνδυασμό με τις νοσοκομειακές και μόνο όταν οι δεύτερες αυτές αποτελούν προσθήκη (rider) της βασικής ασφαλίσεως ζωής.

Οι καλύψεις ασθενοείας επεκτείνονται και στα μέλη της οικογένειάς του αμέσως ασφαλιζομένου, με τις προϋποθέσεις που αναφέραμε παραπάνω.

Οι ασφαλισμένοι μπορούν να κάνουν χρήση νοσηλευτικών ιδρυμάτων και ιατρών του εξωτερικού, αρκεί να θεωρήσουν τα σχετικά δικαιολογητικά από τις ελληνικές προξενικές αρχές, της έδρας των ιδρυμάτων και των ιατρών αυτών.

Στην περίπτωση αυτή, οι σχετικές δαπάνες θα πληρωθούν στην Ελλάδα, σε δραχμές και σε τιμές συναλλάγματος της ημερομηνίας που πραγματοποιήθηκαν.

Το ασφάλιστρο στον Κλάδο Ασθενοείας διαμορφώνεται ανάλογα με το φύλο και την ηλικία του ασφαλιζομένου. Οι γυναίκες, που χαρακτηρίζονται από μεγαλύτερους δείκτες νοσηρότητας, επιβαρύνονται με υψηλότερο ασφάλιστρο. Το ασφάλιστρο των παιδιών διαμορφώνεται σε χαμηλότερο ύψος.

Τα όρια των ασφαλίσιμων ηλικιών ποικίλλουν συνήθως από βρέφη 14 ημερών μέχρι και άτομα 65 ή και 75 χρόνων, ανάλογα με την πολιτική της ασφαλιστικής επιχειρήσεως. Στις ηλικίες πάνω από 60 ή 65 ετών, εισπράττεται επασφάλιστρο. Την εμφάνισή τους, εξάλλου, έχουν κάνει και στην αγορά μας, Ασφαλίσεις Υγείας εφ' όρου Ζωής, που δεν υπόκεινται σε διακοπή ή ακύρωση (Health Insurance non Subject to Cancellation).

Απώλεια εισοδήματος

Η ασφάλιση αυτή έχει σκοπό να αποκαταστήσει το εισόδημα που χάνει ο ασφαλισμένος, όταν από ατύχημα ή ασθένεια δεν μπορεί να ασκήσει το επάγγελμα από το οποίο ζει.

Προστατεύεται, επομένως, από την κάλυψη αυτή, μόνο το εισόδημα που κερδίζει ο ασφαλισμένος από την προσφορά της προσωπικής του απασχολήσεως, αδιάφορα αν το εισόδημα αυτό λέγεται μισθός, ημερομίσθιο, αμοιβή ή κέρδος.

Η κάλυψη παραχωρείται για ποσό μέχρι 80% του εισοδήματος του ασφαλιζομένου και μόνο σε άτομα πλήρους απασχολήσεως, σε συνδυασμό πάντα με βασική ασφάλιση ζωής.

Πολλές φορές, η κάλυψη δίνεται με απαλλαγή ορισμένων ημερών (waiting period).

Το ασφάλιστρο διαμορφώνεται ανάλογα με την κατάσταση υγείας, την ηλικία, την επαγγελματική τάξη που εντάσσεται ο ασφαλισμένος και με τον αριθμό των ημερών απαλλαγής (από την 8η, την 16η ή την 31η ημέρα).

Παροχών Μητρότητας

Με την προϋπόθεση ότι ο τοκετός πραγματοποιείται 8 τουλάχιστον μήνες μετά τη σύναψη της ασφαλίσεως (εκτός από τις περιπτώσεις των πρόωρων τοκετών), ορισμένα ασφαλιστικά προγράμματα ζωής προβλέπουν την παροχή επιδομάτων μητρότητας, που κλιμακώνονται ανάλογα με το αν πρόκειται για φυσιολογικό τοκετό, για καισαρική τομή ή γέννηση διδύμων.

Χειρουργικών εξόδων

Τα χειρουργικά έξοδα μπορούν ακόμη να καλυφθούν με ειδική προσθήκη του ασφαλιστηρίου ζωής. Στα έξοδα αυτά περιλαμβάνεται η αμοιβή του χειρουργού και του αναισθησιολόγου καθώς και του λοιπού βοηθητικού προσωπικού του χειρουργείου. Οι όροι ποικίλλουν κατά την πολιτική της ασφαλιστικής επιχείρησης.

Σχέδιο Ομαδικής Συνταξιοδότησεως

Τα συνταξιοδοτικά προγράμματα του προσωπικού των περισσότερων επιχειρήσεων, επειδή αναφέρονται σε μικρές, αναλόγως, ομάδες ατόμων, παρουσιάζουν πολλές δυσκολίες στη λειτουργία τους, χωρίς να αποκλείεται βέβαια και η επιτυχής εφαρμογή τους, ιδιαίτερα όταν πρόκειται για μεγάλες ομάδες.

Για το λόγο αυτόν, ο τρόπος που οι περισσότερες επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν αυτό το θέμα είναι η ασφάλιση προσόδου ή ακόμη η μικτή ασφάλιση, της οποίας το ασφάλισμα χρησιμοποιείται κατά τη λήξη, για την αγορά μιας άμεσης προσόδου και με τους όρους που εξυπηρετούν, κάθε φορά, περισσότερο τις ανάγκες του ασφαλισμένου.

Λογαριασμός Διαχείρισεως Κεφαλαίου

Πολλές επιχειρήσεις, με συμμετοχή ή χωρίς συμμετοχή των εργαζομένων, σχηματίζουν, με περιοδικές εισφορές σε κάποια ασφαλιστική επιχείρηση, ένα

κεφάλαιο που διέπεται από ειδική ασφαλιστική σύμβαση και προβλέπει παροχές στους εργαζομένους-ασφαλισμένους και στους δικαιούχους τους.

Οι παροχές προβλέπονται συνήθως σε περίπτωση θανάτου, επιβιώσεως κατά το χρόνο συνταξιοδότησεως, διακοπής της εργασίας, που μπορεί να οφείλεται σε οικειοθελή ή μη αποχώρηση, ή σε ανικανότητα εργασίας, κ.ο.κ.

Πρόσθετες Καλύψεις

Όλες οι πρόσθετες καλύψεις, που αναφέραμε ότι παραχωρούνται στα ατομικά ασφαλιστήρια ζωής, έχουν αντίστοιχες εφαρμογές και παραχωρούνται με τους ίδιους σχεδόν όρους και στα ομαδικά.

Οι καλύψεις ασθενείας μπορεί να επεκταθούν και στα μέλη των οικογενειών των ασφαλισμένων.

Λοιπές παρατηρήσεις

Η ομαδική ασφάλιση είναι ένα είδος μακροχρονίως δεσμευτικής παροχής, που καλλιεργεί σχέσεις μεταξύ εργαζομένων και εργοδοσίας και επιφυλάσσει πολλά οφέλη και στον εργαζόμενο, του οποίου βελτιώνει τους όρους περιθάψεως και διαβιώσεως, και στον εργοδότη, του οποίου τα συμφέροντα εξυπηρετούνται καλύτερα από τις αγαθές αυτές σχέσεις.

Με την εγγύηση της ομαδικής ασφαλίσεως, ο εργαζόμενος, απερίσπαστος από τα προβλήματα που δημιουργεί η αβεβαιότητα του μέλλοντος, επιδίδεται αποτελεσματικότερα στο παραγωγικό του έργο.

Ο εργοδότης, εξάλλου, απολαμβάνει την αύξηση της παραγωγικότητας, που έχει σαν αποτέλεσμα «η σιγουριά» που δημιουργεί στον εργαζόμενο η ομαδική ασφάλιση.

Τα ασφάλιστρα ακόμη του ομαδικού ασφαλιστηρίου αναγνωρίζονται ως παραγωγικές δαπάνες και απαλλάσσονται από τη φορολογία εισοδήματος του εργοδότη.

Τα ομαδικά, όπως και τα ατομικά ασφαλιστήρια, μπορεί να αναφέρονται μόνο σε προσωπικά ατυχήματα και νοσοκομειακή περίθαλψη (όχι σε βασική ασφάλιση ζωής), οπότε όμως υπάγονται στις Γενικές Ασφαλίσεις (General Business) και όχι στις Ασφαλίσεις Ζωής.

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΑ

Η μακροχρόνια δέσμευση των οικονομιών των ασφαλισμένων που επιβάλλουν τα ασφαλιστήρια ζωής, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις όπου τα ασφαλιστήρια αυτά έχουν και κάποιους επενδυτικούς στόχους, όπως δημιουργία κεφαλαίων για την αντιμετώπιση αναγκών, γήρατος και σπουδών ή αποκαταστάσεως παιδιών, πολεμήθηκε από διάφορες επενδυτικές προτάσεις των χρηματοπιστωτικών οργανισμών (τραπεζών, εταιριών διαχειρίσεως αμοιβαίων κεφαλαίων, κ.λπ.).

Οι οργανισμοί αυτοί, πράγματι, αν εξαιρέσουμε το καθαρά ασφαλιστικό μέρος, προσέφεραν πολύ ευνοϊκότερους όρους στην απόδοση επενδύσεως των χρημάτων των ενδιαφερομένων. Έτσι, από ανταγωνιστική άποψη, τα ασφαλιστήρια ζωής βρέθηκαν σε μειονεκτική θέση, ιδιαίτερα μάλιστα σε χώρες των οποίων οι οικονομίες χαρακτηρίζονται από υψηλούς πληθωριστικούς ρυθμούς.

Αναζητήθηκαν διάφορες κατά καιρούς και τόπους λύσεις. Σε ασταθείς οικονομίες, όπως και η δική μας, ακολουθήθηκε η τακτική της συνάψεως ασφαλιστηρίων σε ρήτρα θεωρουμένων σταθερών νομισμάτων, όπως U.S. \$ και ECU, ή σε άλλες χώρες, σε ρήτρα χρεογράφων.

Η πρόοδος και η ανάπτυξη που παρατηρήθηκε μετά το Β' παγκόσμιο πόλεμο στη σύσταση και διαχείριση των αμοιβαίων κεφαλαίων (Mutual Funds), ιδιαίτερα στη βρετανική χρηματαγορά, έδωσε την ιδέα στους Άγγλους ασφαλιστές ζωής, κατά το τέλος της δεκαετίας του '50, να εκδώσουν τα πρώτα ασφαλιστήρια, των οποίων το καλυπτόμενο κεφάλαιο ήταν εκφρασμένο σε έναν αριθμό επενδυτικών μονάδων (units), που ήταν συνδεδεμένες (linked) με ένα μοναδοποιημένο (unitized), εσωτερικό μεταβλητό της ασφαλιστικής επιχειρήσεως κεφάλαιο ή επενδυτικό ταμείο ή επενδυτικό λογαριασμό, όπως θα ακούσουμε πολλές φορές να λέγεται.

Κατά την εξελικτική πορεία των επενδυτικών αυτών ασφαλιστηρίων (Unit Linked Policies), η σύνδεση του καλυπτομένου κεφαλαίου άρχισε να γίνεται και σε επενδυτικές μονάδες (μερίδια) εξωτερικών αμοιβαίων κεφαλαίων, που είχαν συσταθεί από διάφορες Α.Ε.Δ.Α.Κ. και σε διάφορους τύπους, όπως : αναπτυξιακά, σταθερά, εισοδήματος, κ.λπ.

Είδη επενδυτικών ασφαλιστηρίων

Στις σύγχρονες ασφαλιστικές αγορές, υπάρχει πολύ μεγάλη ποικιλία επενδυτικών ασφαλιστηρίων, τα οποία λειτουργούν πάνω στις ίδιες αρχές.

Τα ασφαλιστρα των συμβολαίων αυτών χρησιμοποιούνται, μερικώς ή ολικώς, ανάλογα με τους ισχύοντες όρους, για την αγορά επενδυτικών μονάδων, στην τιμή διαθέσεως (offer price) που ισχύει μία από τις επτά (7) επόμενες από την καταβολή του ασφαλιστρού ημέρες, που δίνει, ως ανώτατο όριο ανοχής, στο εδάφιο ιε το άρθρο 13γ του Ν.Δ. 400/70. Ο αριθμός δε των μονάδων αυτών εκφράζει και το κεφάλαιο για το οποίο ισχύει το συγκεκριμένο ασφαλιστήριο.

Έτσι, το επενδυτικό ασφαλιστήριο καθίσταται αξιόγραφο, κυμαινομένης της αξίας του κατά τις διακυμάνσεις της αξίας εξαγοράς (bid price) των επενδυτικών μονάδων, στις οποίες κάθε φορά αναφέρεται το καλυπτόμενο κεφάλαιο.

Θα πρέπει να διευκρινισθεί ότι οι μονάδες αυτές αποτελούν περιουσιακό στοιχείο της εταιρίας, επί του οποίου όμως οι ασφαλιζόμενοι έχουν προνομιακό δικαίωμα προηγούμενο παντός άλλου.

Από όσα παραπάνω αναφέραμε, βλέπουμε ότι όλα τα Unit Linked λειτουργούν με δύο τιμές: την τιμή κτήσεως των μεριδίων και την τιμή εξαγοράς τους, εκ των οποίων η πρώτη είναι κατά 5%, συνήθως, υψηλότερη της δευτέρας.

Ιδιαίτερα στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις που λειτουργούν το Unit Linked με σύνδεση του ασφαλιζομένου κεφαλαίου σε μερίδια εξωτερικών αμοιβαίων κεφαλαίων, οι επενδυτικές επιλογές του ασφαλιζομένου είναι πάρα πολλές, γιατί έχει στη διάθεσή του έναν ατέλειωτο αριθμό ευρέως διαδεδομένων αμοιβαίων κεφαλαίων διαφόρων τύπων (αναπτυξιακά, σταθερά, κ.λπ.) της εγχώριας ή και της διεθνούς χρηματαγοράς, οι αποδόσεις των οποίων παρουσιάζουν διάφορες διακυμάνσεις. Η παρατήρηση των διακυμάνσεων αυτών μέσα στο χρόνο διαφοροποιεί, πολλές φορές, τις προοπτικές των αποδόσεων τους εις το μέλλον. Για το λόγο αυτόν, παρέχεται η δυνατότητα στον ασφαλισμένο να αλλάζει τις επενδυτικές μονάδες με τις

οποίες συνδέεται το ασφαλιστήριό του, ανάλογα με τις προοπτικές αποδόσεως, που εκείνος κρίνει κάθε φορά ότι τον συμφέρουν.

Η δυνατότητα αυτή, μαζί με την ευχέρεια που έχει ο ασφαλιζόμενος να αυξάνει το καλυπτόμενο κεφάλαιο, καταβάλλοντας εκτάκτως πρόσθετο ασφάλιστρο, όταν οι οικονομικές του δυνατότητες τού το επιτρέπουν, ή να εξαργυρώνει επενδυτικές μονάδες, όταν έκτακτες ανάγκες τού το επιβάλλουν, καθιστούν το Unit Linked ένα τρομερά ευέλικτο και διαχρονικό επενδυτικό «εργαλείο», που προσφέρει μια διαρκή οικονομική επικαιρότητα στις επενδυτικές δυνατότητες των ασφαλιζομένων.

Είδη Επενδυτικών Ασφαλιστηρίων

Παρά το ότι οι πρακτικές της λειτουργίας και της διαχείρισεως των Unit Linked ποικίλλουν κάθε φορά - αλλά πάντοτε εντός του καθιερωμένου από το άρθρο 13γ του Ν.Δ. 400/70 Νομοθετικού Πλαισίου , ανάλογα με την πολιτική των ασφαλιστικών επιχειρήσεων και τις ιδιαίτερες συμφωνίες των συμβαλλομένων, τα επενδυτικά ασφαλιστήρια διακρίνονται σε δύο βασικές κατηγορίες:

Εφάπαξ Ασφαλίστρου

Είναι η απλούστερη μορφή επενδυτικού ασφαλιστηρίου, η οποία προβλέπει την καταβολή ενός μόνου ασφαλίστρου κατά την έναρξή του, το οποίο επενδύεται συνήθως ολόκληρο στις επενδυτικές μονάδες επιλογής του ασφαλιζομένου. Ο αριθμός των μονάδων πρέπει να αναγράφεται στο ασφαλιστήριο.

Στον ασφαλιζόμενο παρέχεται η ευχέρεια να αυξάνει τις επενδυτικές μονάδες, έναντι προσθέτου κάθε φορά ασφαλιστρού. Η αύξηση αυτή γίνεται πάντοτε με πρόσθετη πράξη. Αύξηση των μονάδων μπορεί να προβλέπεται ακόμη και από την απόδοση των επενδύσεων. Αύξηση των μονάδων μπορεί να γίνει και από την παραχώρηση των λεγομένων χαριστικών μονάδων, ύστερα από τα πρώτα 6-7 χρόνια, εφόσον αποδειχθεί ότι οι χρεώσεις για τη διαχείριση του επενδυτικού ταμείου ήταν μεγαλύτερες από το πραγματικό κόστος λειτουργίας του. Είναι, δηλαδή, κάτι ανάλογο με τη συμμετοχή στην υπεραπόδοση από την επένδυση του Μαθηματικού Αποθεματικού.

Σε κάθε περίπτωση αύξησης των επενδυτικών μονάδων, η ασφαλιστική επιχείρηση χορηγεί βεβαίωση για τις επιπλέον μονάδες στον ασφαλιζόμενο (άρθρο 13γ εδάφ. α του Ν.Δ. 400/70).

Προκειμένου για την εξόφληση του ασφαλιστρού θανάτου και λοιπών καλύψεων του ασφαλιζομένου, η ασφαλιστική επιχείρηση, μόλις το ασφάλιστρο καταστεί απαιτητό, το καλύπτει από το επενδυτικό σκέλος, χρεώνοντας το λογαριασμό επενδυτικών μονάδων με όσες μονάδες δίδει το πηλίκο της διαιρέσεως του ασφαλιστρού προς την αξία εξαγοράς της μονάδας, κατά την ημέρα της εξοφλήσεως.

Τα ασφαλιστήρια εφάπαξ ασφαλιστρού είναι κατά κύριο λόγο ισοβίου διάρκειας, για να παρέχεται η ευχέρεια στον ασφαλιζόμενο - επενδυτή να διατηρήσει το συμβόλαιο όσο θελήσει.

Ο ασφαλισμένος, εφόσον επιθυμεί, έχει τη δυνατότητα να εισπράττει ένα προκαθορισμένο ετήσιο εισόδημα (εντός των πλαισίων της ετησίας πιθανής αποδόσεως), πέρα από την ευχέρεια που έχει, να εξαγοράσει ορισμένο αριθμό

μονάδων, για την αντιμετώπιση εκτάκτων οικονομικών αναγκών του. Και η μείωση αυτή των μονάδων γίνεται με πρόσθετη πράξη όπως και η αύξηση.

Με το θάνατο του ασφαλιζομένου, η εταιρία καταβάλλει στους δικαιούχους το κεφάλαιο θανάτου, το οποίο είναι συνήθως για τα ασφαλιστήρια αυτά το 101 % της αξίας εξαγοράς των επενδυτικών μονάδων. Το ασφαλιστήριο μπορεί να συνεχιστεί από τον κληρονόμο ή τους κληρονόμους του αποθανόντος ασφαλισμένου, οι οποίοι μπορούν να καταβάλουν, αν το επιθυμούν, και νέο εφάπαξ ασφάλιστρο, για την αύξηση των επενδυτικών μονάδων, και να ζητήσουν ασφαλιστικές καλύψεις θανάτου.

Όλες αυτές οι διαδικασίες γίνονται με πρόσθετη πράξη και με βεβαίωση της ασφαλιστικής επιχείρησης για τις νέες επενδυτικές μονάδες, όπως το άρθρο 13γ του Ν.Δ. 400/70 ορίζει.

Περιοδικού Ασφαλίστρου

Το κυριότερο πλεονέκτημα των ασφαλιστηρίων αυτών είναι ότι προσφέρουν τη δυνατότητα σε εκείνους που δεν έχουν την οικονομική άνεση να καταβάλλουν το εφάπαξ ασφάλιστρο, να μετέχουν στο επενδυτικό ασφαλιστικό πρόγραμμα με μικρότερες περιοδικές (ετήσιες, εξαμηνιαίες, κ.ο.κ.) καταβολές, χωρίς καμία επιβάρυνση, απολαμβάνοντας ταυτόχρονα και την ευελιξία που προσφέρουν τα προγράμματα αυτά, στη σχέση μεταξύ ασφαλιζομένου κεφαλαίου και του επενδυτικού περιεχομένου του ασφαλιστηρίου.

Τα περιοδικού ασφαλίστρου επενδυτικά ασφαλιστήρια μπορεί να έχουν σταθερό περιοδικό ασφάλιστρο, που αναφέρεται στο ίδιο ποσό χρηματικών μονάδων

κάθε φορά, αλλά αυξάνεται ανά διετία ανάλογα με τον πληθωρισμό και μεταβλητό ασφάλιστρο, όταν το χρηματικό ποσό του ασφαλιστρού μεταβάλλεται ανάλογα με την οικονομική ευχέρεια που έχει κάθε φορά ο ασφαλισμένος να καταβάλλει περισσότερα ή λιγότερα.

Τα σταθερού περιόδου ασφαλιστρού ασφαλιστήρια προβλέπουν, συνήθως, την αύξηση του αρχικά ασφαλιζόμενου κεφαλαίου, με ένα ρυθμό ανάπτυξης 7,5% το χρόνο, για τα 10 πρώτα χρόνια, με την προϋπόθεση ότι η αύξηση αυτή θα καλύπτεται από την αύξηση της αξίας των επενδυτικών μονάδων, με τις οποίες συνδέεται το ασφαλιστήριο.

Μετά τη συμπλήρωση 10ετίας υπολογίζεται ο πραγματικός ρυθμός ανάπτυξης και συγκρίνεται με το υποθετικό κεφάλαιο, προκειμένου να διαπιστωθούν οι αποκλίσεις και να γίνουν οι σχετικές διορθώσεις οριστικοποίησεως του κεφαλαίου, με τις παρακάτω πρακτικές:

α) Όταν υπάρχει υπεραξία, γίνεται ανάλογη αύξηση του ασφαλιζόμενου κεφαλαίου.

β) Όταν ο ρυθμός ανάπτυξης είναι χαμηλότερος του υποθετικού, ή μειώνεται το ασφαλιζόμενο κεφάλαιο στα πραγματικά όρια, ή εισπράττεται το απαιτούμενο ασφάλιστρο, για να διατηρηθεί το πραγματικό κεφάλαιο στα όρια του υποθετικού.

Στα ασφαλιστήρια, ιδιαίτερα του σταθερού περιόδου ασφαλιστρού, μπορεί το καταβαλλόμενο ασφάλιστρο να αφορά κατά συγκεκριμένο μέρος την επένδυση και κατά συγκεκριμένο την ασφαλιστική κάλυψη (π.χ. 80% και 20%, αντίστοιχα).

Αν το ασφάλιστρο κάποιας περιόδου δεν καταβληθεί, η εταιρία, σύμφωνα με τους όρους του ασφαλιστηρίου, μπορεί να εισπράξει το ασφάλιστρο των ασφαλιστικών καλύψεων από το επενδυτικό σκέλος, με απόσυρση των

απαιτούμενων επενδυτικών μονάδων, τηρουμένων των προϋποθέσεων του άρθρου 13γ του Ν.Δ. 400/70.

Τα ασφαλιστήρια περιοδικού ασφαλιστρού μπορεί να αναφέρονται σε ισόβιο, μικτή ορισμένης λήξεως ή και σε απλή ασφάλιση θανάτου.

Σε περίπτωση θανάτου του ασφαλιζομένου, οι διαδικασίες αντιμετώπισης είναι παρόμοιες με εκείνες των ασφαλιστηρίων του εφάπαξ ασφαλιστρού.

Υπασφάλιση

Υπασφάλιση έχουμε όταν το καλυπτόμενο κεφάλαιο είναι μικρότερο από την ασφαλιστική αξία. Δεν δημιουργεί καμία ανωμαλία στην λειτουργία του ασφαλιστικού θεσμού διότι απόκειται στην κρίση του ασφαλισμένου η κάλυψη κεφαλαίου μικρότερου από την ασφαλιστική αξία.

Ανάλογα με τα αίτια στα οποία οφείλεται η υπασφάλιση την διακρίνουμε σε :

❖ **ΕΚΟΥΣΙΑ** όταν οφείλεται στην θέληση των συμβαλλομένων, η οποία διακρίνεται ακόμα σε:

- Δεδηλωμένη, όταν ο ασφαλιζόμενος από την αρχή δηλώνει την ελλιπή κάλυψη.
- Αναγκαστική, όταν ο ασφαλιστής την επιβάλλει για την άσκηση της ασφαλιστικής του πολιτικής.

❖ **ΑΚΟΥΣΙΑ Ή ΕΠΙΓΕΝΟΜΕΝΗ** όταν λόγω διαφόρων οικονομικών φαινομένων, π.χ. έλλειψη διαφόρων οικονομικών αγαθών, πληθωριστικές τάσεις κλπ. η πλήρης κάλυψη εξελιχθεί σε υπασφάλιση.

Άσχετα με τα αίτια τα οποία οφείλεται η υπασφάλιση καθιστά υπεύθυνους τους ασφαλισμένους για το τυχόν ακάλυπτο μέρος της ασφαλιστικής αξίας.

Υπερασφάλιση

Υπερασφάλιση έχουμε όταν το καλυπτόμενο κεφάλαιο είναι μεγαλύτερο από την ασφαλιστική αξία γεγονός που μπορεί να οφείλεται είτε σε δόλια πρόθεση του ασφαλισμένου ο οποίος χρησιμοποιεί την ασφάλιση για να ωφεληθεί από την επέλευση του κινδύνου, είτε σε υποτίμηση της ασφαλιστικής αξίας (ακούσια υπερασφάλιση). Άσχετα με τους λόγους στους οποίους οφείλεται η υπερασφάλιση αποτελεί μια απαράδεκτη ασφαλιστική μορφή που σκοπό έχει να μεταβάλλει την ασφάλιση σε αισχροκερδές τυχρό παιχνίδι. Από νομικής απόψεως κρίνεται παράνομη και υποβάλλεται σε αυστηρότατη νομοθετική μεταχείριση σε περίπτωση που αποδειχθεί ότι ο ασφαλισμένος ενήργησε δολίως. Εάν δεν συντρέχει δόλος η υπερασφάλιση είναι ισχυρή μέχρι του ποσού της πραγματικής αξίας των ασφαλισμένων οικονομικών αγαθών.

Συνασφάλιση

Η εταιρία μοιράζεται τους κινδύνους με μια ή περισσότερες άλλες ασφαλιστικές εταιρίες. Η ευθύνη της κάθε εταιρίας περιορίζεται στο ποσό το οποίο έχει αναλάβει με βάση το ασφαλιστήριο συμβόλαιο. Η επιλογή αυτή παρουσιάζει αρκετά πλεονεκτήματα και χρησιμοποιείται συχνότερα όταν το ασφαλισμένο κεφάλαιο κάποιου κινδύνου είναι σημαντικό. Είναι, όμως, δύσκολη στην εφαρμογή της σε

πολλούς μικρού και μεσαίου μεγέθους κινδύνους, αφού αυξάνει το διαχειριστικό κόστος του μηχανισμού της ασφάλισης και μειώνει την ποιότητα των προσφερομένων υπηρεσιών στους ασφαλισμένους. Επιπλέον, ακόμη και η κατάτμηση των κινδύνων σε πολλές εταιρίες μέσω του μηχανισμού της συνασφάλισης, δεν θα ήταν επαρκές προστατευτικό μέτρο γι' αυτές στην περίπτωση συσσώρευσης πολλών, έστω και μικρών, ζημιών.

Η έννοια της Αντασφάλισης

Αντασφάλιση είναι ο ιδανικότερος τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος, αφού από τη φύση της συνδυάζει όλους τους άλλους τρόπους με αποτέλεσμα την αντιμετώπιση των ανισοροπιών στα αποτελέσματα της ασφαλιστικής εταιρίας μέσω :

1. Διαχρονικής διασποράς
2. Γεωγραφικής διασποράς
3. Διαφοροποίησης της σύνθεσης του χαρτοφυλακίου
4. Ομοιογένειας των ασφαλιζομένων κεφαλαίων (ποσών)

Έχουν διαπιστωθεί διάφοροι ορισμοί για την αντασφάλιση ενδεικτικώς αναφέρονται οι εξής δύο :

Αντασφάλιση είναι η ασφάλιση του κινδύνου που αναλαμβάνεται από την Ασφαλιστική Εταιρία.

ή

Αντασφάλιση είναι η συναλλαγή σύμφωνα με την οποία μια επιχείρηση αποδέχεται - με βάση προκαθορισμένους όρους - να παρέχει οικονομική υποστήριξη

σε μια άλλη επιχείρηση στην περίπτωση που επέλθει κάποιος κίνδυνος, τον οποίον η δεύτερη επιχείρηση έχει αναλάβει να καλύψει για λογαριασμό ενός τρίτου, ο οποίος καλείται ασφαλιζόμενος.

Ανεξαρτήτως της καταλληλότητας του οποιουδήποτε ορισμού, το βάρος της ανάλυσης πρέπει να δοθεί στην περιγραφή των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της αντασφάλισης, από τα οποία προκύπτει και η χρησιμότητά της.

Με την εκχώρηση μέρους του κινδύνου από την εκχωρήτρια εταιρία (ασφαλιστική) στην αντασφαλιστική εταιρία, επιτυγχάνεται μια καλύτερη ισορροπία στο ισοζύγιο ασφαλίσεων – ζημιών. Η ασφαλιστική εταιρία περιορίζει την αρχική της ευθύνη πληρώνοντας στην αντασφαλιστική (αντασφαλιστή) ένα μέρος των ασφαλίσεων που εισπράττει αρχικά. Με τον τρόπο αυτό αντικαθιστά ένα μέρος του μεταβλητού κόστους του ισολογισμού της δηλαδή τις άγνωστες αποζημιώσεις, μ' ένα σταθερό κόστος δηλαδή τα ασφάλιστρα που διαρρέουν στον αντασφαλιστή.

Ασφαλιστική σύμβαση

Ορισμός :

Σύμβαση με την οποία αναλαμβάνεται από τον ασφαλιστή (Ανώνυμη Ασφαλιστική Εταιρεία) - έναντι ασφαλίστρου - η υποχρέωση παροχής - σε είδος ή σε χρήμα – όταν επέλθει η ασφαλιστική περίπτωση.

Ασφαλιστήριο

Το έγγραφο που αποδεικνύει την κατάρτιση της σύμβασης και περιλαμβάνει τα εξατομικευμένα στοιχεία της (ειδικό Όροι).

Χαρακτηριστικά σύμβασης :

Επώνυμη - Ενοχική - Διαρκής - Αμφοτεροβαρής- Προσχώρησης

Εξειδικεύοντας, η ασφαλιστική σύμβαση χαρακτηρίζεται ως :

➤ *Επώνυμη*

(Αφού τα συμβαλλόμενα μέρη - ασφαλιστής / λήπτης - είναι απόλυτα συγκεκριμένα και ορισμένα)

➤ *Ενοχική*

(Αφού με την κατάρτισή της δημιουργείται υποχρέωση προς παροχή ασφαλίστρου / ασφαλισματος)

➤ *Αμφοτεροβαρής*

(Αφού υποχρεώσεις γεννώνται και στο πρόσωπο του ασφαλιστή - καταβολή ασφαλισματος- και στο πρόσωπο του ασφαλισμένου - καταβολή ασφαλίστρου -)

➤ *Διαρκής*

(Αφού τα αποτελέσματά της εκτείνονται σε χρόνο ίσο τουλάχιστον με την ουσιαστική διάρκειά της)

➤ *Προσχώρησης*

(Αφού οι όροι της είναι εκ των προτέρων διατυπωμένοι και δεν είναι δεκτικοί τροποποιήσεων ή καταργήσεων)

➤ *Τυπική*

(Παρόλο που για το έγκυρο της κατάρτισης της ασφαλιστικής σύμβασης, ο νόμος δεν θέτει ως προαπαιτούμενο τον έγγραφο τύπο, εντούτοις, η απόδειξη της κατάρτισής της ασφαλιστικής σύμβασης

επιτρέπεται μόνο με έγγραφο (ασφαλιστήριο) πλην των περιπτώσεων που αυτό αποδεδειγμένα έχει χαθεί).

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ

« Αντικείμενο της ασφαλίσεως μπορεί να είναι οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο, πραγματικής οικονομικής αξίας, ή οποιοδήποτε περιστατικό, η πραγματοποίηση του οποίου ενδέχεται να προκαλέσει την απώλεια κάποιου νομικού δικαιώματος, ή τη δημιουργία κάποιας νομικής ευθύνης ».

Η ασφαλιστική σύμβαση, όμως, δεν λειτουργεί πάνω στο ίδιο το ασφαλιζόμενο αντικείμενο ή περιστατικό, αλλά στο οικονομικό ενδιαφέρον, που προκύπτει για τον ασφαλισμένο, από την πραγματοποίηση του γεγονότος έναντι του οποίου ασφαλίζεται.

« Ασφαλιστικό συμφέρον, επομένως, είναι το οικονομικό ενδιαφέρον που προκύπτει για τον ασφαλιζόμενο, από τη διατάραξη της νομικά αναγνωρισμένης σχέσεως, που τον συνδέει με το αντικείμενο της ασφαλίσεως ».

Από την ύπαρξη της σχέσεως αυτής, ο ασφαλιζόμενος απολαμβάνει ορισμένα οικονομικά οφέλη (π.χ. ενοίκιο που εισπράττει ως ιδιοκτήτης ενός καταστήματος) ενώ εκ της διακοπής της σχέσεως αυτής υφίσταται οικονομική ζημιά (μείωση της περιουσίας λόγω καταστροφής των ασφαλιζομένων αντικειμένων από φωτιά, απώλεια μισθωμάτων, απώλεια νομικών δικαιωμάτων από κλοπή περιουσιακών στοιχείων, δημιουργία ευθυνών από τροχαία ατυχήματα, κ.λπ.) .

Με την έννοια αυτή, ενώ αντικείμενο της ασφαλίσεως μπορεί να είναι περιουσία, νομικά δικαιώματα και ενδεχόμενες νομικές ευθύνες, αντικείμενο της ασφαλιστικής συμβάσεως είναι το συμφέρον του ασφαλισμένου πάνω σ' αυτά.

Πως νομιμοποιείται

Το ασφαλιστικό συμφέρον πρέπει να είναι άξιο νομικής προστασίας. Δεν νοείται ασφαλιστικό συμφέρον που αντίκειται στα χρηστά ήθη ή την δημόσια τάξη. Γενικότερα δεν μπορούμε να ασφαλισθούμε για ευθύνες που προκύπτουν εις βάρος μας σαν συνέπεια ηθελημένων ενεργειών μας, ιδιαίτερα όταν αυτές αποτελούν ποινικό αδίκημα. Αντίθετα ευθύνες που προκύπτουν εις βάρος μας από αμέλεια ή σφάλμα αποτελούν αντικείμενο ασφάλισης γιατί τόσο η αμέλεια όσο και το σφάλμα αναγνωρίζονται ως ανθρώπινες αδυναμίες και μπορούν να θεωρηθούν τυχαία περιστατικά παρόλο που ιδιαίτερα η αμέλεια ανάλογα με τον βαθμό της μπορεί κάποτε να επισύρει ποινικές κυρώσεις.

Ασφαλιστικό συμφέρον είναι το νομικό δικαίωμα που έχει καθένας από μας να ασφαλιζεται. Αυτό σημαίνει ότι ο ασφαλισμένος θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να βρίσκεται σε νομικά αναγνωρισμένη σχέση με το αντικείμενο ασφαλίσεως και να έχει οικονομικό συμφέρον να διατηρηθεί η σχέση αυτή άρρηκτη.

Πως εκφράζεται οικονομικά

Το ασφαλιστικό συμφέρον πρέπει να υπόκειται στους κανόνες της χρηματικής αποτιμήσεως και να έχει οικονομική αξία που θα υπολογίζεται με αντικειμενικά

κριτήρια. Δεν λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό του οικονομικού συμφέροντος η συναισθηματική αξία που ενδέχεται να έχει ένα π.χ. οικογενειακό κειμήλιο, και η οποία δεν αποτελεί αντικείμενο ασφαλιστικής καλύψεως. Εξαίρεση στον παραπάνω κανόνα αποτελούν οι ασφαλίσεις πάνω στην ανθρώπινη ζωή καθώς και σε πολλά γεγονότα που μπορούν να συμβούν κατά την διάρκειά της, όπου το αντικείμενο ασφαλίσεως δεν υπόκεινται πάντα στους κανόνες της χρηματικής αποτιμήςσεως. Στις περιπτώσεις αυτές εφαρμόζεται το σύστημα αφηρημένης καλύψεως και λαμβάνονται υπόψη συμβατικές τιμές των οποίων το ύψος περιορίζεται μόνο από την δυνατότητα του ασφαλισμένου να καταβάλλει το ασφάλιστρο. Επίσης στις προσωπικές ασφαλίσεις θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και άλλα κριτήρια, όπως το επάγγελμα, η δεξιότητα ή το ταλέντο των ασφαλισμένων που η ορθή εκτίμησή τους μπορεί να οδηγήσει στον οικονομικό προσδιορισμό της ζημίας από την επέλευση του κινδύνου έναντι του οποίου ασφαλίζεται, κατά έναν τρόπο που θα ανταποκρίνεται κατά το δυνατόν στην πραγματικότητα.

Τα ασφάλιστρα ζωής

Ο υπολογισμός του ασφάλιστρου

Κάθε έντιμη συναλλαγή βασίζεται στη σχέση « παροχή – αντιπαροχή » ίσης αξίας. Κάθε ένα δηλαδή από τα Συμβαλλόμενα μέρη μιας συμφωνίας, αναλαμβάνει, έναντι του άλλου, υποχρεώσεις οικονομικά ισοδύναμες με εκείνες που αναλαμβάνει το άλλο μέρος προς αυτόν.

Επομένως, για να προσδιορίσουμε το ασφάλιστρο, πρέπει να υπολογίσουμε ποια είναι η σημερινή αξία των παροχών που στο μέλλον θα πληρώσει η Εταιρία.

Για την απλοποίηση του σχετικού παραδείγματος υπολογισμού του ασφαλίστρου μιας ασφάλισης ζωής θα πρέπει να κάνουμε τις τρεις παρακάτω παραδοχές:

Πρώτον να παραδεχθούμε ότι ασφαλίζουμε συγχρόνως όλα τα άτομα που σύμφωνα με τον πίνακα θνησιμότητας ζουν στην ηλικία του πελάτη μας.

Δεύτερον να συμφωνήσουμε ότι το ασφάλιστρο είναι ετήσιο και προκαταβλητέο και τρίτον ότι οι αποζημιώσεις για τους επισυμβάντες θανάτους θα πληρώνονται στο τέλος του ασφαλιστικού έτους που συνέβησαν.

Έχοντας υπόψη τα παραπάνω ας υπολογίσουμε το ασφάλιστρο μιας Απλής Ασφάλειας διάρκειας ενός έτους, σε άνδρα ηλικίας 30 ετών, για κεφάλαιο 1.000.000,00 €. Η Εταιρία λοιπόν υποθέτουμε ότι θα ασφαλίσει και τα 946.990 άτομα που εμφανίζονται στην ηλικία των 30 ετών στον πίνακα θνησιμότητας. Αν λοιπόν P είναι το ασφάλιστρο για κάθε ασφαλιζόμενο η Εταιρία θα εισπράξει κατά την υπογραφή της σύμβασης.

$$A = 946.990 \times P \text{ €}.$$

Και θα πληρώσει, ένα χρόνο αργότερα, τους θανάτους δηλαδή:

$$B = 1.729 \times 1.000.000,00 \text{ €}$$

Εδώ όμως εμφανίζεται ένα νέο πρόβλημα. Ενώ τα ασφάλιστρα εισπράττονται προκαταβολικά στην αρχή του έτους, οι παροχές (αποζημιώσεις των θανάτων που συνέβησαν στο ενδιάμεσο διάστημα) θα πληρωθούν ένα χρόνο αργότερα. Γεννάται δηλαδή το θέμα τοκισμού των χρημάτων των ασφαλιζομένων που στις περιπτώσεις μεγάλης διάρκειας (20 ή 30 χρόνια ή και ισόβια) το στοιχείο αυτό αποκτά πολύ μεγάλη σημασία.

Θα πρέπει να επισημάνουμε πως η έκφραση « ο χρόνος είναι χρήμα » στις μακροχρόνιες οικονομικές πράξεις, όπως οι ασφάλειες ζωής, είναι κυριολεξία και αποτελεί πολύ σημαντικό παράγοντα στους υπολογισμούς μας.

Γιατί σημασία δεν έχει μόνο ποιο ποσό θα πληρωθεί από τον ασφαλιζόμενο ή την Εταιρία αλλά και πότε θα πληρωθεί. Για παράδειγμα αν καταθέσουμε στην τράπεζα 100.000,00 € με επιτόκιο 5% θα πάρουμε στο τέλος του χρόνου 105.000,00 €. Αν αντιστρέψουμε το συλλογισμό μπορούμε να πούμε πως οι 105.000,00 € πληρωτέες μετά από ένα χρόνο αξίζουν σήμερα 100.000,00 €. Ή αλλιώς: Η σημερινή (παρούσα) αξία των 105.000,00 € που θα πληρωθούν μετά ένα χρόνο είναι 100.000,00 €.

Για να επανέλθουμε όμως στο παράδειγμα μας, η αρχή της οικονομικής ισοδυναμίας δεν εκφράζεται με τη σχέση $A = B$ αλλά με τη σημερινή (παρούσα) αξία αυτών των ποσών. Και τα μεν ασφάλιστρα θα πληρωθούν κατά τη στιγμή της υπογραφής του συμβολαίου, άρα έχουν την ίδια αξία, οι αποζημιώσεις όμως που θα πληρωθούν ένα χρόνο αργότερα πρέπει να προεξοφληθούν για ένα χρόνο. Επομένως, η ισοδυναμία αποκαθιστάται με τη σχέση:

$$946.900 \times P = 1.729 \times 1.000.000,00 \text{ €} \times 0,9592$$

όπου ο παράγοντας 0,9592 είναι ο συντελεστής προεξόφλησης για ένα έτος.

Η παραπάνω σχέση μας δίνει το ζητούμενο ασφάλιστρο $P = 1.751,00 \text{ €}$ μιας Πρόσκαιρης Ασφάλειας Θανάτου 1 έτους.

Τα είδη των ασφαλίσεων στον κλάδο ζωής

- 1) Το ασφάλιστρο που υπολογίσαμε παραπάνω, επαρκεί να πληρώσει τις

παροχές προς τους ασφαλισμένους, και μόνον, με την προϋπόθεση ότι η Εταιρία θα κερδίσει τον τόκο που αντιστοιχεί στο τεχνικό επιτόκιο και θα επαληθευτεί ο πίνακας θνησιμότητας. Το ασφάλιστρο αυτό ονομάζεται **ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟ** ασφάλιστρο. Στη « γλώσσα » των Αναλογιστών λέγεται και καθαρό ασφάλιστρο.

2) Η Ασφαλιστική Εταιρία όμως έχει και έξοδα λειτουργίας για τα οποία δεν έχει γίνει καμία πρόβλεψη στο μαθηματικό ασφάλιστρο. Προσθέτοντας λοιπόν κάποιες επιβαρύνσεις στο καθαρό ασφάλιστρο α) για έξοδα διαχείρισης β) έξοδα πρόσκτησης και γ) έξοδα είσπραξης φθάνουμε στο **ΕΜΠΟΡΙΚΟ** ασφάλιστρο, που είναι αυτό που βρίσκουμε στα τιμολόγια των Εταιριών.

Στην Ελλάδα ο νόμος ορίζει ένα σύστημα επιβαρύνσεων που αφήνει πολύ μικρά περιθώρια διαφοροποίησης της μιας Εταιρίας από την άλλη.

3) Ο τρόπος που υπολογίσαμε το ασφάλιστρο, υποδηλώνει ότι είναι ετήσιο και προκαταβλητέο και έτσι πρέπει να εισπράττεται. Για διευκόλυνση όμως του ασφαλιζομένου, οι Εταιρίες δέχονται την τμηματική καταβολή του σε εξαμηνιαίες ή και τριμηνιαίες δόσεις. Το ασφάλιστρο αυτό είναι γνωστό σαν **ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΟ ΔΟΣΕΩΣ**. Έτσι όμως οι Εταιρίες χάνουν τόκους και επιπλέον επιβαρύνονται και με έξοδα εισπράξεως. Γι αυτό επιβαρύνουν τα ασφάλιστρα με 3% για τα εξαμηνιαία και 4% για τα τριμηνιαία και 6% για τα μηνιαία για συμβόλαια με συμμετοχή στα κέρδη και 2%, 3% και 4% αντίστοιχα για συμβόλαια χωρίς συμμετοχή στα κέρδη όπως π.χ. η **ΠΡΟΣΚΑΙΡΗ** Ασφάλεια θανάτου. Τα ποσοστά αυτά ορίζονται από το νόμο.

4) Τέλος, τα ασφάλιστρα Δόσεως επιβαρύνονται με φόρους (χαρτόσημα και καμιά φορά και Φ.Κ.Ε), τα οποία εισπράττονται από την Εταιρία και αποδίδονται στο δημόσιο. Το μετά τη φορολογική επιβάρυνση ασφάλιστρο είναι το **ΟΛΙΚΟ Η ΜΙΚΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΟ**.

Συγκριτική παρουσίαση δύο ενδεικτικών ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής

Έχοντας αναλύσει, στα προηγούμενα κεφάλαια, τα βασικότερα στοιχεία που αφορούν τις ασφαλίσσεις ζωής, και θέλοντας να περάσουμε στο πρακτικό πλέον κομμάτι αυτής της έρευνας, ζητήσαμε από δύο από τις μεγαλύτερες ασφαλιστικές εταιρίες ένα ασφαλιστήριο συμβόλαιο με παρόμοιες καλύψεις, έτσι ώστε να είμαστε σε θέση να πραγματοποιήσουμε μια σύγκριση ανάμεσά τους.

Ξεκινώντας, θα πρέπει να λάβουμε υπόψη, τη διαφορετική πολιτική που ακολουθεί κάθε ασφαλιστική εταιρία, δεδομένου πως έχει δημιουργήσει τα δικά της "πακέτα προσφοράς", τα οποία πιστεύει πως θα προσελκύουν αλλά και θα εξυπηρετήσουν, με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, τις ανάγκες εκείνων που θα στραφούν στη συγκεκριμένη ασφαλιστική εταιρία για να συνάψουν ένα ασφαλιστήριο συμβόλαιο ζωής.

Ζητήσαμε λοιπόν, από την Αγροτική Ασφαλιστική, καθώς και από την Εθνική Ασφαλιστική, μια προσφορά για ένα ασφαλιστήριο συμβόλαιο ζωής, με ισόβια διάρκεια ασφάλισης, που θα αφορά μια γυναίκα, ηλικίας 25 ετών, και με κεφάλαιο ασφάλισης 10.000 €, και τα οποία σας παραθέτουμε παρακάτω.

ΑΤΕ Ασφαλιστική

ΕΤΑΙΡΙΑ ΟΜΙΛΟΥ ΑΤΕΒΑΝΚ

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΖΩΗΣ

16/07/2009

ΚΑΡΤΕΛΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ: 16/07/2009
ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΟΣ:	.
Φύλο:	Γυναίκα
Ημερομηνία Γέννησης:	(Ασφαλιστική Ηλικία : 25 Ετών)
Επάγγελμα:	ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ
ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΣ:	
Φύλο:	Γυναίκα
Ημερομηνία Γέννησης:	(Ασφαλιστική Ηλικία : 25 Ετών)
Επάγγελμα:	
ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΑ ΜΕΛΗ:	
ΣΥΖΥΓΟΣ:	
Φύλο:	
Ημερομηνία Γέννησης:	
1^ο ΠΑΙΔΙ:	
Φύλο:	
Ημερομηνία Γέννησης:	
2^ο ΠΑΙΔΙ:	
Φύλο:	
Ημερομηνία Γέννησης:	

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ

Πρόγραμμα Βασικής ασφάλισης: Ισόβια ασφάλιση με διάρκεια ισόβια
 Πρόγραμμα Νοσοκομειακής Περιθαλψης: Super Υγεία

ΚΑΛΥΨΕΙΣ	ΠΑΡΟΧΕΣ	ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ
Ισόβια ασφάλιση	10.000	110,30
Απλή συμπληρωματική (Rider)		
Μόνιμη Ολική Ανικανότητα	10.000	23,00
A.Π.Α. λόγω Μ.Ο.Α.		
Θάνατος - Μόνιμη Ανικανότητα (ΘΑ.ΜΑ)		
Προσωπικό Ατύχημα		
Ημερήσια Αποζημίωση		
Ιατροφαρμακευτικές Δαπάνες		
Απώλεια Εισοδήματος		
Νοσοκομειακό Επίδομα		
N.Ε. Συζύγου		
N.Ε. Παιδιών		
Νοσοκομειακή Περιθαλψη (Απαλλαγή :0 €)	Απεριόριστο	481,80
Εξωνοσοκομειακή Περιθαλψη		
N.Π. Συζύγου		
Εξωνοσοκομειακή Περιθαλψη Συζύγου		
N.Π. Παιδιών		

Ασφαλιζόμενος : :

ΠΑΡΟΧΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	
Ελεύθερη Επιλογή Νοσοκομείου ή κλινικής	
Ανώτατο Όριο Κάλυψης ανά περίπτωση για Ελλάδα	Απεριόριστη
Ανώτατο Όριο Κάλυψης ανά περίπτωση για Εξωτερικό	300.000 €
Θέση Νοσηλείας Μονόκλινο με Ανώτατο όριο ημερήσιων εξόδων για Δωμάτιο & Τροφή	500 €
Κάλυψη σε Περίπτωση Ατυχήματος	100%
Εκπιπόμενο ποσό ανά περίπτωση για ασθένεια	0 €
Κάλυψη Εξόδων για Επείγουσα Μεταφορά μέχρι	3.000 €
Κάλυψη Εξόδων για Ακτινοβολίες και Χημειοθεραπείες, με Ανώτερο όριο, για κάθε σειρά θεραπειών Στην περίπτωση όμως, που στο σύνολο των δαπανών της κάθε σειράς θεραπειών συμμετέχει και αποζημιώνει με οποιοδήποτε ποσό και άλλη ασφάλιση (κοινωνική ή ιδιωτική), τότε δεν ισχύει το παραπάνω όριο.	8.000 €
Επίδομα Τοκετού μετά την πάροδο 21 μηνών	1.500 €
Κάλυψη Φυσικοθεραπειών μετά από Νοσηλεία μέσα σε 4 μήνες και μέχρι 10 συνεδρίες με αμοιβή ανά συνεδρία μέχρι	50 €
Κάλυψη Αποκλειστικής Νοσοκόμας για μία βάρδια την ημέρα μέχρι 10 βάρδιες	
Κάλυψη Εξόδων για Παραχή Χειρουργείου Ημέρας ή για Επεμβατικές Διαγνωστικές Εξετάσεις Χωρίς Νοσηλεία σε Νοσοκομείο ή Κλινική	
AGROLIFE ASSISTANCE παροχές άμεσης ταξιδιωτικής βοήθειας	
Ανοιχτή Γραμμή Υγείας ολοκληρωμένο σύστημα υπηρεσιών υγείας	
ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ	
Καλύπτονται οι αμοιβές των Χειρουργών, Βοηθών Χειρουργών, Αναισθησιολόγων σύμφωνα με τον ΠΙΝΑΚΑ ΚΑΤΑΤΑΞΗΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ.	
ΣΥΜΒΕΒΑΗΜΕΝΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ	
Η Πληρωμή των εξόδων Νοσηλείας γίνεται απευθείας από την εταιρία	
ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ	
Καλύπτονται οι Διαγνωστικές Εξετάσεις εφόσον γίνουν 30 ημέρες πριν την Νοσηλεία και οι οποίες περιλαμβάνονται στο κόστος της Νοσηλείας	

Παροχές Προγράμματος Ασφάλισης

Ασφαλιζόμενος : ΠΛ ΕΛ

ΚΑΛΥΨΕΙΣ	ΚΕΦΑΛΑΙΑ
ΚΑΛΥΨΗ ΘΑΝΑΤΟΥ	
Από Ατύχημα με Μεταφορικό μέσο	30.000 €
Από Ατύχημα	20.000 €
Από Ασθένεια	10.000 €
ΜΟΝΙΜΗ ΟΛΙΚΗ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑ	
Από Ατύχημα με Μεταφορικό μέσο	30.000 €
Από Ατύχημα	20.000 €
Από Ασθένεια	10.000 €
ΜΟΝΙΜΗ ΜΕΡΙΚΗ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑ (% Ανάλογο με τον βαθμό)	
Από Ατύχημα με Μεταφορικό μέσο	20.000 €
Από Ατύχημα	10.000 €
ΑΠΩΛΕΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	
ΛΟΓΩ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ από την 1 ημέρα έως 2 έτη, την ημέρα	60 €
ΛΟΓΩ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ από την 8 ημέρα έως 2 έτη, την ημέρα	50 €
ΚΑΛΥΨΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΑΠΟ ΑΤΥΧΗΜΑ	
Ανώτατο Ποσό για Κάθε Ατύχημα	500 €
Στην παραχή περιθαλψης από Ατύχημα, καλύπτονται και οι φυσιοθεραπείες, με ανώτατο όριο (10) ανά ασφαλιστικό έτος.	
ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ	
Σε περίπτωση Μόνιμης Ολικής Ανικανότητας για εργασία απολλάσσετε της πληρωμής των ασφαλιστρων μέχρι τη λήξη του συμβολαίου και οι καλύψεις ισχύουν κανονικά	ΙΣΧΥΕΙ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΑΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΑΥΤΗ

ΕΙΔΟΣ ΒΑΣΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΖΩΗΣ	Ισόβια ασφάλιση
ΗΛΙΚΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ	25
ΦΥΛΟ	Γυναίκα
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ	ΙΔΙΩΤΙΚΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	Ισόβια
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΑΣΦ/ΡΩΝ	Ετήσια
ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	10.000 €

Ασφαλιζόμενος : ΛΑΜΠΡΟΥ ΜΑΡΙΑ

Καλύπτονται οι αμοιβές των Χειρουργών, Βοηθών Χειρουργών, Αναισθησιολόγων σύμφωνα με τον παρακάτω ΠΙΝΑΚΑ ΚΑΤΑΤΑΞΗΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΤΑΤΑΞΗΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ			
Χειρουργική Επέμβαση	Χειρουργός	Βοηθός Χειρουργού	Αναισθησιολόγος
Ειδική	5.500 €	500 €	1.100 €
Εξαιρετικά βαριά	4.500 €	400 €	800 €
Βαριά	3.500 €	300 €	600 €
Μεγάλη	1.750 €	200 €	400 €
Μεσαία	850 €	150 €	300 €
Μικρή	500 €	0 €	200 €
Πολύ Μικρή	300 €	0 €	150 €

Τα ανώτατα όρια αμοιβών Χειρουργού, Βοηθού Χειρουργού και αναισθησιολόγου, εφαρμόζονται σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα κατάταξης χειρουργικών επεμβάσεων, σε κάθε περίπτωση που δεν υφίσταται σε ισχύ Σύμβαση Συνεργασίας Νοσηλευτικού Ιδρύματος ή των Ιατρών της Εταιρίας με την οποία ρυθμίζονται οι ανώτατες αμοιβές χειρουργικών επεμβάσεων κατά περίπτωση.

Αναλυτικό Κόστος Προγράμματος Ασφάλισης

Ασφαλιζόμενος : ΠΛ ΕΛ

ΚΑΛΥΨΕΙΣ	ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ
Ισόβια ασφάλιση	110,30 €
Μόνιμη Ολική Ανικανότητα	23,00 €
Α.Π.Α. λόγω Μ.Ο.Α.	22,20 €
Προσωπικό Ατύχημα	27,00 €
Ημερήσια Αποζημίωση	35,50 €
Ιατροφαρμακευτικές Δαπάνες	16,12 €
Απώλεια Εισοδήματος	546,55 €
Νοσοκομειακή Περίθαλψη Super Υγεία	401,50 €
Ετήσια Καθαρά Ασφάλιστρα	1.182,16 €
Ετήσια Μικτά Ασφάλιστρα	1.314,35 €
Εξαμηνιαία Μικτά Ασφάλιστρα	676,89 €

, 29/07/2009

, Τ.Κ.

Τηλ. : Fax :

Τα ασφάλιστρα εκπίπτουν από το φορολογητέο εισόδημα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
 Η παρούσα προσφορά Ασφάλισης Ζωής δεν αποτελεί ασφαλιστήριο συμβόλαιο. Περιέχει ενδεικτικές πληροφορίες σχετικά με καλύψεις-παραχές και αντίστοιχα κόστη, με πιθανότητα μικρής απόκλισης.

ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΘΕΣΗΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ

1. Δυνατότητα νοσηλείας σε **θέση Lux** με συμμετοχή στα έξοδα 25% μετά την αφαίρεση της απαλλαγής.
2. Δυνατότητα νοσηλείας σε **θέση κατώτερη της Α!** (μονόκλινο) με μείωση της απαλλαγής ως εξής:
  - α. Για νοσηλεία με θέση ΒΑ! (δίκλινο), μείωση απαλλαγής κατά μία βαθμίδα, δηλαδή εάν έχει απαλλαγή € 1.500, αυτή θα μειωθεί στα € 1.000.
  - β. Για νοσηλεία με θέση ΒΒ! (τρίκλινο), μείωση απαλλαγής κατά δύο βαθμίδες, δηλαδή εάν έχει απαλλαγή €1.500, αυτή θα μειωθεί στα € 500.
- γ. Στην περίπτωση που με νοσηλεία σε κατώτερη θέση, σύμφωνα με τα παραπάνω, μηδενιστεί το ποσό της απαλλαγής, τότε θα καταβληθεί Νοσοκομειακό Επίδομα σε ποσοστό επί του ανώτατου ημερήσιου ορίου για Δωμάτιο και Τροφή για κάθε μέρα νοσηλείας ως εξής:
  - για μία βαθμίδα απαλλαγής κάτω του μηδενισμού της, ποσοστό 15% για ασθένεια και 7,5% για ατύχημα.
  - για δύο βαθμίδες απαλλαγής κάτω του μηδενισμού της, ποσοστό 25% για ασθένεια και 12,5% για ατύχημα.
  - για το Πρόγραμμα Περίθαλψη με απαλλαγή μηδέν (0), θα ισχύουν τα ποσοστά 15% και 25% για νοσηλεία από οποιαδήποτε αιτία (ασθένεια ή ατύχημα).

ΝΟΣΗΛΕΙΑ ΧΩΡΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ

Για νοσηλεία που η Εταιρία δεν θα καταβάλει δαπάνες, γιατί η ζημιά καλύφθηκε από άλλο ασφαλιστικό φορέα (Ιδιωτικής ή Κοινωνικής Ασφάλισης)

- Ημερήσια αποζημίωση για Νοσηλεία 75 € με ανώτατο 15 ημέρες ή
- θα καταβληθεί Χειρουργικό Επίδομα σύμφωνα με τον παρακάτω Πίνακα Κατάταξης Χειρουργικών Επεμβάσεων:

Ειδική	2.000 €
Εξαιρετικά βαριά	1.500 €
Βαριά	1.000 €
Μεγάλη	500 €
Μεσαία	400 €
Μικρή	300 €
Πολύ Μικρή	200 €

Το πρόγραμμα **ARGOLIFE ASSISTANCE** παρέχεται αυτόματα στα προγράμματα **ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ** με τις ακόλουθες παροχές:

ΚΑΛΥΨΕΙΣ
Αποστολή Ιατρού (Εξωτερικό) 25 € Απαλλαγή
Υγειονομική Μεταφορά (Ελλάδα & Εξωτερικό) εφόσον ο ασφαλισμένος βρίσκεται σε απόσταση μεγαλύτερη των 50 Χλμ. από τον τόπο της συνήθους διαμονής του
Υγειονομικός επαναπατρισμός (εξωτερικό)
Νοσοκομειακή περίθαλψη στο εξωτερικό (6.000 € ανά περιστατικό)
Επίσκεψη ενός συγγενούς προσώπου στον τόπο όπου νοσηλεύεται ο ασφαλισμένος (για περιπτώσεις άνω των 10 ημερών): -Εισιτήριο με επιστροφή (απεριόριστο) -Διαμονή σε Ξενοδοχείο: Ελλάδα 80€/ημέρα max: 5 ημέρες Εξωτερικό 110 €/ημέρα max: 10 ημέρες
Μεταφορά της σωρού του ασφαλισμένου και επιστροφή των υπολοίπων ασφαλισμένων -Για τις Ευρωπαϊκές χώρες μέχρι € 1.840 -Για τις υπόλοιπες χώρες μέχρι € 3.670
Αποζημίωση διακοπής ταξιδιού στο εξωτερικό σε οργανωμένο ταξίδι - 120€ κάθε ημέρα μετά την ημερομηνία διακοπής max: 2.500 € για κάθε δικαιούχο
Έρευνα/ διάσωση και επαναπατρισμός ασφαλισμένου (Ελλάδα & Εξωτερικό) σε περίπτωση ατυχήματος.
Αποστολή μέλους της οικογένειας για την φροντίδα ανήλικων τέκνων
Αποστολή φαρμάκων
Διαβίβαση επειγόντων μηνυμάτων
Απώλεια αποσκευών σε πτήσεις τακτικών δρομολογίων - 120 € για τα έξοδα πρώτης ανάγκης
Εντοπισμός & μεταφορά αποσκευών μετά πάροδο 8 ωρών
Καθυστέρηση άφιξης αποσκευών σε πτήσεις τακτικών δρομολογίων > 4 ώρες από την άφιξη Μέγιστο όριο 1.000 € έως και 4 ημέρες
Παινική εγγύηση στο εξωτερικό -Έως 4.000 € για έξοδα αποφυλάκισης
Νομική βοήθεια στο εξωτερικό -Έως 4.000 € για νομική εκπροσώπηση

Το πρόγραμμα "ΑΝΟΙΧΤΗ ΓΡΑΜΜΗ ΥΓΕΙΑΣ" παρέχεται αυτόματα στα προγράμματα ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ.

Ο ασφαλισμένος που χρειάζεται ιατρική βοήθεια και επιθυμεί να κάνει χρήση της ΑΝΟΙΧΤΗΣ ΓΡΑΜΜΗΣ ΥΓΕΙΑΣ μπορεί να επικοινωνήσει με τα Τηλέφωνα :

0800 – 11- 41051 (χωρίς χρέωση) ή

210 62.88.077 (αν η κλήση προέρχεται από κινητό)

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Το συντονιστικό της κέντρο λειτουργεί 24 ώρες το 24 ωρο καθ όλη την διάρκεια του χρόνου και είναι στελεχωμένο με ιατρικό προσωπικό και παρέχει ιατρικές συμβουλές μέσω τηλεφώνου.

Η ΑΝΟΙΧΤΗ ΓΡΑΜΜΗ ΥΓΕΙΑΣ αντιμετωπίζει το πρόβλημα του ασφαλισμένου και αν χρειαστεί τον παραπέμπει στους Ιατρούς του Δικτύου της περιοχής του, ανάλογης ειδικότητας για την περίπτωση του. Εάν ο γιατρός του Δικτύου δώσει παραπεμπτικό για παρακλινικές εξετάσεις, μπορεί αυτές να γίνουν σε συμβεβλημένα Διαγνωστικά Κέντρα.

Εάν ο ασφαλισμένος δεν έχει την παροχή ΕΞΩΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ, τότε θα πληρώνει ο ίδιος την αμοιβή του ιατρού και το κόστος των Διαγνωστικών Εξετάσεων που έχει συμφωνήσει η Εταιρία, ειδικά για τους ασφαλισμένους της

ΕΘΝΙΚΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ (ΚΥΠΡΟΥ) ΛΤΔ

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΖΩΗΣ

ΚΑΡΤΕΛΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ :	29/06/2009
ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΟΣ :	
Φύλο :	Γυναίκα
Ημερομηνία Γέννησης :	
Ασφαλιστική Ηλικία :	25 Ετών
Επάγγελμα :	
Χόμπυ :	
Κατηγορία Επαγγέλματος :	1
ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΣ :	
Φύλο Συμβαλλομένου :	Γυναίκα
Ημερομηνία γέννησης Συμβαλλομένου :	
Ασφαλιστική ηλικία Συμβαλλομένου :	25
ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΑ ΜΕΛΗ	
Σύζυγος :	
Ημερομηνία γέννησης συζύγου :	
Ασφαλιστική ηλικία συζύγου :	Ετών
Καλυπτόμενα Τέκνα :	

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ

ΚΑΛΥΨΕΙΣ	ΠΑΡΟΧΕΣ	ΚΕΦΑΛΑΙΑ	ΚΑΘΑΡΑ	ΜΙΚΤΑ
Βασική Επένδυση	I11/	€ 10.000,00	€ 112,34	€ 112,34
A.Π.Α.			€ 52,09	€ 52,09
Δ.Ο.Α.	X 3	€ 30.000,00	€ 50,00	€ 90,00
A.Θ.Α.				
Ατύχημα		€ 20.000,00	€ 56,80	€ 62,48
Πρόσκαιρη		€ 10,00	€ 33,00	€ 36,30
Ιατρ. Έξοδα		€ 200,00	€ 2,80	€ 3,08
Απώλεια Περιθαλψη Συζύγου Τέκνων	Απεριόριστο	Απεριόριστο	€ 1.097,26	€ 1.206,99
Επίδομα Συζύγου Τέκνων				
Διαγνωστικές Συζύγου Τέκνων				
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ		€ 1.404,29	€ 1.523,28

Νοσοκομειακή Περιθαλψη

Ασφαλιζόμενος :

Σύστημα ΕΘΝΙΚΗ & ΥΓΕΙΑ: ΑΠΕΡΙΟΡΙΣΤΟ**ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ**

- ◆ Όριο Ευθύνης Κατά Νοσηλεία Απεριόριστο
- ◆ Ελεύθερη Επιλογή Νοσοκομείου ή Κλινικής
- ◆ Μέχρι και Θέση Νοσηλείας LUX
- ◆ Κάλυψη Εξόδων για Μικροεπεμβάσεις Χωρίς Νοσηλεία
- ◆ Κάλυψη Εξόδων για Επείγουσα Μεταφορά
- ◆ Κάλυψη Εξόδων για Χημειοθεραπείες (Βάσει Πίνακα)
- ◆ Κάλυψη Εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης (μετά από 6 μήνες)

ΝΟΣΗΛΕΙΑ ΣΕ ΣΥΜΒΕΒΛΗΜΕΝΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ (ΔΗΜΟΣΙΟ Ή ΙΔΙΩΤΙΚΟ)

Καλύπτονται επιπλέον τα ιατρικά έξοδα που σχετίζονται με την αιτία νοσηλείας και πραγματοποιήθηκαν 45 ημέρες πριν και 45 ημέρες μετά την νοσηλεία.

- ◆ Ποσό μέχρι το 10% του ποσού της αποζημίωσης χωρίς χρήση του κύριου φορέα ασφάλισης. (Ποσοστό μέχρι 50% πριν και μέχρι 50% μετά την Νοσηλεία)
- ◆ Ποσό μέχρι το 20% του ποσού της αποζημίωσης με χρήση του κύριου φορέα ασφάλισης. (Ποσοστό μέχρι 50% πριν και μέχρι 50% μετά την Νοσηλεία)

ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ

Καλύπτονται οι αμοιβές των Χειρουργών, Αναισθησιολόγων, Θεραπόντων Ιατρών Σύμφωνα με τον ΠΙΝΑΚΑ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΩΝ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ των παραπάνω ειδικοτήτων. Σε περίπτωση νοσηλείας σε Η.Π.Α ή Καναδά το ποσό των Χειρουργών και Αναισθησιολόγων διπλασιάζονται.

ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

- ◆ Ανώτατο Ποσό Ανά Έτος **€ 787**
- Ισχύει σε συμβεβλημένα Διαγνωστικά Κέντρα μέχρι την ηλικία των 65 Ετών και για κάθε καλυπτόμενο άτομο χωριστά.

ΝΟΣΗΛΕΙΑ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ

- ◆ Ημερήσια Αποζημίωση για Νοσηλεία **€ 79**
- ◆ Ημερήσια Αποζημίωση σε Μονάδα Εντατικής **€ 119**
- ◆ Ημερήσια Αποζημίωση με Χειρουργική Επέμβαση για όλες τις ημέρες της νοσηλείας **€ 119**

Το ποσό καταβάλλεται 30 ημέρες κατ' ανώτατο όριο για κάθε νοσηλεία και εφόσον δεν πληρωθούν έξοδα Νοσηλείας από την Εταιρεία.

ΕΠΙΔΟΜΑ ΤΟΚΕΤΟΥ

- ◆ Εφάπαξ Ποσό **€ 1.500**
- Το Επίδομα Ισχύει 2 έτη μετά από την έναρξη ισχύος του συμβολαίου

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΑΡΟΧΕΣ

- ◆ Ισόβια Διάρκεια Κάλυψης

Παροχές Προγράμματος

Ασφαλιζόμενος :
Ασφαλιστικό πρόγραμμα : ΙΣΟΒΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗ (I11)
Ασφαλιζόμενο κεφάλαιο : € 10.000
Διάρκεια βασικής ασφάλισης : Ισόβια

ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΘΑΝΑΤΟΥ

- Από ασθένεια € 10.000 ✓
  - Από ατύχημα € 30.000 ✓
  - Από τροχαίο ατύχημα € 50.000 ✓
- Καταβάλλονται επίσης τα μέχρι τότε συσσωρευμένα μερίσματα.

ΜΟΝΙΜΗ ΟΛΙΚΗ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

- Από ασθένεια € 30.000
- Από ατύχημα € 50.000
- Από τροχαίο ατύχημα € 70.000

Σε περίπτωση ΜΟΝΙΜΗΣ ΟΛΙΚΗΣ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ από μία εκ των Σοβαρών Ασθενειών (Εγχείρηση By-Pass, Έμφραγμα του μυοκαρδίου, Εγκεφαλικό επεισόδιο, Καρκίνος, Νεφρική ανεπάρκεια) ποσό € 10.000 καταβάλλεται με την διάγνωση.

ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ

- Σε περίπτωση ΜΟΝΙΜΗΣ ΟΛΙΚΗΣ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ από οποιαδήποτε αιτία ή εάν συμβεί μία από τις Σοβαρές ασθένειες (Εγχείρηση By-Pass, Έμφραγμα του μυοκαρδίου, Εγκεφαλικό επεισόδιο, Καρκίνος, Νεφρική ανεπάρκεια) η ΕΘΝΙΚΗ θα πληρώνει αντί για σας τα ασφάλιστρα του συμβολαίου.

ΜΟΝΙΜΗ ΜΕΡΙΚΗ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

- Από ατύχημα ποσοστό % € 20.000
- Από τροχαίο ατύχημα ποσοστό % € 40.000

ΑΠΩΛΕΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ μηνιαία αποζημίωση μέχρι 2 έτη.

- Για ατύχημα στο σπίτι από την 1η ημέρα € 300
  - Για ατύχημα στο Νοσοκομείο από την 1η ημέρα € 600
- Εφόσον διαρκέσει το ατύχημα πάνω από 10 ημέρες.

ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΠΟ ΑΤΥΧΗΜΑ

- Ανώτατο ποσό για κάθε γεγονός € 200

Ασφαλιζόμενος :

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΩΝ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ

ΑΝΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΩΝ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ ΧΕΙΡΟΥΡΓΩΝ	
Χειρουργικές επεμβάσεις	Ανώτατα όρια
Ειδικές	€ 6.683
Εξαιρετικά βαριές	€ 5.503
Βαριές	€ 3.931
Μεγάλες	€ 1.964
Μεσαίες	€ 982
Μικρές	€ 589
Πολύ Μικρές	€ 314
Σε περίπτωση νοσηλείας σε Η.Π.Α ή Καναδά τα παραπάνω ποσά διπλασιάζονται	

ΑΝΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΩΝ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΩΝ	
Χειρουργικές επεμβάσεις	Ανώτατα όρια
Ειδικές	€ 1.101
Εξαιρετικά βαριές	€ 982
Βαριές	€ 787
Μεγάλες	€ 589
Μεσαίες	€ 393
Μικρές	€ 274
Πολύ Μικρές	€ 117
Σε περίπτωση νοσηλείας σε Η.Π.Α ή Καναδά τα παραπάνω ποσά διπλασιάζονται	

ΑΝΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΩΝ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ ΙΑΤΡΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΩΝ	
Έως 2 ημέρες παραμονή συνολικά	€ 296
Από 3 έως 5 ημέρες παραμονής ημερησίως	€ 158
Από 6 έως 20 ημέρες παραμονής ημερησίως	€ 117
Από 21 ημέρες παραμονή και άνω ημερησίως	€ 79

ΑΝΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΩΝ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ ΓΙΑ ΧΗΜΕΙΟΘΕΡΑΠΕΙΑ	
Για θεραπεία μίας ημέρας νοσηλείας	€ 338
Για θεραπεία περισσοτέρων των μία ημερών, ημερησίως	€ 217
Για χημειοθεραπεία με Platina, Taxol, Meethotrexate, Ifosomamide που χρειάζονται προετοιμασία μίας ημέρας προστίθενται εφάπαξ	€ 217
Για χημειοθεραπεία που απαιτείται 24ωρη έγχυση προστίθενται εφάπαξ	€ 217
Για περιοχικές θεραπείες	€ 844
Για θεραπείες συνεχούς εκχύσεως με αντλία	€ 1.278

Αναλυτικό Κόστος

Ασφαλιζόμενος :

ΚΑΛΥΨΗ	ΕΤΗΣΙΟ ΚΟΣΤΟΣ
✓ Βασική Ασφάλιση	€ 112,34
✓ Απαλλαγή Πληρωμής Ασφαλίσεων	€ 52,09
✓ Δ.Ο.Α.	€ 50,00
✓ Προσωπικό Ατύχημα	€ 62,48
✓ Πρόσκαιρη Ανικανότητα από Ατύχημα	€ 36,30
✓ Ιατροφαρμακευτικές Δαπάνες από Ατύχημα	€ 3,08
✓ Νοσοκομειακή Περίθαλψη Απεριόριστο	€ 1.206,99
Ετήσιο Κόστος	€ 1.523,28
Ετήσια	€ 1.523,28
Πρώτη Δόση	€ 1.530,79

Στα παραπάνω ασφάλιστρα συμπεριλαμβάνονται όλες οι επιβαρύνσεις

Για κάθε επιπλέον διευκρίνηση ή πληροφορία μην διστάσετε να επικοινωνήσετε μαζί μας.

Ν.Ιωνία 29/06/2009

Φιλικά

Αϊβαλής Παναγιώτης
Δ/τής Γραφ. Πωλήσεων Ν. Ιωνίας**ΠΡΟΕΟΧΗ!** Η παρούσα προσφορά είναι ενδεικτική. Δεν υποκαθιστά την πρόταση ασφάλισης ή το ασφαλιστήριο συμβόλαιο και δεν δεσμεύει την εταιρεία ως προς την αποδοχή της αίτησης.

Ασφαλιζόμενος :

Με το Εθνική & Υγεία συν, η Εθνική Ασφαλιστική σας προσφέρει πρόσθετες υπηρεσίες πρωτοβάθμιας περίθαλψης, **χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση στα ασφάλιστρα.**

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ

ΔΙΚΤΥΟ ΙΑΤΡΩΝ

Με το ΕΘΝΙΚΗ & ΥΓΕΙΑ συν έχετε πρόσβαση σε ένα ευρύ δίκτυο συνεργαζομένων ιατρών όλων των ειδικοτήτων οι οποίοι θα σας εξυπηρετούν στα ιατρεία τους ή το σπίτι σας, σε προνομιακές τιμές.

ΙΑΤΡΙΚΟ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Το τηλεφωνικό κέντρο λειτουργεί 24 ώρες το 24ωρο, 365 μέρες το χρόνο στο **210 90 99 000, Επιλογή 2**

Υπηρεσίες που παρέχονται από το τηλεφωνικό κέντρο:

- Ιατρικές Συμβουλές από εφημερεύοντες ιατρούς.
Άμεσες συμβουλές σε κάθε πρόβλημα υγείας.
- Πληροφορίες για το δίκτυο ιατρών, (διευθύνσεις, ειδικότητες, ωράριο εργασίας, αμοιβές κ.α.)
- Πληροφορίες για εφημερεύοντα Νοσοκομεία και Φαρμακεία και για πάνω από 50.000 φορείς υγείας σε όλη την επικράτεια.
- Αναγγελία προγραμματισμένης νοσηλείας πριν την είσοδο σας σε νοσοκομείο.

Επικοινωνία με ιατρό προκειμένου να σας παρέχει κάθε πληροφόρηση και οργάνη πριν την εισαγωγή σας στο νοσοκομείο.

Εφόσον καταστεί αναγκαία η εισαγωγή σας σε νοσοκομείο, η Εθνική Ασφαλιστική θα κάνει αμέσως όλες τις ενέργειες που χρειάζονται για να αναλάβει τα έξοδα νοσηλείας σας, βάσει των όρων του ασφαλιστηρίου συμβολαίου σας.

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΟΥ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

- Για επίσκεψη στο ιατρείο συμμετοχή € 20
  - Για επίσκεψη του ιατρού στο σπίτι του ασφαλιζόμενου
  - Από ώρα 07:00 - 22:00 συμμετοχή € 35
  - Από ώρα 22:00 - 07:00 συμμετοχή € 50
  - Κυριακή και επίσημες αργίες του κράτους ανεξάρτητα από την ώρα επίσκεψης συμμετοχή €50.
- Για την επίσκεψη του ιατρού στο σπίτι επικοινωνείτε με το τηλεφωνικό κέντρο.

ΕΙΔΙΚΗ ΚΑΡΤΑ

Για δική σας διευκόλυνση το Εθνική & Υγεία συν σας εφοδιάζει με μια ειδική κάρτα, στην οποία αναγράφεται ο αριθμός του τηλεφωνικού κέντρου όπου θα απευθύνεστε σε ώρα ανάγκης για να εξυπηρετηθείτε γρήγορα και αποτελεσματικά.

Ετήσια € 1.523,28
ΠΡΩΤΗ ΔΟΣΗ € 1.530,79

ΠΡΟΣΟΧΗ! Η παρούσα προσφορά είναι ενδεικτική. Δεν υποκαθιστά την πρόταση ασφάλισης ή το ασφαλιστήριο συμβόλαιο και δεν δεσμεύει την εταιρεία ως προς την αποδοχή της αίτησης.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ

Από την πρώτη κιόλας ματιά, μπορεί κάποιος να διαπιστώσει πως, παρόλο που και τα δύο ασφαλιστήρια συμβόλαια καλύπτουν τους ίδιους περίπου κινδύνους, ωστόσο υπάρχουν μεγάλες και ουσιαστικές διαφορές μεταξύ τους.

Όσον αφορά τη βασική ασφάλιση ζωής, τα ασφάλιστρα κυμαίνονται στα ίδια επίπεδα. Στη μεν Αγροτική Ασφαλιστική ανέρχονται στο ποσό των 110, 30 €, στη δε Εθνική Ασφαλιστική ανέρχονται στο ποσό των 112, 34 €, δηλαδή μια διαφορά της τάξεως των 2 € την οποία κρίνουμε ασήμαντη.

Συνεχίζοντας στις πιο ουσιαστικές διαφορές, αναφερόμενοι στην κάλυψη για Μόνιμη (ή διαρκή) Ολική Ανικανότητα (Μ.Ο.Α.), στην Αγροτική Ασφαλιστική τα ασφάλιστρα είναι 23,00 €, ενώ στην Εθνική Ασφαλιστική 50,00€, δηλαδή 27,00 € επιπλέον. Στην ουσία τα διπλάσια χρήματα.

Επίσης, σε περίπτωση Μόνιμης Ολικής Ανικανότητας, η Αγροτική Ασφαλιστική μας διαβεβαίωσε πως απαλλασσόμαστε της πληρωμής ασφαλίσεων μέχρι τη λήξη του συμβολαίου χωρίς κάποια χρέωση, και πως οι καλύψεις ισχύουν κανονικά. Αντίθετα, στην Εθνική Ασφαλιστική θα μας στοιχίσει 52,09 €.

Τέλος, ζητήσαμε απεριόριστη νοσοκομειακή περίθαλψη, η οποία στην Αγροτική Ασφαλιστική ανέρχεται στο ποσό των 481,80 €, ενώ στην Εθνική Ασφαλιστική το αντίστοιχο ποσό είναι 1.097,26 €. Η διαφορά είναι πολύ μεγάλη, ωστόσο πιστεύουμε πως μπορεί να τη δικαιολογούν οι νοσοκομειακές παροχές που θα αναλύσουμε παρακάτω.

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

Σε αυτό το σημείο θα εντοπίσουμε και θα αξιολογήσουμε τις ομοιότητες και τις διαφορές ανάμεσα στα δύο ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής.

Ας ξεκινήσουμε λοιπόν από τα κοινά σημεία των δύο αυτών ασφαλιστηρίων συμβολαίων, τα οποία είναι τα εξής:

- Τόσο η Αγροτική Ασφαλιστική όσο και η Εθνική προσφέρουν απεριόριστη κάλυψη για νοσηλεία στην Ελλάδα, καθώς και ελεύθερη επιλογή νοσοκομείου ή κλινικής. (μέχρι και θέση Lux). Σε αυτό το σημείο η Αγροτική Ασφαλιστική διευκρινίζει πως αν επιθυμούμε θέση Lux θα έχουμε συμμετοχή στα έξοδα 25% μετά την αφαίρεση της απαλλαγής.
- Επίσης, και οι δύο ασφαλιστικές εταιρίες μας παρέχουν κάλυψη εξόδων για μικροεπεμβάσεις ή διαγνωστικές εξετάσεις χωρίς νοσηλεία σε νοσοκομείο ή κλινική.

Οι διαφορές τους όμως, κυρίως στον τρόπο που θέτουν και διευκρινίζουν τις καλύψεις που μας παρέχουν, είναι πολλές και κάνουν ξεκάθαρη τη διαφορετική τους πολιτική. Πιο αναλυτικά:

- Η Εθνική Ασφαλιστική μας καλύπτει τα έξοδα για επείγουσα μεταφορά, ενώ η Αγροτική θέτει περιορισμό μέχρι το ποσό των 3.000 €.
- Σχετικά με τα έξοδα που αφορούν Χημειοθεραπείες η Εθνική μας παραπέμπει στον αντίστοιχο πίνακα που μας δίνει τα ανώτατα όρια καλυπτόμενων ιατρικών αμοιβών, ενώ η Αγροτική έχει ανώτατο όριο για κάθε σειρά θεραπειών τις 8.000 €. (διευκρινίζει ωστόσο πως αν στο σύνολο των δαπανών συμμετέχει και αποζημιώνει με οποιοδήποτε ποσό και άλλη

ασφάλιση, τότε δεν ισχύει το παραπάνω όριο).

- Η Αγροτική Ασφαλιστική μας καλύπτει τις διαγνωστικές εξετάσεις εφόσον γίνουν 30 ημέρες πριν τη νοσηλεία (και οι οποίες θα περιλαμβάνονται στο κόστος της νοσηλείας), ενώ η Εθνική μας καλύπτει το ποσό των 787 € ανά έτος, το οποίο ισχύει σε συμβεβλημένα Διαγνωστικά Κέντρα (μέχρι την ηλικία των 65 ετών).
- Σε περίπτωση τοκετού, μας παρέχεται επίδομα 1.500 € και από τις δύο ασφαλιστικές εταιρίες, με τη διαφορά πως στην Εθνική ισχύει μετά την πάροδο 24 μηνών, ενώ στην Αγροτική 21 μηνών.
- Τέλος, για τις ιατρικές αμοιβές, τις οποίες θα αναλύσουμε και στη συνέχεια, και οι δύο εταιρίες μας παραπέμπουν στους αντίστοιχους πίνακες, με τη διαφορά πως η Εθνική αναφέρει πως σε περίπτωση νοσηλείας σε Η.Π.Α. ή Καναδά τα ποσά διπλασιάζονται.
- ✓ Σε αυτό το σημείο, οφείλουμε να αναφέρουμε κάποιες παροχές τις οποίες προσφέρουν οι δύο αυτές ασφαλιστικές εταιρίες επιπλέον.
- Η Αγροτική Ασφαλιστική:
  - μας παρέχει κάλυψη φυσικοθεραπειών μετά από νοσηλεία μέσα σε 4 μήνες και μέχρι 10 συνεδρίες με αμοιβή ανά συνεδρία μέχρι 50 €
  - επίσης, μας παρέχει αποκλειστική νοσοκόμα για μια βάρδια την ημέρα, μέχρι 10 βάρδιες.
- Η Εθνική Ασφαλιστική:
  - μας καλύπτει τη νοσηλεία εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (μετά από 6 μήνες)
  - μας δίνει αναλυτικά τις αποζημιώσεις σε περίπτωση νοσηλείας σε δημόσιο νοσοκομείο.

ΠΑΡΟΧΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Στον παρακάτω πίνακα δίνονται οι αποζημιώσεις και των δύο ασφαλιστικών εταιριών, σε περίπτωση θανάτου, μόνιμης ολικής και μερικής ανικανότητας.

ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΘΑΝΑΤΟΥ	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ
από ασθένεια	10.000	10.000
από ατύχημα	20.000	30.000
από τροχαίο ατύχημα	30.000	50.000
ΜΟΝΙΜΗ ΟΛΙΚΗ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑ	-	-
από ασθένεια	10.000	30.000
από ατύχημα	20.000	50.000
από τροχαίο ατύχημα	30.000	70.000
ΜΟΝΙΜΗ ΜΕΡΙΚΗ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑ	-	-
από ατύχημα	10.000	20.000
από τροχαίο ατύχημα	20.000	40.000

ΑΠΩΛΕΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Όσον αφορά την κάλυψη μας σε περίπτωση απώλειας εισοδήματος, η Αγροτική Ασφαλιστική μας παρέχει 60 € την ημέρα, από την πρώτη μέρα, εάν χάσουμε το εισόδημά μας λόγω ατυχήματος και 50 € την ημέρα, από την 8η μέρα, εάν χάσουμε το εισόδημα μας λόγω ασθένειας.

Από την άλλη μεριά, η Εθνική Ασφαλιστική μας αποζημιώνει μηνιαίως. Πιο συγκεκριμένα, για ατύχημα στο σπίτι, από την πρώτη μέρα, μας παρέχει 300 €, ενώ

εάν εισαχθούμε και στο νοσοκομείο το ποσό ανέρχεται στα 600 €.

Και οι δύο ασφαλιστικές εταιρίες μας διευκρινίζουν πως θα μας καλύπτουν το εισόδημά μας μέχρι δύο έτη.

Τέλος, η Εθνική Ασφαλιστική μας διευκρινίζει επιπλέον πως προϋπόθεση είναι το ατύχημα να διαρκέσει πάνω από 10 ημέρες.

ΚΑΛΥΨΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΑΠΟ ΑΤΥΧΗΜΑ

Η Αγροτική Ασφαλιστική θέτει ως ανώτατο καλυπτόμενο ποσό για κάθε ατύχημα τα 500 €, προσθέτοντας πως καλύπτονται και οι φυσιοθεραπείες, με ανώτατο όριο 10 ανά ασφαλιστικό έτος.

Η Εθνική Ασφαλιστική μας καλύπτει τις ιατροφαρμακευτικές δαπάνες από ατύχημα με ανώτατο ποσό για κάθε γεγονός τα 200 €.

ΑΝΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΩΝ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ

	ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ		ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΟΣ	
	ΑΓΡΟΤΙΚΗ	ΕΘΝΙΚΗ	ΑΓΡΟΤΙΚΗ	ΕΘΝΙΚΗ
ΧΕΙΡΟΥΡΓ. ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ	-	-	-	-
ΕΙΔΙΚΕΣ	5.500 €	6.683 €	1.100 €	1.101 €
ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΒΑΡΙΕΣ	4.500 €	5.503 €	800 €	982 €
ΒΑΡΙΕΣ	3.500 €	3.931 €	600 €	787 €
ΜΕΓΑΛΕΣ	1.750 €	1.964 €	400 €	589 €
ΜΕΣΑΙΕΣ	850 €	982 €	300 €	393 €
ΜΙΚΡΕΣ	500 €	589 €	200 €	274 €
ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΕΣ	300 €	314 €	150 €	117 €

Στον παραπάνω πίνακα βλέπουμε τα ανώτατα όρια των αμοιβών του Χειρουργού και του Αναισθησιολόγου συγκριτικά για τις δύο Ασφαλιστικές Εταιρίες.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ

ΚΑΛΥΨΕΙΣ	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦ.	ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦ.
ΒΑΣΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	110,30 €	112,34 €
Μ.Ο.Α.	23,00 €	50,00 €
Α.Π.Α.	22,20 €	52,09 €
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΑΤΥΧΗΜΑ	27,00 €	62,48 €
ΙΑΤΡΟΦΑΡΜ. ΔΑΠΑΝΕΣ	16,12 €	3,08 €
ΝΟΣΟΚ. ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ	401,50 €	1.206,99 €
ΑΠΩΛΕΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	546,55 €	-
ΠΡΟΣΚΑΙΡΗ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑ	-	36,30 €
ΕΤΗΣΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑ	1.314,35 €	1.523,28 €

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

Α. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ

Εξέλιξη παραγωγής ασφαλίσεων (έτη 2000 – 2007)

<u>Ασφαλίσεις Ζωής</u>		
ΕΤΟΣ	Ασφάλιστρα από Πρωτασφαλίσεις	Ετήσια Αύξηση
2000	1338,8	-1,39%
2001	1311,5	-2,03%
2002	1333,6	1,68%
2003	1464,7	9,83%
2004	1760,5	20,20%
2005	1969,2	11,86%
2006	2310,9	17,35%
2007	2500,9	8,22%
Τα ποσά είναι σε εκατομμύρια Ευρώ		

Ποσοστό ασφαλιστρών επί του Α.Ε.Π. (έτη 2000 – 2007)

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΕΠ

ΕΤΟΣ	ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	Α.Ε.Π.	ΠΟΣΟΣΤΟ %
2000	2.572,5	136.281	1,89%
2001	2.646,0	146.259	1,81%
2002	2.895,3	157.586	1,84%
2003	3.234,7	171.258	1,89%
2004	3.623,9	185.225	1,96%
2005	3.923,5	198.609	1,98%
2006	4.333,5	213.985	2,03%
2007	4.685,5	228.949	2,05%

(ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΑΠΟ ΠΡΩΤΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΣΕ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΕΥΡΩ, Α.Ε.Π. ΣΕ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΑΓΟΡΑΙΕΣ ΤΙΜΕΣ)

ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΕΠ

(έτη 2000-2007)

ΕΤΟΣ	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	Α.Ε.Π.	ΠΟΣΟΣΤΟ %
2000	5.627,0	136.281	4,13%
2001	5.695,5	146.259	3,89%
2002	5.820,1	157.586	3,69%
2003	6.928,3	171.258	4,05%
2004	7.962,7	185.225	4,30%
2005	9.267,2	198.609	4,67%
2006	10.460,3	213.985	4,89%
2007	11.843,1	228.949	5,17%

(ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΑΠΟ ΠΡΩΤΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΣΕ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΕΥΡΩ, Α.Ε.Π. ΣΕ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΑΓΟΡΑΙΕΣ ΤΙΜΕΣ)

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΑΤΑΚΕΦΑΛΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ

(έτη 2000-2007)

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ
2000	2.572,5	10.917.457	235,64
2001	2.646,0	10.949.953	241,28
2002	2.895,3	10.987.559	263,50
2003	3.234,7	11.023.532	293,43
2004	3.623,9	11.061.735	327,61
2005	3.923,5	11.103.929	353,34
2006	4.333,5	11.148.533	388,70
2007	4.685,5	11.192.849	418,61

(ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΑΠΟ ΠΡΩΤΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΣΕ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΕΥΡΩ)

ΚΑΤΑΚΕΦΑΛΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ**(έτη 2000-2007)**

ΕΤΟΣ	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ
2000	1.338,8	10.917.457	122,63
2001	1.311,5	10.949.953	119,78
2002	1.333,6	10.987.559	121,37
2003	1.464,7	11.023.532	132,87
2004	1.760,5	11.061.735	159,15
2005	1.969,2	11.103.929	177,35
2006	2.310,9	11.148.533	207,28
2007	2.500,9	11.192.849	223,43

(ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΑΠΟ ΠΡΩΤΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΣΕ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΕΥΡΩ)

ΚΑΤΑΚΕΦΑΛΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΗΜΙΩΝ

(έτη 2000-2007)

ΕΤΟΣ	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ
2000	1.238,8	10.917.457	113,01
2001	1.334,4	10.949.953	121,87
2002	1.561,7	10.987.559	142,13
2003	1.770,0	11.023.532	160,57
2004	1.863,4	11.061.735	168,46
2005	1.954,2	11.103.929	176,00
2006	2.022,6	11.148.533	181,42
2007	2.184,6	11.192.849	195,18

(ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΑΠΟ ΠΡΩΤΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΣΕ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΕΥΡΩ)

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ (έτη 2007 – 2009)

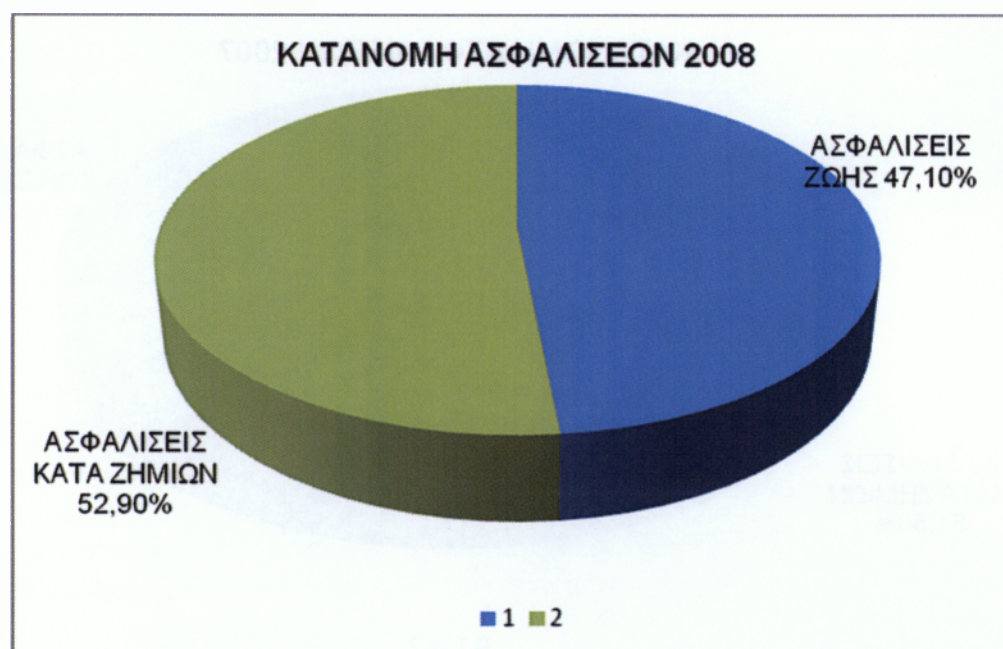
ΤΡΙΜΗΝΟ 2009

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΑ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ (ποσά σε ευρώ)			
ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΖΩΗΣ	ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΖΗΜΙΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
ΤΡΙΜΗΝΟ 2009	589.064.433,19	803.580.078,08	1.392.644.511,27
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ	42,30%	57,70%	100,00%

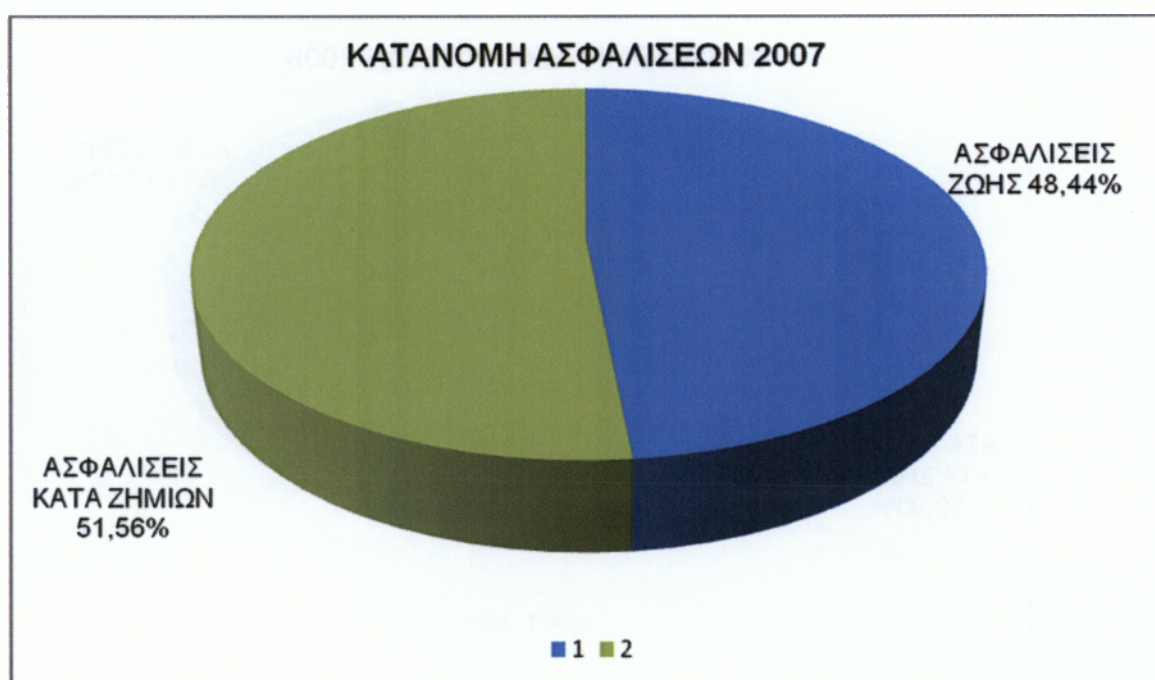
ΕΤΟΣ 2008

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΑ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ (ποσά σε ευρώ)			
ΕΤΟΣ	ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΖΩΗΣ	ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΖΗΜΙΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2008	2.501.571.122,04	2.809.233.928,35	5.310.805.050,39
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ	47,10%	52,90%	100,00%

ΕΤΟΣ 2007

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΑ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ (ποσά σε ευρώ)			
ΕΤΟΣ	ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΖΩΗΣ	ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΖΗΜΙΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ
2007	2.56.607.391,02	2.689.791.035,81	5.216.398.426,81
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ	48,44%	51,56%	100,00%

Από τους τρεις παραπάνω πίνακες προκύπτει η κατανομή της παραγωγής κατά κλάδο ασφάλισης τα τρία τελευταία έτη (2007 – 2009).

Είναι φανερή, από το ποσοστό που καταλαμβάνει ο κάθε κλάδος, αλλά και από το γεγονός πως με την πάροδο των ετών η διαφορά γίνεται ολοένα και πιο έντονη, η σταδιακή μείωση του ενδιαφέροντος των Ελλήνων πολιτών για τις Ασφαλίσεις Ζωής, μια πραγματικότητα που απέχει πολύ από την αντίστοιχη της Ευρωπαϊκής Ασφαλιστικής Αγοράς.

Προκαταρκτική Εκτίμηση του Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές

ΑΕΠ σε Σταθερές Τιμές (Προκαταρκτική Εκτίμηση)						
Έτος	Τρίμηνο	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ)		ΑΕΠ διορθωμένο ως προς τις εποχικές διακυμάνσεις και τις εργάσιμες μέρες		
		(€ εκ.)	Σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους (Ποσοστιαία αλλαγή)	(€ εκ.)	Σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο (Ποσοστιαία αλλαγή)	σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους (Ποσοστιαία αλλαγή)
2007	1°	2.930,1	4,4	3.101,1	1,2	4,5
	2°	3.227,8	4,0	3.129,9	0,9	4,2
	3°	3.243,9	4,6	3.165,5	1,1	4,6

	4°	3.196,3	4,7	3.201,5	1,1	4,5
2008	1°	3.056,8	4,3	3.237,1	1,1	4,4
	2°	3.354,5	3,9	3.259,7	0,7	4,1
	3°	3.359,1	3,6	3.272,4	0,4	3,4
	4°	3.288,4	2,9	3.289,6	0,5	2,8
2009	1°	3.098,1	1,4	3.289,9	0,0	1,6

Σύμφωνα με την Προκαταρκτική Εκτίμηση (Flash Estimate) της Στατιστικής Υπηρεσίας, ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας κατά το πρώτο τρίμηνο του 2009 υπολογίζεται σε 1,4% σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2008. Μετά τη διόρθωση του ΑΕΠ ως προς τις εποχικές διακυμάνσεις και τις εργάσιμες μέρες, ο ρυθμός ανάπτυξης υπολογίζεται στο 1,6%.

Η επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας στο πρώτο τρίμηνο του 2009 οφείλεται κατά κύριο λόγο στους αρνητικούς ρυθμούς ανάπτυξης που παρατηρούνται στους τομείς των Ξενοδοχείων και Εστιατορίων, Βιομηχανίας, Εμπορίου και Μεταφορών. Αντίθετα, οι πολύ θετικοί ρυθμοί που σημείωσαν οι Χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες μαζί με τις ικανοποιητικές επιδόσεις που παρουσίασαν οι Κατασκευές και ο ευρύτερος τομέας των Υπηρεσιών, οδήγησαν σε συγκράτηση της επιβράδυνσης της οικονομίας.

Η Ασφαλιστική παραγωγή στο α' τρίμηνο

Αιμορραγεί ο Κλάδος Ζωής

Αν και υποστηρίζεται ότι σε περιόδους ανασφάλειας ο κόσμος στρέφεται στη σιγουριά της ασφάλισης, αυτό δεν συνέβη στην Ελληνική πραγματικότητα. Τα παραγωγικά στοιχεία του Α' τριμήνου του 2009 για τον Κλάδο Ζωής είναι απογοητευτικά: παραγωγή μειωμένη έναντι του αντίστοιχου περσινού τριμήνου, ενώ συνεχίζονται με αμείωτο ρυθμό οι εξαγορές συμβολαίων.

Στα 1,39 δισ. ευρώ η συνολική παραγωγή

Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιοποίησε η ΕΠΕΙΑ, η συνολική ασφαλιστική παραγωγή στο α' τρίμηνο του 2009 κατέγραψε αύξηση μόλις κατά 2,88% έναντι του α' τριμήνου του 2008 και ανήλθε σε 1.392.644.511,27 ευρώ. Οι εργασίες των Ασφαλίσεων Ζωής, ωστόσο, κινήθηκαν πτωτικά (κατά 1,04%) έναντι του αντίστοιχου τριμήνου του 2008, με συνολικά ασφάλιστρα και δικαιώματα ύψους 589.064.433,19 ευρώ. Αντίθετα, ανοδικά κινήθηκαν τα παραγωγικά μεγέθη των Ασφαλίσεων κατά Ζημιών (κατά 5,96%), καταγράφοντας συνολικά ασφάλιστρα και δικαιώματα ύψους 803.580.078,08 ευρώ.

Πρωταγωνιστής στις ασφαλίσεις Ζωής είναι ο ομώνυμος κλάδος, με παραγωγή 429,2 εκατ. ευρώ (αύξηση 26,37% έναντι του 2008). Έπονται ο κλάδος διαχείρισης ομαδικών συνταξιοδοτικών κεφαλαίων με 75,5 εκατ. ευρώ (αύξηση 28,44%), ο κλάδος Ζωής που συνδέονται με επενδύσεις με 65,9 εκατ. (αν και καταγράφει

σημαντικότερη μείωση, κατά 55,94%, έναντι του 2008), ο κλάδος ασφάλισης υγείας με 18,3 εκατ. ευρώ (αύξηση 29,91%), και ο κλάδος κεφαλαιοποίησης με 55.178,85 ευρώ (αύξηση 102,69% έναντι του 2008).

Στα 187,5 εκατ. ευρώ οι εξαγορές στον Κλάδο Ζωής

Δυστυχώς, και στο α' τρίμηνο του 2009 συνεχίστηκαν με αμείωτους ρυθμούς οι εξαγορές συμβολαίων στον κλάδο Ζωής. Μερίδα ασφαλισμένων έσπευσε να εξαγοράσει-ακυρώσει ασφαλιστήρια συμβόλαια που είχε συνάψει, με αποτέλεσμα οι ασφαλιστικές εταιρείες του κλάδου να καταβάλουν ποσά ύψους 187,5 εκατ. ευρώ. Στον αντίποδα, τα ποσά που καταβλήθηκαν λόγω λήξης συμβολαίων ήταν μόλις 53,4 εκατ. ευρώ και λόγω επέλευσης ασφαλιστικής περίπτωσης 51,8 εκατ. ευρώ. Στο σύνολο δηλαδή των πληρωθεισών αποζημιώσεων α' τριμήνου (ύψους 292.746.624,57 ευρώ), ποσοστό 64% αντιστοιχεί σε πληρωμές λόγω εξαγοράς. Το αντίστοιχο ποσοστό για όλο το 2008 ήταν 61,5%.

Σημειώνουμε τα υψηλά ποσά που καταβλήθηκαν λόγω εξαγοράς συμβολαίων στον κλάδο διαχείρισης ομαδικών συνταξιοδοτικών κεφαλαίων, σε σχέση με τα αντίστοιχα του προηγούμενου έτους. Έφτασαν τα 57,7 εκατ. ευρώ το α' τρίμηνο του 2009, τη στιγμή που για ολόκληρο το 2008 οι αντίστοιχες εξαγορές αντιστοιχούσαν σε 112,9 εκατ. ευρώ!

Φαίνεται ότι η κρίση στα σίγουρα χτύπησε και τη δικιά μας πόρτα, μιας και παράγοντες της αγοράς εκτιμούν ότι η πτώση οφείλεται και σε ακυρώσεις συμβολαίων αλλά και σε πτώση στις πωλήσεις Επενδυτικών Προγραμμάτων Εφάπαξ Καταβολής.

Επισημαίνουν επίσης ότι και το β' τρίμηνο του 2009 η πορεία των ασφαλιστικών εργασιών δε θα είναι θετική, με δεδομένο ότι οι ασφαλισμένοι επιμένουν να απέχουν από τα επενδυτικά προγράμματα, αλλά και να ακυρώνουν παλιά συμβόλαιά τους, προκειμένου να αντιμετωπίσουν την οικονομική τους δυσπραγία.

Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Στοιχεία εκμεταλλεύσεως των Ασφαλίσεων Ζωής

ΕΣΟΔΑ – ΕΞΟΔΑ 2006 - 2007

ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΖΩΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ 2007	ΣΥΝΟΛΟ 2006	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2006 - 2007
ΕΣΟΔΑ	2.208.744.400,75	1.862.631.067	18,58%
ΕΞΟΔΑ	1.536.441.965,70	1.410.429.261,44	8,93%
ΤΕΧΝΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ	672.302.435,05	452.201.806,01	48,67%

ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΣΟΔΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΖΩΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ 2007	%	ΣΥΝΟΛΟ 2006	%	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2006 – 2007
ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ (ΙΔΙΑ ΚΡΑΤΗΣΗ)	1.502.055.359,97	68%	1.153.623.278,04	61,94%	30,20%
ΕΣΟΔΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	572.507.626,25	25,92%	643.619.738,74	34,55%	-11,05%
ΜΗ ΡΕΥΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΥΠΑΡΕΞΙΕΣ	115.789.774,37	5,24%	50.174.467,72	2,69%	130,77%
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ ΚΛΠ ΕΣΟΔΑ	18.391.640,16	0,83%	15.213.582,95	0,82%	20,89%
ΣΥΝΟΛΟ	2.208.744.400,75	100%	1.862.631.067,45	100%	18,58%

ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΞΟΔΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ

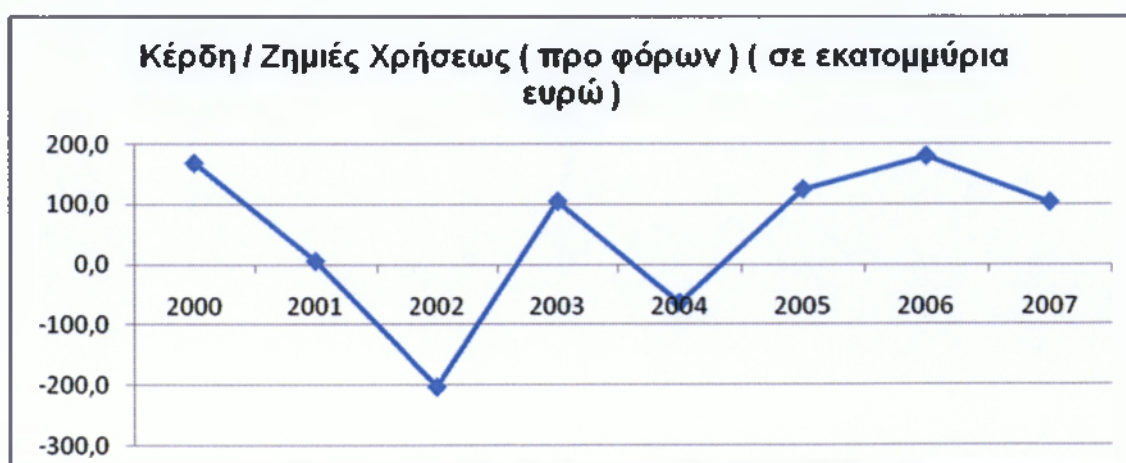
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΞΟΔΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΖΩΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ 2007	%	ΣΥΝΟΛΟ 2006	%	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2006 – 2007
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ (ΙΔΙΑ ΚΡΑΤΗΣΗ)	1.226.651.926,45	79,84%	1.096.245.772,91	77,72%	11,90%
ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	-5.438.732,34	0,35%	-2.711.985,14	0,19%	100,54%
ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ & ΣΥΝΑΦΗ ΕΞΟΔΑ	315.228.771,59	20,52%	316.895.473,67	22,47%	0,53%
ΣΥΝΟΛΟ	1.536.441.965,70	100%	1.410.429.261,44	100%	8,93%

Οικονομικά στοιχεία Ασφαλιστικών Εταιριών

(έτη 2000 – 2007)

<u>Κέρδη / Ζημιές</u>	
<u>Χρήσεως</u>	
2000	167,6
2001	5,7
2002	-202,0
2003	104,5
2004	-62,9
2005	124,3
2006	179,1
2007	103,1

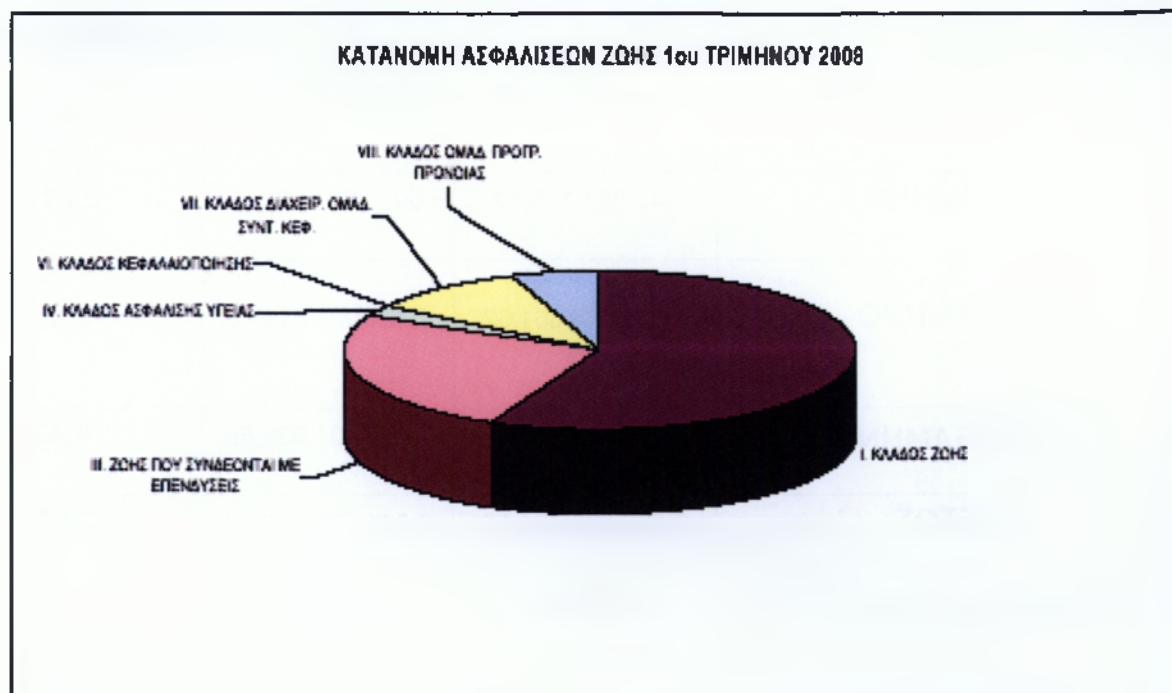
Τα ποσά είναι σε εκατομμύρια Ευρώ

Ασφαλίσεις κατά ζωής ανά κλάδο (έτη 2007 – 2008)

Το σύνολο των ακαθάριστων εγγεγραμμένων ασφαλιστρών και δικαιωμάτων για ασφαλίσεις ζωής κατά το 2008 ανήλθε σε € 2.501.571.122,04 και παρουσίασε οριακή μείωση 0,99% σε σχέση με το 2007. Η ποσοστιαία συμμετοχή των επιμέρους κλάδων επί του συνόλου της παραγωγής παρουσιάζεται στον πίνακα και το γράφημα που ακολουθεί.

ΚΛΑΔΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΥ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΦΡ. 13 ΝΔ 400/1970	ΣΥΝΟΛΟ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΩΝ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ 2008	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΠΙ ΣΥΝΟΛΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ 2008	ΣΥΝΟΛΟ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΩΝ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ 2007	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ 2007
I. ΚΛΑΔΟΣ ΖΩΗΣ	I	1 650 291 171,28	65,97%	1 334 512 542,57	23,66%
II. ΚΛΑΔΟΣ ΓΑΜΟΥ ΚΑΙ ΓΕΝΝΗΣΕΩΝ	II	0,00	0,00%	0,00	0,00%
III. ΖΩΗΣ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	III	560 048 391,73	22,39%	728 090 126,74	-23,08%
IV. ΚΛΑΔΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΖΩΗΣ	IV	53 998 160,35	2,165%	65 524 172,23	-17,59%
V. ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΟΤΙΝΑΣ	V	0,00	0,00%	0,00	0,00%
VI. ΚΛΑΔΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ	VI	173 346,77	0,01%	325 483,98	-46,74%
VII. ΚΛΑΔΟΣ ΔΙΑΧ. ΟΜΑΔ. ΣΥΝΤ. ΚΕΦ.	VII	237 060 051,91	9,48%	218 628 189,09	8,43%
VIII. ΚΛΑΔΟΣ ΟΜΑΔ. ΠΡΟΓΡ. ΠΡΟΝΟΙΑΣ	VIII	0,00	0,00%	179 526 876,41	-100,00%
IX. ΚΛΑΔΟΣ ΠΑΡΟΜ. ΕΡΓ. ΜΕ ΚΟΙΝ. ΑΣΦ.	IX	0,00	0,00%	0,00	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ		2 501 571 122,04	100,00%	2 526 607 391,02	-0,99%

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΑ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ

(έτη 2006 – 2008)

Στους πίνακες και τα γραφήματα που ακολουθούν παρουσιάζεται ο επιμερισμός της παραγωγής σε εταιρίες με έδρα την Ελλάδα, Υποκαταστήματα και Συνεταιρισμούς για το 2006, 2007 και 2008 αλλά και η σύγκριση της παραγωγής ανά τρίμηνο για το 2007 και 2008. Από την σύγκριση προκύπτει ότι, ειδικά για τις ασφαλίσεις ζωής, η τελική μείωση από το προηγούμενο έτος οφείλεται στην υποτονική παραγωγή του τελευταίου τριμήνου, που παραδοσιακά είναι ιδιαίτερα παραγωγικό (κατά το 2007 η παραγωγή από το εννεάμηνο στο έτος αυξήθηκε κατά 53%, ενώ κατά το 2008 η αντίστοιχη αύξηση ήταν μόνον 32, 4%). Αναλυτικά στοιχεία στους πίνακες και τα γραφήματα που ακολουθούν:

ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΖΩΗΣ			
ΠΕΡΙΟΔΟΣ	2007	2008	ΣΥΓΚΡΙΣΗ 2007- 2008
ΤΡΙΜΗΝΟ	543.067.113,42	595.281.120,66	9,61%
ΕΞΑΜΗΝΟ	1.139.538.861,62	1.321.961.610,16	16,01%
ΕΝΝΕΑΜΗΝΟ	1.651.355.912,98	1.889.401.930,56	14,42%
ΕΤΟΣ	2.526.607.391,02	2.501.571.122,04	-0,99%
ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΝΝΕΑΜΗΝΟ - ΕΤΟΣ	53,00%	32,40%	

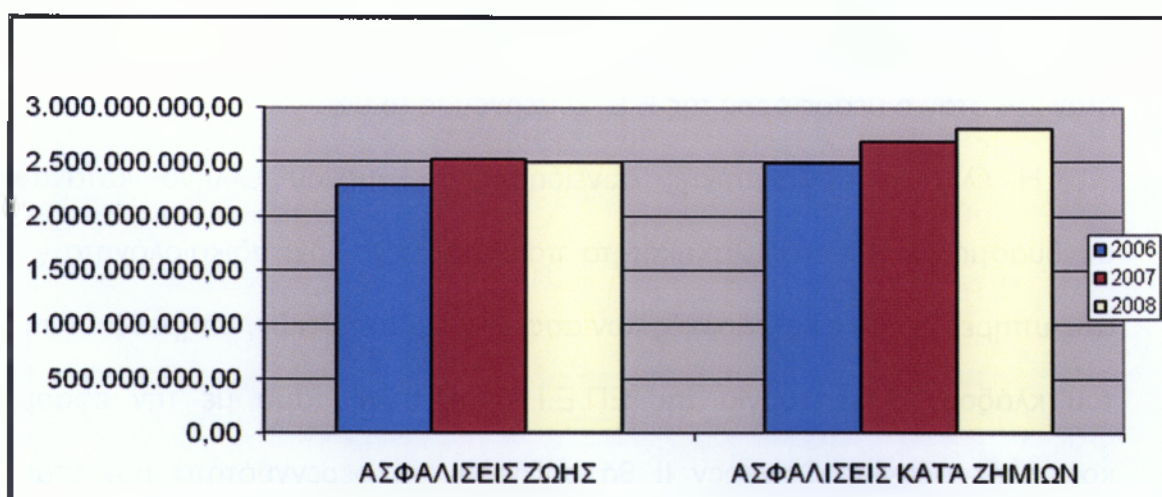
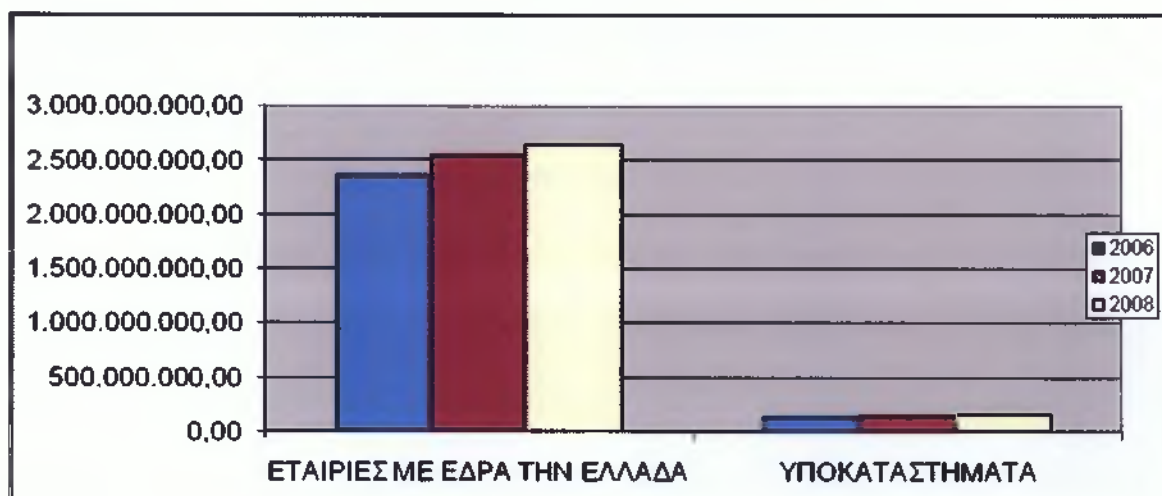
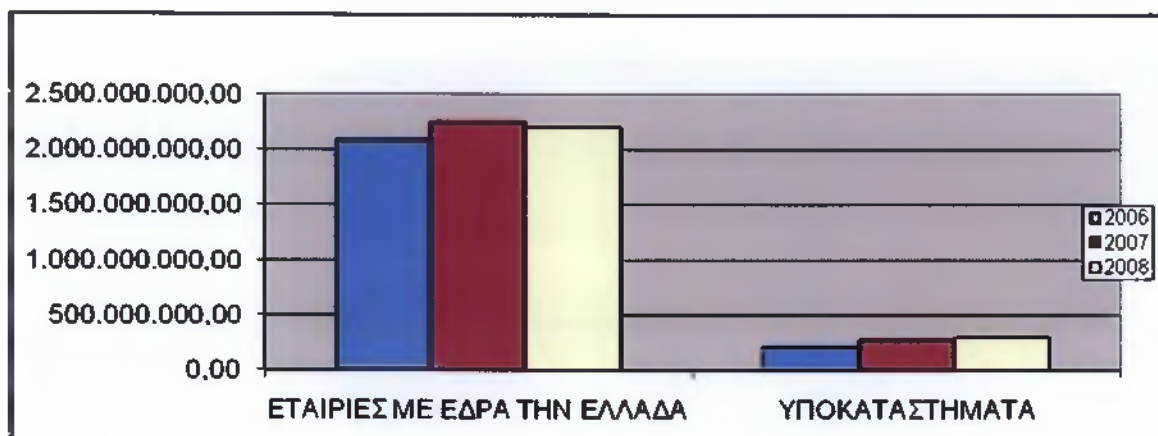

ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΖΗΜΙΩΝ			
ΠΕΡΙΟΔΟΣ	2007	2008	ΣΥΓΚΡΙΣΗ 2007-2008
ΤΡΙΜΗΝΟ	760.454.020,05	755.173.314,43	-0,69%
ΕΞΑΜΗΝΟ	1.353.116.195,48	1.443.610.836,64	6,69%
ΕΝΝΕΑΜΗΝΟ	2.038.987.755,42	2.118.775.626,05	3,91%
ΕΤΟΣ	2.689.791.035,79	2.809.233.928,35	4,44%
ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΝΝΕΑΜΗΝΟ - ΕΤΟΣ	31,92%	32,59%	

ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΖΗΜΙΩΝ				ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ
ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	ΥΠΟΚΑΤΑ- ΣΤΗΜΑΤΑ	ΣΥΝΕΤΑΙ- ΡΙΣΜΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ	
2.356.689.414,59	131.460.668,74		2.488.150.083,33	4.781.793.706,22
2.544.351.663,20	141.622.263,06	3.817.109,53	2.689.791.035,79	5.216.398.426,81
2.649.138.963,94	156.324.360,60	3.770.603,81	2.809.233.928,35	5.310.805.050,39
104.787.300,74	14.702.097,54	-46.505,72	119.442.892,56	94.406.623,58
4,12%	10,38%	-1,22%	4,44%	1,81%

ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΖΩΗΣ

ΕΤΟΣ	ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	ΥΠΟΚΑΤΑ- ΣΤΗΜΑΤΑ	ΣΥΝΟΛΟ
2006	2.087.150.644,63	206.492.978,26	2.293.643.622,89
2007	2.250.265.458,29	276.341.932,73	2.526.607.391,02
2008	2.198.099.995,12	303.471.126,92	2.501.571.122,04
ΠΟΣΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ 2007	-52.165.463,17	27.129.194,19	-25.036.268,98
ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ 2007	-2,32%	9,82%	-0,99%

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΛΑΔΟ

Νέες προκλήσεις για την Ασφαλιστική Αγορά

Τα τελευταία χρόνια η ελληνική ασφαλιστική αγορά αναπτύσσεται διαρκώς με ταχείς ρυθμούς. Η ενεργοποίηση της Επιτροπής Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης (ΕΠ.Ε.Ι.Α.) με σκοπό την πλήρη εξυγίανση της αγοράς, τα φορολογικά κίνητρα που θα ισχύσουν από 1η Ιανουαρίου 2009 καθώς και οι νέοι κανονισμοί για την κάλυψη τήρηση των αποθεματικών και την κάλυψη των περιθωρίων φερεγγυότητας αναμορφώνουν πλήρως το ασφαλιστικό τοπίο.

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΠ.Ε.Ι.Α οι ασφαλιστικές εργασίες το 1ο τρίμηνο του 2008 ενισχύθηκαν κατά 3,85%, ανεβάζοντας την ασφαλιστική παραγωγή στο 1,35 δισ. ευρώ. Παρ' όλα αυτά, η ελληνική ασφαλιστική αγορά παραμένει πολύ πίσω σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε. Το 2007, το ποσοστό ασφαλιστρών επί του ΑΕΠ ήταν 2% όταν ο μέσος όρος της Ε.Ε. ξεπερνούσε το 9%.

Η έλλειψη ασφαλιστικής συνείδησης του μέσου Έλληνα καταναλωτή σε συνδυασμό με την επιφυλακτικότητα που εμφανίζει - όχι αδικαιολόγητα - απέναντι στις υπηρεσίες και στις παροχές των ασφαλιστικών εταιριών, επηρεάζουν την πορεία του κλάδου. Η λειτουργία της ΕΠ.Ε.Ι.Α. σε συνδυασμό με την εφαρμογή της κοινοτικής οδηγίας Solvency II θα αυξήσουν τη φερεγγυότητα των εταιριών, θα αποκαταστήσουν την αξιοπιστία τους στη συνείδηση του Έλληνα καταναλωτή, δημιουργώντας ταυτόχρονα αίσθημα εμπιστοσύνης και καλλιεργώντας ασφαλιστική συνείδηση στον πολίτη.

Επίσης, σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη του τομέα της ιδιωτικής ασφάλισης διαδραματίζουν οι φορολογικές ελαφρύνσεις. Συγκεκριμένα, τα τελευταία χρόνια αυξήθηκε το ποσό που εκπίπτει από τα φορολογητέα έσοδα επιχειρήσεων για ομαδικά προγράμματα ζωής και υγείας του προσωπικού, το ποσό που εκπίπτει από τη φορολογία φυσικών προσώπων για ατομικά ασφαλιστήρια ζωής και υγείας. Εντάχθηκαν επίσης στην κατηγορία των ασφαλιστηρίων που εκπίπτουν από το ιδιωτικό εισόδημα και τα ασφαλιστήρια κατοικίας, ενώ πρόσφατα ανακοινώθηκε η κατάργηση του χαρτοσήμου από τα ασφαλιστικά προϊόντα ζωής.

Επιπλέον, στοιχεία που συμβάλλουν στην ανάπτυξη του κλάδου είναι αφενός η πρόοδος που έχει σημειωθεί σε πολλούς τομείς, όπως η υψηλή κεφαλαιακή επάρκεια, η εκπαίδευση και η πιστοποίηση των διαμεσολαβούντων, οι διαδικασίες εξυπηρέτησης και οι ποιοτικές παρεχόμενες υπηρεσίες και αφετέρου η ανάπτυξη του Bancassurance, δηλαδή η πώληση ασφαλιστικών προϊόντων μέσω τραπεζικών δικτύων.

Τέλος, με την υιοθέτηση του συστήματος των τριών πυλώνων, σύστημα που ήδη εφαρμόζεται στις χώρες της Ε.Ε., η ιδιωτική ασφάλιση θα στηρίξει και θα διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο στη δημιουργία ενός ευέλικτου ανταποδοτικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, αφενός με την ανάπτυξη του τρίτου πυλώνα δηλαδή των ατομικών συνταξιοδοτικών ασφαλίσεων και αφετέρου με τη συμμετοχή της στο δεύτερο πυλώνα των συντάξεων σε συνεργασία με τα επαγγελματικά ταμεία, με αποτέλεσμα να ανακουφίζεται και να υποβοηθείται ο πρώτος πυλώνας, δηλαδή η κύρια ασφάλιση.

Όλα τα παραπάνω δημιουργούν νέα πεδία δράσης και νέες προκλήσεις για την ελληνική ασφαλιστική αγορά, η οποία αποκτά πλέον τα απαραίτητα εφόδια για να λειτουργήσει οργανωμένα.

Οι τάσεις στην αγορά Ιδιωτικής Ασφάλισης

(σύμφωνα με τη μελέτη της ICAP)

Η άρση των περιορισμών στην υποχρεωτική τιμολόγηση στους κλάδους των ασφαλίσεων ζωής, πυρός και στην αστική ευθύνη αυτοκινήτων με αποτέλεσμα την αύξηση των ασφαλίστρων και οι συνεχείς εξαγορές και συγχωνεύσεις εταιριών και ομίλων που προσφέρουν ασφαλιστικές υπηρεσίες, αποτελούν τους βασικούς παράγοντες που σηματοδεύουν την πορεία του κλάδου των ασφαλειών στη χώρα τα τελευταία χρόνια.

Συγκρατημένη αισιοδοξία για τις τάσεις της αγοράς για την επόμενη διετία εκφράζουν τα στελέχη των επιχειρήσεων. Η αισιοδοξία είναι απόρροια των αλλαγών που έχουν δρομολογηθεί από την κυβέρνηση για την περαιτέρω ανάπτυξη του συγκεκριμένου τομέα σύμφωνα με την κλαδική μελέτη της ICAP για την ιδιωτική ασφάλιση.

Το σημαντικότερο γεγονός που επηρέασε την ελληνική αγορά της ιδιωτικής ασφάλισης την τελευταία δεκαετία είναι η απελευθέρωση της υποχρεωτικής τιμολόγησης (απελευθερώθηκαν δηλαδή τα τιμολόγια ασφαλίστρων που μέχρι πρότινος καθορίζονταν από την Εποπτεύουσα Αρχή), η οποία ήρθε σαν αποτέλεσμα της εναρμόνισης της ελληνικής νομοθεσίας της ιδιωτικής ασφάλισης με αυτή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μέχρι το 1996, η υποχρεωτική τιμολόγηση (διοικητικά καθοριζόμενη) είχε εφαρμογή στους κλάδους των ασφαλίσεων ζωής, πυρός και στην αστική ευθύνη αυτοκινήτων. Οι κλάδοι αυτοί αποτελούν το 62,2% περίπου της συνολικής παραγωγής ασφαλίστρων της ελληνικής αγοράς, σύμφωνα με βάση τα στατιστικά

στοιχεία του 2006 της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος. Από το 1997 έχουν αρθεί οι περιορισμοί της υποχρεωτικής τιμολόγησης στους κλάδους αυτούς.

Στις ασφαλίσσεις ζωής, η άρση των περιορισμών είχε σαν αποτέλεσμα τη μαζική εμφάνιση προϊόντων τύπου Unit Linked (ασφαλιστήρια συμβόλαια επενδυτικού χαρακτήρα, τα οποία συνδέονται με τις επενδύσεις του κεφαλαίου σε μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων ή μερίδια εσωτερικών μεταβλητών κεφαλαίων των ασφαλιστικών εταιριών).

Εξαγορές και συγχωνεύσεις

Μια ιδιαίτερα σημαντική εξέλιξη στο χώρο της αγοράς της ιδιωτικής ασφάλισης ήταν το μεγάλο κύμα εξαγορών και συγχωνεύσεων που παρατηρήθηκε κατά τα τελευταία χρόνια τόσο στην Ελλάδα όσο και στις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η τάση αυτή είχε σαν αποτέλεσμα την είσοδο στην ελληνική ασφαλιστική αγορά ορισμένων διεθνών ασφαλιστικών ομίλων μέσω της εξαγοράς τοπικών ασφαλιστικών εταιριών (π.χ. η Eureco που εξαγόρασε την Interamerican, η Γκουραμα τον Φοίνικα - METROLIFE- Εμπορική, η AXA την Alpha Ασφαλιστική), όπως επίσης και η μετατροπή υποκαταστημάτων ευρωπαϊκών εταιριών σε ανώνυμες Ασφαλιστικές εταιρίες (π.χ. Allianz, ING-πρώην Nationale Nederlanden). Παράλληλο καταξιωμένες διεθνείς εταιρίες (όπως οι Generalli, AIG και Ergo) έχουν ήδη πολύχρονη παρουσία στην ελληνική αγορά επιδιώκοντας την περαιτέρω ισχυροποίηση της θέσης τους.

Από την άλλη μεριά όμως, πρέπει να επισημανθεί και η αποχώρηση από την ελληνική ασφαλιστική αγορά ορισμένων άλλων μεγάλων διεθνών ασφαλιστικών εταιριών (π.χ. AGF, Zurich, Gotaer, Scottish Provident). Τα αίτια της αποχώρησης

αυτής θα πρέπει να αναζητηθούν κυρίως στα προβληματικά αποτελέσματα του κλάδου της αστικής ευθύνης αυτοκινήτων και στο μεγάλο κόστος πρόσκτησης των ασφαλειών ζωής.

Αντίστροφο, μεταξύ των οποίων της εισόδου μεγάλων ασφαλιστικών ομίλων στην ελληνική αγορά θα πρέπει να αναφερθούν το χαμηλό ποσοστό ασφαλιστικής κάλυψης των Ελλήνων, η ώριμη οικονομικά αλλά πολλά υποσχόμενη ελληνική ασφαλιστική αγορά και η διαπιστωμένη ανάγκη μεταρρύθμισης του κοινωνικού ασφαλιστικού συστήματος.

Τι προβλέπουν οι Ασφαλιστικές

Σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποίησε η ICAP στο πλαίσιο της μελέτης της για την ιδιωτική ασφάλιση σε μεγάλες ασφαλιστικές εταιρίες, σχετικά με την πρόβλεψη τους για τις τάσεις που διαφαίνονται όσον αφορά την πορεία του κλάδου στην Ελλάδα μέχρι το 2009, οι περισσότερες εταιρίες κατέγραψαν συγκρατημένη αισιοδοξία, ενώ αναμένουν μεγαλύτερη ανάπτυξη στα επόμενα χρόνια.

Τα στελέχη των ασφαλιστικών εταιριών θεωρούν ότι μακροχρόνια θα υπάρξουν θετικές επιδράσεις στην ασφαλιστική αγορά λόγω της επιδείνωσης του προβλήματος της κοινωνικής ασφάλισης, της παράλληλης ανάπτυξης των τραπεζών, της πληρέστερης εποπτείας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων από τη νέα Εποπτική Αρχή, της σύγκλισης των οικονομικών μεγεθών της χώρας προς το μέσο όρο των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της αύξησης των κατωτάτων υποχρεωτικών ορίων του κλάδου ασφάλισης της οστικής ευθύνης οχημάτων που θα επιφέρει μια λογική αύξηση των ασφαλίσεων.

Νέο περιβάλλον στον κλάδο των Ασφαλιστικών Εταιρειών

Το νέο κανονιστικό πλαίσιο, οι συγχωνεύσεις και οι εξαγορές που έχουν πραγματοποιηθεί, το νέο μοντέλο ανάπτυξης των ασφαλιστικών προϊόντων αλλά και οι εντεινόμενοι έλεγχοι της Επιτροπής Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης (ΕΠΕΙΑ) δημιουργούν νέα δεδομένα στην εγχώρια αγορά ασφαλιστικών προϊόντων. Τα τρία τελευταία χρόνια σηματοδοτήθηκαν από συγχωνεύσεις και εξαγορές σημαντικών ελληνικών ασφαλιστικών εταιρειών από πολυεθνικούς κολοσσούς.

Η μείωση του αριθμού των ασφαλιστικών εταιρειών στην Ελλάδα θα πρέπει να αποδοθεί εν μέρει στον ανταγωνισμό που επικράτησε μεταξύ των εταιρειών που παραδοσιακά είχαν δραστηριοποιηθεί στον κλάδο αυτοκινήτου. Παρατηρήθηκε στο πρόσφατο παρελθόν, έντονα το φαινόμενο της ύπαρξης πολλών μικρών εταιρειών με περιορισμένο μερίδιο αγοράς, που επεδίωκαν σημαντική και άμεση ανάπτυξη εργασιών με στόχο την κερδοφορία. Το μοντέλο αυτό για τα μεγέθη της ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς έφερε τα αντίθετα αποτελέσματα, λόγω της αύξησης των αποζημιώσεων, των προμηθειών και του λειτουργικού κόστους.

Περιθώρια εξέλιξης του κλάδου

Στελέχη της ασφαλιστικής αγοράς αναφέρουν πως η ιδιωτική ασφάλιση στη χώρα μας, παρά την άνοδό της, παραμένει σε πολύ χαμηλότερο επίπεδο ανάπτυξης

απ' ότι στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στις Η.Π.Α. Χαρακτηριστικό είναι ότι στη χώρα μας η παραγωγή ασφαλιστρων ανέρχεται σε 2,5% του ΑΕΠ έναντι μέσου όρου 8,8% του ΑΕΠ στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου η ασφαλιστική συνείδηση είναι πολύ πιο ανεπτυγμένη. Οι πολυεθνικοί όμιλοι διαπιστώνοντας τις σημαντικές ευκαιρίες ανάπτυξης που έχει η χώρα μας, εισήλθαν στην ελληνική ασφαλιστική αγορά, εξαγοράζοντας ασφαλιστικές επιχειρήσεις και μεταφέροντας εμπειρία και τεχνογνωσία από πιο προηγμένες ασφαλιστικά αγορές.

Οι συμφωνίες μεταξύ τραπεζών και ασφαλιστικών εταιρειών για την παροχή ευρύτερης γκάμας προϊόντων Bancassurance δημιουργεί την εντύπωση πως το μοντέλο ανάπτυξης της ασφαλιστικής αγοράς προσανατολίζεται σε μια κατεύθυνση όπου αποδυναμώνεται ο ρόλος του μεσίτη ασφαλειών. Ένας ακόμα λόγος για την αλλαγή του μοντέλου ανάπτυξης της αγοράς μέσω των τραπεζοασφαλειών είναι ότι μειώνεται το κόστος των προϊόντων αφού δεν συμπεριλαμβάνουν τα ποσοστά αμοιβών των διαμεσολαβητών. Παλαιά στελέχη ασφαλιστικών εταιρειών αναφέρουν ότι οι αγορές δεν ωριμάζουν από τη μία στιγμή στην άλλη. «Η εξέλιξη είναι συνήθως αργή, ιδιαίτερα σε περιοχές όπου η ασφαλιστική συνείδηση είναι υποτονική, όπως στην πατρίδα μας», υπογραμμίζουν. Το Bancassurance, επισημαίνουν, δεν είναι το τέλος της ασφαλιστικής διαμεσολάβησης αλλά ο πρώτος σημαντικός εθισμός στην έννοια και στα πρακτικά οφέλη της ιδιωτικής ασφάλισης.

Οι επερχόμενες εξελίξεις

Η συνολική παραγωγή ασφαλιστρών το 2008 αυξήθηκε μόνο κατά 1,5% σε σχέση με το 2007 και υπολογίζεται στα 5,6 δισ. ευρώ. Η αγορά, θα περάσει σε μια φάση ύφεσης λόγω του συνδυασμού της δυσμενούς οικονομικής κατάστασης αλλά και της εφαρμογής της 5ης Οδηγίας της Ε.Ε., σύμφωνα με την οποία από 1/6/2009 αυξάνονται τα κατώτερα όρια ασφάλισης στις 27 χώρες της Ένωσης.

Στις νέες ασφαλιστικές εργασίες αναμένεται το 2009 μια κάμψη της τάξης του 20-30%. Πληροφορίες που βλέπουν το φως της δημοσιότητας αναφέρουν πως οι εντεινόμενοι έλεγχοι της Εποπτικής Αρχής θα οδηγήσουν σε βαριά πρόστιμα ή και σε ανακλήσεις αδειών για κάποιες μικρές ή μεσαίες εταιρείες. Αρκετά στελέχη πολυεθνικών εταιρειών μιλούν για εξυγίανση της αγοράς με την εφαρμογή αυστηρών ελέγχων σε όλες τις εταιρείες. Από την άλλη πλευρά μικρότερες σε μέγεθος εταιρείες ζητούν παράταση στην προθεσμία κάλυψης των αποθεματικών, κατεύθυνση στην οποία, σύμφωνα με πληροφορίες, κινείται και η κυβέρνηση. Στα σκαριά βρίσκονται εξαγορές μεταξύ ελληνικών εταιρειών που θέλουν ενδυναμώσουν τη θέση τους στην αγορά, κυρίως στους κλάδους του αυτοκινήτου και της ζωής.

Στο χείλος του γκρεμού φέτος οι Ασφαλιστικές

Κεφάλαια περισσότερα από 1 δισ. ευρώ ίσως πλησιάζουν και τα 1,2 δισ. ευρώ λείπουν από τα ταμεία των ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Περίπου στα 500-600 εκατ. ευρώ είναι το έλλειμμα του κλάδου αυτοκινήτου, στα αποθέματα για τις ζημιές που

εκκρεμούν είναι λιγότερα από το προαναφερόμενο ποσό και άλλα τόσα λείπουν από τον κλάδο ζωής, κυρίως λόγω των απωλειών από τις επενδυτικές επιλογές που έκαναν οι εταιρείες πέρυσι και της χρηματοοικονομικής κρίσης που βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη. Είναι τέτοια η πίεση που δέχονται οι εταιρείες ώστε εγκαταλείπουν ακόμη και τη δραστηριοποίησή τους στον κλάδο υγείας, όπως η ING. Πρόκειται για την πιο ακραία στρατηγική επιλογή, στο παρελθόν μάλιστα δεν θα ετίθετο καν προς συζήτηση.

Το δίκτυο των Τραπεζών

Η ανάγκη για μείωση του κόστους πρόσκτησης της ασφαλιστικής παραγωγής αναμένεται το επόμενο διάστημα να «απογειώσει» το δίκτυο των τραπεζών, δηλαδή το bancassurance. Σε προνομιακή θέση βεβαίως βρίσκονται όσες ασφαλιστικές εταιρείες συνεργάζονται με τράπεζες, ακόμη και με μικρές. Η Εθνική Τράπεζα με τη θυγατρική της Εθνική Ασφαλιστική, η Τράπεζα Πειραιώς με την ING, η Eurobank με τη θυγατρική της Eurolife, αποτελούν τρεις πολύ χαρακτηριστικές περιπτώσεις που η αξιοποίηση του τραπεζικού δικτύου από τις ασφαλιστικές εταιρείες έχει αποδώσει πολύ σημαντικά αποτελέσματα και αναμένεται να αξιοποιηθεί ακόμη περισσότερο τους επόμενους μήνες. Βέβαια υπάρχουν και άλλες περιπτώσεις συνεργασίας, όπως της γαλλικής Axa που ακολουθεί ιδιαίτερα επιθετική πολιτική με την Alpha Bank, της Groupama με την Emporiki Bank, της Interamerican με τη Millennium - με εξαιρετικά αποτελέσματα-, της εταιρείας Ασπίς και της Commercial Value με την τράπεζα του ομίλου Aspis Bank, της Αγροτικής Ασφαλιστικής με τη μητρική της ATEbank. Το τραπεζικό είναι ένα δίκτυο εξαιρετικά χαμηλού κόστους που πρόκειται να αξιοποιηθεί

στον μέγιστο δυνατό βαθμό, τόσο ως προς τις δυνατότητές του όσο και ως προς την ανάπτυξη νέων προϊόντων.

Έρχονται κανόνια στις Ασφαλιστικές. Στο κόκκινο 16 εταιρείες

Απώλειες 200 εκατ. ευρώ από επενδύσεις και "τρύπα" 500 εκατ. στα αποθεματικά. Σοβαρές παρανομίες που αφορούν διακίνηση και συγκέντρωση κεφαλαίων από εταιρείες ερευνά η εποπτική Αρχή.

Στο τέλμα της κρίσης βουλιάζουν οι ασφαλιστικές εταιρείες, οι οποίες καταγράφουν εδώ και μήνες μεγάλες απώλειες στα χαρτοφυλάκια τους, αντιμετωπίζουν τεράστια ελλείμματα στα αποθεματικά που υποχρεώνονται να τηρούν εκ του νόμου και πολλές βρίσκονται ήδη με την πλάτη στον τοίχο. Τις αρνητικές εξελίξεις σε όλα τα μέτωπα των επενδύσεων επιδεινώνει και η μειωμένη κατά περίπου 20% παραγωγή νέων συμβολαίων τους πρώτους μήνες του 2009, κλείνοντας έτσι μια βασική στρόφιγγα εισροής κεφαλαίων στις ασφαλιστικές που ήδη βρίσκονται αντιμέτωπες με την έλλειψη ρευστότητας. Την ίδια ώρα, από την πλευρά των εποπτικών Αρχών έχουν διαπιστωθεί σοβαρότατες παρανομίες, οι οποίες ελέγχονται εξονυχιστικά. Οι περιπτώσεις αυτές αφορούν εταιρείες που συγκεντρώνουν με τρόπο παράνομο κεφάλαια από την αγορά, καταστρατηγώντας την ποινική και ασφαλιστική νομοθεσία. Επίσης, οι αρμόδιες Αρχές βρίσκονται στα ίχνη και παράνομης διακίνησης κεφαλαίων. Όλα αυτά τα περιστατικά αξιολογούνται ως ιδιαίτερα σοβαρά από την πλευρά της εποπτικής Αρχής των ασφαλιστικών εταιριών και υπάρχει η βούληση να συνεχιστεί η έρευνα σε βάθος. Όπως λέγεται

χαρακτηριστικά, σε ορισμένες τουλάχιστον ασφαλιστικές εταιρίες, γίνονται πράγματα και θάματα !

Από την άλλη πλευρά αντιμετωπίζονται και τεράστια κεφαλαιακά προβλήματα. Ήδη 16 εταιρίες παρουσιάζουν μειωμένα αποθεματικά, γεγονός που τις καθιστά επί της ουσίας αφερέγγυες και εκτός των προϋποθέσεων του νόμου. Ειδικότερα τρεις εταιρίες θεωρούνται ότι είναι στα πρόθυρα χρεοκοπίας, καθώς, σύμφωνα με πληροφορίες, δεν πληρώνουν συμβόλαια ζωής, δεν ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις προς τους συνεργάτες τους, έχουν ανοιχτές επιταγές και οι καταγγελίες ασφαλισμένων πέφτουν βροχή. Πρόκειται για την χειρότερη συγκυρία των τελευταίων ετών, η οποία βάζει σε ισχυρή δοκιμασία τον κλάδο, στο ήδη βεβαρημένο κλίμα προστίθεται το έλλειμμα κεφαλαίων που υπολογίζεται ότι υπερβαίνει τα 500 εκατ. ευρώ και αφορά μεγάλο αριθμό εταιριών, καθώς και οι σοβαρές απώλειες των επενδύσεων (υποαξίες) ύψους περίπου 200 εκατ. ευρώ. Παράλληλα εμφανίζονται και νέα κρούσματα παρατατικών συμπεριφορών που δημιουργούν δυσμενείς εντυπώσεις για την αγορά. αι οποίες θίγουν εμμέσως και τις φερέγγυες εταιρίες του κλάδου. Ήδη, οι πολυεθνικές εταιρίες που βρίσκονται στο ελληνικό έδαφος εκφράζουν δυσφορία για την καθυστέρηση της εξυγίανσης της αγοράς και προσφάτως έθεσαν το θέμα στην Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών και την Εποπτική Αρχή.

Έρχονται κανόνια στις Ασφαλιστικές

Η ελληνική ασφαλιστική αγορά δείχνει να βυθίζεται σε χάος προβλημάτων και αθέμιτων διαδικασιών καθώς η Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης όσο

προχωρά τον έλεγχο στις εταιρίες τόσο διαπιστώνει και νέες "πληγές". Διακίνηση κεφαλαίων εκτός νόμιμων παραστατικών, αφερέγγυες εταιρίες, "μαύρες τρύπες" στα αποθεματικά πολλών εταιριών, αλλά και "στάση" πληρωμών λόγω έλλειψης ρευστότητας. Προσφάτως η επιτροπή βρέθηκε στα ίχνη μεγάλων παρανομιών που αφορούν την εκτός νομικών διαδικασιών διακίνηση μεγάλων κεφαλαίων χωρίς να διαθέτουν παραστατικά, τα οποία χρησιμοποιούνται κατά βούληση από τις εταιρίες για να καλύπτουν τις ανάγκες που αντιμετωπίζουν. Η επιτροπή βρίσκεται για πρώτη φορά αντιμέτωπη με τέτοια παράβαση και έχει ενημερώσει και τις άλλες αρμόδιες Αρχές - επιτροπή για "μαύρο χρήμα", Τράπεζα της Ελλάδος και Υπουργείο Οικονομικών - προκειμένου να συντονίσουν τις ενέργειες τους. Παράλληλα, εντοπίστηκε και παράνομη συγκέντρωση και μετακίνηση κεφαλαίων μεταξύ ασφαλιστικών εταιριών, οι οποίες χρησιμοποιούν διάφορες πατέντες και κόλπα για να καλύπτουν τις υποχρεώσεις τους απέναντι στο νόμο. Οι παραβάσεις αυτές ξεπερνούν την ασφαλιστική νομοθεσία και εμπίπτουν πλέον στον ποινικό κώδικα, οπότε θα οδηγηθούν στη Δικαιοσύνη.

Στο κόκκινο 16 εταιρίες

Ελλείψεις κεφαλαίων που υπερβαίνουν τα 500 εκατ. ευρώ εντόπισε η Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης κατά τον έλεγχο των ασφαλιστικών εταιριών, ο οποίος βρίσκεται ακόμα σε εξέλιξη, στην παρούσα φάση τα μεγάλα προβλήματα εντοπίζονται σε 16 ασφαλιστικές, οι οποίες μέχρι το τέλος του μήνα οφείλουν να δηλώσουν στην επιτροπή αν μπορούν να συμμορφωθούν με τη νομοθεσία και να καλύψουν τα κεφαλαιακά τους ελλείμματα, καταβάλλοντάς τα σε τρεις δόσεις (40% -

30% - 20% σε τρία χρόνια). Όσες δεν μπορέσουν να ανταποκριθούν, στις αρχές του επόμενου μήνα - μετά τις ευρωεκλογές - θα υποστούν τις κυρώσεις του νόμου, δηλαδή δέσμευση της περιουσίας τους και ανάκληση της άδειας λειτουργίας. Εκτός των εταιριών που έχουν ανοίγματα στην τήρηση των αποθεματικών τους, η επιτροπή εντόπισε και τρεις εταιρίες που εμφανίζουν στάση πληρωμών. Κατά τις πληροφορίες, εδώ και μήνες δεν καταβάλλουν βεβαιωμένες αποζημιώσεις στους ασφαλισμένους, δεν πληρώνουν συμβόλαια ζωής τα οποία έληξαν ή εξαγοράζονται. Ταυτόχρονα, δεν πληρώνουν τους συνεργάτες, χρωστούν επιταγές, δεν αποδίδουν προμήθειες στους πράκτορες και εμφανίζουν τρέχοντα χρέη που μπορεί να υπερβαίνουν το 100 εκατ. ευρώ. Οι πληροφορίες αναφέρουν ότι οδηγούνται σε αδιέξοδο και οι ελπίδες για ανάκαμψη είναι ελάχιστες.

Η αγορά από το Διαδίκτυο προϋποθέτει ενημέρωση

Στα πλαίσια της σύγχρονης κοινωνίας της πληροφορίας, η ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου ήρθε μάλλον αναπόφευκτα, καθώς η βασική προϋπόθεση για τη διεξαγωγή του, η πρόσβαση στο διαδίκτυο δηλαδή, αποτελεί πλέον τρόπο ζωής για τον περισσότερο κόσμο.

Η πώληση εμπορευμάτων σε απευθείας σύνδεση (on line) αποτελεί μόνο ένα μέρος από το φάσμα των οικονομικών δραστηριοτήτων που καλύπτει η έννοια των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, Ως τέτοιες θεωρούνται κάθε μορφής υπηρεσίες που, συνήθως, παρέχονται εξ αποστάσεως έναντι αμοιβής, μέσω εξοπλισμών ηλεκτρονικής επεξεργασίας και αποθήκευσης δεδομένων.

Προκειμένου όμως ο καταναλωτής να αποδεχτεί βιοτικά τον συγκεκριμένο

τρόπο αγοράς προϊόντων, ήταν αναγκαίο να εξασφαλιστεί η εμπιστοσύνη του για την ασφάλεια διεξαγωγής του, δεδομένου ότι η απόσταση και η έλλειψη διαυγών στοιχείων της ταυτότητας του φορέα παροχής υπηρεσιών αποτελούν παράγοντες που, ακόμα και σήμερα, μπορεί να οδηγήσουν στην εξαπάτησή του.

Και αυτό, γιατί η διαφήμιση προϊόντων προς πώληση σε μια ιστοσελίδα δεν συνιστά και περιώνυμη απόδειξη για την πραγματική ύπαρξη επιχείρησης. Επιπλέον, δυσχέρειες εντοπίστηκαν σε σχέση και με πρακτικά ζητήματα, όπως την επαρκή πληροφόρηση του αγοραστή για τους όρους της συναλλαγής του ή την επικοινωνία με τον πωλητή.

Υπό τα παραπάνω δεδομένα, η ασφάλεια και επιγενόμενη καθιέρωση των online συναλλαγών θα μπορούσε να επιτευχθεί μόνο με τον καθορισμό ενός σαφούς υπερεθνικού πλαισίου, ικανού να καλύψει τις νομικές πτυχές της διεξαγωγής τους.

Το διαδίκτυο αποτελεί σήμερα έναν μαγικό κόσμο, η δύναμη του οποίου έγκειται στην εθιστικότητά του. Ο καταναλωτής που θα προβεί σε μια ηλεκτρονική παραγγελία είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα την επαναλάβει. Στα πλαίσια αυτά δεν θα πρέπει ποτέ να του διαφεύγει ότι η ασφάλεια μιας online αγοράς προϋποθέτει την online ενημέρωση του.

Το Διαδίκτυο αλλάζει την Ιδιωτική Ασφάλιση

Η εκτεταμένη χρήση του Διαδικτύου από τους Καταναλωτές αναμένεται να φέρει αλλαγές και στον τρόπο λειτουργίας των Ασφαλιστικών Εταιρειών. Αν και οι μεγαλύτερες γενιές το χρησιμοποιούν επίσης, οι νεότεροι αλλά και οι έφηβοι κυρίως μεγάλωσαν και μεγαλώνουν μαζί του. Κατά συνέπεια, ο παραδοσιακός τρόπος

συναλλαγών μεταξύ Επιχειρήσεων και Καταναλωτών αλλάζει για πάντα – τα σημερινά παιδιά έχουν έναν εντελώς διαφορετικό «ηλεκτρονικό» τρόπο σκέψης.

Οι Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις αρχίζουν και αυτές να σκέφτονται τρόπους ευρύτερης προσέγγισης και εκμετάλλευσης του «νέου» μέσου – μόλις φέτος, το Διαδίκτυο «έκλεισε» τα 20 χρόνια παρουσίας του στην ευρύτερη καθημερινότητα των πολιτών. Στην Μεγάλη Βρετανία, Εταιρείες όπως η Ανίνα και η Direct Line, που είναι και η μεγαλύτερη Ασφαλιστική Εταιρεία αυτοκινήτων στη χώρα, λειτουργούν ιστοσελίδες στις οποίες απευθύνονται σχεδόν όλοι όσοι ψάχνουν να ασφαλίσουν το σπίτι ή το αυτοκίνητό τους. Επίσης στην Αγγλία λειτουργούν και πολλά ενημερωτικά site, όπου συγκρίνονται τιμές και όροι ασφαλιστικών συμβολαίων.

Μια μικρή Ασφαλιστική Εταιρεία αυτοκινήτων έφτιαξε μια διαφήμιση για την τηλεόραση, η οποία έκανε τεράστια επιτυχία και γύρο μέσω του You Tube – μιλάμε για αρκετά εκατομμύρια «κλικ» με αποτέλεσμα η άγνωστη Εταιρεία να κερδίσει Παγκόσμια Αναγνώριση. Ο λόγος της επιτυχίας στο YouTube ωστόσο, παραμένει...άγνωστος. Προφανώς η διαφήμιση ήταν έξυπνη και αστεία, όπως πολλά άλλα κλιπάκια που κυκλοφορούν στο Internet.

Πάντως η ιστορία αυτή αποδεικνύει ότι αν καταφέρει κανείς να αγγίξει, με ένα διαφορετικό τρόπο, έστω ένα μικρό μέρος από το στοχευμένο κοινό του, είναι πολύ πιθανό η περίπτωση του να πάρει το δρόμο του Internet, το οποίο, απ' ό,τι φαίνεται, μπορεί να κάνει όλα τα υπόλοιπα.

Οι προβληματισμοί για την σύναψη μιας ασφάλειας ζωής μέσω Διαδικτύου.

Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να αναφερθούμε στα μειονεκτήματα, τα οποία προφανώς προβληματίζουν καθέναν από εμάς που θα σκεφτόταν να συνάψει μια ασφάλεια ζωής μέσω Internet.

Το πρώτο στην ιεραρχία είναι η έλλειψη αξιοπιστίας αφού το διαδίκτυο είναι απρόσωπο μέσο, το οποίο δε δύναται να προσφέρει τις εγγυήσεις που όλοι θα επιθυμούσαν ούτε για τις προσφερόμενες υπηρεσίες αλλά ούτε και για την ταυτότητα της εταιρίας.

Το αμέσως επόμενο, φυσικό επακόλουθο του προηγούμενου, είναι η έλλειψη άμεσης επαφής με κάποιο στέλεχος της ασφαλιστικής εταιρίας, το οποίο σε αντίθετη περίπτωση θα δημιουργούσε ένα αίσθημα εμπιστοσύνης από τον ασφαλισμένο προς τον ασφαλιστή του, που θα ήταν ικανό να διαλύσει τους φόβους και τις αμφιβολίες του υποψηφίου πελάτη του.

Τέλος, μια αγορά σαν και αυτή έχει ως συνέπεια την απουσία κάθε, απαραίτητης κατά την άποψή μας, ενημέρωσης ως προς τις προσφερόμενες υπηρεσίες, τις διάφορες παραλλαγές τους και τις προτεινόμενες από τους καταρτισμένους υπαλλήλους λύσεις, τα οποία κρίνονται απαραίτητα ώστε ο ενδιαφερόμενος να προβεί στην πραγματοποίηση της ασφάλισης.

Η συνύπαρξη του BANCASSURANCE με τα παραδοσιακά δίκτυα

Οι ανατροπές του σκηνικού στην Ελληνική Ασφαλιστική Αγορά τα τελευταία χρόνια, δημιούργησαν αντιπαραθέσεις, προβληματισμό και σίγουρα έντονη κινητικότητα και συνθήκες υψηλού ανταγωνισμού μεταξύ εταιριών που δραστηριοποιούνται στον κλάδο.

Οι Τράπεζες και οι Ασφαλιστικές εταιρίες δημιουργούν προϊόντα παρόμοια στη σύνθεσή τους, που καλύπτουν όμως πελάτες διαφορετικού προφίλ και διαφορετικών αναγκών.

Το Bancassurance ως δίκτυο πώλησης ασφαλιστικών προϊόντων είναι εδώ και πολλά χρόνια διαδεδομένο στις Ευρωπαϊκές χώρες και παρουσιάζει μεγάλη ανάπτυξη. Στην Ελλάδα αναπτύχθηκε ουσιαστικά τα τελευταία χρόνια με έμφαση στις ασφαλίσσεις του Κλάδου Ζωής, στη σύνθεσή τους με τα τραπεζικά προϊόντα, δεδομένου ότι πωλούνται ή θα πρέπει να πωλούνται ως συμπληρωματικά των τραπεζών.

Βέβαια τα παραδοσιακά δίκτυα πώλησης ασφαλιστικών προϊόντων είναι ιδιαίτερα ισχυρά και κρατούν ένα πολύ σημαντικό κομμάτι της αγοράς όπου έτσι και αλλιώς έχει τεράστια περιθώρια ανάπτυξης.

Σε σχέση με τα δίκτυα διανομής και το είδος των προσφερομένων ασφαλιστικών προϊόντων, στο ελληνικό ασφαλιστικό χώρο, μπορεί να βρει κανείς όλους τους πιθανούς συνδυασμούς. Έτσι, σε κάποιες περιπτώσεις τα ίδια ασφαλιστικά προϊόντα προσφέρονται και από τα δύο δίκτυα με το ίδιο ακριβώς κόστος, σε άλλες περιπτώσεις μπορεί τα ίδια προϊόντα να παρουσιάζουν διακυμάνσεις στην τιμολόγησή τους ανάλογα με το χρησιμοποιούμενο δίκτυο

διανομής ή τα προϊόντα που προωθεί μια εταιρία μέσω του bancassurance να είναι διαφορετικά από αυτά που πωλεί μέσω των παραδοσιακών δικτύων.

Η επιλογή και η απόφαση σε σχέση με τον τύπο και τον τρόπο διανομής των ασφαλιστικών προϊόντων αποτελεί επιχειρηματική επιλογή και εξαρτάται από τις διοικητικές αποφάσεις της εκάστοτε ασφαλιστικής επιχείρησης.

Ο ασφαλιστικός σύμβουλος

Οι περισσότερες ασφαλιστικές εταιρίες σήμερα πραγματοποιούν το μεγαλύτερο όγκο των πωλήσεών τους μέσω του ασφαλιστικού συμβούλου, ή όπως αλλιώς ονομάζεται, τον επαγγελματία ασφαλιστή.

Ο ασφαλιστικός σύμβουλος είναι ο επαγγελματίας που μεσολαβεί ανάμεσα στην ασφαλιστική εταιρία και τον πελάτη ώστε να δημιουργηθεί η ασφαλιστική σύμβαση. Ο ασφαλιστικός σύμβουλος δεν είναι ένας απλός μεσάζοντας αλλά είναι ο άνθρωπος εκείνος που έχει αναλάβει το δύσκολο ρόλο, να προσεγγίσει τον υποψήφιο πελάτη, να τον ενημερώσει για τα προσφερόμενα προϊόντα της ασφαλιστικής εταιρίας, για να τον πείσει να τα αγοράσει και το σημαντικότερο και δυσκολότερο, να καταφέρει να αποκτήσει την εμπιστοσύνη του, να γίνει ο δικός του άνθρωπος, που θα ενδιαφερθεί να τον βοηθήσει και να τον ικανοποιήσει σχετικά με τη συμφωνημένη απαίτηση που έχει ο πελάτης με την εταιρία. Στις χώρες με προηγμένη ασφαλιστική συνείδηση, οι ασφαλιστικοί σύμβουλοι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη σωστή λειτουργία και ανάπτυξη του ασφαλιστικού θεσμού, διακρίνονται από ένα υψηλό βαθμό επαγγελματικής κατάρτισης και μεγάλη γνώση της ασφαλιστικής αγοράς, και ενεργούν πάντοτε υπέρ του ασφαλιζομένου.

Στη χώρα μας πριν από λίγα χρόνια αλλά ακόμη και σήμερα δεν υπάρχει ασφαλιστική παιδεία και ασφαλιστική ενημέρωση, εκτός από μερικά σεμινάρια που πραγματοποιούν κυρίως οι ασφαλιστικές εταιρίες.

Ακόμη και σήμερα το επάγγελμα του ασφαλιστικού συμβούλου, στη χώρα μας, αντιμετωπίζεται από τον κόσμο με κάποια δυσπιστία, αλλά και ο υποψήφιος ασφαλιστής κατέχεται από το φόβο να έχει μια επιτυχημένη επαγγελματική καριέρα. Ο κόσμος ταυτίζει τον ασφαλιστικό σύμβουλο με ένα επίτιμο, ενοχλητικό άνθρωπο που προσπαθεί να εκμεταλλευτεί κάθε ευκαιρία για δικό του όφελος και της εταιρίας του.

Ο ασφαλιστικός σύμβουλος σήμερα εκτελεί ένα κοινωνικό λειτούργημα με σκοπό να εντοπίσει τις ανάγκες των συνανθρώπων του και να προτείνει εφικτές λύσεις για την αντιμετώπισή τους.

Η ασφάλιση είναι ένας θεσμός που στηρίζεται στην καλή πίστη. Γι' αυτό οι ασφαλιστικοί σύμβουλοι πρέπει να διακρίνονται για την εντιμότητα, τη συνέπεια, την ειλικρίνειά τους, τη διακριτικότητα, την κοινωνικότητα, τη σωστή ενημέρωσή τους και τη σωστή επικοινωνία με τους πελάτες τους.

Βασική επίσης προϋπόθεση επιτυχίας ενός ασφαλιστικού συμβούλου για να έχει ένα ικανοποιητικό επίπεδο πωλήσεων είναι η θεωρητική κατάρτισή του και η γνώση του αντικειμένου που επιδιώκει να ασφαλίσει.

Φορολογική Μεταχείριση

Η επιχείρηση διαμεσολάβησης και ειδικότερα η επιχείρηση ασφαλιστικής πρακτόρευσης, η επιχείρηση μεσιτείας ασφαλίσεων, η επιχείρηση ασφαλιστικών

συμβούλων και η επιχείρηση συντονιστών ασφαλιστικών συμβούλων συνιστά άσκηση εμπορικής επιχείρησης. Ασκείται δε από φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Οι προμήθειες (εισόδημα) που προκύπτει, φορολογείται ως εισόδημα από εμπορική επιχείρηση και γι' αυτό απαιτείται έναρξη επιτηδεύματος στην Οικονομική Εφορία. Επίσης ισχύει υποχρέωση ασφάλισης συνήθως στο Τ.Ε.Β.Ε. για τους ασφαλιστικούς συμβούλους. Ειδικά για τον ασφαλιστικό πράκτορα, το άρθρο 12 του ν. 1569/85 προβλέπει ότι αυτός είναι υποχρεωμένος μέσα σε 3 μήνες από το διορισμό του να θέσει σε λειτουργία ίδια επαγγελματική εγκατάσταση (γραφείο) τον τόπο που ορίζεται με την πρακτορειακή σύμβαση και να τηρεί βιβλίο καταχώρησης ασφαλιστηρίων για τις ασφαλιστικές συμβάσεις που συνάπτονται μέσω αυτού και βιβλίο ζημιών που αφορούν αυτές τις συμβάσεις. Υποχρέωση για ίδια επαγγελματική εγκατάσταση εντός 2 μηνών από το διορισμό του προβλέπεται επίσης για τα Μεσίτη Ασφαλίσεων. Όλες οι κατηγορίες διαμεσολαβούντων προσώπων υποχρεούνται στη τήρηση βιβλίων που προβλέπονται από τον Κώδικα Βιβλίων και στοιχείων.

- Οι εταιρίες ασφαλιστικής πρακτόρευσης καταχωρίζονται σε ειδική μερίδα του μητρώου ασφαλιστικών πρακτόρων.

- Τα μητρώα μεσιτών ασφαλίσεων τηρούνται από τα Επιμελητήρια που είναι τοπικώς αρμόδια.

- Ο ασφαλιστικός σύμβουλος είναι υποχρεωμένος να εγγραφεί υπό την ιδιότητα του αυτή, στο αμιγές Επαγγελματικό Επιμελητήριο ή στο Επαγγελματικό Τμήμα του ενιαίου Επιμελητηρίου της έδρας του.

- Ο φορολογικός συντελεστής για τη φορολόγηση κερδών προκειμένου για Ο.Ε. και Ε.Ε. είναι 25%, για Α.Ε. 37,5% για τις μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο και 35% για τις εισηγμένες και τις ΕΠΕ.

Οι ασφαλιστικές εταιρίες για τις προμήθειες που καταβάλλουν εκδίδουν στο τέλος του χρόνου θεωρημένες εκκαθαρίσεις προμηθειών, βάση των οποίων γίνεται και η φορολογική δήλωση των διαμεσολαβούντων.

Φορολογικές υποχρεώσεις Ασφαλιστικού Συμβούλου

- Ο Ασφαλιστικός Σύμβουλος θεωρείται ότι ασκεί επιχείρηση παροχής υπηρεσιών.

- Υποχρεώσεις:

α) Ο ασφαλιστικός σύμβουλος τηρεί υποχρεωτικά θεωρημένο βιβλίο εσόδων-εξόδων.

β) Για τις υπηρεσίες του εκδίδει θεωρημένο Τ.Π.Υ. Επειδή όμως οι ασφαλιστικές εταιρίες εκδίδουν εκκαθαρίσεις δεν απαιτείται η έκδοση Τ.Π.Υ. προς αυτές,

- Οι ασφαλιστικές εργασίες που πραγματοποιεί ο ασφαλιστικός σύμβουλος απαλλάσσονται από ΦΠΑ και χαρτόσημο.

- Οι ασφαλιστικές εταιρίες παρακρατούν φόρο εισοδήματος με συντελεστή 20% για τις προμήθειες που καταβάλλουν στους Ασφαλιστικούς Συμβούλους.

- Συνήθως το καθαρό φορολογητέο εισόδημα του ασφαλιστικού συμβούλου προσδιορίζεται με την εφαρμογή του Μοναδικού συντελεστή Καθαρού Κέρδους (Μ.Σ.Κ.Κ.) επί των ακαθάριστων εσόδων, ο οποίος είναι 43% όταν υπάρχει επαγγελματική εγκατάσταση και 60% όταν δεν υπάρχει επαγγελματική εγκατάσταση. Το παραπάνω ποσοστό στα ακαθάριστα έσοδά μας υπολογίζει το καθαρό ετήσιο κέρδος του ασφαλιστικού συμβούλου. Βεβαίως υπάρχει και πιο ακριβής μέθοδος

υπολογισμού του καθαρού κέρδους με αναλυτικό λογιστικό προσδιορισμό των καθαρών κερδών.

- Επίσης μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου κάθε έτους υποβάλλονται στη ΔΟΥ που υπάγεται ο κάθε ασφαλιστικός σύμβουλος, όλες οι αγορές και δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν την προηγούμενη χρονιά, καθώς και συγκεντρωτικές καταστάσεις πελατών για τις πωλήσεις, του προηγούμενου έτους.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

Μαθηματικό αποθεματικό είναι το χρηματικό ποσό, το οποίο προέρχεται από τα ασφάλιστρα και τους τόκους των ασφαλίσεων, και προορίζεται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της ασφαλιστικής εταιρίας έναντι των ασφαλιζομένων.

Το ποσό, το οποίο προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ των παρουσών αξιών των ασφαλίσεων που ο ασφαλιστής πρόκειται να εισπράξει και των πληρωμών που ο ίδιος πρόκειται να καταβάλει είναι γνωστό σαν **μαθηματικό χρέος** ή **μαθηματικό αποθεματικό**.

Το μαθηματικό χρέος αποτελεί πολύτιμο στοιχείο και ενδιαφέρει ιδιαίτερα τους ασφαλισμένους.

Το μαθηματικό αποθεματικό εμφανίζεται στο παθητικό του ισολογισμού και παριστάνει την κατά την εποχή σύνταξης του ισολογισμού υποχρέωση της ασφαλιστικής εταιρίας προς τους ασφαλιζομένους.

Το καθαρό μαθηματικό αποθεματικό, στις ασφαλίσσεις προσώπων, στο τέλος του έτους t από την υπογραφή της σύμβασης το παριστάνουμε με ${}^N_x$.

Ο υπολογισμός του μαθηματικού αποθεματικού γίνεται με τη βοήθεια ορισμένων μεθόδων, που θα τις εξετάσουμε παρακάτω, και υπολογίζεται με βάση το καθαρό ή το εμπορικό ασφάλιστρο.

Στην πρώτη περίπτωση το μαθηματικό αποθεματικό καλείται **καθαρό**, ενώ στη δεύτερη περίπτωση καλείται **πλήρες**.

Οι μέθοδοι, που θα εξετάσουμε, είναι η **προοπτική** και η **αναδρομική**.

A) Με βάση το καθαρό ασφάλιστρο με την προοπτική μέθοδο

Σύμφωνα με την προοπτική μέθοδο, το μαθηματικό αποθεματικό ορίζεται σαν η διαφορά μεταξύ των παρούσων αξιών των μελλοντικών δαπανών και των μελλοντικών εισπράξεων του ασφαλιστή σε μια ορισμένη χρονική στιγμή.

Στην περίπτωση της ευθείας ή προοπτικής μεθόδου διακρίνουμε τις παρακάτω περιπτώσεις:

α) Μελλοντικό κεφάλαιο n ετών επί μιας κεφαλής

1. Το μαθηματικό αποθεματικό όταν το ασφάλιστρο είναι ενιαίο (εφάπαξ)

Δίδεται από τη σχέση:

$${}_tV_x = {}_{n-t}E_{x+t} = \frac{D_{x+n}}{D_{x+t}}$$

όπου t εκφράζει τον αριθμό των ετών μετά την υπογραφή του συμβολαίου.

2. Το μαθηματικό αποθεματικό όταν το ασφάλιστρο είναι ετήσιο

Το μαθηματικό αποθεματικό στην περίπτωση αυτή δίδεται από τη σχέση:

$${}_tV_x = \frac{D_{x+n}}{D_{x+t}} + \frac{N_x - N_{x+t}}{N_x - N_{x+n}}$$

3. Ράντα εφόρου ζωής κλασματική μελλοντικού κεφαλαίου η ετών με ενιαίο ασφάλιστρο

Το αποθεματικό στην περίπτωση αυτή, και αν $t < n$, δίδεται από τη σχέση:

$${}_tV_x^{(P)} = \frac{N_{x+n+1}}{D_{x+t}} + \frac{m-1}{2m} \cdot \frac{D_{x+n}}{D_{x+t}}$$

ενώ, αν $t > n$, θα έχουμε:

$${}_tV_x^{(P)} = a_{x+t} + \frac{m-1}{2m}$$

β) Ασφάλιση εφόρου ζωής σε περίπτωση θανάτου

1. Μαθηματικό αποθεματικό όταν το ασφάλιστρο είναι ενιαίο

Στην περίπτωση αυτή, το μαθηματικό αποθεματικό δίδεται από τη σχέση:

$${}_tV_x = \frac{M_{x+t}}{D_{x+t}} = A_{x+t}$$

2. Μαθηματικό αποθεματικό όταν το ασφάλιστρο είναι ετήσιο

Στην περίπτωση αυτή, το μαθηματικό αποθεματικό, t έτη μετά τη σύμβαση, δίδεται από τη σχέση:

$${}_tV_x^{(P)} = \frac{M_{x+t}}{D_{x+t}} - \frac{M_x}{N_x} \cdot \frac{N_{x+t}}{D_{x+t}}$$

ή

$${}_tV_x^{(P)} = A_{x+t} - P_x a_{x+t}$$

όπου:

$$P_x = \frac{A_x}{a_x}$$

γ) Ασφάλιση εφόρου ζωής με πρόσκαιρα ασφάλιστρα n ετών

Αν $t < n$ και το ασφάλιστρο προβλέπεται ετήσιο, τότε το μαθηματικό αποθεματικό δίδεται από τη σχέση:

$${}_tV_x^{(P)} = A_{x+t} = \frac{M_{x+t}}{D_{x+t}}$$

δ) Πρόσκαιρη ασφάλιση με σταθερό κεφάλαιο

Αν, το ασφάλιστρο είναι ενιαίο, τότε έχουμε:

$${}_tV_x = {}_tA_{x+t} = \frac{M_{x+t} - M_{x+n}}{D_{x+t}}$$

Αν το ασφάλιστρο είναι ετήσιο, θα έχουμε:

$${}_tV_x^{(P)} = {}_tA_{x+t} = {}_nP_x \cdot {}_{n-t}a_{x+t} =$$

$$= \frac{M_{x+t} - M_{x+n}}{D_{x+t}} - \frac{M_x - M_{x+n}}{N_x - N_{x+n}} \cdot \frac{N_{x+t} - N_{x+n}}{D_{x+t}}$$

όπου:

$$\frac{{}_tA_x}{N_x} = \frac{M_x - M_{x+n}}{N_x - N_{x+n}}$$

$${}_nP_x = \frac{{}_tA_x}{D_x} = \frac{M_x - M_{x+n}}{N_x - N_{x+n}}$$

ε) Ασφάλιση μικτή

Αν το ασφάλιστρο είναι ενιαίο, τότε το μαθηματικό αποθεματικό δίδεται από τη σχέση:

$${}_tV_x = \frac{M_{x+t} - M_{x+n} + D_{x+n}}{D_{x+t}}$$

ενώ, αν το ασφάλιστρο είναι ετήσιο, θα έχουμε:

$${}_tV_x^{(P)} = \frac{M_{x+t} - M_{x+n} + D_{x+n}}{D_{x+t}} = \frac{(M_x - M_{x+n} + D_{x+n})(N_{x+t} - N_{x+n})}{(N_x - N_{x+n})D_{x+t}}$$

Β) Με βάση το καθαρό ασφάλιστρο με την αναδρομική μέθοδο

Σύμφωνα με την αναδρομική μέθοδο, το μαθηματικό αποθεματικό ορίζεται ως η διαφορά μεταξύ των παρουσών αξιών των χρηματικών ποσών που εισέπραξε και αυτών που δαπάνησε η ασφαλιστική εταιρία.

Η αναδρομική μέθοδος εφαρμόζεται κυρίως για ισόβια ασφάλιση, σε περίπτωση θανάτου.

Το αναδρομικό αποθεματικό στο τέλος των t ετών, όταν το ασφαλιστρο είναι ενιαίο, δίνεται από τη σχέση:

$${}_tV_x = \frac{M_x - M_{x+t}}{D_{x+t}}$$

Αν τα ασφαλιστρα πληρώνονται περιοδικά, το μαθηματικό αποθεματικό δίδεται από τη σχέση:

$${}_tV_x^{(P)} = P_x \frac{N_x - N_{x+t}}{D_{x+t}} - \frac{M_x - M_{x+t}}{D_{x+t}}$$

Γ) Με βάση την αναγωγική μέθοδο

Με βάση τη μέθοδο αυτή που οφείλεται στον Fourret, το μαθηματικό απόθεμα βρίσκεται με τη βοήθεια του αποθέματος του προηγούμενου έτους.

Για τη μικτή ασφάλιση το μαθηματικό αποθεματικό δίδεται από τη σχέση:

$${}_tV_x = \frac{D_{x+n} + M_{x+t} - M_{x+n}}{D_{x+t}} \cdot C - \frac{N_{x+t} - N_{x+n}}{D_{x+t}} \cdot \frac{D_{x+n} - M_x - M_{x+n}}{N_x N_{x+n}} \cdot C$$

Δ) Για συμβάσεις με ετήσιο ασφάλιστρο m φορές το έτος.

Σε περίπτωση ασφάλισης ζωής με ασφάλιστρο εφόρου ζωής, το μαθηματικό αποθεματικό δίδεται από τη σχέση:

$${}_tV_x^{(m)} = {}_tV_x \left(1 + \frac{m-1}{2m} \right) P_x^{(m)}$$

Ε) Πλήρες αποθεματικό

Τα αποθεματικά που έχουμε εξετάσει στις προηγούμενες παραγράφους υπολογίσθηκαν με βάση τα καθαρό, ασφάλιστρο, χωρίς να λάβουμε υπόψη μας τα έξοδα της ασφαλιστικής εταιρίας. Αν, επομένως, λάβουμε υπόψη μας τα εμπορικά ασφάλιστρα που υπολογίζονται με βάση τα έξοδα διαχείρισης, κτήσης και τα έξοδα είσπραξης, θα έχουμε την περίπτωση του **πλήρους αποθεματικού**.

Όταν έχουμε ισόβια ασφάλεια σε περίπτωση θανάτου και το εμπορικό ασφάλιστρο πληρώνεται κάθε έτος, τότε το πλήρες αποθεματικό δίδεται από τη σχέση:

$${}_tV'_x = A_{x+t} - P'_x a_{x+t}$$

όπου:

$$P'_x = \frac{1}{1+\gamma} \left(P_x + \frac{\beta}{a_x} + \alpha \right)$$

Μεταξύ των αποθεματικών ${}_tV_x$ και ${}_tV'_x$ το καθαρό αποθεματικό ${}_tV_x$ είναι μεγαλύτερο από το πλήρες αποθεματικό ${}_tV'_x$, γιατί το εμπορικό ασφάλιστρο είναι μεγαλύτερο από το καθαρό ασφάλιστρο.

Β. Η ΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Λόγοι που υπαγορεύουν την εποπτεία επί των ασφαλιστικών επιχειρήσεων

Η ασφαλιστική εταιρία είναι μία επιχείρηση πίστης. Εισπράττει από τους ασφαλισμένους προκαταβολικά τα ασφάλιστρα για την προστασία τους, έναντι κινδύνων συχνά πολύ υψηλών, ή για την αποταμίευσή τους, για τα γηρατεία τους, και έναντι τούτων παρέχει υπόσχεση ότι θα είναι σε θέση να πληρώσει τις αποζημιώσεις ή τις συντάξεις όταν επέλθει ο χρόνος. Μία τόσο σημαντική δραστηριότητα θα ήταν αδιανόητο να ασκείται χωρίς κρατική μέριμνα και εποπτεία για την διασφάλιση των συμφερόντων των ασφαλισμένων και δικαιούχων, καθώς και για την ομαλή λειτουργία της οικονομίας.

Οι βασικοί λόγοι που υπαγορεύουν την κρατική εποπτεία είναι:

- η διατήρηση της φερεγγυότητας της ασφαλιστικής εταιρίας, για την οποία θα αναφερθούμε εκτενέστερα παρακάτω
- η ανεπαρκής γνώση των καταναλωτών
- η ανάγκη για λογικά ασφάλιστρα
- η ανάγκη διασφάλισης της εύρεσης ασφαλιστικής κάλυψης

Η διατήρηση της φερεγγυότητας της ασφαλιστικής εταιρίας

Η ασφαλιστική εποπτεία έχει στόχο τη διατήρηση και την ενίσχυση της οικονομικής δύναμης των ασφαλιστικών εταιριών. Η φερεγγυότητα είναι σημαντική για δυο λόγους:

Τα ασφάλιστρα πληρώνονται κατά κανόνα προκαταβολικά ή σε δόσεις, αλλά η περίοδος προστασίας εκτείνεται στο μέλλον. Αν η εταιρία πτωχεύσει και δεν καταβληθούν αποζημιώσεις, η ασφαλιστική κάλυψη που αγοράσθηκε είναι χωρίς αντίκρισμα. Άρα θα πρέπει να εξασφαλισθεί η οικονομική δύναμη της εταιρίας, ώστε ασφαλισμένοι και δικαιούχοι να προστατευθούν από το ενδεχόμενο αφερεγγυότητας της εταιρίας.

Αν οι ασφαλιστικές εταιρίες αποδειχθούν αφερεγγυες και ανίκανες να πληρώσουν αποζημιώσεις, οι ασφαλισμένοι θα αισθανθούν μεγάλη οικονομική ανασφάλεια και δυστυχία.

Περιθώριο Φερεγγυότητας

Δημιουργεί ένα σύνολο εγγυήσεων, που κατοχυρώνει, σε πολύ μεγάλο βαθμό, τα συμφέροντα των ασφαλισμένων.

Η φιλοσοφία του συστήματος αυτού δεν περιορίζεται στα κεφάλαια που θα πρέπει να διαθέτει μια επιχείρηση, ούτε στα κάποια τεχνικά αποθεματικά που θα πρέπει να σχηματίσει, αλλά επεκτείνεται σε δομικές οικονομικές δυνατότητες, που θα πρέπει ανά πάσα στιγμή να έχει η ασφαλιστική επιχείρηση, σε συσχετισμό και με τον όγκο των εργασιών της.

Αυτή η σύνδεση, των οικονομικών δυνατοτήτων της επιχείρησης με τον όγκο των διεξαγομένων εργασιών, είναι η καινοτομία του συστήματος και η φιλοσοφική του βάση.

Έτσι, περιθώριο φερεγγυότητας (Solvency Margin) είναι το ποσό εκείνο, κατά το οποίο το σύνολο των στοιχείων ενεργητικού (assets) υπερβαίνει το σύνολο των

στοιχείων του παθητικού (liabilities), μιας ασφαλιστικής επιχείρησης.

Η υπεροχή αυτή των στοιχείων ενεργητικού, έναντι των στοιχείων παθητικού, συνδυασμένη, κάθε φορά, με τη δραστηριότητα που αναπτύσσει η επιχείρηση, συνιστά το μέτρο της φερεγγυότητάς της.

Υπολογισμός του περιθωρίου φερεγγυότητας

Το περιθώριο της φερεγγυότητας, σύμφωνα με το άρθρο 17^α του Ν.Δ. 400/70, υπολογίζεται:

— στις ασφαλίσσεις κατά ζημιών: σαν συνάρτηση δυο δειχτών ασφαλείας, που θα στηρίζονται ο ένας στα ασφάλιστρα και ο άλλος στις αποζημιώσεις.

— στις ασφαλίσσεις ζωής: θα ποικίλλει ανάλογα με το αν πρόκειται για κίνδυνο επενδύσεως, κίνδυνο θανάτου ή αποκλειστικά διαχειριστικό κίνδυνο. Συνεπώς θα καθορίζεται άλλοτε σε συνάρτηση με τα μαθηματικά αποθέματα και τα κεφάλαια που υπόκεινται στους κινδύνους που έχουν αναληφθεί από την ασφαλιστική επιχείρηση, άλλοτε σε συνάρτηση με τα εισπρατιτόμενα ασφάλιστρα ή εισφορές, άλλοτε σε αποκλειστική συνάρτηση με τα αποθεματικά.

Από τους υπολογισμούς αυτούς προκύπτει το ελάχιστο περιθώριο φερεγγυότητας που πρέπει να κατέχει μία ασφαλιστική επιχείρηση ανάλογα με τον κύκλο εργασιών της και την φύση τους. Το πράγματι περιθώριο φερεγγυότητας απαρτίζεται από:

στις ασφαλίσσεις κατά ζημιών:

— το μετοχικό κεφάλαιο που έχει καταβληθεί καθώς και το μισά του μη

— καταβεβλημένου κεφαλαίου, εφόσον το 25% κάθε αύξησής τους έχει υποχρεωτικά καταβληθεί.

— τα αποθεματικά (νόμιμα και ελεύθερα) που δεν αντιστοιχούν σε ασφαλιστικές υποχρεώσεις

— τα κέρδη που μεταφέρονται στη νέα χρήση

— τις υπεραξίες που προκύπτουν λόγω υποεκτίμησης στοιχείων του ενεργητικού, εφόσον δεν οφείλονται σε εξαιρετικές περιστάσεις και ύστερα από άδεια του Υπουργού Ανάπτυξης (σύμφωνα με τα υπάρχοντα κοινοτικά πρωτόκολλα)

στις ασφαλίσσεις ζωής:

Πέραν των ανωτέρω μπορούν να ληφθούν υπόψη:

— ποσοστό μέχρι 25% των αποθεματικών κερδών τα οποία εμφανίζονται στον ισολογισμό, εφόσον μπορούν να χρησιμοποιηθούν για κάλυψη ενδεχόμενων ζημιών και δεν έχει αποφασισθεί να διατεθούν προς διανομή στους ασφαλισμένους και

— ύστερα από αιτιολογημένη αίτηση της ενδιαφερόμενης επιχείρησης και εφόσον συναινεί η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης: το ½ από τα μελλοντικά κέρδη της επιχείρησης. Στην ουσία, μέσω του περιθωρίου φερεγγυότητας συσχετίζεται η έκταση και το μέγεθος των αναλαμβανομένων κινδύνων από την εταιρία με το μέγεθος της ελεύθερης περιουσίας της.

Αναγκαία η φερεγγυότητα για όλους

Η εξασφάλιση της φερεγγυότητας των τραπεζών αλλά και των ασφαλιστικών επιχειρήσεων είναι πάντα ένα επίκαιρο ζήτημα που απασχολεί τη διεθνή και κοινοτική οικονομία. Η κίνηση που άρχισε προ 20ετίας για την «αυτορρύθμιση» των

επιχειρήσεων, που αποβλέπει στον περιορισμό των νομοθετικών διατάξεων που επιβάλλουν προηγούμενες εγκριτικές πράξεις της κρατικής Διοίκησης στις επιχειρήσεις, κυρίως του χρηματοοικονομικού τομέα, για πολλές δράσεις τους, έχει από δεκαετίας και πλέον βαθμηδόν υποκατασταθεί από την αντίθετη τάση επιστροφής στις «ρυθμίσεις». Σ' αυτή την αλλαγή συντέλεσαν αποτυχίες του συστήματος της "αυτορρύθμισης" που, μεταξύ άλλων, οδήγησαν σε ελλείμματα φερεγγυότητας. Η α' φάση της επιστροφής στις ρυθμίσεις έγινε με μεμονωμένες νομοθετικές παρεμβάσεις, ενώ η δεύτερη σηματοδοτείται περισσότερο με νέες τεχνικές του συστήματος εξασφάλισης της φερεγγυότητας των τραπεζών και ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Πρόκειται για τους γνωστούς κανόνες της «Βασιλείας II» (που αφορούν τις τράπεζες). Αντίστοιχα, για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις έχουμε τους κανόνες της «Φερεγγυότητας II» (πιο γνωστής ως Solvency II) που, ως κοινοτική Οδηγία, θα τεθεί σε ισχύ την 1.11.2012. Οι κανόνες αυτοί που περιλαμβάνουν όχι μόνο ποσοτικές, αλλά και ποιοτικές απαιτήσεις όσον αφορά την κατάσταση και τον έλεγχο της φερεγγυότητας, δεν αποτελούν αντίδραση του κοινοτικού νομοθέτη στην παγκόσμια οικονομική κρίση των τελευταίων μηνών, γιατί ετοιμάστηκαν πολύ νωρίτερα. Στερεότυπα μάλιστα δίδεται αρνητική απάντηση στο ερώτημα αν οι επιπτώσεις της κρίσης θα μπορούσαν να είχαν αποφευχθεί στον τομέα της ασφάλισης, αν η κρίση έβρισκε σε εφαρμογή τη «Φερεγγυότητα II».

Νέες ρυθμίσεις που αφορούν την εξασφάλιση της χρηματοοικονομικής κατάστασης στον τομέα της ασφάλισης έχουν φέρει και οι κοινοτικές Οδηγίες που αφορούν επιχειρήσεις που συνιστούν ομίλους περισσότερων επιχειρήσεων, είτε μόνο ασφαλιστικών είτε ασφαλιστικών και άλλων εταιριών του χρηματοπιστωτικού τομέα, λόγω «σημαντικής συμμετοχής» της μιας επιχείρησης στο μετοχικό κεφάλαιο της

άλλης. Η κοινοτική νομοθεσία επιβάλλει αυστηρό έλεγχο της εφαρμογής των αυστηρών κανόνων που επιβάλλουν την κατάσταση οικονομικής φερεγγυότητας που πρέπει να έχουν οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις, η οποία κυμαίνεται ανάλογα με το ύψος των υποχρεώσεών τους. Όταν μάλιστα μια επιχείρηση έχει συμμετοχή σε άλλη, η κατάσταση φερεγγυότητάς της πρέπει να προσαρμοστεί ανάλογα και γι' αυτό επιβάλλεται μια «συμπληρωματική εποπτεία». Ο κοινοτικός νομοθέτης αφήνει ελεύθερα τα κράτη - μέλη να επιλέξουν μεταξύ 10% και 20% το ποσοστό συμμετοχών που δημιουργεί όμιλο και, άρα, θα απαιτείται να προσαρμοστεί η φερεγγυότητα. Ο Έλληνας νομοθέτης προτίμησε το πιο αυστηρό κριτήριο του 10% και μάλιστα ασχέτως αν η συμμετοχή είναι μόνιμη ή όχι, παρ' όλο ότι ο κοινοτικός νομοθέτης δεν προβλέπει το ελάχιστο ποσοστό του 10% να αφορά μη μόνιμη συμμετοχή.

Η Οδηγία για τους ομίλους του 2002 επιβάλλει στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις που έχουν σημαντική συμμετοχή σε άλλες ασφαλιστικές ή και τράπεζες ή και επενδυτικές επιχειρήσεις, τη μη λήψη υπόψη κατά τον υπολογισμό του ποσού των «συμμετοχών» της φερεγγυότητας που πρέπει να διαθέτουν, δηλαδή τη μείωση του περιθωρίου φερεγγυότητας κατά το ποσό των συμμετοχών. Έτσι, το άθροισμα της αξίας περιουσιακών στοιχείων που πρέπει, σύμφωνα με το νόμο, να έχει η επιχείρηση, ώστε να εξασφαλίζεται ικανοποιητικά, ανάλογα και με τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει, η φερεγγυότητά της έναντι των ασφαλισμένων, μειώνεται κατά τα ποσά που αποτελούν την αξία των συμμετοχών της που ανήκουν σε άλλες επιχειρήσεις του χρηματοοικονομικού τομέα αν η συμμετοχή ξεπερνά το 10% του κεφαλαίου της άλλης επιχείρησης. Αν όμως έχει ήδη προσαρμοστεί η κατάσταση φερεγγυότητάς της, τότε, ο εθνικός νομοθέτης δεν είναι ανάγκη να προβλέψει τη μείωση κατά το ποσό των συμμετοχών. Κατά την εναρμόνιση του ελληνικού δικαίου

με την Οδηγία που έγινε το 2006, ο νομοθέτης επέλεξε με τη σιωπή του τη λύση της μη μείωσης, όπως έχουν κάνει μικρές και μεγάλες κοινοτικές χώρες (π. χ. Κύπρος, Γαλλία, Πορτογαλία, Γερμανία, Πολωνία). Όμως έτσι παρέλειψε να υποχρεώνει στη μείωση όταν η ασφαλιστική επιχείρηση συμμετέχει π. χ. σε μια επενδυτική ανώνυμη εταιρεία και, άρα, ως μη υποκείμενη σε συμπληρωματική εποπτεία δεν έχει προσαρμοστεί η κατάσταση φερεγγυότητάς της. Τέλος, το Φεβρουάριο 2009, με ευκαιρία την εναρμόνιση με την Οδηγία που σχετίζεται με την ανασφάλιση και την ασφάλιση αυτοκινήτων, επιβάλλει ο νομοθέτης τη μη λήψη υπόψη στο περιθώριο φερεγγυότητας των ποσών των ως άνω συμμετοχών, δηλαδή τη μείωσή του κατά τα ποσά των συμμετοχών, χωρίς να προβλέπει τη δυνατότητα μη μείωσης για τις επιχειρήσεις που ήδη υπόκεινται στη συμπληρωματική εποπτεία και στις οποίες εφαρμόζεται η προσαρμοσμένη φερεγγυότητα. Ναι μεν το προβλέπει ο κοινοτικός νομοθέτης σαν απλή δυνατότητα που, αν θέλουν, την εφαρμόζουν τα κράτη - μέλη, πλην όμως δεν την έχουν ασκήσει ούτε κοινοτικά κράτη με ισχυρή ασφαλιστική βιομηχανία. Η αδύνατη ελληνική ασφαλιστική βιομηχανία (κατέχει μόλις το 1/3 της δαπάνης ασφαλίσεων της Πορτογαλίας, το ΑΕΠ της οποίας είναι χαμηλότερο του ελληνικού) καλείται έτσι να εισφέρει πολλές εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ για κάτι που δεν είναι αναγκαίο και, αν δεν τα εισφέρουν οι μέτοχοι, θα πρέπει να ανακληθεί η άδεια λειτουργίας της επιχείρησης, γιατί αυτό προβλέπει ο νόμος.

* Ο κ. Ιωάννης Ρόκας είναι καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών – δικηγόρος.

Ανώνυμες Ασφαλιστικές Εταιρίες που έχουν έδρα την Ελλάδα

Η λειτουργία ασφαλιστικής επιχείρησης με έδρα την Ελλάδα, προϋποθέτει άδεια που χορηγείται με απόφαση της Εποπτικής Αρχής. Η άδεια ισχύει για το σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ενιαία άδεια) σε περίπτωση που η ενδιαφερόμενη επιχείρηση πρόκειται να ασκήσει τις δραστηριότητες της σε άλλο κράτος - μέλος, είτε με καθεστώς εγκατάστασης, δηλαδή υποκατάστημα, είτε με καθεστώς ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.Δ.400/1970.

Για ασφαλιστικές επιχειρήσεις που έχουν έδρα την Ελλάδα και συνιστώνται μετά την έναρξη ισχύος του Π.Δ. 118/85 (Α 35), η άδεια λειτουργίας τους χορηγείται αποκλειστικά για την άσκηση είτε Ασφαλίσεων κατά Ζημιών είτε Ασφαλίσεων Ζωής. Ασφαλιστικές επιχειρήσεις που έχουν έδρα την Ελλάδα και οι οποίες κατά τη δημοσίευση του Π.Δ. 118/85 ασκούσαν Ασφαλίσεις κατά Ζημιών μαζί με Ασφαλίσεις Ζωής μπορούν να εξακολουθήσουν την ταυτόχρονη άσκηση των δύο δραστηριοτήτων, υπό τον όρο ότι κάθε δραστηριότητα θα τελεί υπό ξεχωριστή διαχείριση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 52β του Ν.Δ.400/1970.

Στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται

- 14 Ασφαλιστικές εταιρίες ζωής
- 37 ζημιών
- 12 μικτής δραστηριότητας

Εντός του πλαισίου της δραστηριότητας (κλάδοι Ασφάλισης ζωής ή κλάδοι Ασφαλίσεων ζημιών) την οποία επιθυμεί να ασκήσει η ασφαλιστική επιχείρηση, από την Εποπτική Αρχή της χορηγείται η άδεια λειτουργίας κατά κλάδο ασφάλισης, για όλους ή μερικούς από τους κινδύνους που υπάγονται όταν κάθε κλάδο καθώς και κατά ομάδα κλάδων ασφαλίσεων σύμφωνα με την κατάταξη που προβλέπεται στο άρθρο 13 του Ν.Δ.400/1970.

Επίσης, στην εποπτεία της ΕΠ.Ε.Ι.Α. υπάγονται και οι δραστηριότητες των Ελληνικών Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν την Ελεύθερη Παροχή Υπηρεσιών.

Ασφαλιστικές επιχειρήσεις που έχουν έδρα σε τρίτη χώρα (εκτός της Ε.Ε. και του Ε.Ο.Χ.)

Στην εποπτεία της ΕΠ.Ε.Ι.Α. υπάγονται επίσης οι Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις που έχουν έδρα σε 3^η χώρα εκτός της Ε. Ε. και του Ε.Ο.Χ. και ασκούν ασφάλιση στην Ελλάδα υπό καθεστώς εγκατάστασης σύμφωνα με τα άρθρα 3α και 20 του Ν.Δ.400/1970.

Ασφαλιστικές επιχειρήσεις που έχουν έδρα σε κράτος - μέλος της Ε.Ε. και του Ε.Ο.Χ

Ασφαλιστικές επιχειρήσεις που έχουν έδρα σε κράτος – μέλος της Ε. Ε. και του Ε.Ο.Χ., μπορούν να ασκούν ασφάλιση στην Ελλάδα, είτε υπό καθεστώς υπηρεσιών, σύμφωνα με τις διατάξεις του 7^{ου} Κεφαλαίου του Ν. Δ. 400/1970.

Η εποπτεία της δραστηριότητας αυτών των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων πραγματοποιείται από τις Εποπτικές Αρχές των Κρατών – Μελών που οι εν λόγω Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις έχουν την Έδρα τους.

Αλληλασφαλιστικοί Συνεταιρισμοί

Στην εποπτεία της ΕΠΕΙΑ υπάγονται οι οργανισμοί που ασκούν την αμοιβαία ασφάλιση ή αλληλασφάλιση, με αποκλειστικό σκοπό την αλληλασφάλιση των μελών τους. Οι Αλληλασφαλιστικοί Συνεταιρισμοί λειτουργούν σύμφωνα με τα άρθρα 35, 36 και 37 του Ν. Δ. 400/1970 και μπορούν να ασκούν αποκλειστικά ασφαλιστικές εργασίες που κατατάσσονται και ταξινομούνται στις Ασφαλίσεις κατά Ζημιών.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στην εποχή μας και στην κοινωνία που μας περιβάλλει, πέρα από τις αδιαμφισβήτητες αξίες και την καθαρά συναισθηματική της αξία, η ανθρώπινη ζωή θεωρείται ανεκτίμητη πηγή εισοδήματος η αξία της οποίας όπως και η διάρκεια είναι, εκ πρώτης όψεως, δύσκολο να υπολογιστούν. Η ανθρώπινη ζωή αποτελείται από πολλές αξίες οι περισσότερες από τις οποίες είναι αναντικατάστατες και δεν επιδέχονται μέτρηση. Από τη θρησκευτική σκοπιά, για παράδειγμα, η ανθρώπινη ζωή θεωρείται αθάνατη και μοναδικό θαύμα και της προσδίδονται αξίες και διάσταση που ξεπερνούν την ανθρώπινη λογική.

Το πλέγμα των αισθημάτων και συναισθημάτων που δημιουργείται στις διαπροσωπικές σχέσεις των ανθρώπων, είναι κι αυτό ένα στοιχείο που δεν μπορεί να μετρηθεί οικονομικά ή να υποκατασταθεί με κανένα υλικό τρόπο. Μια ανθρώπινη ζωή μπορεί επίσης να είναι ικανή για επιτεύγματα τα οποία συνεισφέρουν, κατά μοναδικό τρόπο, στην κουλτούρα μιας κοινωνίας ή στον οικογενειακό κύκλο.

Παρ' όλα αυτά, τέτοια ικανότητα από μόνη της δεν δημιουργεί καμιά οικονομική αξία η οποία λογικά να δημιουργεί την ανάγκη για οικονομική προστασία και διασφάλιση της ικανότητας αυτής. Μια ανθρώπινη ζωή έχει οικονομική αξία μόνο όταν κάποιο άλλο άτομο, άτομα ή οργανισμοί προσδοκούν να δημιουργήσουν χρηματικά οφέλη από την ύπαρξη της ζωής αυτής. Αν ένα άτομο δεν έχει εξαρτώμενους και κανένα άλλο άτομο ή οργανισμός δεν έχει να επωφεληθεί οικονομικά από την ζωή του, τώρα ή στο μέλλον, τότε η ζωή του, για καθαρά πρακτικούς λόγους, δεν έχει οικονομική αξία η οποία να χρειάζεται να προστατευθεί.

Στην πραγματική ζωή, όμως, τέτοια άτομα αποτελούν πολύ σπάνιες περιπτώσεις. Η συντριπτική πλειοψηφία αυτών που κερδίζουν εισόδημα είτε έχουν εξαρτώμενους είτε αναμένουν να αποκτήσουν σε μια ομαλή εξέλιξη της ζωής τους. Κι αυτοί ακόμα που κερδίζουν εισόδημα οι οποίοι δεν έχουν εξαρτώμενους, συνήθως παρέχουν κάποιας μορφής οικονομική υποστήριξη ή βοήθεια σε κάποιους άλλους, όπως για παράδειγμα, ηλικιωμένους γονείς, φιλανθρωπικά ιδρύματα, συνεταιρικές επιχειρήσεις κτλ. Σε όλες τις περιπτώσεις, η ανάγκη για την οικονομική προστασία της ανθρώπινης ζωής υπάρχει και είναι απαραίτητη.

Χωρίς αμφιβολία, ένα άτομο πρέπει να προστατεύει την ικανότητά του να δημιουργεί εισόδημα προς όφελος των εξαρτωμένων του. Ένας τρόπος να το πετύχει είναι να έχει το «κατάλληλο» μέσο προστασίας το οποίο να εγγυάται και να διασφαλίζει, στον καλύτερο δυνατό βαθμό, ότι δεν θα υπάρξει διακοπή της ροής του εισοδήματος όταν η φυσική ύπαρξη της ζωής του τερματίζεται για οποιονδήποτε λόγο. Τέτοιο προσφερόμενο μέσο, ίσως το μοναδικό, είναι η ασφάλιση Ζωής.

Όλοι μας έχουμε οικονομικές υποχρεώσεις, άλλοι μικρότερες κι άλλοι μεγαλύτερες. Υποχρεώσεις που μπορούμε να εκπληρώσουμε εάν όλα πάνε σύμφωνα με το όπως τα έχουμε προγραμματίσει. Μόνο που η εμφάνιση ενός απρόβλεπτου γεγονότος μπορεί να μας αναχαιτίσει και να μας βγάλει εκτός προγράμματος, οποιαδήποτε στιγμή. Ο κάθε άνθρωπος στη ζωή του θέλει να αισθάνεται σιγουριά και ασφάλεια. Γι' αυτό και πολλοί άνθρωποι καταφεύγουν στις ασφάλειες ζωής.

Η ασφάλεια ζωής δεν προσφέρει μόνο μια σημαντική χρηματική βοήθεια για το μέλλον των παιδιών των ασφαλισμένων, και γενικά της οικογένειάς τους σε περίπτωση θανάτου, αλλά είναι παράλληλα και τρόπος αποταμίευσης. Είναι ένας τρόπος να αγοράσει κανείς ένα σεβαστό μελλοντικό κεφάλαιο έναντι ενός μικρού

μηνιαίου, τριμηνιαίου, εξαμηνιαίου ή ετησίου ποσού. Με τις παροχές που προσφέρει η ασφάλεια ζωής, ο ασφαλισμένος μπορεί να απολαμβάνει το επίπεδο ζωής που του επιτρέπει το εισόδημα του, έχοντας επιτύχει ταυτόχρονα μια οικονομική εξασφάλιση που κανένα είδος αποταμίευσης δεν είναι δυνατό να προσφέρει. Η ασφάλεια ζωής συνδυάζει τη σιγουριά με φορολογικά οφέλη και τη δυνατότητα αποκομίσεως κερδών από τις αποδόσεις των επενδυτικών ταμείων της εταιρείας. Μια ασφάλεια ζωής παραχωρεί το αίσθημα της ασφάλειας, διευκολύνει με τέτοιο τρόπο ώστε να έχουν οι άνθρωποι συγχρόνως ασφάλεια, αξιοπρέπεια και ελευθερία.

Ασφάλεια Ζωής είναι....Ασφάλεια για τη ζωή!!!

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Τα σχετικά άρθρα της Ελληνικής Νομοθεσίας καθώς και δυο περιγραφές για το τι είναι Ασφάλιση από την Encyclopedia Britannica.

Ισχύων Νόμος υπ' αριθμ. 2496 /1997 άρθρο 1

« Με την ασφαλιστική σύμβαση η ασφαλιστική επιχείρηση (ασφαλιστής) αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλει έναντι ασφαλίστρου στον συμβαλλόμενο της (λήπτη της ασφάλισης) ή σε τρίτον, παροχή (ασφάλισμα) σε χρήμα ή εφόσον υπάρχει ειδική συμφωνία, άλλη παροχή σε είδος, όταν επέλθει το περιστατικό από το οποίο συμφωνήθηκε να εξαρτάται η υποχρέωση του (ασφαλιστική περίπτωση)».

ΝΔ 400/1970 άρθρο 2 παρ. 1 εδαφ. (α) όπως ισχύει

«Η ασφάλιση ασκείται στην Ελλάδα μόνο από Ανώνυμη Εταιρία και από αλληλασφαλιστικό συνεταιρισμό, ο οποίος έχει συσταθεί σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, και ασχολούνται αποκλειστικά με ασφαλιστικές εργασίες.

(Ο αλληλασφαλιστικός συνεταιρισμός μπορεί να ασκεί μόνο εργασίες της παρ. 1 του αρθρ. 13 του ν.δ/τος 400/70 (ασφαλίσεις ζημιών).

Εμπορικός Νόμος του 1910 άρθρο 189 (προϊσχύουσα διάταξη)

«Ασφάλις είναι η σύμβασις, δι' ης ο ασφαλιστής υποχρεούται, ίνα αντί ασφαλίστρου αποζημίωσιν τας απώλειας τας ζημίας, αίτινες ενδέχεται να συμβώσιν εις τον ασφαλιζόμενον εξ ωρισμένων τυχαίων ή ανωτέρας βίας περιστατικών, ή πλήρωσι χρηματικόν ποσόν κατά λόγον της διάρκειας ή των συμβεβηκότων της ζωής ενός ή των πλειόνων προσώπων».

«Σαν ασφάλιση μπορεί να περιγραφεί ο κοινωνικός μηχανισμός δια του οποίου μια μεγάλη ομάδα ατόμων - μέσω ενός συστήματος ισομερών εισφορών - μπορεί να περιορίσει ή και να εξαλείψει την οικονομική ζημιά που είναι ενδεχόμενο να επέλθει από ορισμένους μετρήσιμους κινδύνους, που είναι όμοιοι σε όλα τα μέλη της ομάδος. Η κύρια λειτουργία της ασφάλισης είναι να υποκαταστήσει την αβεβαιότητα με την βεβαιότητα της κάλυψης του οικονομικού κόστους που ενδεχομένως θα προκύψει από την τυχαία επέλευση ζημιογόνων γεγονότων.

Το αποτέλεσμα είναι το κόστος που κανονικά θα επιβάρυνε ένα άτομο, να κατανέμεται κατά ισομερή τρόπο, σε όλα τα άτομα μιας μεγάλης ομάδος που είναι εκτεθειμένα στον ίδιο κίνδυνο».

"Insurance" Encyclopedia Britannica, Macropedia"

«Ασφάλιση είναι μια μέθοδος αντιμετώπισεως κινδύνων. Η κύρια λειτουργία της είναι να υποκαταστήσει την αβεβαιότητα με την βεβαιότητα καλύψεως του οικονομικού κόστους από ζημιογόνα γεγονότα. Πιο τυπικά η ασφάλιση μπορεί να ορισθεί εάν ένα σύστημα κατά το οποίο ο ασφαλιστής, έναντι μιας συνήθως εκ των προτέρων οριζομένης εισφοράς, υπόσχεται να αποζημιώσει τον ασφαλιζόμενο, ή να του προσφέρει υπηρεσίες, στην περίπτωση που ορισμένα τυχαία περιστατικά έχουν σαν αποτέλεσμα την επέλευση ζημιών κατά τη διάρκεια μιας ορισμένης περιόδου».

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟΥ ΖΩΗΣ

ΑΡΘΡΟ 1ο: ΟΡΙΣΜΟΙ

Στο κείμενο του Ασφαλιστηρίου και στα συνημμένα σ' αυτό έγγραφα ονομάζονται: «ΕΤΑΙΡΙΑ» (Ασφαλιστής) : η Ανώνυμη Ελληνική Εταιρία Γενικών Ασφαλειών «Η ΕΘΝΙΚΗ», που έχει την έδρα της στην Αθήνα (οδός Καρ. Σερβίας αριθ.8).

«ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΣ» (Λήπτης της ασφάλισης): το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που συνάπτει τη σύμβαση ασφάλισης με την Εταιρία, το οποίο είναι υποχρεωμένο να πληρώνει το Ασφάλιστρο, έχοντας ταυτόχρονα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την Ασφαλιστική σύμβαση.

«ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΣ» το φυσικό πρόσωπο επί της ζωής του οποίου συνομολογείται η ασφάλιση. Αν δεν ορίζεται διαφορετικά στο Ασφαλιστήριο, ο Ασφαλισμένος θεωρείται και Συμβαλλόμενος. Τον Ασφαλισμένο βαρύνουν όλες οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την ασφαλιστική σύμβαση οι οποίες από την φύση τους πρέπει να εκπληρωθούν από τον ίδιο. Ο Ασφαλισμένος έχει τις ίδιες υποχρεώσεις με τον Συμβαλλόμενο αφού έχει λάβει γνώση της σύμβασης.

«ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΑΤΟΣ ΘΑΝΑΤΟΥ»: Το πρόσωπο ή τα πρόσωπα, που ορίζονται να πάρουν το Ασφαλιζόμενο Ποσό σε περίπτωση θανάτου του Ασφαλισμένου.

«ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΑΤΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ» : Ο Ασφαλισμένος.

«ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ ΕΞΑΓΟΡΑΣ, ΔΑΝΕΙΟΥ, ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΥΠΕΡΑΠΟΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ» : Ο Συμβαλλόμενος.

«ΠΑΡΟΧΗ» (Ασφάλισμα) : Η καταβολή σε χρήμα ή όπου υπάρχει ειδική συμφωνία παροχή σε είδος όταν επέλθει η ασφαλιστική περίπτωση όπως αυτή έχει συμφωνηθεί.

«ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΟ» το ποσό που καταβάλλεται, εφάπαξ ή τμηματικά, από το Συμβαλλόμενο με την Εταιρία, για την παροχή της ασφαλιστικής κάλυψης που προβλέπεται από το παρόν Ασφαλιστήριο.

«ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΕΤΟΣ» κάθε ετήσια περίοδος που αρχίζει από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Ασφαλιστηρίου ή από την αντίστοιχη με αυτήν ημερομηνία των επόμενων ετών.

ΑΡΘΡΟ 2ο: ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ

α Την Ασφαλιστική Σύμβαση αποτελούν σαν ενιαίο σύνολο τα εξατομικευμένα στοιχεία του ασφαλιστηρίου, οι γενικοί και ειδικοί ασφαλιστικοί όροι και η αίτηση για την έκδοσή του, μαζί με τις σχετικές με την ασφάλιση δηλώσεις του Συμβαλλομένου και του Ασφαλισμένου.

β. Κατά τη σύναψη της σύμβασης ο συμβαλλόμενος και ο Ασφαλισμένος υποχρεούνται να δηλώσουν στον Ασφαλιστή κάθε στοιχείο ή περιστατικό που γνωρίζουν, το οποίο είναι αντικειμενικά ουσιώδες για την εκτίμηση του κινδύνου, καθώς επίσης να απαντήσουν σε κάθε σχετική ερώτηση του Ασφαλιστή. Στοιχεία και περιστατικά, για τα οποία ο Ασφαλιστής έθεσε σαφείς γραπτές ερωτήσεις, τεκμαίρεται ότι είναι τα μόνα τα οποία επηρεάζουν την από μέρους του εκτίμηση και αποδοχή του κινδύνου.

ΑΡΘΡΟ 3ο : ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΥΠΑΝΑΧΩΡΗΣΗΣ

Ο Συμβαλλόμενος έχει δικαίωμα, εκτός των δικαιωμάτων εναντίωσης (άρθρο 2 παρ.5 και 6 του Ν.Δ.2496/97), να υπαναχωρήσει από την παρούσα σύμβαση αποστέλλοντας στα κεντρικά γραφεία της Εταιρίας συστημένη επιστολή, εντός 30 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του ασφαλιστηρίου.

ΑΡΘΡΟ 4ο: ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

Η ασφαλιστική κάλυψη δεν παρέχεται στο μέτρο που η πραγματοποίηση του ασφαλιστικού κινδύνου προέρχεται άμεσα από πολεμικά γεγονότα και ιοντίζουσες ακτινοβολίες.

ΑΡΘΡΟ 5ο: ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΟ

α. Το ασφάλιστρο καταβάλλεται εφάπαξ ή τμηματικά. Το τμηματικό ασφάλιστρο είναι ετήσιο και προκαταβλητέο, μπορεί όμως να καθοριστεί στο Ασφαλιστήριο ή με Πρόσθετη Πράξη η καταβολή του σε εξαμηνιαίες, σε τριμηνιαίες, σε μηνιαίες δόσεις με προσαύξηση 2% , 3%, 4% αντίστοιχα. Απαραίτητη προϋπόθεση για την καταβολή του ετησίου ασφαλίστρου σε δώδεκα (12) μηνιαίες δόσεις είναι η σύνδεση του ασφαλιστηρίου συμβολαίου με πιστωτική κάρτα ή τραπεζικό λογαριασμό, μέσω πάγιας εντολής. Εάν ακυρωθεί η πάγια εντολή παύει αυτόματα η καταβολή του ετησίου ασφαλίστρου σε δώδεκα (12) μηνιαίες δόσεις και η καταβολή στο εξής θα γίνεται σε τριμηνιαίες δόσεις αρχής γενομένης από την πρώτη τρίμηνη επέτειο του ασφαλιστηρίου συμβολαίου που ακολουθεί την ακύρωση τη πάγιας εντολής.

Ειδικά, για ασφαλιστήρια ζωής (1) συνδεδεμένα με Επενδύσεις και (2) Επιβίωσης (τιμολόγιο S23) η προσαύξηση θα εφαρμόζεται σκ ασφάλιστρα κινδύνων και συμπληρωματικών καλύψεων.

β. Το Ασφάλιστρο καταβάλλεται χωρίς η Εταιρία να είναι υποχρεωμένη να ειδοποιήσει ή να οχλήσει τον Συμβαλλόμενο ή οποιοδήποτε πρόσωπο που έχει δικαιώματα που απορρέουν από το Ασφαλιστήριο. Η υπενθύμιση της υποχρέωσης για πληρωμή του Ασφαλίστρου δεν μπορεί να θεωρηθεί σαν τροποποίηση του γενικού αυτού κανόνα.

ΑΡΘΡΟ 6ο: ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΟΥ

Η καταβολή του Ασφαλίστρου γίνεται κατά τις καθοριζόμενες στ< Ασφαλιστήριο ημερομηνίες είτε στα γραφεία της Έδρας της Εταιρία είτε στα Υποκαταστήματά της. Σε περίπτωση που η Εταιρία για τη εξυπηρέτηση του Συμβαλλομένου προτείνει άλλο τρόπο είσπραξη τον οποίο ο Συμβαλλόμενος θα αποδεχθεί, η Εταιρία διατηρεί τι δικαίωμα να τον επιβαρύνει με τα αναλογούντα έξοδα. Σαν ημερομηνία εξοφλήσεως θεωρείται η ημερομηνία καταβολής των χρημάτων. Η εξόφληση των ασφαλίστρων αποδεικνύεται με γραμμάτιο είσπραξης Τραπέζης ή έγγραφο στο οποίο πρέπει απαραίτητα να αναγράφεται η ημερομηνία εξόφλησης και να φέρει την υπογραφή και σφραγίδα του εντεταλμένου οργάνου που πραγματοποίησε την είσπραξη.

Μετά την καταβολή της πρώτης δόσης των Ασφαλίστρων, η οποί αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την έναρξη της ασφαλιστική κάλυψης, για την πληρωμή κάθε μιας από τις επόμενες δόσεις δίνεται προθεσμία 30 ημερών από την ημέρα που η δόση γίνεται απαιτητή Μέσα στην προθεσμία αυτή το Ασφαλιστήριο βρίσκεται σε

πλήρη ισχύ. Αν δεν πληρωθούν τα Ασφάλιστρα μέσα στην παραπάνω(προθεσμία η Εταιρία έχει δικαίωμα να καταγγείλει τη σύμβαση αποστέλλοντας επιστολή στον Συμβαλλόμενο στην οποία γνωστοποιείται ότι η περαιτέρω καθυστέρηση καταβολή ασφαλίστρου θα επιφέρει, μετά πάροδο, ενός (1) μηνός από τη κοινοποίηση της επιστολής τη λύση της σύμβασης εκτός α συντρέχουν οι προϋποθέσεις της μετατροπής του Ασφαλιστηρίου σε ελεύθερο περαιτέρω πληρωμής ασφαλίστρων (Άρθρο 2 των γενικών όρων Βασικής Ασφάλισης ή άρθρο 7 των γενικών όρων για ασφαλιστήρια που είναι συνδεδεμένα με επενδύσεις). Ειδικά για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια των οποίων η καταβολή γίνεται σε δώδεκα (12) μηνιαίες δόσεις η ακύρωση του ασφαλιστηρίου συμβολαίου θα γίνεται στο τέλος της μηνιαία περιόδου για την οποία έχει εισπραχθεί το αναλογούν ασφάλιστρα (ανεξάρτητα από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης ακύρωσης.

ΑΡΘΡΟ 7ο: ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ ΙΣΧΥ

Αν λόγω μη πληρωμής των Ασφαλίστρων, το Ασφαλιστήριο ακυρωθεί ή μετατραπεί σε ελεύθερο περαιτέρω καταβολή Ασφαλίστρων (εξαιρούνται τα ασφαλιστήρια που είναι συνδεδεμένα με επενδύσεις και είναι ελεύθερα περαιτέρω καταβολή ασφαλίστρων), χωρίς σε καμία περίπτωση να έχει εξαγοραστεί, είναι δυνατό να αποκτήσει πάλι την πλήρη ισχύ του, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι παρακάτω προϋποθέσεις:

α. υποβληθεί έγγραφη αίτηση του Συμβαλλομένου και του Ασφαλισμένου στα Γραφεία της Έδρας της Εταιρίας ή σ Υποκατάστημά της μέσα σε προθεσμία τριών (3) ετών από την ημερομηνία που έγινε ληξιπρόθεσμη και απαιτητή η πρώτη απλήρωτη δόση του ασφαλίστρου.

Ειδικά για ασφαλιστήρια που είναι συνδεδεμένα με επενδύσεις η ως άνω έγγραφη αίτηση του Συμβαλλομένου και του Ασφαλισμένου πρέπει να υποβληθεί μέσα σε προθεσμία ενός (1) έτους από την ημερομηνία που έγινε ληξιπρόθεσμη και απαιτητή η πρώτη απλήρωτη δόση του ασφαλιστρού.

β. υποβληθούν ικανοποιητικά για την Εταιρία αποδεικτικά στοιχεία για την καλή κατάσταση της υγείας του Ασφαλισμένου από αυτόν, υπό τη ρητή προϋπόθεση ότι θα γίνουν αποδεκτά από την Εταιρία σύμφωνα με την πρακτική και τους κανόνες που ακολουθεί και εφαρμόζει.

γ. καταβληθούν τα καθυστερούμενα Ασφάλιστρα, της βασικής ασφάλισης ζωής ανατοκίζόμενα ετησίως με το εγγυημένο τεχνικό επιτόκιο του προγράμματος.

Προκειμένου για ασφαλιστήρια που είναι συνδεδεμένα με επενδύσεις, η παράγραφος γ του άρθρου αυτού, τροποποιείται ως Προκαταβληθούν τα καθυστερούμενα Ασφάλιστρα μαζί με την αίτηση επαναφοράς.

Εφ' όσον συντρέχουν α παραπάνω προϋποθέσεις, η ημερομηνία έναρξης της κάλυψης είναι η μεταγενέστερη ημερομηνία πραγματοποίησης των αναφερομένων στις παραπάνω παραγράφους.

Σε περίπτωση που έχουν καταβληθεί τα καθυστερούμενα ασφάλιστρα και η Εταιρία δεν κάνει αποδεκτή την αίτηση επαναφοράς, διότι δεν συντρέχουν σωρευτικά παραπάνω προϋποθέσεις η Εταιρία θα επιστρέφει τα προκαταβληθέντα ασφάλιστρα άτοκα και το ασφαλιστήριο δεν θα επανέρχεται σε ισχύ.

ΑΡΘΡΟ 8ο: ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Σε περίπτωση παράβασης από δόλο των υποχρεώσεων του Συμβαλλομένου ή του Ασφαλισμένου κατά τη σύναψη της ασφάλισης κατά την διάρκεια της ασφάλισης ή κατά την επέλευση του κινδύνου, ο Ασφαλιστής έχει δικαίωμα να καταγγείλει την Ασφαλιστική Σύμβαση, μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός από τότε που έλαβε γνώση της παράβασης (άρθρο 3 Ν.Δ.2496/97).

Αν η ασφαλιστική περίπτωση επέλθει εντός της παραπάνω προθεσμίας ο Ασφαλιστής απαλλάσσεται της υποχρέωσης του για Καταβολή ασφαλίματος. Τα αποτελέσματα της καταγγελίας ισχύουν άμεσα. Ο Ασφαλιστής δικαιούται μόνο το δεδουλευμένο ασφαλιστρο.

Αν το ασφαλιστήριο έχει αποκτήσει αξία εξαγοράς ο Συμβαλλόμενος δικαιούται μόνο το ποσόν της εξαγοράς.

Συμφωνείται ειδικά ότι ο Ασφαλιστής διατηρεί το δικαίωμα καταγγελίας της σύμβασης και στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) αν η επέλευση του κινδύνου σχετίζεται με διάπραξη ή απόπειρα διάπραξης με δόλο ποινικού αδικήματος του Ασφαλισμένου.

β) όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 14 παράγραφος δ.

γ) για δόλια συμπεριφορά ή για κακόπιστη συμπεριφορά έναντι της Εταιρίας για απόπειρα εξαπάτησης ή παραπλάνησης για λήψη παράνομης αξίωσης του Ασφαλισμένου ή του Συμβαλλόμενου.

Η καταγγελία της σύμβασης για έναν εκ των ανωτέρω λόγων είναι δυνατόν να γίνει ακόμη και μετά την επέλευση του κινδύνου.

Τα αποτελέσματα της καταγγελίας για τις προαναφερόμενες παραγράφους α, β, γ και

δ) όταν ασκείται οπτό τον Ασφαλιστή, δεν μπορούν να επέρχονται πριν την πάροδο τριάντα (30) ημερών από τότε που θα περιέλθει στον Συμβαλλόμενο (άρθρο 8 Ν.2496/97).

ΑΡΘΡΟ 9ο: ΕΚΧΩΡΗΣΗ ή ΕΝΕΧΥΡΙΑΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟΥ

Εκχώρηση των απαιτήσεων ή αξιώσεων που προέρχονται από το Ασφαλιστήριο ή ενεχυρίασή του, ισχύει για την Εταιρία μόνον εφόσον πιστοποιηθεί με Πρόσθετη Πράξη, που θα καταχωρηθεί στο Ασφαλιστήριο, ή γίνει με συμβολαιογραφική πράξη, οπότε η ισχύς αρχίζει από τη στιγμή που η συμβολαιογραφική πράξη θα κοινοποιηθεί στην Εταιρία με Δικαστικό Επιμελητή. Καταβολή της Εταιρίας σ' εκπλήρωση υποχρεώσεών της από το Ασφαλιστήριο προς εκδοχέα ή ενεχυρούχο πιστωτή δεν είναι δυνατό να θεωρείται ότι έγινε κακώς.

Ο δικαιούχος του ασφάλισματος δεν μπορεί να εκχωρήσει ή να ενεχυριάσει το ασφάλισμα χωρίς την έγγραφη συναίνεση του Συμβαλλόμενου ή σε περίπτωση ασφάλισης ζωής τρίτου, αυτού του τρίτου εφόσον έχει δικαίωμα ορισμού δικαιούχου.

ΑΡΘΡΟ 10ο: ΟΡΙΣΜΟΣ – ΑΛΛΑΓΗ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ

α. Το δικαίωμα ορισμού δικαιούχου ασφάλισματος θανάτου ανήκει στον Συμβαλλόμενο με την προϋπόθεση ότι υπάρχει συναίνεση Ασφαλισμένου.

Αν δεν έχει ορισθεί δικαιούχος ή αν αυτός αποποιήθηκε ασφάλισμα, Δικαιούχος θεωρείται ο Συμβαλλόμενος.

β. Για την αλλαγή του δικαιούχου ασφάλισματος θανάτου απαιτείται έγγραφη αίτηση του Συμβαλλομένου με έγγραφη συναίνεση ασφαλισμένου και ισχύει από την ημερομηνία παραλαβής της.

ΑΡΘΡΟ 11ο : ΑΛΛΑΓΗ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΥ

α. Αλλαγή Συμβαλλομένου γίνεται πάντοτε με έγγραφη συν του Ασφαλισμένου.

β. Αν ο Συμβαλλόμενος, σε περίπτωση που είναι άλλος από τον Ασφαλισμένο, πεθάνει κατά τη διάρκεια ισχύος του ασφαλιστηρίου, τα δικαιώματά του και οι υποχρεώσεις του μεταβιβάζονται στον Ασφαλισμένο, εκτός αν έχει οριστεί διαφορετικά.

ΑΡΘΡΟ 12ο: ΕΚΠΤΩΣΗ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ

Αν οποιοσδήποτε Δικαιούχος, ή άλλο άτομο που με οποιοδήποτε τρόπο ενδιαφέρεται για την ασφάλιση αυτή ή έχει έννομο συμφέρον στο παρόν Ασφαλιστήριο, συντελέσει εκ προθέσεως στην επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου, χάνει ολοκληρωτικά κάθε δικαίωμα που πηγάζει από το παρόν Ασφαλιστήριο. Σε περίπτωση που κάποιος από τους Δικαιούχους χάσει δικαιώματά του για τον παραπάνω λόγο, τα δικαιώματα των τυχόν άλλων Δικαιούχων, που δεν έχουν καμιά ευθύνη, διατηρούν την πλήρη ισχύ τους.

ΑΡΘΡΟ13ο: ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΣΦΑΛΙΣΜΑΤΟΣ

Η πληρωμή ποσών που οφείλονται με βάση το παρόν Ασφαλιστήριο γίνεται από την Εταιρία αμέσως μετά την υποβολή και τον έλεγχο όλων των αναγκαίων δικαιολογητικών εγγράφων.

ΑΡΘΡΟ 14ο: ΔΙΑΦΟΡΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

α. Σαν ηλικία του Ασφαλισμένου κατά τη σύναψη της ασφάλισης θεωρείται η ηλικία του κατά την πλησιέστερη προς την ημερομηνία έναρξης της ασφάλισης επέτειο των γενεθλίων του.

β. Η ηλικία του Ασφαλισμένου για το θάνατο ή την επιβίωσή του, αποτελεί ουσιώδες στοιχείο για την εκτίμηση του κινδύνου. Αναληθής δήλωση ηλικίας θεωρείται ότι ασκεί επιρροή στην εκτίμηση του κινδύνου, εάν βρίσκεται έξω από τα όρια που προβλέπουν τα σχετικά τιμολόγια κατά την έναρξη της ασφαλιστικής κάλυψης.

γ. Η Εταιρία έχει το δικαίωμα να ζητήσει πιστοποιητικό γέννησης Ασφαλισμένου πριν από κάθε πληρωμή οποιουδήποτε ποσού του παρόντος Ασφαλιστηρίου. Αν, από το παραπάνω πιστοποιητικό γέννησης αποδειχτεί ότι η ηλικία του Ασφαλισμένου κατά την ημερομηνία που συνομολογήθηκε η ασφάλιση ήταν διαφορετική απ' αυτήν που δηλώθηκε, το ποσόν που πρέπει να πληρωθεί από την Εταιρία σύμφωνα με το παρόν ασφαλιστήριο θα είναι εκείνο που ασφάλιζε ο Ασφαλισμένος, με βάση την πραγματική του ηλικία και το ίδιο τιμολόγιο, με το ποσό που πληρώθηκε για ασφάλιστρο.

δ. Αν η πραγματική ηλικία του Ασφαλισμένου κατά την έναρξη ασφάλισης ήταν έξω από τα όρια των σχετικών τιμολογίων, η δικαιούται να καταγγείλει τη σύμβαση και ο Συμβαλλόμενος δικαιούται μόνο την αξία εξαγοράς.

ΑΡΘΡΟ 15ο: ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

Κάθε αξίωση που πηγάζει από το Ασφαλιστήριο παραγράφεται αφού περάσουν πέντε (5) χρόνια από το τέλος του χρόνου μέσα στον οποίο γεννήθηκε η αξίωση.

Αναστολή αυτής της παραγραφής για οποιονδήποτε λόγο αποκλείεται και διακοπή γίνεται μόνο με την έγερση τακτικής αγωγής και τις επακόλουθες διαδικαστικές πράξεις.

ΑΡΘΡΟ 16ο: ΚΑΤΟΙΚΙΑ

Ο Συμβαλλόμενος και ο ασφαλισμένος θεωρείται ότι διαμένουν στην κατοικία, η διεύθυνση της οποίας αναφέρεται στο Ασφαλιστήριο εφόσον η Εταιρία δεν λάβει αποδεδειγμένα έγγραφη ειδοποίηση για αλλαγή της διεύθυνσης αυτής. Έτσι κάθε οποιασδήποτε φύσεως ειδοποίηση της Εταιρίας προς τον Συμβαλλόμενο ή στον Ασφαλισμένο, κατά περίπτωση, στη διεύθυνση αυτή είναι έγκυρη και ως εκ τούτου επέρχονται όλες οι έννομες συνέπειες από την ενδεχόμενη ειδοποίηση αυτή.

ΑΡΘΡΟ 17° : ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ

Κάθε διαφορά οποιασδήποτε φύσης μεταξύ του Συμβαλλομένου ή του Ασφαλισμένου ή κάθε άλλου τρίτου έχοντος έννομο συμφέρον και της Εταιρίας, η οποία είναι δυνατό να προκύψει από το παρόν Ασφαλιστήριο, υπόκειται στην αποκλειστική δικαιοδοσία των αρμόδιων δικαστηρίων της Αθήνας και εκδικάζεται απ' αυτά.

ΑΡΘΡΟ 18° :

Για κάθε θέμα που δεν ρυθμίζεται με το ασφαλιστήριο και τους όρους θα εφαρμόζονται οι διατάξεις του νόμου περί ασφαλιστικής συμβάσεως και της ισχύουσας νομοθεσίας.

ΑΡΘΡΟ 19° : ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ

Είναι το Ελληνικό Δίκαιο.

ΑΡΘΡΟ 20° : ΧΑΡΤΟΣΗΜΑ ΚΑΙ ΦΟΡΟΙ

Κάθε φορολογική επιβάρυνση του Ασφαλιστηρίου οποιασδήποτε φύσης, των αποδείξεων είσπραξης ασφαλιστρων, των πράξεων χορήγησης δανείων, των Πρόσθετων Πράξεων οποιουδήποτε περιεχομένου, παροχών ή αποζημιώσεων και γενικά κάθε πράξης σχετικής με τη σύμβαση ασφάλισης, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κατά την έκδοση του Ασφαλιστηρίου ή θα ισχύσουν μετά την έκδοσή του, βαρύνει τους ενδιαφερομένους, Συμβαλλόμενο ή Ασφαλισμένο ή Δικαιούχο. Ειδικότερα, τα τέλη, οι φόροι και τα έξοδα εξόφλησης του Ασφαλιστηρίου, καθώς επίσης και όλα γενικά τα έξοδα της Εταιρίας από κατασχέσεις που επιβάλλονται στα χέρια της ως τρίτης ή από εκχωρήσεις του Ασφαλιζομένου Ποσού, βαρύνουν τον ενδιαφερόμενο που παρέχει την εξόφληση (Συμβαλλόμενο ή Ασφαλισμένο ή Δικαιούχο) ή τους νόμιμους διαδόχους του.

ΑΡΘΡΟ 21° : ΕΓΓΡΑΦΑ – ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Η Εταιρία δεσμεύεται μόνο με έγγραφα που φέρουν την υπογραφή των εξουσιοδοτημένων ειδικά γι' αυτό οργάνων της Έδρας και των Υποκαταστημάτων της Εταιρίας. Ασφαλιστικοί πράκτορες ή οποιαδήποτε άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που διαμεσολαβούν στην ασφάλιση δεν έχουν το δικαίωμα να συνάπτουν ή να μεταβάλουν συμβόλαια, που δημιουργούν υποχρεώσεις για την Εταιρία ή να αναλαμβάνουν στο όνομα της Εταιρίας και για λογαριασμό της, υποχρεώσεις. Κοινοποίηση αγωγής και άλλων δικογράφων ή εξώδικων δηλώσεων ισχύει μόνον

εφόσον γίνεται προς την Έδρα της Εταιρίας στην Αθήνα και όχι προς τα Υποκαταστήματα ή Πρακτορεία της ή Γραφεία Παραγωγής αυτής.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟΥ ΖΩΗΣ

ΑΡΘΡΟ 1ο : ΕΞΑΓΟΡΑ

Το ασφαλιστήριο μπορεί να εξαγορασθεί:

α. όταν πρόκειται για συμβόλαια διάρκειας πληρωμής ασφαλίσεων μέχρι και δέκα (10) χρόνων, μετά την πληρωμή δύο (2) ολόκληρων ετησίων ασφαλίσεων, και την παρέλευση του αντίστοιχου χρόνου.

β. όταν πρόκειται για συμβόλαια διάρκειας πληρωμής ασφαλίσεων έντεκα (11) χρόνων και πάνω, μετά την πληρωμή τριών (3) ολόκληρων ετησίων ασφαλίσεων, και την παρέλευση του αντίστοιχου χρόνου. Η αξία της εξαγοράς υπολογίζεται όπως ορίζει η υπ αριθ. Κ3 - 3974/11.10.1999 Απόφαση του Υπουργείου Ανάπτυξης και καταβάλλεται στο συμβαλλόμενο.

Για τα τιμολόγια πρόσκαιρης ασφάλισης θανάτου δεν υπάρχει αξία εξαγοράς.

Η αξία εξαγοράς ασφαλιστηρίου που είναι ελεύθερο περαιτέρω καταβολής ασφαλίσεων θα είναι ίση με το αντίστοιχο άρτιο μαθηματικό απόθεμα του ασφαλιστηρίου. Προς τούτο επισυνάπτεται αναλυτικός πίνακας για την εκάστοτε αξία εξαγοράς του παρόντος ασφαλιστηρίου.

ΑΡΘΡΟ 2ο : ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ

Το Ασφαλιζόμενο Ποσό Ασφαλιστηρίου Συμβολαίου που είναι ελεύθερο περαιτέρω καταβολής ασφαλίσεων θα υπολογίζεται από την αντίστοιχη αξία εξαγοράς, μειούμενη κατά 2% για έξοδα διαχείρισης, η οποία θα λαμβάνεται σαν εφάπαξ καθαρό ασφάλιστρο, με βάση την ηλικία που έχει ο Ασφαλισμένος κατά την

ημερομηνία της ελευθεροποιήσεως, την υπολειπόμενη διάρκεια από την ημερομηνία της ελευθεροποιήσεως μέχρι τη λήξη της αρχικής ασφάλισης και το τιμολόγιο της Εταιρίας που ίσχυε την εποχή που έγινε η ασφάλιση. Αυτό το ποσό καταβάλλεται από την Εταιρία σύμφωνα με τους αρχικούς όρους του.

Προς τούτο επισυνάπτεται αναλυτικός πίνακας για το εκάστοτε ελεύθερο κεφάλαιο του παρόντος ασφαλιστηρίου.

ΑΡΘΡΟ 3ο : ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ (ΔΑΝΕΙΑ)

Η Εταιρία δίνει προκαταβολές (Δάνεια) στο Συμβαλλόμενο για ασφαλιστήρια που βρίσκονται σε ισχύ μέχρι 100% της αξίας εξαγοράς τους με επιτόκιο που εκάστοτε θα καθορίζεται από την Εταιρία. Για το συμβόλαιο που βαρύνεται με προκαταβολή, αν σταματήσει η πληρωμή των ασφαλίσεων και των τόκων της προκαταβολής ή καθυστερήσει η καταβολή πέρα από τις τριάντα ημέρες από την ορισμένη ημερομηνία της πληρωμής, η Εταιρία έχει το δικαίωμα αφού προηγουμένως ειδοποιήσει τον συμβαλλόμενο με επιστολή, να εξαγοράσει αυτόματα το ασφαλιστήριο. Σ αυτή την περίπτωση από το ποσό της εξαγοράς αφαιρείται το ποσό της οφειλής που προκύπτει από την προκαταβολή και το υπόλοιπο καταβάλλεται στο Συμβαλλόμενο.

ΑΡΘΡΟ 4ο: ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

Εξαιρείται από την παρούσα ασφάλιση ο κίνδυνος θανάτου του

Ασφαλισμένου που θα προέλθει από :

α. την συμμετοχή του ασφαλισμένου σε πτήσεις με οποιοδήποτε αεροσκάφος, με οποιαδήποτε ιδιότητα καθώς και με αιωρόπτερα ή αερόστατα.

Διευκρινίζεται ότι το Ασφαλιστήριο καλύπτει τον κίνδυνο θανάτου του

Ασφαλισμένου σαν επιβάτη αεροσκαφών αναγνωρισμένων γραμμών εναέριων συγκοινωνιών και επιβάτη ειδικών πτήσεων με ναύλο (Charters).

β. την πτώση του Ασφαλισμένου με αλεξίπτωτο.

γ. αυτόνομες καταδύσεις ερασιτεχνικές ή επαγγελματικές.

δ. την χρήση εκρηκτικών υλών για επαγγελματικούς λόγους.

ε. την συμμετοχή του Ασφαλισμένου σε αγώνες ταχύτητας με μηχανικά μέσα.

Εάν συνέπεια των αναγραφόμενων στις παραγράφους α, β, δ και ε επέλθει ο θάνατος του Ασφαλισμένου, ο Συμβαλλόμενος δικαιούται μόνο την αξία εξαγοράς του ασφαλιστηρίου.

ΑΡΘΡΟ 5ο: ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΑ ή ΘΑΝΑΤΩΣΗ

α. Εάν ο Ασφαλισμένος αυτοκτόνησε, ο Ασφαλιστής υποχρεούται να καταβάλει το ασφάλισμα, εφόσον έχουν περάσει δύο (2) τουλάχιστον χρόνια από τη σύναψη της σύμβασης. Το ίδιο ισχύει και για κάθε μεταγενέστερη συμφωνία με την οποία αυξάνεται το ασφαλιστικό ποσό.

β. Ο δικαιούχος εκπίπτει από το δικαίωμά του αν με πρόθεση προκάλεσε το θάνατο του Ασφαλισμένου ή αποπειράθηκε να τον θανατώσει.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ

ΤΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟΥ ΖΩΗΣ

ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΕΞΟΔΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

Σύμφωνα και με τους γενικούς όρους του παρόντος παραρτήματος που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του Ασφαλιστηρίου Ζωής, η Ανώνυμη Ελληνική Εταιρία Γενικών Ασφαλειών "Η ΕΘΝΙΚΗ", στο εξής «η Εταιρία», καλύπτει τα έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης, που θα πραγματοποιηθούν, κατά τη διάρκεια ισχύος του παρόντος παραρτήματος λόγω ασθένειας ή ατυχήματος του ασφαλισμένου.

ΑΡΘΡΟ 1° : ΟΡΙΣΜΟΙ

Για την εφαρμογή των όρων του παρόντος παραρτήματος θεωρούνται:

- * **ΑΣΘΕΝΕΙΑ:** Κάθε διαταραχή της φυσιολογικής λειτουργίας του οργανισμού του ασφαλισμένου που αποδεικνύεται αντικειμενικά, δεν οφείλεται σε ατύχημα, πιστοποιείται ιατρικά, απαιτεί θεραπεία και προέρχεται από αιτίες οι οποίες δεν υπήρχαν ή υπήρχαν αλλά ο ασφαλισμένος δικαιολογημένα αγνοούσε την ύπαρξή τους κατά τη σύναψη της ασφάλισης.
- * **ΑΤΥΧΗΜΑ:** Κάθε σωματική βλάβη ασφαλισμένου που αποδεικνύεται αντικειμενικά προέρχεται από αιτία εξωτερική, βίαιη, τυχαία, αιφνίδια, ανεξάρτητη από την πρόθεση του παθόντα και έλαβε χώρα κατά τη διάρκεια ισχύος της παρούσας κάλυψης.

* **ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ:** Κάθε νοσηλευτικό ίδρυμα, δημόσιο ή ιδιωτικό, που λειτουργεί νόμιμα για την περίθαλψη και θεραπεία ασθενών και τραυματιών, παρέχει περίθαλψη κατά τη διάρκεια όλου του εικοσιτετραώρου και διαθέτει τον εξοπλισμό και τα μέσα για διάγνωση, θεραπεία και γενικά για χειρουργικές επεμβάσεις. Δεν θεωρούνται νοσοκομεία τα, αναπαυτήρια, αναρρωτήρια, σανατόρια, φυσιοθεραπευτήρια, κλινικές ή μονάδες αποκατάστασης αναπήρων, οίκοι ευγηρίας, ιδρύματα για αλκοολικούς ή τοξικομανείς καθώς και οι νευρολογικές και ψυχιατρικές κλινικές.

* **ΣΥΜΒΕΒΛΗΜΕΝΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ:** Κάθε νοσοκομείο Δημόσιο ή Ιδιωτικό με το οποίο η Εταιρία έχει συνάψει ειδική συμφωνία συνεργασίας.

Οι συνεργασίες αυτές έχουν ως κύριο σκοπό την πληρέστερη εξυπηρέτηση του ασφαλισμένου. Η Εταιρία όμως διατηρεί το δικαίωμα να διακόψει χωρίς προειδοποίηση του ασφαλισμένου, μερικές ή και όλες τις συνεργασίες αν κρίνει ότι οι συνθήκες δεν τις ευνοούν.

Ο ασφαλισμένος πριν από κάθε νοσηλεία επικοινωνεί με την Εταιρία και ενημερώνεται για τα συμβεβλημένα κάθε φορά με αυτήν νοσοκομεία.

* **ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ :** Ο Φορέας Κύριας ή Επικουρικής ασφάλισης ή ασφάλισης Πρόνοιας ή Ιδιωτικής ασφάλισης (συμπεριλαμβανομένης και της Α.Ε.Ε.Γ.Α. «Η ΕΘΝΙΚΗ») ή οποιοσδήποτε άλλος ασφαλιστικός φορέας
ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΑ: Είναι αποκλειστικά τα πρόσωπα που αναφέρονται στον ΠΙΝΑΚΑ ΚΑΛΥΨΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΩΝ του παρόντος παραρτήματος.

Δικαίωμα ασφάλισης με το παράρτημα αυτό έχουν, ο ασφαλισμένος με το ασφαλιστήριο συμβόλαιο ζωής του οποίου το παρόν είναι παράρτημα καθώς και

ως εξαρτώμενα μέλη, η/ο σύζυγος του ασφαλισμένου και τα άγαμα παιδιά τους η ηλικία των οποίων κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος παραρτήματος είναι για μεν τον ασφαλισμένο και την σύζυγο, μικρότερη των εξήντα (60) ετών, για δε τα παιδιά μεγαλύτερη των σαράντα πέντε (45) ημερών και μικρότερη των δέκα οκτώ (18) ετών.

- * **ΝΟΣΗΛΕΙΑ:** Η ιατρικώς αναγκαία εισαγωγή και παραμονή του ασφαλισμένου ως εσωτερικού ασθενούς σε νοσοκομείο για μία (1) τουλάχιστον διανυκτέρευση και μέχρι 365 ημέρες κατ' ανώτατο όριο, προκειμένου να υποβληθεί σε θεραπεία, η οποία δεν μπορεί να γίνει εκτός νοσοκομείου.

Δεν θεωρείται νοσηλεία η εισαγωγή και παραμονή του ασφαλισμένου εντός νοσοκομείου για χρονικό διάστημα πέραν του ιατρικώς αναγκαίου ή για να υποβληθεί μόνο σε διαγνωστικές εξετάσεις.

- * **ΘΕΣΗ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ:** Η κατηγορία θέσης εντός νοσοκομείου που θα επιλέξει ο ασφαλισμένος κατά τη διάρκεια νοσηλείας του. Οι κατηγορίες που καλύπτονται σύμφωνα με τους όρους του παρόντος παραρτήματος, από την ανώτερη προς την κατώτερη είναι α παρακάτω: Θέση Α : Δωμάτιο με ένα κρεβάτι. Θέση Β : Δωμάτιο με δύο ή περισσότερα κρεβάτια.

Σε περίπτωση νοσηλείας ασφαλισμένου σε θέση νοσηλείας ανώτερης κατηγορίας, από τις καλυπτόμενες θέσεις νοσηλείας, η Εταιρία αποζημιώνει τα έξοδα νοσηλείας που αντιστοιχούν στη θέση νοσηλείας Α

- * **ΘΕΡΑΠΕΙΑ:** Η με όλα τα επιστημονικά μέσα, προσπάθεια αποκατάστασης της λόγω ασθένειας ή ατυχήματος, διαταραχής της υγείας του ασφαλισμένου, με

χειρουργική ή συντηρητική μέθοδο, η οποία είναι ιατρικά τεκμηριωμένη και επιβεβλημένη.

- * **ΑΠΑΛΛΑΓΗ:** Το ποσό που αφαιρείται, σε κάθε περίπτωση αποζημίωσης σύμφωνα με τους όρους του παρόντος παραρτήματος, από το σύνολο των αναγνωρισθέντων εξόδων νοσοκομειακής περίθαλψης, για το οποίο δεν καταβάλλεται αποζημίωση, αλλά το επιβαρύνεται ο ασφαλισμένος και αναγράφεται στον ΠΙΝΑΚΑ ΚΑΛΥΨΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΩΝ του παρόντος παραρτήματος.
- * **ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ :** Το ποσοστό με το οποίο συμμετέχει ο ασφαλισμένος στα μετά την αφαίρεση τη απαλλαγής αναγνωρισθέντα έξοδα νοσηλείας και αναγράφεται στον ΠΙΝΑΚΑ ΚΑΛΥΨΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΩΝ του παρόντος παραρτήματος.
- * **ΕΠΕΙΓΟΝ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ:** Η λόγω ασθένειας ή ατυχήματος ανάγκη άμεσης νοσοκομείο. **ΑΝΩΤΑΤΟ ΟΡΙΟ ΕΥΘΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ:** Το ανώτατο κατά νοσηλεία καλυπτόμενο από την Εταιρία ποσό εξόδων νοσοκομειακής ασφαλισμένου, σε εκτέλεση των όρων του παρόντος παραρτήματος και το οποίο αναγράφεται στον ΠΙΝΑΚΑ ΚΑΛΥΨΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΩΝ του παρόντος παραρτήματος. Στο ως άνω ποσό εξόδων συμπεριλαμβάνονται και τα προηγηθέντα έξοδα επείγουσας προς νοσηλεία μεταφοράς ασθενούς.

ΑΡΘΡΟ 2°: ΠΑΡΟΧΕΣ

A. Αν ο ασφαλισμένος, λόγω ασθένειας ή ατυχήματος πραγματοποιήσει για τη θεραπεία του έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης η Εταιρία του αναγνωρίζει, εφόσον συντρέχουν και οι λοιποί όροι του παρόντος παραρτήματος, τα παρακάτω :

1. ΕΞΟΔΑ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ ΣΕ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ

- α)** Τα χρεούμενα από το νοσοκομείο έξοδα του ασφαλισμένου για κρεβάτι και τροφή, εργαστηριακές και παρακλινικές εξετάσεις που έχουν σχέση με την αιτία για την οποία έγινε η νοσηλεία, φάρμακα που παρέχονται μέσα στο νοσοκομείο, μεταγγίσεις, έξοδα χειρουργείου, υλικά όπως νάρθηκες, γύψινοι επίδεσμοι, παροχή οξυγόνου, ασθενοφόρο όχημα.
- β)** Αμοιβή νυκτερινής αποκλειστικής νοσοκόμου του ασφαλισμένου, μετά από έγκριση του θεράποντος ιατρού και με ανώτατο όριο τις 30 ημέρες κατά νοσηλεία.
- γ)** Έξοδα συνοδού του ασφαλισμένου που χρεώνονται από το νοσοκομείο και μόνον όταν πρόκειται για νοσηλεία ανηλίκου και υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα καταβληθεί αμοιβή νυκτερινής νοσοκόμου.
- δ)** Αμοιβές θεραπόντων ιατρών για παροχή υπηρεσιών εντός του νοσοκομείου κατά τη διάρκεια της νοσηλείας του ασφαλισμένου, σύμφωνα με τον ΠΙΝΑΚΑ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ καθώς και αμοιβές θεραπόντων ιατρών για καθορισμό και παρακολούθηση χημειοθεραπευτικών σχημάτων εντός του νοσοκομείου κατά τη διάρκεια νοσηλείας, σύμφωνα με τον ΠΙΝΑΚΑ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ.

ε) Αμοιβή χειρουργού και αναισθησιολόγου σε περίπτωση χειρουργικής επέμβασης του ασφαλισμένου για παροχή υπηρεσιών εντός του νοσοκομείου κατά τη διάρκεια της νοσηλείας σύμφωνα με τον ΠΙΝΑΚΑ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ ΧΕΙΡΟΥΡΓΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΩΝ του παρόντος παραρτήματος.

* Το ανώτατο όριο αμοιβής χειρουργού και αναισθησιολόγου, κατά χειρουργική επέμβαση, είναι ανάλογο της βαρύτητας της χειρουργικής επέμβασης όπως αυτή καθορίζεται στον πίνακα ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ, του παρόντος παραρτήματος.

Στα ανώτατα όρια αμοιβής χειρουργού και αναισθησιολόγου συμπεριλαμβάνεται και η αμοιβή για την πριν και μετά την χειρουργική επέμβαση παρακολούθηση του ασθενούς εντός του νοσοκομείου.

* Η αμοιβή χειρουργού και βοηθού χειρουργού, δεν θα υπερβαίνει αθροιστικά, το ανώτατο όριο κατά κατηγορία χειρουργικής επέμβασης που αναγράφεται στον ΠΙΝΑΚΑ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ ΧΕΙΡΟΥΡΓΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ.

* Στην περίπτωση που κατά τη διάρκεια μιας νοσηλείας, ο ασφαλισμένος υποβληθεί σε δύο ή περισσότερες χειρουργικές επεμβάσεις ταυτόχρονα, οι οποίες διενεργούνται από τον ίδιο χειρουργό, αυτές θεωρούνται ως μία επέμβαση και το ανώτατο όριο αμοιβής χειρουργού καθορίζεται σε ποσό ίσο με αυτό που αντιστοιχεί στη βαρύτερη επέμβαση που έγινε, σύμφωνα με τον ΠΙΝΑΚΑ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ ΧΕΙΡΟΥΡΓΩΝ, του παρόντος παραρτήματος.

* Στην περίπτωση που κατά τη διάρκεια μιας νοσηλείας ο ασφαλισμένος

υποβληθεί σε δύο ή περισσότερες χειρουργικές επεμβάσεις ταυτόχρονα, α οποίες διενεργούνται από χειρουργό διαφορετικής ειδικότητας, το ανώτατο όριο αμοιβής εκάστου χειρουργού, για κάθε μία από αυτές καθορίζεται σε ποσό ίσο με αυτό που αναγράφεται στον ΠΙΝΑΚΑ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ ΧΕΙΡΟΥΡΓΩΝ, του παρόντος παραρτήματος.

- * Για χειρουργική επέμβαση που δεν αναγράφεται στον συνημμένο ΠΙΝΑΚΑ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ του παρόντος παραρτήματος, το ανώτατο όριο ευθύνης της Εταιρίας είναι ίσο με αυτό που προβλέπεται για χειρουργική επέμβαση ανάλογης βαρύτητας.
- * Στην περίπτωση που ο ασφαλισμένος υποβληθεί σε χειρουργική επέμβαση, εξ αιτίας ασθένειας ή ατυχήματος, σε Νοσοκομείο στις Η.Π.Α ή Καναδά, το ανώτατο όριο καλυπτόμενης αμοιβής του χειρουργού και του αναισθησιολόγου, κατά κατηγορία χειρουργικής επέμβασης, διπλασιάζεται. Αντίστοιχα διπλασιάζονται τα ανώτατα όρια που περιγράφονται στις ως άνω περιπτώσεις της παραγράφου 1ε του άρθρου αυτού.

2 ΕΞΟΔΑ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ ΧΩΡΙΣ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΗ.

Εξαιρετικά στην περίπτωση χειρουργικής επέμβασης του ασφαλισμένου, χωρίς να γίνει μία (1) τουλάχιστον διανυκτέρευση στο Νοσοκομείο, η Εταιρία αναγνωρίζει ως έξοδα νοσηλείας, μόνο τα έξοδα χειρουργείου καθώς και την αμοιβή χειρουργού και αναισθησιολόγου, σύμφωνα με την παράγραφο 1ε του άρθρου αυτού και μέχρι το ανώτατο όριο ευθύνης της Εταιρίας.

3. ΕΞΟΔΑ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑΣ ΠΡΟΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΑΣΘΕΝΟΥΣ.

Σε περίπτωση επείγοντος περιστατικού, η Εταιρία αναγνωρίζει τα έξοδα επείγουσας μεταφοράς προς νοσηλεία του ασφαλισμένου, με κάθε μεταφορικό μέσο, αν συντρέχουν σωρευτικά οι παρακάτω προϋποθέσεις:

α) Το επείγον περιστατικό συμβεί σε περιοχή στην οποία, δεν υπάρχει η κατάλληλη ιατρική υποδομή για την αντιμετώπισή του.

β) Η μεταφορά γίνει μέσα στο ίδιο κράτος που συνέβη το περιστατικό.

γ) Το επείγον της μεταφοράς βεβαιωθεί και αιτιολογηθεί με ιατρική γνωμάτευση.

δ) Η νοσηλεία για την οποία έγινε η επείγουσα μεταφορά πραγματοποιηθεί.

ε) Η μεταφορά γίνει εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών από την επέλευση του περιστατικού.

στ) Τα έξοδα της μεταφοράς βεβαιώνονται με τη προσκόμιση των πρωτοτύπων αποδείξεων του μεταφορέα.

Β. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ

1. Από το σύνολο των αναγνωρισθέντων εξόδων, σύμφωνα με την παράγραφο Α του άρθρου αυτού, αφαιρείται η ΑΠΑΛΛΑΓΗ και η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ το δε υπόλοιπο και μέχρι το ΑΝΩΤΑΤΟ ΟΡΙΟ ΕΥΘΥΝΗΣΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ, καταβάλλεται στον ασφαλισμένο.

2. Αν ο ασφαλισμένος νοσηλευθεί σε ΣΥΜΒΕΒΛΗΜΕΝΟ με την Εταιρία νοσοκομείο, η Εταιρία θα καταβάλει στον ασφαλισμένο ή για λογαριασμό του στο συμβεβλημένο νοσοκομείο, αποζημίωση ίση με τα αναγνωρισθέντα έξοδα νοσηλείας μείον το ποσό της ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ και μέχρι το ΑΝΩΤΑΤΟ ΟΡΙΟ

ΕΥΘΥΝΗΣ ΤΗΣ.

3. Αν ο ασφαλισμένος, για την κάλυψη των εξόδων νοσοκομειακής περίθαλψης, έκανε χρήση ΟΠΟΙΟΥΔΗΠΟΤΕ ασφαλιστικού φορέα και με την προϋπόθεση ότι εισέπραξε από αυτόν μέρος των αναγνωρισθέντων από την Εταιρία, εξόδων νοσηλείας η Εταιρία θα καταβάλει στον ασφαλισμένο αποζημίωση ίση με τη διαφορά των αναγνωρισθέντων εξόδων μείον το ποσό μείον το ποσό που κατέβαλλε ο Φορέας με ανώτατο όριο αυτό που θα κατέβαλλε η Εταιρία εφαρμόζοντας ανάλογα με την περίπτωση την παράγραφο Β1 ή Β2 του

άρθρου αυτού. Η παρούσα παράγραφος 3 δεν εφαρμόζεται αν η ίδια η Εταιρία έχει καταβάλει μέρος των εξόδων σε εκτέλεση των όρων άλλου ατομικού ασφαλιστηρίου συμβολαίου ζωής/υγείας οπότε για υπόλοιπο των εξόδων εφαρμόζεται ανάλογα με την περίπτωση η παράγραφος Β1 ή Β2 του άρθρου αυτού.

Γ. ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τα πραγματοποιηθέντα έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης είναι τα ακόλουθα:

- α. Οι πρωτότυπες αποδείξεις παροχής υπηρεσιών των νοσηλευτικών ιδρυμάτων, των ιατρών και των αποκλειστικών νοσοκόμων.
- β. Οι πρωτότυπες βεβαιώσεις άλλου ασφαλιστικού φορέα από τις οποίες εμφανίζεται ότι παρακρατήθηκαν από αυτόν (Φορέα), οι πρωτότυπες αποδείξεις,

βάσει των οποίων κατεβλήθη στον δικαιούχο, μέρος της δαπάνης των εξόδων νοσοκομειακής περίθαλψης, έστω και αν αυτό χαρακτηριστεί ως επίδομα.

γ. Ο πρωτότυπες αποδείξεις φαρμακείων, με επικολλημένα κουπόνια των φαρμάκων.

Στην περίπτωση νοσηλείας ασφαλισμένου εκτός των κρατών Ευρωπαϊκής Ένωσης η Εταιρία αποζημιώνει, βάσει των ό| του παρόντος παραρτήματος τα έξοδα νοσηλείας σε ευρώ " αντιστοιχούν σε ξένα νομίσματα, σύμφωνα με την Ισοτιμία Τράπεζας της Ελλάδας και με τη μέση τιμή κατά την ημέρα πληρωμής των εξόδων νοσηλείας οπτό τον ασφαλισμένο νοσοκομείο.

Δ. ΧΑΡΤΟΣΗΜΟ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΝ

Ειδικότερα, κατά παρέκβαση των διατάξεων του άρθρου 20 Γενικών Όρων του Ασφαλιστηρίου Ζωής το χαρτόσημο αναλογεί στην αποζημίωση που καταβάλλει η Εταιρία,(ασφαλισμένο για έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης, επιβαρύνεται η Εταιρία.

ΑΡΘΡΟ 3° : ΔΙΑΔΟΧΙΚΕΣ ΝΟΣΗΛΕΙΕΣ

Δύο ή περισσότερες νοσηλείες του ασφαλισμένου συμπεριλαμβανομένων και των τυχόν εξόδων επείγουσας προς νοσηλεία μεταφοράς ασθενούς, οι οποίες οφείλονται στην ίδια ή σε επιπλοκές που προήλθαν από αυτήν, θα θεωρούνται από την Εταιρία ως μία νοσηλεία, εκτός αν απέχουν μεταξύ περισσότερο από σαράντα πέντε (45) ημέρες.

ΑΡΘΡΟ 4°: ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

A. Δεν καλύπτονται από το παρόν παράρτημα έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης λόγω ασθένειας ή ατυχήματος που προξενήθηκε άμεσα ή έμμεσα, αποκλειστικά ή μερικά από:

1. Την συμμετοχή του ασφαλισμένου σε πτήσεις με οποιοδήποτε αεροσκάφος ή ελικόπτερο καθώς και με αιωρόπτερα ή αερόστατα με οποιαδήποτε ιδιότητα. Διευκρινίζεται ότι καλύπτονται σύμφωνα με τους όρους παρόντος παραρτήματος περιστατικά που θα συμβούν όταν, ο ασφαλισμένος είναι επιβάτης αεροσκαφών αναγνωρισμένων γραμμών εναέριων συγκοινωνιών ή επιβάτης ειδικών πτήσεων με ναύλο (Charters).

2. Την πτώση του ασφαλισμένου με αλεξίπτωτο.

3. Τη χρήση εκρηκτικών υλών.

4. Απόπειρα αυτοκτονίας, αυτοτραυματισμό, ανεξάρτητα από τη διανοητική κατάσταση του ατόχου.

B. Δεν καλύπτονται από το παρόν παράρτημα έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης εξαιτίας ασθένειας ή ατυχήματος κατά τη διάρκεια:

1. Συμμετοχής του ασφαλισμένου, γενικά σε επαγγελματικές ή ερασιτεχνικές αθλητικές συναντήσεις (αγώνες ή προπονήσεις) αναγνωρισμένων αθλητικών σωματίων.

2. Συμμετοχής του ασφαλισμένου, ειδικά σε επαγγελματικές ή ερασιτεχνικές αθλητικές συναντήσεις πυγμαχίας και " (αγώνες ή προπονήσεις).

3. Συμμετοχής του ασφαλισμένου σε επαγγελματικές ερασιτεχνικές αυτόνομες

καταδύσεις.

4. Συμμετοχής του ασφαλισμένου σε αγώνες συναγωνισμούς διαγωνισμούς, ακροβασίες με μηχανικά μέσα (αυτοκίνητα μοτοσικλέτες κλπ.).

Γ.1. Δεν καλύπτονται, καθ' όλη τη διάρκεια του πα(παραρτήματος, τα έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης οφείλονται σε ασθένεια που εκδηλώθηκε για πρώτη φορά εντός των πρώτων τριάντα (30) ημερών από τότε που άρχισε να ισχύει ή επανήλθε σε ισχύ η ασφάλισή του.

2. Δεν καλύπτονται έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης ασθένειας που θα πραγματοποιηθούν σε κράτη Ευρωπαϊκής Ένωσης πριν την παρέλευση τουλάχιστον έξι (6)

μηνών από την έναρξη ισχύος ή την επαναφορά σε ισχύ του παρόντος παραρτήματος.

Δ. Δεν καλύπτονται από το παρόν παράρτημα έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης από οποιαδήποτε αιτία που οφείλονται σε :

1. Συγγενείς παθήσεις.

2. Νοσηλεία για διάγνωση, θεραπεία και χειρουργική επέμβαση για αποκατάσταση στειρότητας, για γονιμοποίηση και τις επιπλοκές τους. Επίσης σε γενικές ερευνητικές γυναικολογικές επεμβάσεις λαπαροσκοπικές ή μη οι οποίες θα καλύπτονται μόνον εφόσον αποδειχθεί ασθένεια με την προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών και σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο ΣΤ του παρόντος άρθρου.

3. Διανοητικές νευροφυτικές διαταραχές και ψυχιατρικές παθήσεις ή ασθένειες, εκούσια λήψη φαρμάκων χωρίς συνταγή ιατρού, χρήση ναρκωτικών, αλκοολισμό

συμπεριλαμβανομένης και της αλκοολικής ηπατοπάθειας.

4. Διαγνωστικές εξετάσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια νοσηλείας η οποία καλύπτεται σύμφωνα με τους όρους του παρόντος παραρτήματος και δεν έχουν σχέση με την αιτία για την οποία έγινε αυτή.
5. Γενικές ιατρικές εξετάσεις (check-up).
6. Ανάρρωση και γηριατρική θεραπεία.
7. Πάσης φύσεως θεραπείες ή χειρουργικές επεμβάσεις για την αντιμετώπιση της παχυσαρκίας.
8. Επεμβάσεις πλαστικής χειρουργικής και γενικά επεμβάσεις που πραγματοποιούνται από πλαστικούς ή αισθητικούς χειρουργούς, εκτός εάν αυτές επιβάλλονται για την αποκατάσταση των συνεπειών ατυχήματος.
9. Οδοντιατρική ή χειρουργική θεραπεία στα δόντια, φατνία και ούλα ακόμα και αν σφείλεται σε ατύχημα. Θεραπεία του συνδρόμου κροταφογναθικής αρθρώσεως TMJ.
10. Σύνδρομο επίκτητης ανοσολογικής ανεπάρκειας (AIDS), καθώς και τις επιπλοκές του.
11. Τοκετό και τις επιπλοκές του.
12. Έξοδα αγοράς και τοποθέτησης τεχνητών προσθετικών τμημάτων του σώματος διορθωτικών συσκευών και υποβοηθητικών της λειτουργίας αυτών μηχανημάτων. Κατ' εξαίρεση, καλύπτονται αποκλειστικά και μόνο τα έξοδα αγοράς και τοποθέτησης μοσχεύματος κερατοειδούς, ενδοφακού, μοσχεύματος αρτηριών βαλβίδας καρδιάς βηματοδότη, απεινιδωτού και υλικών οστεοσύνθεσης και υπό την προϋπόθεση ότι η τοποθέτηση αυτών είναι απαραίτητη, συνεπεία ατυχήματος ή ασθένειας που συνέβη κατά τη διάρκεια ισχύος του παρόντος

Ε. Δεν καλύπτονται από το παρόν παράρτημα έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης για τα δύο (2) πρώτα έτη της ασφάλισης ή της επαναφοράς της σε ισχύ που οφείλονται σε :

1. Ρευματικές, εκφυλιστικές παθήσεις των οστών και των αρθρώσεων.
2. Κήλη μεσοσπονδυλίου δίσκου, ρήξη ινώδους δακτυλίου και στις επιπλοκές τους ανεξάρτητα από το αν προέρχονται από ατύχημα έστω και αν έχει χαρακτηριστεί η περίπτωση με δικαστική απόφαση ως ατύχημα.
3. Θεραπεία ή εγχείρηση για την διόρθωση οφθαλμικών διαθλαστικών ανωμαλιών.
4. Αιμορροΐδες, ραγάδα δακτυλίου, κισσούς καθώς και σε ρινικό διάφραγμα και στις επιπλοκές τους.
5. Κύηση, αποβολή και γενικά σε επιπλοκές τους ανεξάρτητα αν προέρχονται από ατύχημα.

ΣΤ. Δεν καλύπτονται από το παρόν παράρτημα έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης, για τις 180 πρώτες ημέρες της ασφάλισης ή της επαναφοράς της σε ισχύ που οφείλονται σε θεραπεία ή εγχείρηση των αμυγδαλών ή των αδενοειδών εκβλαστήσεων, της κήλης καθώς και των γεννητικών οργάνων της γυναίκας.

Ζ. Δεν καλύπτονται από το παρόν παράρτημα τα έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης τα οποία εισέπραξε ο ασφαλισμένος από οποιοδήποτε ασφαλιστικό φορέα.

Επίσης δεν καλύπτονται τα έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης που δικαιούται να εισπράξει ο ασφαλισμένος από άλλο ατομικό ασφαλιστήριο συμβόλαιο ζωής / υγείας της Εταιρίας με προγενέστερη του παρόντος παραρτήματος ημερομηνία έναρξης ισχύος.

ΑΡΘΡΟ 5° : ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ

Ο Ασφαλισμένος ή ο Συμβαλλόμενος, υποχρεούται εντός οκτώ (8) ημερών από τότε που έλαβε γνώση της επέλευσης της ασφαλιστικής περίπτωσης να ειδοποιήσει εγγράφως την Εταιρία Επίσης υποχρεούται να δίνει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες και να υποβάλει στοιχεία και έγγραφα που σχετίζονται με τις περιστάσεις και τις συνέπειες επέλευσης του κινδύνου που του ζητάει η Εταιρία.

Ο Ασφαλισμένος ή και ο Συμβαλλόμενος, υποχρεούνται να εξουσιοδοτούν την Εταιρία για έλεγχο, με οποιοδήποτε εντεταλμένο όργανό της του πλήρους ιατρικού του φακέλου. Προς τούτο, ο ασφαλισμένος ή και ο συμβαλλόμενος, εξουσιοδοτούν την Εταιρία να λαμβάνει γνώση κάθε ιατρικού εγγράφου που έχει σχέση με την υγεία του ασφαλισμένου.

Στην περίπτωση νοσηλείας ασφαλισμένου εκτός Ελλάδος ο ασφαλισμένος ή και ο συμβαλλόμενος υποχρεούνται να προσκομίσουν:

- α) επικυρωμένα τα αποδεικτικά έγγραφα των εξόδων νοσηλείας και τα δικαιολογητικά νοσηλείας από την πλησιέστερη Ελληνική Προξενική Αρχή και
- β) επίσημη μετάφρασή τους.

ΑΡΘΡΟ 6° : ΠΑΥΣΗ ΙΣΧΥΟΣ

Το παρόν παράρτημα παύει να ισχύει στις παρακάτω περιπτώσεις:

- α) Αν δεν καταβληθεί το ασφάλιστρο γι' αυτή τη πρόσθετη κάλυψη.
- β) Αν το Ασφαλιστήριο Ζωής του οποίου το παρόν παράρτημα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος λήξει ή ακυρωθεί ή εξαγορασθεί ή γίνει ελεύθερο παραπέρα καταβολής ασφαλίσεων.

γ) Προκειμένου για παιδιά, που ασφαρίζονται ως εξαρτώμενα πρόσωπα, το παρόν παράρτημα παύει να ισχύει στην επέτειο του ασφαλιστηρίου πλησιέστερη προς την 25^η επέτειο της γέννησής τους ή από την ημερομηνία που θα παντρευτούν αν προηγηθεί. Ασφάλιστρα που καταβλήθηκαν για το παρόν παράρτημα μετά την για οποιοδήποτε λόγο λήξη της ισχύος του, δεν δημιουργούν καμία υποχρέωση για την Εταιρία, παρά μόνο για άτοκη επιστροφή τους.

ΑΡΘΡΟ 7° : ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΙΣΧΥΟΣ ΤΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΛΟΓΩ ΣΤΡΑΤΕΥΣΗΣ

Στην περίπτωση που ασφαλισμένος υπηρετεί τη στρατιωτική του θητεία ως κληρωτός ή ως εθελοντής και με την προϋπόθεση ότι αυτός καλύπτεται επί δύο συνεχή έτη με το παρόν παράρτημα, έχει το δικαίωμα να ζητήσει την αναστολή της ισχύος του για αυτόν και μόνον. Η κάλυψη που έχει ανασταλεί μπορεί να επανέλθει σε ισχύ αν υποβληθεί στην Εταιρία έγγραφη αίτηση του ασφαλισμένου εντός τριάντα (30) ημερών από την απόλυσή του. Παρερχομένης της προθεσμίας των τριάντα (30) ημερών η κάλυψη που είχε ανασταλεί είναι άκυρη από την ημερομηνία αναστολής της.

ΑΡΘΡΟ 8° : ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΤΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ

1. Στην περίπτωση λήξης ισχύος του ασφαλιστηρίου ζωής, παρέχεται δικαίωμα παράτασης:
  - α) Στον κυρίως ασφαλισμένο, ισοβίως και με τους αυτούς όρους χωρίς έλεγχο ασφαλισιμότητας.
  - β) Από κοινού στον κυρίως ασφαλισμένο και τον /την σύζυγο που καλύπτεται με

το παρόν παράρτημα, ισοβίως και με τους αυτούς όρους χωρίς έλεγχο ασφαλισιμότητας. γ) Στα παιδιά ως εξαρτώμενα μέλη, που καλύπτονται με το παρόν παράρτημα, μέχρι την συμπλήρωση του 25^{ου} έτους της ηλικίας τους και με τους αυτούς όρους χωρίς έλεγχο ασφαλισιμότητας.

2. Στην περίπτωση που αποβιώσει ο ασφαλισμένος, κατά τη διάρκεια ισχύος του παρόντος παραρτήματος, παρέχεται δικαίωμα παράτασης:

α) Στον/στην σύζυγο του ασφαλισμένου που καλύπτεται με το παρόν παράρτημα, ισοβίως και με τους αυτούς όρους χωρίς έλεγχο ασφαλισιμότητας:

β) Στα παιδιά ως εξαρτώμενα μέλη, που καλύπτονται με το παρόν παράρτημα, μέχρι την συμπλήρωση του 25^{ου} έτους της ηλικίας τους και με τους αυτούς όρους χωρίς έλεγχο ασφαλισιμότητας: Το δικαίωμα αυτό ασκείται με έγγραφη αίτηση, η οποία πρέπει να υποβληθεί εντός του τελευταίου τριμήνου πριν τη λήξη του ασφαλιστηρίου ζωής ή εντός ενός μηνός από την ημερομηνία που απεβίωσε ο ασφαλισμένος.

ΑΡΘΡΟ 9^ο: ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΝΕΧΙΣΗΣ ΤΗΣ ΜΕ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Προκειμένου για παιδιά ασφαλισμένα ως εξαρτώμενα πρόσωπα, κατά τη λήξη της με το παρόν παράρτημα ασφάλισής τους λόγω συμπλήρωσης του 25ου έτους της ηλικίας τους, παρέχεται δικαίωμα συνέχισής της ισοβίως και με τους αυτούς όρους, χωρίς έλεγχο ασφαλισιμότητας.

Η ασφάλιση θα παρέχεται ως παράρτημα ασφαλιστηρίου συμβολαίου ζωής επ' ονόματί τους είτε ως ανεξάρτητο συμβόλαιο, εφ' όσον η Εταιρία θα το παρέχει.

Το δικαίωμα αυτό ασκείται με έγγραφη αίτηση η οποία πρέπει να υποβληθεί εντός ενός μηνός από τη λήξη της με το παρόν.

Ιατρικό Έντυπο

Στοιχεία Ιατρικής Εξέτασης

για Underwriting

Σωματομετρικές Ύψος _____ εκ Βάρος _____ Kg. Άλλαξε το βάρος του τον τελευταίο χρόνο; ΝΑΙ ΟΧΙ
 διαστάσεις Εάν ΝΑΙ, Αυξήθηκε κατά _____ Ελαττώθηκε κατά _____ Αιτία _____

Περφέρεια Κοιλιάς _____ cm Στήθους (σε βαθύ ασπνοή) _____ cm Στήθους (σε βαθύ ακπνοή) _____ cm
 Ακρόαση καρδιάς Καρδιακοί τόνοι: Ε Φ Ο Άλλο _____ Καρδιακά φυσιόμενα: ΝΑΙ ΟΧΙ
 Αν να διευκρινιστεί: Ένταση _____ Είδος _____ Θέση _____ Επέκταση _____

Αρτηριακή πίεση Σε περίπτωση αυξημένης αρτηριακής πίεσης ή σε ιστορικό υπέρτασης να γίνουν 2 επιπλέον μετρήσεις.

Συστολική			
Διαστολική			

Αποτέλεσμα ΗΚΓ

Καρδιακός ρυθμός Είδος – παλμοί / λεπτό _____ Έκτακτες συστολές - είδος - αριθμός / λεπτό _____

Η εξέταση αποκαλύπτει κάποια ανωμαλία από:

1. Τη γενική εμφάνιση;	☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ
2. Τα μάτια, τα αυτιά(βαθμός κλάτωσης οράσεως και ακοής);	☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ
3. Το δέρμα, τα λεμφογάγγλια, τη στοματική κοιλότητα ή το λαιμό;	☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ
4. Το θυροειδή αδένα ή άλλους αδένες ,	☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ
5. Το καρδιογγεακό σύστημα;	☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ
6. Το αναπνευστικό σύστημα;	☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ
7. Την κοιλία (ευαισθησία, όγκοι, κήλες, ουλές);	☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ
8. Το ουροποιητικό σύστημα;	☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ
9. Το νευρικό σύστημα;	☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ
10. Τα άκρα(ενδείξεις αρτηριοσκλήρυνσης, οιδήματα, κίρσοι);	☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ
11. Την ψηλάφηση των μαστών : (αν πρόκειται για γυναίκα)	☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ
12. Το γαστρεντερικό σύστημα, το ήπαρ, τον σπλήνα;	☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ
13. Συνιστάτε τη διενέργεια επιπλέον εξετάσεων; Αν ΝΑΙ, ποια και γιατί;	☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ (επεξηγήσεις τυχόν καταφατικών απαντήσεων)

Αριθμός Ερώτησης

Σε ποια ομάδα θεωρείτε ότι κατατάσσεται ο συγκεκριμένος ασφαλιζόμενος ανεξάρτητα από την τελική απόφαση της εταιρείας.

- Α. Να γίνει δεκτός για ασφάλιση Β. Να γίνει δεκτός υπό όρους
 Γ. Να αναβληθεί η ασφάλιση Δ. Να απορριφθεί η αίτηση για ασφάλιση

Όνοματεπώνυμο Ιατρού _____ Υπογραφή και Σφραγίδα Ιατρού _____

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ :

1. Σε καμία περίπτωση δεν συζητάμε με τον ασφαλιζόμενο ή τον ασφαλιστή την πιθανότητα έγκρισης ή μη, της αίτησης ασφάλισης.
2. Το παρόν έντυπο είναι εμπιστευτικό και αποστέλλεται ή παραδίδεται μόνο στα κεντρικά γραφεία της εταιρείας σε κλειστά φάκελα.

Ερωτηματολόγια

Ερωτηματολόγιο

για Συμμετοχή σε Αγώνες Αυτοκινήτου / Μοτοσικλέτας

(Συμπληρώνεται από τον/την αιτών/απούσα)

Όνοματεπώνυμο _____

Επάγγελμα _____

Ημέρια Γεννήσεως _____

Σημείωση : Αν η απάντηση σε οποιαδήποτε από τις παρακάτω ερωτήσεις είναι ΝΑΙ, παρακαλώ δώστε λεπτομέρειες

Μ Ε Ρ Ο Σ Α

1. Συμπληρώστε τα παρακάτω:

Τύπος αυτοκινήτου / Μοτοσικλέτας	Τύπος αγώνα	Τοποθεσία	Αριθμός Αγώνων	
			τους τελευταίους 12 μήνες	τους επόμενους 12 μήνες

Μ Ε Ρ Ο Σ Β

1. Πόσα χρόνια λαμβάνετε μέρος σε αγώνες ; _____
2. Τι είδους άδεια κατέχετε ; _____
3. Είστε ερασιτέχνης ή επαγγελματίας ; _____
4. Στους αγώνες που λαμβάνετε μέρος χρηματοδοτείστε από χορηγούς ; ΝΑΙ ΟΧΙ
5. Είστε ιδιοκτήτης του οχήματος με το οποίο λαμβάνετε μέρος στους αγώνες ; ΝΑΙ ΟΧΙ
6. Ο τύπος του αγώνα που συμμετέχετε έχει αλλάξει τα τελευταία δύο χρόνια ; ΝΑΙ ΟΧΙ
7. Είχατε ποτέ κάποιο ατύχημα κατά την διάρκεια δοκιμών ή αγώνων ; ΝΑΙ ΟΧΙ
8. Πρόκειται να αλλάξετε τον τύπο των αγώνων που συμμετέχετε ; ΝΑΙ ΟΧΙ
9. Συμμετέχετε σε προσπάθειες κατάρτησης ρεκόρ ή σε δοκιμές νέων τύπων οχημάτων ; ΝΑΙ ΟΧΙ

Δηλώνω ότι τα παραπάνω στοιχεία είναι αληθινά και θα αποτελέσουν μέρος της αίτησης ασφαλίσεώς μου και ότι η απόκριση οποιουδήποτε γεγονότος (παράγοντα) γνωστού σε μένα μπορεί να προσβάλει το συμβόλαιο.

Υπογραφή : _____

Ημερομηνία : _____

Ερωτηματολόγιο

για Αεροπόρους

(Συμπληρώνεται από τον/την αιτών/αιτούσα)

Όνοματεπώνυμο _____

Επάγγελμα _____

Ημ/νία Γεννήσεως _____

1. ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΡΩΝ ΠΤΗΣΕΩΣ ΩΣ ΠΙΛΟΤΟΣ, ΜΕΛΟΣ ΠΛΗΡΩΜΑΤΟΣ Ή ΕΠΙΒΑΤΗΣ.

	Ώρες Πτήσεως κατά τους Τελευταίους 12 Μήνες	Εκτίμηση Ωρών Πτήσεως για τους Επόμενους 12 Μήνες	Σύνολο Ωρών
Προγραμματισμένες Αεροπορικές Εταιρίες			
Μη προγραμματισμένες Αεροπ. Εταιρίες			
Άλλου είδους πολιτικές πτήσεις			
Ιδιωτική πτήση (λέσχη)			
Ιδιωτική πτήση (ιδιωκώς)			
Ελικόπτερα			
Ανεμοπλάνα			
Άλλου είδους (δώστε λεπτομέρειες)			

2. ΠΕΤΩΝΤΑΣ ΩΣ ΠΙΛΟΤΟΣ Ή ΑΛΛΟ ΜΕΛΟΣ ΠΛΗΡΩΜΑΤΟΣ

- α) Με τι ιδιότητα πετάτε (π.χ. πιλότος, πλοηγός); _____
- β) Τι τύπο διπλώματος κατέχετε ή πρόκειται να αποκτήσετε; _____
- γ) Πότε ανανεώθηκε τελευταίως η άδειά σας; _____
- δ) Σας έχει ποτέ απαγορευθεί η πτήση ή σας έχει αφαιρεθεί η άδεια; ΝΑΙ ΟΧΙ _____
- ε) Κατέχετε κάποιες από τις επόμενες ειδικότητες: Νυχτερινές πτήσεις, Ραδιοηλέφωνα.
 Χρήση μετεωρολογικών οργάνων, Εκπαιδευτής, Βοηθός εκπαιδευτή
- στ) Εάν ταξιδεύετε πολιτικώς ο εργοδότης σας κατέχει το Δίπλωμα Β.Α.Ο; ΝΑΙ ΟΧΙ
- η) Σας έχει συμβεί ποτέ κάποιο ατύχημα σε ώρα πτήσης; ΝΑΙ ΟΧΙ _____

3. ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΚΑΦΟΣ

- α) Με τι τύπους αεροσκαφών πετάτε; Δηλώστε αριθμό μηχανών και ώρες πτήσεων κατά έτος για κάθε τύπο.
_____
- β) Ποιος συντηρεί το σκάφος με το οποίο πετάτε. _____
- γ) Από ποια έ/ς βάσεις επιχειρείτε πτήσεις; _____

4. ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΣΚΑΦΟΥΣ

- α) Για ποιους λόγους πετάτε (π.χ. εργασία, ψυχαγωγία); _____
- β) Προτίθεστε να χρησιμοποιήσετε αεροδρόμια που δεν έχουν άδεια ή δεν είναι αναγνωρισμένα;
 ΝΑΙ ΟΧΙ
- γ) Δώστε λεπτομέρειες για πτήσεις εκτός της Ελλάδας, χώρες προορισμού και ώρες πτήσης

- _____
- _____
- δ) Εάν προτιμάτε να ασχοληθείτε με έναν από τους ακόλουθους τύπους πτήσης, παρακαλούμε να δηλώσετε τις ώρες πτήσης.
- ι) Δοκιμαστικές / πειραματικές πτήσεις (καθορίστε τύπο σκάφους και εάν πρόκειται για δοκιμαστικές πτήσεις για παραγωγή, ενέργεια αξία του σκάφους). _____
  - ii) Διαγωνισμοί, αγώνες, προσπάθεια για ρεκόρ, δοκιμή με ταχύτητα, ακροβατικές πτήσεις ή πτήσεις επίδειξης. _____
  - iii) Εκπαίδευση (δηλώστε εάν γίνεται σε λέσχη ή πολιτικώς και εάν πρόκειται για εκπαίδευση σε αρχικό ή εξελιγμένο επίπεδο). _____
  - iv) Ψεκασμός (δηλώστε τύπο σκάφους, συνήθες ύψος από το έδαφος και τοποθεσία). _____
  - v) Άλλου είδους εξειδικευμένων πτήσεων (π.χ. αερόστατα, αλεξίπτωτα, αεροφωτογράφιση κ.α.). Για ανέμοπλοια συμπληρώστε ξεχωριστό ερωτηματολόγιο _____

5. ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

- α) Σε ποιο κλάδο της Υπηρεσίας ή της Εφεδρείας υπηρετείτε; _____
- β) Ποιος είναι ο βαθμός σας; _____
- γ) Πετώτε με σκάφος με σταθερά ή περιστροφικά φτερά; _____
- δ) Καθορίστε την φύση και την έκταση των προβλεπόμενων πτήσεων. Έχετε σκοπό να μεταφερθείτε σε κάποιον άλλο κλάδο της υπηρεσίας; _____

Δηλώνω ότι τα παραπάνω στοιχεία είναι αληθινά και θα αποτελέσουν μέρος της αίτησης ασφαλισιώς μου και ότι η απόκρυψη οποιουδήποτε γεγονότος (παράγοντα) γνωστού σε εμένα μπορεί να προσβάλει το συμβόλαιο.

Υπογραφή _____

Ημερομηνία : _____

Ερωτηματολόγιο

Καταδύσεων

(Συμπληρώνεται από τον/την απάν/αιτούσα)

Όνοματεπώνυμο :

Επάγγελμα :

Ημέρ/νία Γεννήσεως :

Σημείωση : Αν η απάντηση σε οποιαδήποτε από τις παρακάτω ερωτήσεις είναι ΝΑΙ, παρακαλώ δώστε λεπτομέρειες

1. Είστε Ερασιτέχνης ή Επαγγελματίας :

Εάν είστε επαγγελματίας παρακαλούμε δηλώστε το όνομα του εργοδότη σας και την φύση της αναλαμβανόμενης εργασίας (Διάσωση, Συντήρηση, Κατασκευή, Καθάρισμα, Τοποθέτηση σωλήνων, Τοποθέτηση καλωδίων, Επισκόπηση). _____

2. Τύπος καταδύσης: (Με ανασπνεστήρα, με μπουκάλες κ.α.). Παρακαλούμε διευκρινίστε. _____

3. Έχετε εκπαιδευτεί σε κάποια σχολή καταδύσεων. ΝΑΙ ΟΧΙ

Εάν ναι δώστε περισσότερες λεπτομέρειες. _____

4. Ανήκετε σε κάποιον σύλλογο ή λέσχη καταδύσεων; ΝΑΙ ΟΧΙ _____

5. Πόσο καιρό κάνετε καταδύσεις; _____

6. Πόσες φορές τον χρόνο (μέσο όρο) κάνετε καταδύσεις; _____

7. Κάνετε καταδύσεις μόνος, και εάν ναι, κάτω από ποιες συνθήκες; ΝΑΙ ΟΧΙ _____

8. Παρακαλούμε δώστε λεπτομέρειες για τα μέρη που καταδύσατε, π.χ. Θάλασσα, Λιμάνια, Λιμένες, Ποταμούς.

α) Εάν κάνετε καταδύσεις έξω από χωρικά ύδατα της Ελλάδας παρακαλούμε δώστε λεπτομέρειες.

9. Παρακαλούμε δηλώστε:

α) Το σύνηθες βάθος κατάδυσης _____

β) Το μέγιστο βάθος κατάδυσης _____

γ) Τι τύπο εξοπλισμού χρησιμοποιείτε; _____

δ) Κάνετε στάσεις για αποσυμπίεση; _____

10. Πότε εξεταστήκατε από γιατρό τελευταία φορά με σκοπό να ελέγξετε τη φυσική σας κατάσταση για κατάδυση; Παρακαλούμε αναφέρετε το όνομα του ιατρού και την ημερομηνία εξέτασης. _____

11. Υποφέρατε ποτέ από κάποια ασθένεια ή είχατε κάποιο ατύχημα συνεπεία των καταδυτικών σας δραστηριοτήτων;
ΝΑΙ ΟΧΙ _____

12. Χρησιμοποιείτε κρηκτικά υλικά; ΝΑΙ ΟΧΙ _____

13. Ασχολείστε με καταδύσεις πιέσεως ΝΑΙ ΟΧΙ _____

Δηλώνω ότι τα παραπάνω στοιχεία είναι αληθινά και θα αποτελέσουν μέρος της αίτησης ασφαλίσεώς μου και ότι η απόκρυψη οποιουδήποτε γεγονότος (παράγοντα) γνωστού σε εμένα μπορεί να προσβάλλει το συμβόλαιο.

Υπογραφή : _____

Ημερομηνία : _____

Ερωτηματολόγιο

Αιωροπτερισμού

(Συμπληρώνεται από τον/την αιτών/αιτούσα)

Όνοματεπώνυμο :

Επάγγελμα :

Ημέρια Γεννήσεως :

Σημείωση : Αν η απάντηση σε οποιαδήποτε από τις παρακάτω ερωτήσεις είναι ΝΑΙ, παρακαλώ δώστε λεπτομέρειες

1. Είστε μέλος επίσημου Συλλόγου ή Λέσχης Αιωροπτεριστών ; ΝΑΙ ΟΧΙ _____
2. Πόσο καιρό ασχολείστε με το Αιωρόπτερο ; _____
3. Πόσες ώρες και πτήσεις
α) έχετε κάνει του τελευταίου 12 μήνες ; _____
β) σκοπεύετε να κάνετε τους επόμενους 12 μήνες ; _____
4. Έχετε συμμετάσχει (ή σκοπεύετε να συμμετάσχετε) σε Εθνικούς ή Διεθνείς αγώνες; ΝΑΙ ΟΧΙ _____
5. Προβλέπετε να ασχοληθείτε με την κατάρτιση ρεκόρ ή δοκιμές πρωτοτύπου, ΝΑΙ ΟΧΙ _____
6. Είχατε ποτέ κάποιο ατύχημα; ΝΑΙ ΟΧΙ _____
7. Ποια μέθοδο ξεκινήματος χρησιμοποιείτε ; (π.χ. αυτοκίνητο, σκάφος, από λόφους κλπ) _____

Δηλώνω ότι τα παραπάνω στοιχεία είναι αληθινά και θα αποτελέσουν μέρος της αίτησης ασφαλισιώς μου και ότι η απόκρυψη οποιουδήποτε γεγονότος (παράγοντα) γνωστού σε εμένα μπορεί να προσβάλει το συμβόλαιο.

Υπογραφή : _____

Ημερομηνία : _____

Ερωτηματολόγιο

Ενόπλων Δυνάμεων

(Συμπληρώνεται από τον/την αιτών/αιτούσα)

Όνοματεπώνυμο _____

Ειδικότητα / Σώμα _____

Ημέρ/νία Γεννήσεως _____

1. Σε ποιο σώμα υπηρετείτε ; _____
2. Ποιος είναι ο βαθμός σας ; _____
3. Είστε σε ετοιμότητα ή υπηρετείτε ήδη σε περιοχές εκτός Ελλάδος στις οποίες υπάρχουν αναταραχές; _____
4. Παρακαλώ περιγράψτε τα ακριβή σας καθήκοντα: _____
5. Συμμετέχετε σε επικίνδυνες δραστηριότητες όπως αεροπλάνα, πτώσεις με αλεξίπτωτα, εξουδετέρωση βομβών, καταδύσεις ή είστε μέλος των Ειδικών Δυνάμεων ; ΝΑΙ ΟΧΙ _____
6. Που υπηρετείτε ή είστε απεσπασμένος τώρα ; _____
7. Ποια είναι η τωρινή υγιεινή σας κατάσταση (μάχιμος, υπηρεσία γραφείου); _____

Δηλώνω ότι τα παραπάνω στοιχεία είναι αληθινά και θα αποτελέσουν μέρος της αίτησης ασφαλίσεώς μου και ότι η απόκριση οποιουδήποτε γεγονότος (παράγοντα) γνωστού σε εμένα μπορεί να προσβάλει τα συμβόλαια.

Υπογραφή : _____

Ημερομηνία : _____

Ερωτηματολόγιο

Επαγγελματικών Καθηκόντων

(Συμπληρώνεται από τον/την αιών/αιτούσα)

Όνοματεπώνυμο :

Επάγγελμα :

Ημέρια Γεννήσεως :

1. Ποιος είναι ο ακριβής τίτλος εργασίας σας; _____
5. Σε π είδους βιοτεχνία/βιομηχανία απασχολείστε ; _____
6. Παρακαλώ περιγράψτε :
  - α) τα καθημερινά σας καθήκοντα _____
  - β) περιγράψτε οποιαδήποτε έκτακτα καθήκοντα αναλαμβάνετε και με ποια συχνότητα για κάθε ένα από αυτά _____
7. Σε τι εργασιακό περιβάλλον εργάζεστε ; (π.χ. γραφείο, εργοστάσιο, εξωτερικός χώρος κλπ) _____
5. Εργάζεστε σε μηχανήματα ; ΝΑΙ ΟΧΙ
Αν ΝΑΙ ποιά είναι αυτά; _____
8. Είστε εκτεθειμένος σε αντίξοες περιβαλλοντολογικές συνθήκες ; (π.χ. σκόνη, καιρικές συνθήκες κλπ)
 ΝΑΙ ΟΧΙ Αν ΝΑΙ παρακαλώ δώστε λεπτομερή αναφορά. _____
6. Κατέχετε θέση Προϊστάμενου ή Διευθυντή ; ΝΑΙ ΟΧΙ Αν ΝΑΙ πόσο προσωπικό διοικείτε; _____
7. Το επάγγελμά σας απαιτεί κάποια ειδική άδεια ; (π.χ. δίπλωμα οδήγησης κλπ) ή ποιοποιητικό Υγείας.
 ΝΑΙ ΟΧΙ _____
8. Εργάζεστε σε ύψος πάνω από το έδαφος της γής ; ΝΑΙ ΟΧΙ
Αν ΝΑΙ παρακαλώ σημειώστε: Μέσο ύψος εργασίας _____
9. Εργάζεστε κάποιες φορές σε ύψος πάνω από 15 μέτρα από το έδαφος της γής ; ΝΑΙ ΟΧΙ
Αν ΝΑΙ πόσο συχνά; _____

Δηλώνω ότι τα παραπάνω στοιχεία είναι αληθινά και θα αποτελέσουν μέρος της αίτησης ασφαλιστικής μου και ότι η απόκρυψη οποιουδήποτε γεγονότος (παράγοντα) γνωστού σε εμένα μπορεί να προσβάλει το συμβόλαιο.

Υπογραφή : _____

Ημερομηνία : _____

Ερωτηματολόγιο

για Ορειβάτες

(Συμπληρώνεται από τον/την αιτών/αιτούσα)

Όνοματεπώνυμο :

Επάγγελμα :

Ημέλια Γεννήσεως :

Σημείωση : Αν η απάντηση σε οποιαδήποτε από τις παρακάτω ερωτήσεις είναι ΝΑΙ, παρακαλώ δώστε λεπτομέρειες

1. Σε τι περιοχές κάνετε ορειβασία; _____
Εάν κάνετε ορειβασία και εκτός Ελλάδος παρακαλούμε δώστε λεπτομέρειες π.χ. περιοχή, συχνότητα ταξιδιών, διάρκεια αποστολής, κ.α. _____
2. Τι είδους αναβάσεις κάνετε : Εύκολες, Δύσκολες, Πολύ δύσκολες, Εξαιρετικά δύσκολες
3. Πόσα χρόνια κάνετε ορειβασία σε τακτική βάση; _____
4. Πόσο συχνά κάνετε ορειβασία; _____
5. Ποιες εποχές του χρόνου κάνετε ορειβασία; _____
6. Ανήκετε σε κάποια λέσχη; ΝΑΙ ΟΧΙ
Εάν ναι γνωρίστε μας αν υπάγεται σε αναγνωρισμένο οργανισμό ορειβασίας; _____
7. Έχετε ποτέ πάθει ατύχημα κατά την διάρκεια της ορειβασίας; ΝΑΙ ΟΧΙ _____
8. Κάνετε ορειβασία μόνος/νη ή με κάποια ομάδα; _____

Δηλώνω ότι τα παραπάνω στοιχεία είναι αληθινά και θα αποτελέσουν μέρος της αίτησης ασφαλισίας μου και ότι η απόκριση οποιουδήποτε γεγονότος (παράγοντα) γνωστού σε εμένα μπορεί να προσβάλει τα συμβόλαια.

Υπόγραφή : _____

Ημερομηνία : _____

Ερωτηματολόγιο

για Αλιείς

(Συμπληρώνεται από τον/την απών/απουύσα)

Όνοματεπώνυμο :

Επάγγελμα :

Ημένια Γεννήσεως :

Σημείωση : Αν η απάντηση σε οποιοδήποτε από τις παρακάτω ερωτήσεις είναι ΝΑΙ, παρακαλώ δώστε λεπτομέρειες

1. Σε ποιες περιοχές ψαρεύετε; (Παρακαλούμε δώστε ακριβείς λεπτομέρειες). _____
_____
2. Ποια είναι η μέση διάρκεια των ταξιδιών σας; _____
3. Παρακαλούμε δώστε λεπτομέρειες για το σκάφος σας.
  - α) Μήκος σκάφους _____
  - β) Τύπος σκάφους (ξύλινο – πλαστικό κλπ) _____
  - γ) Ηλικία σκάφους _____
  - δ) Αριθμό πληρώματος. _____
  - ε) Με τι είδους μέθοδο ψαρεύετε; _____
  - ζ) Λεπτομέρειες για κάποιο ατύχημα που
τυχόν είχε το σκάφος σας κατά την
διάρκεια του ταξιδιού. _____
4. Ποια είναι η ακριβής απασχόλησή σας
στο αλιευτικό; _____
5. Έχετε αντιμετωπίσει ποτέ κάποια ασθένεια ή βατύχημα σχετιζόμενο με τις αλιευτικές σας δραστηριότητες;
 ΝΑΙ ΟΧΙ Αν ΝΑΙ, παρακαλούμε δώστε λεπτομέρειες. _____
_____

Δηλώνω ότι τα παραπάνω στοιχεία είναι αληθινά και θα αποτελέσουν μέρος της αίτησης ασφαλισεώς μου και ότι η απόκριση οποιοδήποτε γεγονόςτος (παράγοντα) γνωστού σε εμένα μπορεί να προσβάλει το συμβόλαιο.

Υπογραφή : _____

Ημερομηνία : _____

Ερωτηματολόγιο

για Ιστιοπλόους

(Συμπληρώνεται από τον/την αιτών/αιτούσα)

Όνοματεπώνυμο :

Επάγγελμα :

Ημέγία Γεννήσεως :

Σημείωση : Αν η απάντηση σε οποιαδήποτε από τις παρακάτω ερωτήσεις είναι ΝΑΙ, παρακαλώ δώστε λεπτομέρειες

1. Με τι είδους σκάφος κάνετε ιστιοπλοΐα; _____
2. Με πόσα άτομα πλήρωμα συνήθως κάνετε ιστιοπλοΐα; _____
3. Σε ποιες περιοχές κάνετε ιστιοπλοΐα; _____
4. Κάνετε ιστιοπλοΐα για άλλους λόγους εκτός από ψυχαγωγία και διασκέδαση; _____
5. Συμμετέχετε σε αγώνες ιστιοπλοΐας; ΝΑΙ ΟΧΙ Εάν ναι, ενημερώστε εάν οι αγώνες είναι μακρινής ή κοντινής απόστασης και δώστε πλήρεις λεπτομέρειες για τις κατηγορίες τον αριθμό των αγώνων κατά την διάρκεια του έτους.
_____
6. Ανήκετε σε κάποια Ιστιοπλοϊκή λέσχη ή όμιλο ή σύλλογο; ΝΑΙ ΟΧΙ _____
7. Κατέχετε κάποιο δίπλωμα ιστιοπλοΐας; ΝΑΙ ΟΧΙ _____
8. Πόσο καιρό κάνετε ιστιοπλοΐα; _____
9. Είχατε ποτέ ατύχημα κατά την διάρκεια της ιστιοπλοΐας; _____

Δηλώνω ότι τα παραπάνω στοιχεία είναι αληθινά και θα αποτελέσουν μέρος της αίτησης ασφαλισιώς μου και ότι η απόκρυψη οποιασδήποτε γεγονότος (παράγοντα) γνωστού σε εμένα μπορεί να προσβάλει το συμβόλαιο.

Υπογραφή : _____

Ημερομηνία : _____

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ❖ Πωλητής Ασφαλειών Ζωής ,Γιώργος Βλάσσης
- ❖ Βασικές Αρχές της Αντασφάλισης ,Γιάννης Κακαβίτσας
- ❖ Underwriting Ασφαλειών Ζωής ,Δημήτρης Γ. Εμμανουήλ
- ❖ Εισαγωγή στην Ιδιωτική Ασφάλιση ,Μιλτιάδης Νεκτάριος Ε.Ι.Α.Σ
- ❖ Ελληνικό Ινστιτούτο Ασφαλιστικών Σπουδών, Λεωφ. Συγγρού
106 – 117 Αθήνα, τηλ. 210 9219660
- ❖ Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος, τηλ. 210 3334100
- ❖ Εισαγωγή στην Ασφαλιστική Επιστήμη, Πέτρος Α. Κιόχος
- ❖ Ασφαλιστικά μαθηματικά, Πέτρος Α. Κιόχος, Απόστολος Κιόχος
- ❖ www.Capital.gr
- ❖ www.tovima.gr Το ΒΗΜΑ Online
- ❖ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ → www.express.gr